ד' סיון תשמ"ב, 26.5.1982
המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

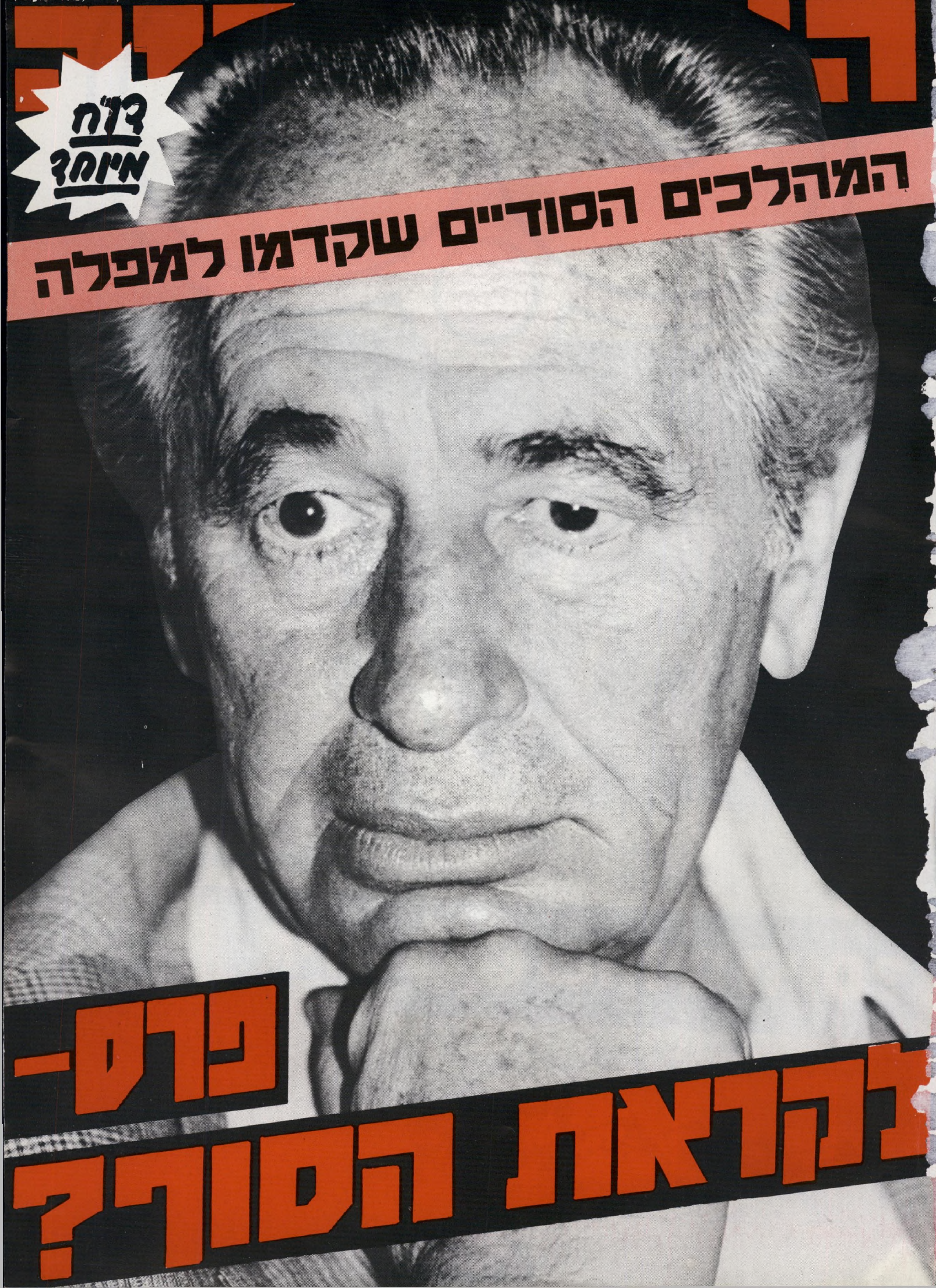

דו"ח מיוחד

המהלכים הסודיים שקדמו למפלה

פרס - לקראת הסוף?

ר יעקבסון טמיר

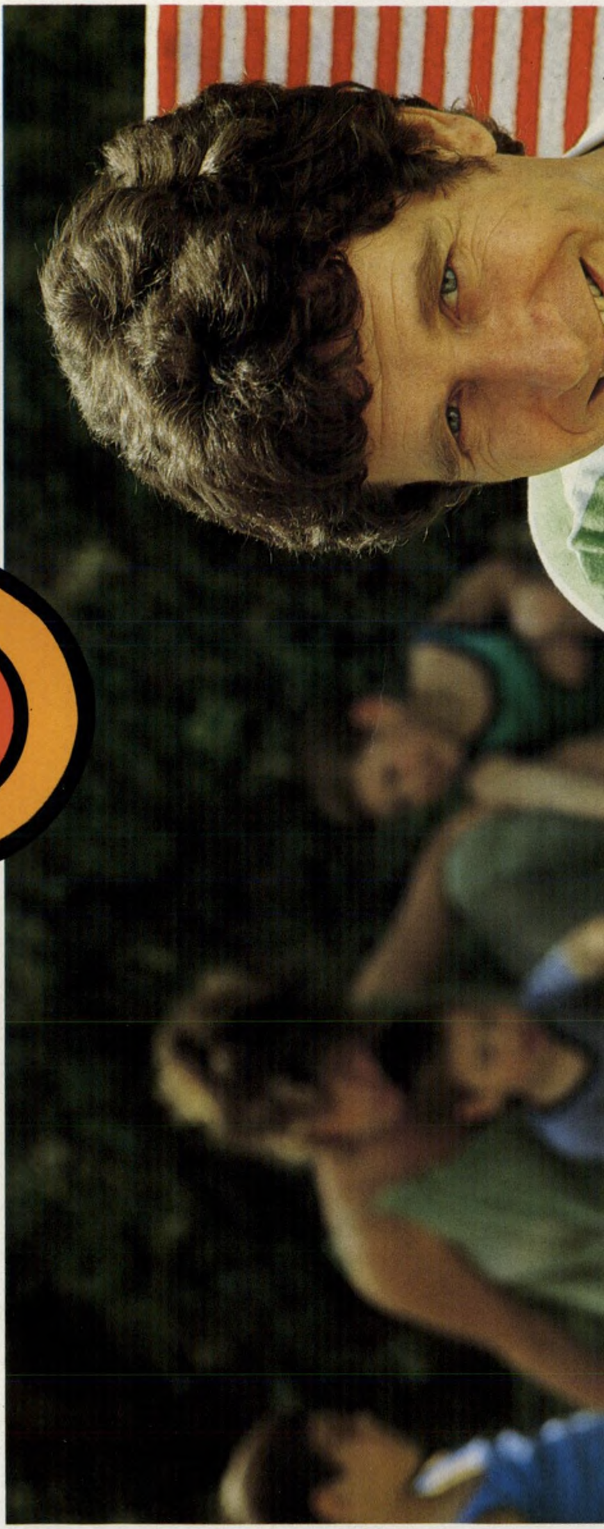

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שנהן • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים יקרים.

בגליון האחרון של שנת 1981 התפרסמה כתבה על פוגרום שערכו סטודנטים ימניים בחבריהם לספסל הלימודים, אנשי תנועת קמפוס, וסטודנטים ערבים. (העולם הזה 2313).

כתב העולם הזה, בן־ציון ציטרין, שהוזעק למקום על־ידי המותקפים, דיווח בצורה שלא השאירה ספק רב לגבי זהות האחראים למהומות.

בשבוע שעבר פסק בית־הדין המשמעתי של האוניברסיטה עונש חמור של הרחקה לשנתיים ליושב־ראש אגודת־הסטודנטים הארצית, ישראל כ"ץ, שאז עמד עדיין בראש האגודה הירושלמית. בית־הדין

„העולם הזה", 30.12.81
אישור מאוחר

הרשיע סטודנטים נוספים משני הצדדים, אך דווקא הרשעתו של כ"ץ היוותה הוכחה לכך שהוועדה, שחקרה את אירועי־הדמים באוניברסיטה, עשתה מה שעשה העולם הזה והוציאה את האמת לאור. מי שלא התפלא מהתוצאות היה הכתב עצמו.

סיפר ציטרין:

כאשר באנו לקמפוס הירושלמי — הצלמת ענת סרגוסטי ואני — יומיים אחרי ליל־הדמים, נכנסנו לחדרו של הסטודנט עלי בשיר. למרות שהחדר נוקה, ניכרו בו סימנים של הרס. בשיר תיאר בפרוטרוט מה עוללו לרכושו מי שנכנסו לחדרו בעזרת מפתח. התמונה היתה מזעזעת.

כשיצאנו משם, נכנסו לחדר חברי הוועדה, שמינתה האוניברסיטה לבדיקת האירועים שהיו בקמפוס בשבת וביום הראשון. אני מניח שאז התחילו שלושת חברי־הוועדה לתפוס מה התרחש בשטח המעונות.

לא הסתפקנו בכך. פנינו לסטודנטים נוספים ושאלנו מה התרחש במקום באותם יומיים. המותקפים הודו שאכן אחד הסטודנטים הערביים היכה סטודנט יהודי, שניסה להתנפל עליו, אך כולם הדגישו שהעניין נופחח מעבר לכל פרופורציה, ששימש עילה לימין להשתולל ולתקוף כל סטודנט ערבי במעונות.

כשאנחנו מצויידים במרבית המידע שיכולנו ללקט, נכנסנו ללישכתו של ישראל כ"ץ, שהיה אז יושב־ראש אגודת־הסטודנטים הירושלמית. כבר ידענו שכ"ץ וחברו, צחי הנגבי, היו הדמויות המרכזיות בהתקפות שערכו הסטודנטים הימניים על הערבים.

כ"ץ התפנה משיחה עם בני־מישפחה, שבאו לבקרו, והשיב ברצון על שאלותי. לדעתו, היתה זו התארגנות ערבית מתוכננת־מראש, שנועדה לפגוע ביהודים בחג־החנוכה. יוזמי ההתארגנות הם סטודנטים ערביים תומכי־אש"ף, שאותם יש לזרוק מהאוניברסיטה.

שאלתי אותו מה היה חלקו באירועים, וכיצד ייתכן שחדרים, שבהם מתגוררים סטודנטים ערביים, היו טרף לזרים שנכנסו לשם כשמפתחות בידם. כ"ץ, שיכול היה לספר מה עשה כל סטודנט ערבי באותו ליל־דמים, לא ידע על מה אני מדבר. הוא רק ציין שלו יש אליבי לשהייתו במקום. לא ייתכן שסטודנט יהודי לא יוכל לשיר שירי־חנוכה במועדון שבמעונות.

כשסיפר שערבים איימו עליו, שאלתי אותו אם זה סביר שמישהו מהם יאיים על מי שמייצג את הכוח באוניברסיטה. הוא ענה בביטחון שכן.

בדרך לתל־אביב ניסינו, ענת ואני, להעמיד כל עדות במיבחן הביקורת, להפריך אותה או לאששה. אחת העדויות שהיתה בלתי־משכנעת במיוחד היתה זו של כ"ץ.

כאשר כתבתי את הכתבה, הבאתי, בכל זאת, את דבריו של כ"ץ, אך הדגשתי שבהתחשב בעובדות במקום, יש להטיל ספק חמור בגירסתו.

בידי לא היו הכלים, שהיו בידי ועדת־החקירה של האוניברסיטה. אך כאשר פורסם פסק־הדין של בית־הדין המשמעתי של האוניברסיטה, שאישר למעשה את מה שכתבתי אז, ושבעקבותיו הורחק כ"ץ לשנתיים מהלימודים, לא יכולנו שלא להיזכר בפניו השלוות של כ"ץ, בשעה ששיטח לפנינו את טענותיו.

אחרי פירסום אותה כתבה, עצר אותי ברחוב אחד מעסקני אגודת־הסטודנטים התל־אביבית. הוא טען שאין אנחנו הוגנים, משום שאנו תמיד, בלי יוצא מן הכלל, מצדיקים את הצד הערבי. עניתי לו מה שעניתי, והוא ענה לי שהוא מקווה שהוועדה תוציא את האמת לאור.

אני שמח שזה מה שקרה.

עד כאן דבריו של בני ציטרין.

עניין זה הוא מיבחן קטן נוסף לאובייקטיביות ולטיב־הדיווח של העולם הזה. אני שמח שגם במקרה זה מוכח בדיעבד, באופן המוסמך ביותר, שעמדנו במיבחן, הן מבחינת מהימנות הדיווח, הן מבחינת חריפות הסיגנון.

[חתימה]

כתבת השער הקדמי:

המפסידן הנצחי

הוא הפסיד שוב. שימעון פרס הישלה את עצמו ואת מיפלגתו, ועכשיו תוססת המיפלגה נגדו. מעמדו בסכנה. מה עמד מאחרי הקנוניה? מה הוא מתכוון לעשות עכשיו? האם הוא יפול עתה?

7

כתבת השער האחורי:

הבעל והדוגמנית

סמדר דרור, הדוגמנית היפהפיה, טוענת שבעלה המיסעדן ניסה לאנוס אותה, בעוד שהוא טוען שהיא חיה חיים מופקרים ומתנהגת בקלות־דעת.

84

נס בהידרה

אורי אבנרי מדווח על ועידה מיוחדת־במינה שבה התגבשה חזית מאוחדת של הישראלים והערבים, במחיצתה של השחקנית מלינה מרקורי (מימין) ואנשי־הרוח מארצות הים התיכון.

8

נאנסת מספרת

בפתח סידרה חדשה החושפת את המניעים והנסיבות של מקרי־האונס, מספרת נאנסת בגילוי־לב על הטראומה המזעזעת שהיתה לה.

70

לבטין של קצין

תעודה אנושית מזעזעת: בני ברבש, מג"ד במילואים שחשף את המתרחש בגדה המערבית, מספר ל„העולם הזה" על מה שעבר עליו כקצין קרבי בעל־מצפון בשעה שנשלח לבצע את תוכניות שר הביטחון אריק שרון בשטחים הכבושים.

67

רצח באוהל

העולם הזה משחזר את הרצח הכפול מס' 2 — ומתאר בפרטים כיצד בוצעה אחת מפרשות־הרצח החמורות ביותר בתולדות המדינה.

56

יהוד חוגגת

הכל ידעו שהפועל יהוד משחק על־פי שיטה קלוקלת. אך זה לא הפריע לה לחולל נס — והעיירה כולה נאחזה באכסטאזה.

82

זרוק אותם לכלבים

משה דיין, מוטה גור וגולדה מאיר מתקוטטים כל היום, והדבר העסיק רבות את בית־המישפט העליון.

79

הנץ היה ליונה

יהושפט הרכבי כתב ספר מרתק, ובו הוא מאשים את מנחם בגין בהכנת החורבן השלישי — בעיקבות הקנאים הקדמונים ובר־כוכבא.

29

השוטרים נגד הבלשים

זה לא קורה רק בסרטים. זה קורה במציאות: המישטרה רודפת את הבלשים הפרטיים בעבודתם.

60

בתוככי הכת

„העולם הזה" חקר מה קרה לצעירים ישראליים שהצטרפו לכת „הרה קרישנה", ומגלה פרטים מדהימים על עיסקי הכת וניצול חבריה.

48

מדורים קבועים:

תשקיף	4
במדינה	5
אתה והשקל	10
הנדון ירחמיאל	15
מיכתבים	16
תשבץ	18
הורוסקופ מזל תאומים	22
יומן אישי — מישפט קסטנר ותוכנית הטלוויזיה, שיר ישן ותולעת־משי	27
מה הם אומרים דרור זייגרמן, פינחס גולדשטיין, יעקב טימרמן, דבורה גנני, גבי גזית, חיים טופול	32
עולם קטן ארצות־ברית, רונלד רגן ושימעון פרס באל־סלוודור	34
אנשים	37
בלונים	41
רחל מרחלת	42
לילות ישראל	44
שידור — הבג"ץ המפחיד וצנזורה שכזאת	52
מדריך שידורים — ישראל וירדן	55
חלון־ראווה בגדי־ריקוד יוצאים לרחוב	58
איש ממאדים	62
נמר של נייר	72
זה היה „העולם הזה" שהיה	74
לי לה לו	86

דף תשקיף

הימנעות ורווח בצידה

הימנעותו של ח"כ־התחיה חנן פורת בהצבעת אי־האימון, שמנעה תיקו, כבר הניבה פירות לאנשי גוש־אמונים ולספסרי־הבנייה בגדה.

בבית־אל ליד רמאללה הופשר, ערב ההצבעה, שטח המיועד להקמת מאה וילות בשיטת „בנה ביתך".

החטיבה הליברלית מתפרקת

שלושה מראשי המיפלגה הליברלית מחזרים אחרי ח"כים של התנועה, ומחתימים אותם על מיסמך המיועד לראש־הממשלה והאומר שהחתומים פורשים מהליברלים ומקימים חטיבה חדשה בליכוד.

יצחק מודעי הצליח להחתים את פינחס גולדשטיין ופסח גרופר. יצחק ברמן החתים את דרור זייגרמן. גידעון פת, לעומת זאת, המנסה לתפוס מקום בכיר בצמרת־המיפלגה, לא הצליח עדיין להחתים שום ח"כ.

רופא צמוד לשרון

במישרד־הביטחון תמהים על הקשרים ההדוקים שבין שר־הביטחון, אריאל שרון, וסגן־מנהל בית־החולים ע"ש שיבא בתל־השומר, בוריסלב גולדמן.

גולדמן, שהיה שכנו של שרון ברחובות, נראה עם השר בסיוריו

עד כמה שידוע אין שרון זקוק לדיווי רפואי צמוד, ועל כן אין זה ברור מה עושה הרופא בקירבת השר.

ברית וקבורה ממלכתיים

מנכ"ל מישרד־הדתות, הרב משה סלומון, יוזם הנהגת „ברית־מילה ממלכתית", כאשר התשלום עבור עריכת הטקס הדתי למוהל ולרב ייעשה מדמי הביטוח הלאומי.

סלומון מבקש גם להלאים, למעשה, את החברות־קדישא הפרטיות, שגם הן תקבלנה תשלום תמורת קבורה מן הביטוח הלאומי.

יחתם הסכם השחיקה

הסכם תוספת־השחיקה ייחתם, למרות הפגנות־הכוח של ההסתדרות, מייד עם שובו של המזכ"ל, ירוחם משל, מסיור בחו"ל.

הרופאים נגד מודן

רופאים בכירים בבתי־חולים ממשלתיים מתארגנים כדי לפנות לשר־הבריאות, אליעזר שוסטק, בדרישה שידיח את מנכ"ל מישרדו, הפרופסור ברוך מודן.

הטענה הרישמית היא שמודן אינו עומד בדרישות המיקצועיות המתחייבות מתפקידו, אך הסיבה היא אחרת. מודן מונע מהרופאים המפורסמים העובדים בבתי־החולים, לקיים רפואה פרטית. לקבוצה יש מועמד משלה לתפקיד: רופא בכיר אחר מבית־החולים שיבא בתל־השומר.

מיגרש יקר בחינם

חברת־הבנייה ההסתדרותית, סולל־בונה, עומדת להקים מגדלי־מגורים על מיגרש הנמצא בקרן הרחובות ארלוזורוב ואדם הכהן בתל־אביב. המיגרש, המוכר כ„קן צפון" במקום היקר ביותר בעיר, הועמד לרשותה על־ידי מועצת פועלי תל־אביב, בעיסקה שתמורתה התחייבה סולל־בונה להקים שני מועדוני־נוער: האחד ברחוב אוסישקין והשני ברחוב לה־גרדיה.

למרות ששום שמאי־מומחה לא בדק כמה תרוויח „סולל־בונה" ממכירת הדירות במיגרש, סכום זה יהיה גדול בהרבה ממחיר הקמת שני מועדוני־הנוער.

קולאס: לא עורך־דין

יושב־ראש ועדת־החוקה של הכנסת, אלי קולאס, לא ניגש לבחינות לקבלת רישיון לעריכת־דין.

כאשר מונה לתפקידו, הוא ציין שהוא נמצא בהתמחות, ושתוך חודשים אחדים יהיה לעורך־דין. כיום מנמק קולאס את היעדרותו מהבחינה בכך שהוא רואה את עיקר תפקידו בכנסת, וכרגע אין בדעתו להיות גם עורך־דין עצמאי.

כלנתאריזם גם בבאר־שבע?

שמועה עקשנית בקרב עסקני המערך בבאר־שבע טוענת כי אחד מראשי סניף תנועת־החרות בעיר, הנמצא בקשיים כספיים, פנה באמצעות אדם שלישי למערך והתחייב לעבור אליו, יחד עם אנשיו, אם יוכלו גורמים במועצת־הפועלים לחלץ אותו מקשייו.

המשא ומתן עדיין בעיצומו.

המישטרה לאיכות הסביבה

לקראת שבוע העשור לאיכות־הסביבה תגוייס המישטרה לצורך אכיפת חוקים שונים.

במיסגרת המיבצע, שבו משתתפים גורמים רבים, יוטלו קנסות ועונשים אחרים על מעשנים באוטובוסים ובאולמות ציבוריים, נהגים המפעילים צופרים, פולטי־עשן ומשליכי פסולת.

זו הפעם הראשונה שלצד הסברה יינקטו צעדי־ענישה מרתיעים בהיקף ארצי נרחב.

כוננות בחרות

בסניפי תנועת־החרות מורגשת אווירת מתיחות וחשדנות ערב הבחירות הפנימיות למועצות־הסניפים ולוועידה ה־15.

סניפים אחדים אף דרשו מראש שכדי למנוע זיופים, יישלחו אליהם משקיפים מוועדת־הבחירות המרכזית.

השמדת תיקים בבית־המישפט

פקידי בית־המישפט השובתים מאיימים להשמיד תיקים, הנמצאים בדיון בבית־המישפט בתל־אביב. הם הודיעו, באופן בלתי־רישמי, כי ינקטו צעד חריף וחסר־תקדים זה, אם לא יענו בהקדם לדרישותיהם לתוספת־שכר.

שופטים רבים בבית־המישפט נוהגים, מאז שנודע על האיום, לקחת את התיקים, שבהם הם דנים, לביתם, מחשש שיושמדו.

אם יוציאו העובדים את איומם אל הפועל, ייהנו מכך הנאשמים בתיקים.

פלומין חוזר לפוליטיקה

מאחרי המסע הציבורי של יחזקאל פלומין להכשלת חוקי־המיסוי של שר־האוצר, יורם ארידור, עומדת מגמתו לחזור לחיים הפוליטיים.

פלומין, רואה־חשבון במיקצועו, שהיה בעבר סגן שר־האוצר, מקווה לקבץ סביבו פעילים בליברלים שיקימו עבורו לובי, כדי שהוא ימונה כשר כלכלי.

עוד עצמות של גורן

הרב הראשי האשכנזי, שלמה גורן, ממשיך לקבור עצמות באתרים ארכיאולוגיים.

לפני ימים אחדים הוא קבר בטקס פרטי, ללא סיקור עיתונאי, עצמות באיזור החפירות בית־שערים. החופרים במקום טוענים שאם גורן קבר משהו במקום, ייתכן שזהו חול בלבד, משום שעצמות לא היו שם.

עתיד הפטרוכימים בסכנה

דיון מקיף בעתיד כל תישלובת ענף־הפטרוכימיה בארץ ייערך בתחילת יוני בוועדת־הכספים של הכנסת.

הליברלים בוועדה ינסו לסחוט החלטה שתפסיק את הזרמות כספי־המדינה לכיסוי גרעונות המיפעלים השונים, וצעד זה עלול לגרום לסגירתם. אל הליברלים יצטרף גם יגאל כהן־אורגד.

תיק מירון לפרקליטות

תיק החקירה המישטרתית בעניין חתימתו של סגן יושב־ראש הכנסת לשעבר, משה מירון, על מיסמך של עובד עיריית רמת־גן, אברהם מרגלית, יעבור בקרוב לפרקליטות.

עיריית רמת־גן טענה שסגן־ראש־העיר לשעבר חתם על מיסמך זה כעבור שנים, וכך איפשר לעובד לתבוע תשלום שעות נוספות על שנים עב... החקירה בתיק זה נמשכה חודשיים רבים, מעבר... למקובל.

ריבית זכות על עובר ושב

למרות התנגדותם של הבנקים המיסחריים, תונהג בקרוב ריבית־זכות על חשבונות עובר־ושב של לקוחות הבנקים. הריבית תנוע בין 50% ל־60%, ותהיה מותנית בהיקף הפיקדון ובמשך הזמן שבו מופקד הכסף.

„בנק ישראל" יקבע לבנקים המיסחריים שיעורי־נזילות מיוחדים, כדי להקל עליהם את הגזירה.

מאבק על מס' 2 בחרות

הקרב הגדול בוועידת חרות יהיה על תפקיד יושב־ראש מזכירות התנועה, תפקיד שהוא — מבחינה פורמלית — הראשון אחרי בגין.

כרגע ממלא תפקיד זה יורם ארידור, אך בחרות נשמעים קולות הטוענים שלא יתכן שהוא ימשיך בתפקידו בד בבד עם תפקידו כשר.

המועמדים המוזכרים בהצבעה נגד ארידור הם דב שילנסקי, אליהו בן־אלישר ואיתן ליבני, שניסה את מזלו בעבר ונכשל.

במדינה

העם

השמש נעה מיזרחה

„שמש בגיבעון דום!" פקד יהושע בן־נון. יוסף בורג נותן פקודה הפוכה.

יתכן כי הזמן הוא תמצית ה־תרבות. לכל אומה יש מושגי־זמן משלה, כפי שלמדו הישראלים לד־עת כאשר נפגשו לראשונה עם המצרים. מושגי־הזמן של שני עמים אלה הם דבר והיפוכו.

עתה מוכיחה ישראל שאפשר לשעבד את הזמן גם לפוליטיקה.

פרישה מהעולם. מזה כמה שבועות קיים מצב מוזר, הסותר את חוקי־הטבע. אדם הטס לישר־אל מיוון אינו נדרש להזיז את מחוגי־השעון קדימה, בהתאם ל־תנועת השמש. הוא נדרש, לתדה־מתו, לסובב את מחוגי־השעון אחורה, כאילו טס מערבה, ולא מיזרחה. כאילו החליטה השמש לפתע לפנות עורף למסלולה ה־רגיל, ולחזור על עקבותיה.

דבר מגוחך זה הוא, כמובן, תוצאה של מצב שבו תלוי השעון בארבע כנפות. פעם חוקק הנציב העליון חוק המחייב את הנהגתו של שעון־הקיץ בארץ־ישראל. כ־אשר סירב שר־הפנים יוסף בורג — שהוא שר של מדינת־המפד"ל, לא של מדינת־ישראל — להפעיל חוק זה, חייב אותו בית־המישפט העליון לעשות כן. אך המפד"ל הפעילה לחץ על הליכוד, וזה הביא לשינוי החוק. חובת הנהגתו של שעון־הקיץ בוטלה, והכל נמסר בילעדית לשרירות־ליבו של שר־הפנים *.

התוצאה היתה מובנת מאליה: שעון־הקיץ מת בישראל. בעוד ש־כל העולם המערבי, התעשייתי ו־המפותח, מזיז עתה את מחוגי־השעון בצוותא, באחווה נדירה של קפיטליסטים וקומוניסטים, כדי לקדם את הייצור ולחסוך באנרגיה, פטרה ישראל את עצמה מחובה זו. היא פרשה מן העולם המערבי, חזרה אל העולם הדתי החשוך של האיית־אללה האיראני וגוש־אמו־נים.

הזזת השעון היא, מבחינה מסו־יימת, יישום חילוני של פקודת יהושע בן־נון: „שמש בגיבעון דום!" הפקודה של השילטון ה־דתי בישראל היא הפוכה: להאיץ בשמש להיעלם.

---

* בעת הדיון דחתה הכנסת את ההסתייגות של ח"כ (דאז) אורי אבנרי, שהציע להעביר סמכות זו לידי שר האנרגיה.

שטחים מוחזקים

הסוד הכמוס ביותר

איש אינו יודע כמה אחוזים מתקציב־המדינה מופנים לגדה המערבית

בעוד שהמערך היה עסוק בחי־שובים, אם יוכל להפיל את הממ־שלה ולהקים אחרת תחתיה, הלי־כוד חיפש משתפי־פעולה חדשים כדי למנוע כישלון פרלמנטרי. אחד האובייקטים שנבחרו, בשבוע הדרמאתי בכנסת, היה סיעת ה־תחיה, הקיצונית. בשלב מסויים של המשא־ומתן הציעו גורמים מרכזיים בתנועת חרות, שהממש־לה תקציב בשנה הקרובה 50 אלף דולר ל־40 אלף מתנחלים, שיובאו להתנחלות רחבת־היקף בגדה וב־רצועה.

סכום זה, שהוא כ־42 מיליארד שקל, ושנזרק כלאחר יד בחלל האוויר בכנסת, מהווה קצת פחות מתישעה אחוזים מתקציב המדי־נה לשנת־הכספים הנוכחית. העוב־דה שסכום בסדר גודל כזה עלול להיות מועבר מתקציב לחוץ ביו־תר לגדה יכול לרמז על הסכו־מים המועברים לשם כיום.

לא יודעים כמה. בחוק־התק־ציב אין פירוט של ההשקעות ה־ממשלתיות בשטחים. לכל מישרד יש שם השקעות, אך הסכומים אינם מפורטים בנפרד. במישרד־החקלאות יושב כיום סגן־שר, ב־מישרה מלאה, הממונה על ה־התנחלויות שמעבר לקו הירוק. ח"כ חרות, מיכאל דקל, אינו יו־דע כמה כסף מוצא בשטחים, לא בסך־הכל ואף לא מתקציב מיש־רד־החקלאות.

מישרד־השיכון עומד לבנות ב־שנה הקרובה 3136 יחידות־דיור בגדה המערבית. העולם הזה המ־תין יותר מחודש לתשובה מדו־בר־המישרד, אלברט בן־אבו, כמה עולה הבנייה וכמה ישלם הישר־אלי עבור בניית תשתית ומיבני ציבור במקומות ששם תהיה בנייה פרטית. התשובה לא התקבלה עד היום.

במישרד־הביטחון לא ידעו לה־שיב כמה מהתקציב מופנה להק־מת מאחזים ולסלילת כבישים ב־שטחים הכבושים. גם במישרד־האוצר אין פירוט לגבי הסכומים שמוציא כל מישרד ממשלתי וכו־לם ביחד עבור המשך הישיבה ה־ישראלית שם.

סכומי עתק חבויים. בדיקה השוואתית שערך העולם הזה מע־לה, שאם לא יהיו חריגות מתוכ־נית־העבודה השנתית, יופנו הש־נה לשטחים כשישה אחוזים מתק־ציב המדינה, שהם כ־30 מיליארד שקל. סכום עתק זה חבוי בין מישרדי הממשלה השונים, באופן שאי־אפשר לבקרו במדוייק. הוא מהווה כשני שלישים ממה שידרש לפרוייקט שיקום השכונות, שמ־חוסר תקציב ימשך עד סוף ה־עשור.

המטרה של דקל היא להביא בתוך ארבע שנים לשינוי הרכב האוכלוסיה בגדה המערבית. בסו־פן של ארבע השנים ישבו שם 100 אלף יהודים. כלומר, כ־20 אלף מתיישבים חדשים כל שנה.

הסכום שהוזכר קודם, שישה אחוזים מתקציב של 475 מיליארד שקל יטפח בכל שנה. זאת משום שכתוצאה מריבוי האוכלוסיה ה־יהודית בגדה, יוצא שם גם כסף נוסף. אך איש אינו מוטרד מה־שאלה מהיכן ילקח הכסף.

מישרד ממשלתי מוציא כיום כספים מתקציב־המדינה ואינו מסוגל להצביע על גודל הסכום, ולא על מיסגרת ההוצאה המותרת, ואיש אינו פוצה פה ומצפצף.

כך, במחיר הרווחה החברתית של אזרחי המדינה, מופנים סכומי עתק לקבורה מעבר לקו־הירוק.

חוזרים הביתה

נשיא גלאטיירי (מימין)
עשה טובה

יחסי חוץ

דגל ישראל לחונטה

הכת הצבאית בארגנטינה מחזרת אחרי היהודים, והם משיבים לה טובה תמורת טובה.

לא בכל יום מבקש נשיא ארגנ־טינה, הגנרל ליאופולדו פורטונאטו גאלאטיירי, לשוחח בטלפון עם יהודי בואנוס־איירס. אך הפעם היתה לגנרל בעיה רצינית.

תחילה הציעו לו יועציו לפרסם גינוי בעיתונים. „לא!" קבע ה־גנרל. „זה לא מספיק."

„הבעיה הפעם מאוד חמורה. נשלח להם מיכתב־התנצלות — משהו שלא עשינו עד היום," הציע לגאלאטיירי אחד מאנשיו.

„לא!" דחה הנשיא במדי־גנרל של כוחות־היבשה את ההצעה. „אני רוצה משהו מיוחד! אני רוצה לשכנע אותם, את היהודים, שאני אתן הוראה להעניש מייד את האשמים!"

לגאלאטיירי היו סיבות רציניות לנסות לרכך את ליבם של יהודי ארגנטינה. לפני כמה שבועות פרצו בירינים לבית־הקברות היהודי ב־עיר הנופש מאר־דל־פלאטה, חיללו כמה קברים, הוציאו את האדמה שכיסתה שני ארונות־מתים, ניתצו מצבות וציירו צלבי־קרס על מצבות וקירות. היה זה מעשה של ונדליזם שכמותו לא אירע עדיין בבית־קברות בארגנטינה.

חיזור הדדי. יועציו של נשיא ארגנטינה הבינו, שהפעם לא יוכלו לעבור על כך בשתיקה, כפי שעשו בעבר כשבירינים נאציים חיללו קברים בארגנטינה. אפילו הודעת־גינוי בעיתונות לא תטהר את ראשי המימסד מאחריות. בשש השנים האחרונות לא נעצר אף בירין אחד על מעשים אנטי־שמיים, למ־רות ההבטחות שהנאשמים יועמדו לדין.

גאלאטיירי ציווה על מזכירו, הגנרל איגלסיאס, לפתור את ה־תיסבוכת באמצעות הטלפון. המז־כיר צילצל אל היהודי מאריו גורנשטיין, נשיא הקהילות היהו־דיות בארגנטינה, והבטיח לו ש־הפעם יקבלו האשמים את עונשם. מובן שעד היום לא נעצר איש.

אך מאריו גורנשטיין נאלץ ל־החזיר טובה לנשיא גאלאטיירי. בשמם של 450 אלף יהודי ארגנ־טינה, הודיע מאריו גורנשטיין על תמיכתו בכת הצבאית במילחמתה באיי פוקלנד.

גאלאטיירי שמח, והחליט ש־עכשיו תורו לעשות טובה ליהו־דים. הוא לא תפס עדיין את הבירינים שפעלו בבית־הקברות במאר־דל־פלאטה, אך לעומת זאת הוא שלח שלושה רבנים, לבושים במדי צבא ארגנטינה, לדרום־המדינה כדי לחמם את ליבם של החיילים היהודיים המגוייסים.

החיזור בין הכת הצבאית ובין עסקני הקהילה היהודית בבואנוס־איירס ממשיך, ומגיע לממדים גרוטסקיים.

הפגנת תמיכה. עם פלישת הכוח הבריטי לאיי פוקלנד, נחלש מאוד מעמדו של הגנרל גאלאטיירי. אזרחי ארגנטינה נדרשו להביע לו תמיכה פומבית. אחרי שהמושבה המוסלמית והקהילה הגרמנית ב־בואנוס־איירס יצאו להפגנת־תמיכה למען הכת הצבאית השלטת והביעו הזדהות עם המילחמה נגד הברי־טים, החליטו גם עסקני הקהילה היהודית הספרדית להזדהות עם המישטר הצבאי.

3000 יהודים המשתייכים לעדה הספרדית של הקהילה, ביקשו ל־הוכיח שהם אינם פחות לאומנים ממיעוטים אחרים של המדינה. הם הכינו לגאלאטיירי הפתעה, המס־בכת את מדינת־ישראל בעיני ה־עולם כולו.

הם יצאו לרחובות הבירה כשהם מניפים דגלי ישראל, והפגינו עימם למען המילחמה של ארגנטינה נגד הבריטים. לא היו אלה דגלי ה־מועדונים של הקהילה היהודית, אלא הדגל הלאומי של מדינת ישראל.

שגרירות ישראל בבואנוס־איירס לא פצתה פיה כדי להבהיר ש־הפגנת־תמיכה זו אינה מיוזמתה של ממשלת ישראל. גם מישרד־החוץ בירושלים לא הגיב. לממ־שלת בגין כנראה לא מפריע כלל להיראות כבעלת־ברית נאמנה של הגנרלים מבואנוס־איירס.

למצרים
בספינת השעשועים
הפלגות סדירות
חיפה - פורט סעיד וחזרה
מ- $ 50 בלבד
נוסעים
רכב
מטענים
באניה:
משחקים - בידור
חנות פטורה ממכס
מיזוג אויר מלא
ועוד...
PEACE PIONEER
פורט סעיד
עיר ללא מיסים
דרגת סיווג בטיחותית שניתנה ע"י
מנהל אגף הספנות והנמלים
ש.ב 1972 א'
פרטים בכל משרדי הנסיעות ואצל:
י. כספי בע"מ
חיפה: רח' העצמאות 76 (פינת נתן 1), טל. 674444
ירושלים: רח' ינאי 4, טל. 247315,244266
תל-אביב: רח' בן יהודה 1, טל. 658784,651731
1982
העסק הנבחר

אוניות הקו לנוסעים ומכוניות

★ורגינה א"א ★גולדן ורגינה א'

חיפה, קפריסין, כריתים, יוון, איטליה

	בתא ממוזג	במושב מטוס	לצעירים
איטליה	$217-310	$145	$85
יוון	$136	$75	$40
קפריסין	$60	$40	$20

הפלגות עם רכב לאירופה

יבוא אישי של רכב + הדרכה והכוונה

שילוב הפלגה + טיסה ליעדים מרכזיים באירופה במחירים מפתיעים

שייט חופים עממי החל מ-204$

דרגת סיווג בטיחותית שניתנה ע"י מנהל אגף הספנות והנמלים
"ורגינה" — ש ב 1964 א'א'.
"גולדן ורגינה" — ש ב. 1967 א'

1982 העסק הנבחר

פרטים בכל משרדי הנסיעות ואצל:

י. כספי בע"מ

חיפה: רח' העצמאות 76 (פינת נתן 1), טל. 674444
ירושלים: רח' ינאי 4, טל. 247315,244266
תל-אביב: רח' בן יהודה 1, טל. 658784,651731

פרסום

דו"ח מיוחד

מעשה מלוכלך נסלח בפוליטיקה למי שמצליח -
אך אינו נסלח לאיש המתלכלך ונוחל כישלון

הקרב האבוד של פרס

אילו הפתיע שימעון פרס את כולם והיה מספר ביושר מתי הגה את הרעיון להפיל את הממשלה בעזרת ח"כים מהליכוד ולהקים תחתיה ממשלה בראשותו, הוא היה מציין את ה־15 באפריל השנה.

באותו יום היה פרס אורח כבוד בחגיגות המימונה, שהתקיימו בגן סאקר בירושלים. כשהופיע ברחבת הבימה המגודרת, הוא שפע חיוכים, התראיין לפני כל מי שהציג עצמו כעיתונאי, הצטלם בכל זווית אפשרית, והתכונן לעלות לבימה ולברך את עשרות אלפי החוגגים, שהתקבצו שם.

כאשר קרא הכרוז בשמו של פרס, כדי שיעלה לבימה, נשמעו שריקות־בוז וקריאות: „בגין, בגין!" כאשר הגיע תורו לנאום, גברו השריקות והקריאות. לא עזרו נסיונות השיכנוע של פעילי־המערך. הקהל לא השתתק ופרס לא נאם.

ברגע זה הבין פרס, שהמערך, בראשותו, לא יוכל לכבוש לעצמו את קולות ההמונים, שהצביעו עבור הליכוד, גם בבחירות הבאות.

בדקות שחלפו עד שהוא ירד מהבימה, לקול צעקות וקריאות גנאי נגדו, הוא הבין שאם אי־פעם יהפוך ראש־ממשלה, הדבר יקרה רק בעיקבות מהפך בכנסת.

מה שקרה בכנסת בימים האחרונים, ומה שיקרה גם בחודשים הבאים, נעוץ בחוויה שחווה פרס, כעשרה חודשים אחרי הבחירות.

המנצח והמנוצח מנחם בגין צועד מחייך, לעבר כיסאו, בעוד שימעון פרס חמור סבר מחפש את מקומו. כאשר תוצאות הצבעת אי־האמון כבר היו ברורות, לא יכול היה חיים בר־לב (מימין) שלא לחייך לעבר ראש־הממשלה חיוך רב משמעות מאחורי גבו של פרס. השר הטרי אהרון אוזן היפנה את פניו לספסלי האופוזיציה וגיחך לעבר אנשי המערך האחרים, ויקטור שם־טוב ויצחק רבין שבבוקר אותו יום עדיין האמינו שהניצחון מונח בכיסם.

עוד עריקים

הרעיון של פרס היה פשוט. הוא זקוק לכך שיימצאו בכנסת 61 ח"כים שלא יצביעו נגד ממשלה בראשותו, שאותה יקים אחרי שממשלת מנחם בגין תיפול בהצבעת אי־אמון. כדי להקים ממשלה, אין הוא זקוק לתמיכתם הפעילה של כל אותם 61.

עד ה־26 באפריל, מועד הנסיגה מסיני, לא היה ידוע כיצד ינהגו ח"כים מתנדנדים שונים מהקואליציה. רק לגבי שניים מחברי סיעת הליכוד, יצחק פרץ ואמנון לין, לא היו ספקות. פרץ, איש דימונה, חצה עד היום את כל הקוים האפשריים, ורק בחסדו של בגין זכה להיכלל במקום ה־45 ברשימת הליכוד, אחרי שפרש ורצה להצטרף ל־תל"ם. אמנון לין, איש השומר הצעיר בנעוריו, הפך נץ קיצוני, ואימץ לעצמו סיסמות אנטי־דמוקרטיות נגד הציבור ה־ערבי בישראל ובשטחים. שניהם היו הקלים ביותר לשיכנוע, והיתה זו רק שאלה של זמן ומחיר, מתי הם יעברו למערך.

כאשר נחתם ההסכם עם השניים, גדל כוחה של סיעת המערך ל־50 מנדטים. מאותו הרגע החלו הכל עוסקים בחיפוש אחרי עריקים אחרים.

למזלו של פרס, התפרסם מדד חודש אפריל, שהיה גבוה במיוחד — 10.7 אחוז. היתה זו עילה טובה להגיש הצעת אי־אמון בענייני כלכלה וחברה ביום הרביעי, יום אחרי מעבר לין ופרץ למערך.

החשבון היה פשוט: למערך יצטרפו כדבר מובן מאליו שינוי, חד"ש וגם התחיה — הרוצה, בכל הזדמנות להפיל את בגין.

השאלה הגדולה היתה כיצד יצביעו שני חברי תל"ם, מרדכי בן־פורת ויגאל הור־ביץ. ההנחה, שרווחה במיפלגת העבודה ערב הגשת הצעת אי־האמון, היתה שב־ענייני כלכלה יצביע לפחות אחד מהשניים, יגאל הורביץ, עם האופוזיציה. גם אם בן־פורת, איש רפ"י לשעבר, לא היה מצביע עם פרס, אלא רק נמנע, היה מבטיח את תבוסת הממשלה על חודו של קול.

השלב הבא היה מורכב יותר, והסתמך על פיתוח התסריט הקודם. במערך היו בטוחים כי אותם שיפרשו ראשונים, אחרי הפסד הממשלה בהצבעת אי־האמון, יהיו שלושה ליברלים: שר־האנרגיה, יצחק ברמן, דרור זייגרמן והד"ר יהודה פרח, ח"כ שעד ערב הבחירות האחרונות איש לא שמע עליו במיפלגה הליברלית, ועד היום לא ידוע לאיזה מהמחנות בליברלים הוא משתייך. במערך טוענים ששורשיו הם בתנועת העבודה.

באותן נסיבות דמיוניות, כשפרס הוא מציאותי יותר מאשר באותו יום השלישי.

לפי חשבונות אלה המערך יכול היה לפתות את תמ"י או חלקים ממנה, ולהקים ממשלת מיעוט שתחזיק מעמד בהצבעות אי־אמון בעזרת רק"ח, או לנסות ולהעביר את המפד"ל לצד המערך — גם במחיר עזיבתה של שולמית אלוני, ואפילו שני אנשי שינוי. המערך יכול היה לבצע את זממו גם אילו חיים דרוקמן היה פורש מהמפד"ל.

תסריט אחר, שדווקא בו השתעשעו יותר במיזנון הכנסת ערב ההצבעה שנכשלה, היה שהמערך ללא אלוני יצליח להעביר לשורותיו גם את אגודת ישראל, בנוסף על מפד"ל ותמ"י וכך להקים ממשלה שעלולה תהיה ליפול בכל רגע. איש לא הבין באותו יום כי לאגודה אין מה לחפש שם.

לישכה לכל מצע

ערב ההצבעה נוסף אלמנט דרמטי נוסף, מוכר בכנסת: ח"כ אברהם מל־מד, הילד הרע הנצחי במפד"ל, רמז שהוא מתכוון להימנע בהצבעה שתיערך למחרת היום. במערך היו שראו בכך סימן, שהאיש החזק שם, רפאל בן־נתן, רומז שאם תיפול הממשלה, המפד"ל תקים קואליציה עם פרס. בשלב זה היה המערך בטוח בניצ־חונו.

יתכן שזה בל־ייאמן, אך אנשי המערך, ביניהם בעלי נסיון פוליטי בן שנים, היו בטוחים שבתוך ימים הם ירכיבו את ה־ממשלה החדשה. המדהים הוא שאפילו פרס וחוג עוזריו המצומצם לא העלו על דעתם ראש הסיעה הגדולה בכנסת, לצידו מרכז ליברלי חדש ושני חברי שינוי, הדרך להקמת קואליציה תהיה סלולה.

בחלל מיזנון־הכנסת הועלה שוב ושוב שמו של עזר וייצמן. לא היה ברור אם הוא יהיה שר־ביטחון מטעם המערך, או מטעם המרכז הליברלי, שמעולם לא נראה שכל חישוביהם הם בניין קלפים שיתמוטט מייד. כסא מיוחל יכול לעוור אף עיני חכמים, בוודאי עיניהם של תככנים נכז־בים.

בבוקר יום ההצבעה התמונה כבר היתה ברורה: החשבונות הוכיחו עצמם כ־

(המשך בעמוד 85)

זה היה כמו חלום: אלג'ירים, לבנונים, מצריים, תוניסים, מארוקאי ופלסטינית פרצו במחיאות־כפיים לכבוד הישראלים

נס בהידרה

הרגע הדרמאתי ביותר היה דווקא הרגע האחרון.

הוועידה התקרבה לסופה. ראשי־הממשלות של יוון וצרפת עמדו לכבד אותה בהופעתם. שרי־התרבות של יוון, צרפת ואיטליה עמדו לצאת ולהקביל את פניהם. תהליך סיכום הוועידה וקבלת ההחלטות היה בעיצומו.

שני הישראלים — עמוס קינן ואני — היו נאלצים לפרוש מן הוועידה כדי להספיק ולהגיע למטוס. היו"ר הודיע על כך, וקמנו על רגלינו כדי לצאת.

באותו רגע פרצה סערה של מחיאות־כפיים. חמישים אנשי־הרוח, שהתכנסו במינזר שעל חוף ימו של האי הידרה, מחאו כפיים בהתרגשות. לא רק צרפתים ויוונים, איטלקים וספרדים, תורכים וקפריסאים — אלא גם האלג'ירים המצרים, התוניסים והלבנוניים, הפלסטינים והמרוקאים.

במבוכה מסויימת פילסנו את דרכנו אל דלת־היציאה. מחיאות־הכפיים נמשכו עד אחרי שיצאנו אל הטיילת שלאורך המיפרץ היפהפה.

לא היתה זאת רק הפגנה לשנינו אישית. היתה זאת הפגנה למען ישראל האחרת, השפוייה וההומאנית, שאותה ניסינו ל־

הים־התיכון, תרבויותיו בעבר ובעיותיו בהווה. דובר על ההיסטוריה, אך לא נשמע משק כנפי ההיסטוריה. הציפור סירבה, במשך היממה הראשונה, להמריא.

כל אותו זמן התגלגלו השיחות מחוץ לאולם הוועידה, שנערכה במינזר הישן, מתחת למיגדל־הפעמונים המרובע שהוא אחד מסימני־ההיכר של הידרה, היפה שבאיי־יוון (לדעתי). ישראלי ואלג'ירי אכלו ארוחת־בוקר ביחד על המזח ושוחחו. ישראלי, פלסטינית ולבנוני שתו אוזו ליד הפסל, אחרי חצות. כל הערבים והישראלים ישבו סביב שולחן אחד בארוחת־הצהריים, במיסעדה מתחת לעצים בכיכר הקטנה, בין הבתים הלבנים הקטנים. לאט־לאט נוצרה בין הישראלים והערבים אווירה של אמון, ידידות והבנה פוליטית.

בעיני כמה מן הצירים האחרים נראה הדבר כחזון של אחרית־הימים.

הם לא האמינו למראה עיניהם, אחרי כל מה שקראו על הסיכסוך הישראלי־ערבי: ריימונדה אל־טאוויל, הלוחמת הפלסטינית הלוהטת מן השטחים הכבושים, יושבת עם ישראלי! האלג'ירים והישראלים מחליפים חיוכים! הישראלים משוחחים עם השגריר של אש"ף במסיבת־הקוקטייל הגדולה, שנערכה על־ידי שרת־התרבות מלינה מרקורי במוסיאון באתונה! (הממשלה הסוציאליסטית החדשה ביוון, בהנהגת אנדריאס פאפאנדריאו הדינאמי, העניקה למישרד־אש"ף מעמד דיפלומטי מלא. זוהי עתה שגרירות לכל דבר, בראשות השגריר שאוקי ארמני, יליד שפרעם, שכל מישפחתו נספתה במילחמת 1948. הוא דיבר עימנו בפומבי, לעיני מאות המוזמנים ומצלמות הטלוויזיה.)

כל זה היה אפשרי, כמובן, מפני שדיעותינו ידועות היטב בעולם הערבי. הערבים לא נפגשו כאן עם ישראלים סתם. הם נפגשו עם שני ישראלים הדוגלים מזה שנים בשלום ישראלי־פלסטיני, ובהכרה הדדית בין ישראל וההנהגה הפלסטינית.

מלינה מרקורי עצמה הדגישה זאת במסיבת־עיתונאים, שקיימה ערב הוועידה. כאשר נשאלה כיצד היא מתארת לעצמה שהערבים והישראלים יישבו ביחד, אמרה: אין בעיות. הישראלים המוזמנים מקובלים על הפלסטינים.

ביום השני של הוועידה כבר ניטשטשו הגבולות לגמרי. הערבים והישראלים ישבו באופן קבוע ביחד ליד שולחן־הוועידה. הם טיכסו ביחד עצה כיצד להעלות את הנושא הישראלי־ערבי.

בהסכמה אילמת הפך פול טאנוס הלבנוני מעין יו"ר של קבוצת־העבודה שלנו. טאנוס הוא ערבי־נוצרי, לשעבר דובר ארמון־הנשיאות בביירות ומנכ"ל רשות־השידור שם. הוא בן לאם יהודיה, בת מישפחת סטון ממצריים, וכיום הוא איש מרכזי בכלכלה הצרפתית — איש חכם, הגיוני וסביר, שמילא תפקיד חשוב בגיבוש החלטותינו המשותפות ולקבלתן על־ידי הוועידה כולה.

כל הצירים הרגישו, כמובן, שמתבשל משהו. הכל גם ידעו מראש שזאת תהיה השעה המכרעת של הוועידה — השעה שבה היא תצליח או תיכשל. שום בעיה לאורך חופי הים־התיכון אינה בוערת כמו הבעייה הפלסטינית.

וכך, ביום־השבת אחרי־הצהריים, כאשר חזרו הצירים מארוחת־צהריים יוונית טעימה, שנעזרה בכמויות נדיבות של יין אדום ולבן, ידעו הכל שזהו הרגע.

האם תתחולל התפוצצות? האם יתרחש נס בהידרה?

"נרגש עד דמעות!"

כפי שהוסכם בשקט מראש, פתח היו"ר הצרפתי את הוועידה והעיף בי מבט של ציפיה. ביקשתי את רשות־הדיבור. בהתייעצות המוקדמת הוטל עלי לדבר ראשון.

ביקשתי סליחה על שאני מדבר באנגלית (רוב הדוברים דיברו צרפתית או יוונית, אך דובר גם בתורכית, באיטלקית ובערבית. התרגום הסימולטני היה מצויין.) לא דיברתי מן הכתב, והשתדלתי לדבר בפשטות מירבית על האסון המתרגש עלינו (ראה מיסגרת).

אחרי דיברה ריימונדה. בלהט האופייני לה תיארה את המתרחש בגדה המערבית.

ייצג. היא מצאה ביטוי מוחשי בהחלטה שהתקבלה כמה דקות לפני־כן, על פי הצעת הישראלים והערבים יחדו, ושבה הביעה הוועידה תמיכה פעילה בכל כוחות־השלום הישראליים (ראה מיסגרת).

שר־תרבות בג'ינס

האירוע שהנחיל לנו אהדה זו אירע יום לפני כן, ביום השני של הוועידה.

הוועידה ששמה „הים־התיכון — תמיד ועכשיו" החלה באתונה, נמשכה על גבי אוניית־טיולים בדרך להידרה, והגיעה לשיאה באי עצמו. היתה זאת ועידה מיוחדת במינה: ועידה בלי סדר־יום קבוע, בלי נושאים מפורטים ומוגדרים. „סתם פגישה של אינטלקטואלים," אמר לנו בחיוך ז'אק לאנג, שר־התרבות הצרפתי הדומה לקיבוצניק, בג'ינס, חולצה לבנה וסוודר אדום לוהט, הזרוק על כתפיו ברשלנות. „לשוחח באווירה חברית נעימה, לגלגל רעיונות, ליהנות ולחשוב ביחד."

חמישים אנשי־הרוח — סופרים, ציירים, מלומדים ומשוררים — גילגלו רעיונות. הושמעו דברים יפים ומלומדים על גורל

זכות המדינה הפלסטינית ומדינת־ישראל להתקיים זו לצד זו... גבולות בטוחים ומוכרים הדדית... תמיכה פעילה בכוחות־השלום בישראל.

נוסח זה, שעובד ביחד על־ידי הצירים הישראליים והערביים, התקבל ברוב עצום על־ידי הוועידה.

הוועידה קוראת

1. הוועידה של „הים התיכון — תמיד ועכשיו" קוראת לכל הממשלות הים־תיכוניות, לכוחות התרבותיים והמדיניים ולדעת־הקהל בעמי הים־התיכון לפעול למען השלום.

2. תנאים מוקדמים ומוחלטים לשלום כזה הם הקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית בשטח ההיסטורי של ארץ זו, והזכות של המדינה הפלסטינית ושל מדינת־ישראל להתקיים זו לצד זו, בגבולות בטוחים ומוכרים באופן הדדי. הדבר מחייב משא־ומתן ישיר בין ישראל ואש"ף, שהוא הנציג הבילעדי של העם הפלסטיני.

3. הוועידה מגנה ללא־סייג את פעולות התוקפנות והדיכוי בכל השטחים הכבושים ואת סיפוח רמת־הגולן. היא תובעת מממשלת־ישראל לשים קץ למדיניות זו. היא מביעה את הסולידריות שלה עם העם הפלסטיני, ואת תמיכתה הפעילה בכל כוחות־השלום בישראל.

שרי־התרבות לאנג ומרקורי
לא כמו זבולון המר

ריימונדה אל־טאוויל (מימין) עם ז'אק לאנג, מלינה מרקורי ואורי אבנרי במסיבה
„ראיתי ישראל שלא ידעתי על קיומה!"

ברצועה ובגולן. זה היה סיפור מזעזע, נכון בעיקרו, אך ריימונדה הקפידה להז־כיר גם את פעולות־המחאה של כוחות־השלום הישראליים ולהעלות על נס את מאמצינו. אחריה דיבר עמוס קינן, שהעביר את הדיון למישור פיוטי (ראה מיסגרת בעמוד 80).

ציירי־הוועידה ישבו מרותקים. המסובים לא היו נציגי־ממשלות. הם היו אינטלק־טואלים, אנשי הגות ויצירה, שבעיות־המוסר קרובות לליבם. מצוקת־הפלסטינים העיקה עליהם, והעובדה שקיים מחנה ישראלי המתקומם נגד אי־הצדק — עובדה שהיתה חדשה לגמרי לרבים מהם — רוממה את רוחם.

„אני נרגש עד דמעות," אמר מאנדרים אנדרוניקוס, גדול הארכיי־אולוגים של יוון, שדיבר אחרינו.

„שמענו שלושה נאומים מרגשים. משו־רר יווני גדול אמר: השלום זקוק למידות־טובות ולהעזה. עצם המראה שאנו רואים כאן, של ישראלים, פלסטינים וערבים היושבים ביחד — זהו דבר בעל חשיבות עצומה!"

סופר קפריסאי, שדיבר קודם לכן על מצוקת היוונים בקפריסין מול פני הפלישה התורכית, סיפר לנו אחר־כך שהיה עד כה אנטי־ישראלי, ואף סירב לקנות סחורה ישראלית. „עכשיו גיליתי ישראל שלא ידעתי על קיומה," הוסיף, ורצה לשמוע יותר ויותר על ישראל.

תגובות כאלה שמענו לאחר מכן מכל עבר. העולם התרבותי מייחל לאחווה ישראלית־פלסטינית, להתפייסות ולניצחון המוסר — ומושב זה של הוועידה נראה לאנשי־הרוח כראשית הגשמת החזון.

הצירים לא היו אינטלקטואלים תלושים, אנשים תמימים במיגדלי־שן. ליד השולחן ישבו סוציאליסטים יווניים, לוחמי־מחתרת נגד הקולונלים, אנשים שידעו את המור־אות של מחנות־ריכוז. ישבו שם קפריסאים, שהתגייסו פעמיים בחייהם — פעם נגד השילטון הבריטי ופעם נגד הפולשים התורכים. ישב שם הבמאי התורכי ילמאז גונאי, גולה נרדף, שסירטו קוצר בימים אלה תהילה בינלאומית. היו ותיקי המח־תרת האלג'ירית וגולים מצריים מתקופת עבד אל־נאצר. והיתה מלינה מרקורי הא־לוהית, לוחמת פוליטית שהיתה לסמל של המאבק לחופש.

כאשר כל אלה ליוו את דברינו במחיאות־כפיים סוערות, היתה זאת הפגנה חד־משמעית: שכנינו לאורך חופי הים התיכון רוצים בפיתרון כזה.

פרובוקציה סורית

עוד באותה ישיבה אירעה תקרית, שהוכיחה זאת בצורה המוחשית ביותר.

בין באי־הוועידה היה עבד אל־סלאם אל־ג'ויילי, סופר סורי נודע שבא מדמשק. הגבר השחום גבה־הקומה הוא מעין אגדה. הוא עובד כרופא בעיירה בצפון סוריה, ופירסם עד כה 24 ספרים. עצם נוכחותו בוועידה זו, לצידם של ישראלים, משכה תשומת־לב כללית.

הבחנתי מייד שהאיש עומד תחת לחצים כבדים. בניגוד לכל הערבים האחרים, ובכלל זה שגריר אש"ף במסיבת־הקוקטייל, השתדל שלא להבליט קירבה יתרה אלינו. לא לחצנו עליו, כי עצם בואו של אדם מסוריה למיפגש כזה היה צעד כביר קדימה.

ביום הראשון בהידרה נעלם האיש לפתע, כאילו בלע אותו הים. היה לו חדר ליד חדרי בבית־המלון הקטן שעל הטיילת (באי־הוועידה פוזרו בעירבוביה בין בתי־המלון הקטנים באי), ונוכחתי לדעת שהחדר התפנה. הערבים האחרים התלחשו ביניהם: „מיסכן, הלחצים עליו היו כבדים מדי."

למחרת היום עבר לפתע רחש בין הערבים. אל־ג'ויילי הופיע מחדש ותפס את מקומו ליד השולחן. אך השימחה על כך היתה מוקדמת.

התקרית פרצה אחרי שפול טאנוס ה־לבנוני השמיע נאום נועז. הוא ביכה את גורל מולדתו ותבע לשחרר אותה מן העול המשולש: להחזיר את הסורים ל־סוריה, את הישראלים לישראל בגבולותיה האמיתיים ואת הפלסטינים למדינה הפלס־טינית שתקום בגדה.

הסורי גבה־הקומה ביקש את רשות־הדיבור. תחילה דיבר על כמה דברים עיוניים. ולפתע שלף ערימה של ניירות משוכפלים. „צר לי לאמר שיש כאן מזימה!" קרא. „הבוקר התפרסמה בעיתון היווני טו וימה תמונה בעלת כותרת מסו־לפת. נאמר בה שהתצלום מראה את הנציג הסורי בחברת הנציג הישראלי.

אבל בתצלום רואים שאני יושב בחברת עז־אל־דין גלונז (ראש מישלחת תוניסיה ביונסקו). חוץ מזה, אנחנו באנו לכאן כאינטלקטואלים, ולא כנציגי מדינות. זוהי פרובוקציה! מישהו רוצה לטמון מלכודת!"

במבוכה הכללית ביקשו הכל לפייס את הסופר הסורי ולהקל עליו, ואף הוסכם לשגר מייד מחאה חריפה לעיתון. אבל הסורי לא הירפה. הוא הודיע שבנסיבות אלה הוא פורש מן המסיבה.

פול טאנוס ביקש את רשות־הדיבור והצביע באירוניה צוננת על פרט קטן: העיתון היווני פירסם את הידיעה הכוזבת הבוקר, אך הציר הסורי פרש מן הוועידה אתמול. מהו ההסבר לכך?

אך אל־ג'ויילי לא הירפה. הוא קם באופן הפגנתי ופרש.

אך מעז יצא מתוק. איש מן הערבים האחרים — לא ריימונדה, לא האלג'ירים ולא המארוקאי — לא יצאו אחריו. הסורי נשאר מבודד לחלוטין.

על־ידי עצם הישארותם הפגינו כל הערבים את הסתייגותם המוח־לטת ממעשה הסורי.

כאשר החליפו דיעות, אחרי תום המושב, הסכימו הכל כי הסורי פעל תחת לחץ כביר מצד המישטר הדיקטטורי שבארצו. „הוא חרד פשוט לחייו," אמר אחד הערבים האחרים. ואילו הצרפתים עלזו: הסורים הוכו שוק על ירך. הם בודדו. לצרפתים לא היה ספק שהסופר הסורי שימש מכשיר בידי ממשלתו כדי לחבל ביוזמה של הממשלה הצרפתית, וכדי להביך את ריימונדה.

בין סוריה וצרפת שוררת מתיחות רבה, מאז ביקור מיטראן בארץ. ואילו כל הופעה עצמאית של פלסטינים לאומיים מעוררת את זעמם של הסורים, המתיימרים להיות אפוטרופסים של העניין הפלסטיני.

מלינה האלוהית

מן המושב הזה, שבו הועלה העניין הפלסטיני והובסה הפרובוקציה הסורית, יצאו הכל במצב־רוח מרומם. היתה להם הזדמנות מיידית לפרוק את השימחה.

הועברנו בערב בסירות קטנות לכפר שכן. שם ערכו היוונים מסיבה המונית לכבוד הוועידה. מסיבה פשוטה, עממית, כימעט מאולתרת — שביישה את המיימונה המאורגנת ביותר בארץ.

במרכז הכפר הוקמה במה שנישאה מעל לראשי האנשים. תזמורת יוונית, זמרים וזמרות השמיעו במשך שעות מנגינות עממיות וריקודים מסעירים מאזוריה ה־שונים של יוון. ליד שולחנות ארוכים, עמוסים בנתחים גדולים של בשר־כבש, קאלאמרי, סלאט יווני, אוזו ויין, ישבו המוזמנים. אלפים מבני האי התקבצו סביבם.

לא עבר זמן רב, והקהל הזה כולו נאחז באכסטאזה. אלפים רקדו כאוות־נפשם, בלי סדר — זוגות, עשרות מעגלים קטנים ומעגלים גדולים — בין העומדים והמסו־בים, שרו, אכלו, שתו, פלירטטו, צהלו.

(המשך בעמוד 80)

נאומו של אורי אבנרי:

לשבת ביחד

אדוני היושב־ראש, ידידים.

קודם כל עלי להתנצל על־כי אני מדבר בשפה שאינה ים־תיכונית. יכולתי לדבר בשפה ים־תיכונית עתיקה מאוד, אך חוששני שאיש לא היה מבין את דברי.

אני בא לדבר על אחת הבעיות החמורות ביותר בעולם, הבעייה החמורה ביותר באגן הים־תיכוני כיום: המילחמה בין ישראל והעם הפלסטיני.

מילחמה זו נמשכה כבר מזה זמן רב. היא כימעט מיל־חמת־מאה־שנים. לא אכנס כאן להיסטוריה ולסיבותיה של מילחמה זו. אומר רק שלדעתי זוהי התנגשות בין שתי תנו־עות לאומיות היסטוריות גדולות, בין שני עמים החיים כיום בשטח קטן אחד, שכל אחד מהם רואה בו את מולדתו, וש־באופן מהותי אין זו מילחמה בין צדק ואי־צדק, אלא מיל־חמה בין צדק וצדק.

מילחמה זו לובשת עתה מימד חדש. היא נכנסת לשלב של דחיפות קיצונית, והייתי רוצה לעורר את כל הידידים הנוכחים כאן, מכל ארצות הים־התיכון, להבנת הדחיפות הזאת.

מזה 15 שנים אנחנו חיים עם כיבוש הגדה המערבית ורצועת־עזה. כיבוש זה נכנס עתה לשלב חדש.

עד כה היתה המדיניות של ממשלות ישראל — הממשלות הקודמות וגם הממשלה הנוכחית בראשיתה — שלא לגרות את האוכלוסיה הפלסטינית בשטחים הכבושים, אולי מתוך מחשבה שהכל יהיה יותר קל אם ישרור שקט. עתה מופעלת מדיניות חדשה, מדיניות של ניהול מילחמה פעילה נגד העם הפלסטיני כעם. מנצחת עליה הממשלה של ארצי, המאמינה כי יש לספח לישראל את שני השטחים האלה של ארץ־ישראל העתיקה, הגדה המערבית ורצועת־עזה, בדרך זו או אחרת.

אני מתייחס כאן לשני השטחים השייכים לארץ־ישראל ההיסטורית, אך הדבר חל גם על רמת־הגולן, השייכת לסוריה, שאינה שייכת כלל לארץ־ישראל.

השלב החדש הזה של המילחמה, הלובש ממדים של משבר, מתבטא בשלוש דרכים:

ראשית, מדיניות פעילה לשבירת המיסגרת הלאומית, הפו־ליטית והאינטלקטואלית של העם הפלסטיני בשטחים הכבו־שים, כדי להשיג השלמה כלשהי של האוכלוסיה עם מצב־קבע של מיעוט לאומי בישראל הגדולה;

שנית, וחשובה ביותר, המערכה הנמרצת ליישב מאות אלפי ישראלים בשטחים הכבושים, לא רק בהתנחלויות כפריות אלא גם בערים חדשות, כדי לשנות באופן דרמאתי את המצב הדמו־גרפי בשטחים אלה;

ושלישית, האיום במילחמה בלבנון, אשר מטרתה תהיה שבירת המיבנה הפוליטי של העם הפלסטיני, שהוא אש"ף.

כל המיתקפה המשולשת הזאת נערכה עתה במרץ רב ובי־מחשבה רבה, על־ידי ממשלה שיש לה מטרות ברורות מאוד.

אני מאמין כי העם הפלסטיני, והעם כולו, צריכים להת־מודד עתה עם מציאות הטומנת בחובה סכנה חמורה לעצם קיום המיסגרת הלאומית של העם הפלסטיני.

הייתי רוצה לאמר מה ניתן לעשות כדי למנוע התפתחות כזו אשר — ואני מדבר כאדם המאמין שהוא פטריוט ישר־אלי — מסכנת לא רק את העם הפלסטיני, אלא גם את ארצי ועמי שלי, מבחינה מדינית, חומרית ומוסרית, ומסכנת גם את השלום בעולם ובאיזור הים־התיכון.

■ ■ ■

אפתח ואומר זאת: ישראל היא דמוקרטיה.

יש מאבק דמוקרטי בתוככי ישראל. המדיניות הממשלתית היא מדיניות של ממשלה שנבחרה בבחירות כלליות. שינוי דעת־הקהל בישראל, שינוי מצב־הרוח הלאומי בישראל, יביא עימו בהכרח שינוי המדיניות הממשלתית, או את שינוי ה־ממשלה עצמה.

כל אדם המבקש לפעול למען השלום במיזרח התיכון צריך לשאוף לשינוי דעת-הקהל בישראל.

מהו המצב? אם לתאר בצורה פשטנית מאוד מצב פוליטי מורכב מאוד, הייתי מגדיר אותו כך:

יש בישראל מיעוט גדול, המאמין ביגלל סיבות שונות —

(המשך בעמוד 80)

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

חוק המס האינפלציוני גוסס

אולי עוד השבוע יגיע לדיון בוועדת הכספים החוק, או ליתר דיוק הצעת־החוק, למיסוי בתנאי אינפלציה. להזכירכם, זוהי ההצעה שוועדת השרים הכלכליים אישרה אותה לפני שלושה חודשים, וגרמה למיני מפולת בבורסה. מה שהאוצר יביא לוועדה יהיה בערך הצל של החוק המקורי.

מספרים לי שחוץ מהכותרת של החוק ועוד כמה סעיפים פחות חשובים, הרבה לא נשאר, ומה שנשאר לא ראוי שידונו בו. ואם כבר ידונו בו, אז לא ימהרו, ואם לא ימהרו אז אולי כדאי יהיה להפסיק לטפל בו עד לשנה הבאה.

חבר־הכנסת הרב לורנץ, יו״ר ועדת־הכספים של הכנסת, אמר בזמנו שהחוק, כפי שהוצע בזמנו, לא יעבור. הוא יודע על מה הוא מדבר. עכשיו, כשהוציאו מ־החוק כל חלקה טובה, לא תהיה לו בעיה.

יודעי־דבר שראו את טיוטת ההצעה החדשה אומרים, שהחוק החדש מבטיח הגנה מלאה על ההון העצמי. רוב ההחמרות והסנקציות שבהצעת החוק בוטלו. השיטה של החמרות וסנקציות דרקוניות, כלשון רו־אי־החשבון, נעלמה. אין זכר לשיטה שני־סו להכניס באמצעות החוק החדש: קודם יורים בך, אחר־כך תולים אותך, ואם נש־אר עוד משהו, מפשיטים את עורך.

יו״ר לורנץ

החוק לא יעבור

מרבית ההסתייגויות של ד״ר יצחק סוויי־רי, סגן נציב מס־ההכנסה בוטלו. כל הפר־צות בחוק, או בלשונו של סגן־הנציב „חו־רים שבהם יכולים לעבור ארבעה פילים", איבדו את משמעותן.

האג״ח והמט״ח מתחרים בבנקים

איגרות־החוב הצמודות של האוצר מת־חרות במניות הבנקים. פיחות השקל לעומת המטבעות של כמה מדינות, עושה אותן להשקעה טובה עוד יותר. מי שהשקיע ב־חודש האחרון באג״ח צמודות, עשה על־פי־רוב יותר מהבנקים, ומי שהשקיע ב־מט״ח, בעיקר בקרנות, עשה עוד יותר טוב. מי שספד לפני שבועיים לדולר התבדה. גם המארק הגרמני היה טוב. **היזהרו לעת עתה מהפרנק השווייצי. הבנ־קים בשווייץ הפסיקו לשלם ריבית על פיקדונות במטבע זה.**

רוטשילד שווה זהב

בשבוע שעבר קיבל נכדו של הנדיב הידוע, הברון אדמונד דה רוטשילד, סידרה של מטבעות זהב ממלכתיים, בערך נקוב של 2 שקלים, הנושאים את דיוקנו של סבו, שאת שמו הוא נושא.

המטבעות המוקדשים ליום העצמאות תשמ״ב, לציון מאה שנות התיישבות ב־ארץ, הונפקו על־ידי החברה הממשלתית למטבעות ולמדליות בכמות של 6000 בלבד.

אחד שמבין בעניינים אמר לי, שכדאי לקנות. לא רק בשל הזהב, אלא בעיקר בשל הערך האספני של המטבעות. יש סיכוי טוב ש־ערכם יעלה, כמו שקרה למטבע יום־העצמאות תשמ״א, שערכו עלה במשך שנה פי שלושה. אז למה לא נשים „בלאטה" על רוט־שילד. הפעם נעשה קצת כסף על חשבון הברון.

שני שקל זהב

שווה פי שלושה

הבורסה הכסף

זורם לבורסה והחבית לא מתמלאת

הבחירות, היום, השנה, טובות לבורסה יותר מאשר מאי־פעם בעבר, ומישהו אף הוסיף ואמר, שהן טובות לעם ישראל. לא חשובות התוצאות, חשוב מה יקרה עד לבחירות. עוד יותר חשוב מה לא יקרה. **בטוח, שלא תהיינה גזירות כל־כליות חדשות. הכסף ימשיך לזר־רום, תימשך האטה מלאכותית באינפלציה, ואת החשבון, כרגיל, נשלם אחרי הבחירות. באמת לא חשוב מי יהיה אז בשילטון.** שימו לב איך כולם, והדגש הוא על **כולם**, מלטפים את הבורסה. לא קושרים אותה בצווארה ולא מושכים בזנבה: העיקר לא להרגיז. גם החוק החדש ההולך ומתיישן עוד לפני שהפך לחוק של ממש, בענייני אינפלציה ומיסוי, לא מפחיד יותר איש. עד שיגיע לדיון בוועדת־הכספים של ה־כנסת, בשבוע זה או הבא, לא תישאר בו כל חלקה טובה. כל קבוצת־לחץ כבר אמ־רה את שלה.

להוציא אירוע חיצוני שאין לאיש שלי־טה עליו, הכל יתנהל על מי־מנוחות. ב־בורסה יתגגו. עובדה, שהחגיגה כבר הת־חילה בראשית החודש הזה. כל רואי־השח־חורות מבחוץ ובעיקר בפנים — אלה המכונים „מקורבי הבורסה", נתבדו. הבור־סה ממשיכה להיות טובה יותר מאלה שמרכיבים אותה.

תרשה לי לגעת בנקודה נוספת. תמיד שואל השואל, למה להשקיע בבורסה? לשאלה השאלתית הזו יש שאלה שכנגד: יש דבר יותר טוב? אין. ובאמת, כרגע ובעתיד הקרוב, אין אלטרנטיבה להשקעה בבורסה. התוצאה היא — ממשיכים להש־קיע. הרבה אנשים והרבה כספים ממשי־כים לזרום, ישירות באמצעות הבנקים, או בעקיפין באמצעות הברוקרים ומנהלי ה־תיקים, או באמצעות הקרנות. הכל זורם לכיוון אחד — הבורסה.

גאזים יש, נפט אין

ביום הראשון, כצפוי, התחילו מניות הנפט לרדת, אחרי שצברו תאוצה של עש־רות אחוזים. עכשיו, כשהתברר שאין נפט, או שיש מעט מאוד, הבינו גם אחרוני המאמינים שצריך למכור קצת מניות נפט. כששאלתי אחד ממנהלי־החברות מה קרה, אמר: השאלה שלך מזכירה לי סיפור, על אחד שבימים טרופים כמו אלה של היום, היה מסתובב כשדלי תלוי לו בחגורתו מאחור, והיה מסתובב להנאתו ברחובות של, נניח, יוסטון בטכסאס. כ־ששאלו אותו, מה אתה מסתובב עם דלי, היה משיב: גאזים כבר יש לי, אולי יצא גם נפט. אולי?

מה לקנות, מה למכור

אין לי תשובה חד־משמעית לשאלה שבכותרת. ואם מישהו יגיד לכם שיש, אז הוא סתם בלופר, או אחד שמתחזה לכזה. **הכלל כרגיל הוא לקנות בירידה ולמכור בעליה. עכשיו, מה עושים כשהכל עולה? לוקחים טרמפ על מניה שעדיין לא הגיעה לשיאה, על־פי נסיון העבר — ונא לקחת בחשבון את האינפלציה — ומוכ־רים אחרי עליה נאה של 10%.** מי שיש לו אינפורמציה טובה, יכול להחליף את הסוס אחרי, נניח, 20% ולמכור. לנוח קצת בצל הבנקים, ולהתכונן לטרמפ הבא.

סיפור חינני על חן

ביום הראשון השבוע הגיעה אלקו 0.25 ל־922 נקודות. כל הכבוד למי שהריץ את המניה והצליח להעלות אותה ל־900 נקו־דות ולמכור את כל הסחורה שאסף בשקט, ברוות הגון. מה שמעניין בסיפור הוא, שבמקום שהמניה תיפול, היא ממשיכה לע־לות בכוח הדחף או ה„פוש" שקיבלה ב־התחלה, והיא שגרמה למאיר חן, הזכור לטוב, לחשוב שמא טעה, ויכול היה להרים את המניה בשקט, בעוד כמה מאות נקודות.

קשה להרוויח אבל בנק ישראל מפסיד בקלות

אני לא מבין גדול בענייני קשר. אבל אם מספרים לי שמיפעל ישראלי כמו תדיראן הצליח להתחרות עם מיפעלי־ענק בארצות־הברית ולקבל מהצבא האמריקאי הזמנה של 30 מיליון דולר למכשירי קשר מתוח־כמים, זה ראוי לפירסום. ובכן, החברה פיתחה מכשיר־קשר צבאי מתוחכם, אפי־לו מתוחכם מאוד, שבפיתוחו השקיעה 12 מיליון דולר. המכשיר, הקרוי שמיר, הת־חרה עם הצעות של מכשירים דומים של שתי חברות בריטיות ושלוש אמריקאיות, והקדים את כולן בזמן ובעיקר בטיב ובמ־חיר. מחיר כל מכשיר הוא 4000 דולר.

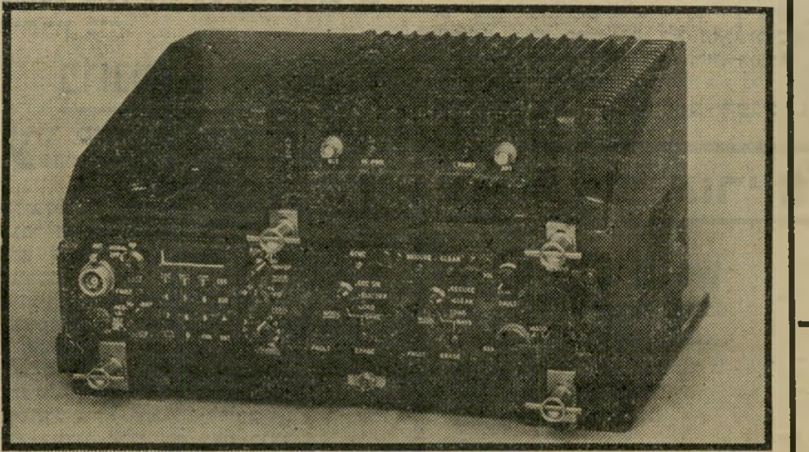

מכשיר־קשר „שמיר"

עשר שנות פיתוח

את הקטע הנחמד הזה הבאתי, כדי להדגים כמה קשה להרוויח 30 מיליון דולר ברוטו. בעיקר כשצריך להשקיע בפיתוח הרבה כסף והרבה זמן ובעיקר מוח. זה כשצריך להרוויח כסף. **לעומת זאת, המחלקה בבנק־ישראל הממונה על יתרות המט״ח של ה־בנק, שלי ושלך, הצליחה בשנה האחרונה להפסיד 300 מיליון דו־לר, בגלל מדיניות השקעות קלו־קלת. אף אחד לא עף שם.** מה זה כבר 300 מיליון דולר לעומת חוב של 20 מיליארד דולר? בסך הכל אחוז וחצי!

אתה צמא ליותר...ספרייט
סימן רשום
Sprite
עכשיו בישראל
ריגמר יעקבסון סגייר
מיוצר ע״י החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע״מ, יצרן מוסמך של קוקה-קולה

אנשים לשירות אנשים

הלקוחות הצעירים הם דור העתיד של בנק לאומי. הבנק נותן להם שרותים והטבות בכל פעולותיהם הבנקאיות.

מועדון חצב
מועדון הצעירים מגיל 12—18, מציע ארועים, מופעים והנחות. לבני 16 ומעלה, פנקס שקים, כרטיס כספומט.

למתגייסים ולחיילים
הטבות ומתנות למתגייסים.
העברת המשכורת הצבאית
דרך בנק לאומי, באמצעות
רשת הסניפים הגדולה
ביותר בארץ.

הטבות לסטודנטים
ללמוד בראש שקט.
הלוואות, עמלות מועדפות,
הנחות מיוחדות ועוד.
ב"קמפוס", התכנית
לסטודנטים של בנק לאומי.

בנק לאומי

אביב/קיץ 82'

להשיג בבתי האפנה המובחרים

אלעזר פרסומאים • עיצוב: משה פרג • צילום: יקי הלפרין

המראה החדש של

אפנת הנשים היפות

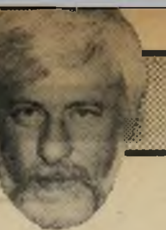

הנדון:

„כי לא שלום ידברו...״

ירחמיאל

תחילה **חשבתי** שטעיתי בזהות התחנה, ושאני מקשיב לתוכנית. היתולית.

מישהו, שהתחזה כפרופסור ייקי, השמיע ברדיו, במיבטא גרמני מוגזם, דברים כה מסמרי־שיער, עד שרק מטורף גמור יכול היה להשמיעם ברצינות. בלי ספק — פארודיה. טוביה צפיר? שלמה ניצן? גדי יגיל?

אך אט־אט עלה בליבי חשד נורא: אין זו פארודיה כלל! כך מדבר פרופסור אמיתי בתחנת־השידור הישראלית, פחות משלושה שבועות אחרי הגשמת חוזה־השלום בין ישראל ומצריים.

■ ■ ■

האיש, **מישהו** בשם ירחמיאל ברגמן, דיבר לפני שבועיים בפינת־התנ״ך. דבריו היו מוקדשים לאחד השירים היפים ביותר בתנ״ך — תהילים פרק ל״ה.

זוהי זעקה של משורר מיואש, הקורא בצר לו לאלוהיו. הוא זועק לעזרתו נגד צורריו כפויי־הטובה.

לא נאמר אם הכוונה היא לאנשי־בליעל מבני־ישראל או לאנשי־רשע מקרב הגויים.

לדויד,
ריבה, יהוה, את יריביי, לחם את לוחמיי!
החזק מגן וצינה, וקומה בעזרתי!
והרק חנית וסגור לקראת רודפיי,
אמור לנפשי: ישועתך אני!
...כל עצמותי תאמרנה: יהוה מי כמוך,
מציל עני מחזק ממנו, ועני ואביון מגוזלו!
יקומון עדי־חמס, אשר לא ידעתי ישאלוני.
ישלמוני רעה תחת טובה, שכול לנפשי.
...אל ישמחו־לי אויביי־שקר, שונאיי־חינם יקרצו עין.
כי לא שלום ידברו, ועל ריגעי ארץ דיברי־מירמות יחשבון.
וירחיבו עלי פיהם,
אמרו: היאח, היאח, ראתה עיננו!

אפשר לצטט פסוקים אלה במאבק החברתי נגד נצלנים וגזלנים, או במאבק העדתי נגד עילית יהירה, או במאבק הלאומי נגד אוייב זר.

לא כך סבור ירחמיאל.

וזהו ההסבר שהוא מסר להמוני עם־ישראל, שהקשיבו לדבריו בדרכים ובבתים (אני מביא את הדברים מן הזיכרון):

כל הגויים שונאים את עם־ישראל, מפני שהוא העם היחידי בעולם שהוא מוסרי, טהור, בעל־ערכים. כל הגויים רוצים להשמידנו. הם משלמים לנו רעה תחת טובה. כשאנחנו מוותרים למען השלום על כל היקר לנו, הם דורשים מאיתנו עוד ועוד. כי לא שלום ידברו, אלא מילחמה, גם כאשר אנחנו מקריבים את עצמנו למען השלום.

למרות מעשינו הנעלים, הצודקים, שוחרי־השלום, שונאים אותנו כל הגויים וקמים עלינו. הם מגנים אותנו במועצותיהם. הם משמיצים אותנו ובזים לנו, כי אנחנו יפים וטהורים. לעולם לא יעשו עימנו שלום. לעולם לא ישלימו עם קיומנו. כי לא שלום ידברו.

וכן הלאה וכן הלאה.

לא היו אלה בירבוריו של פאראנואיד מיסכן, הזקוק לאישפוז דחוף. אילו היה כזה, מן הסתם לא היו מניחים לו לשאת את דברו באוזני ההמונים. עורכי קול ישראל סברו, מן הסתם, כי אלה הם דברים שפויים של פרופסור נורמלי לגמרי.

כך שאם יש כאן מחלת־רוח, אין זו מחלתו של האיש ירחמיאל. זוהי מחלה קולקטיבית, מחלה שהפכה נורמה ציבורית.

ועליה כדאי לעמוד.

■ ■ ■

ארבעה **שבועות** עברו מאז שהוגשם במלואו, על־ידי שני הצדדים, חוזה־השלום הישראלי־מצרי. לאורך הגבול החדש־ישן קמו תחנות־מעבר. האוטובוסים נוסעים והמטוסים טסים בין קאהיר ותל־אביב. הציירים מציגים תערוכות איש בארץ רעהו, להקות פולקלור ותזמורות של הארץ האחת מופיעות בארץ השניה.

היו שניבאו: נכון, הם מתנהגים יפה, מפני שהם רוצים שיחזירו להם את שארית סיני. תראו־תראו מה יקרה למחרת יום־הנסיגה. הכל ייעלם, הכל יימוג, כמו חלום. השלום ייעלם כפאטה־מורגאנה.

עברו ימים ושבועות, ולא קרה כדבר הזה.

קרה ההיפך: מצריים דבקה בעמדתה ובהתחייבויותיה בצורה הקפדנית ביותר. לטובה ולרעה, היא חוזרת על העמדות שהיו שגורות בפיה מאז הרגע הראשון של יוזמת־השלום: רצונה בשלום, דעתה כי לא יתכן שלום כולל בלי פיתרון הבעייה הפלסטינית, סירובה להכיר בסיפוח ירושלים המיזרחית. כך אמר אנוור אל־סאדאת לפני חמש שנים בכנסת, וכך אומר חוסני מובארכ כיום.

לפי ההגיון, היה מצב זה צריך להשפיע לטובה על מצב־הרוח בישראל.

הנה כי כן, הוכח כי השלום אכן יתכן. הוא כבר מניב פירות ראשונים ברחבי אפריקה. סעודיה, תוניסיה ומארוקו השמיעו קולות של שלום. מצריים מתפייסת עם העולם הערבי מבלי לבגוד בשלום.

המסקנה מתבקשת: המצרים הם ערבים והם עשו שלום. אם המצרים יכלו לעשות שלום ולדבוק בו, י ת כ ן שלום גם בין ישראל ובין עמים ערביים אחרים. כדאי לנסות, כדי לתת צ׳אנס לשלום. כדאי להסתכן בסיכונים מסויימים, מחושבים ומבוקרים, כדי להתקדם בדרך זו. כדאי להשתמש בשרותיה הטובים של מצריים

דויד מנגן (ציור של רמבראנט)

כדי להגיע למגעי־שלום עם ארצות ערביות נוספות. כדאי ליצור לשם כך אווירה של רגיעה ואמון ורצון־טוב, תוך ויתור על מעשים פרובוקטיביים בלתי־נחוצים — הן בשטחים הכבושים, הן בשאר גבולותינו.

זה היה צריך להיות המצב במאי 1982.

והנה, עינינו הרואות: המצב הפוך.

לא זה בלבד שחיממנו את המצב בגבול הצפוני, בלי סיבה נראית־לעין. לא זה בלבד שהגברנו את קצב ההתנחלויות, והרבינו בפתיחת־אש בגדה וברצועה. אלא גם — ובעיקר — התרחקנו בליבנו מן השלום.

לדבר שלום עם שאר הערבים, ובמיוחד עם הפלסטינים — הרי זה משול כמעט לבגידה.

■ ■ ■

זה מוזר. זה מוזר מאוד. כאשר יש סתירה כה בולטת בין המציאות ובין התחושה, זה אומר דרשני.

מדוע איננו יכולים להניח לעצמנו ליהנות מן השלום, שעבורו אכן הקרבנו קורבנות?

מדוע אנחנו נתפסים בתאווה בכל חריקה ביורוקראטית בתהליך הנורמליזציה המצרית־ישראלית, ומנפחים אותה לממדים של משבר נוראי? מדוע איננו מסוגלים ליישם את לקחי השלום המצרי ביחסנו אל העמים הערביים האחרים? מדוע אנחנו מחפשים, ממש מתחת לאדמה, כל סימן וצל־של־סימן לכך שהשלום נדון לכישלון?

מדוע, בקיצור, אנחנו מניחים לשוטה כמו אותו ירחמיאל לזהם את גלי־האתר בדברי־הבל פאראנואיידיים על אי־האפשרות המוחלטת של שלום בין ישראל והגויים?

אני מאמין שאת הסיבה לכך יש לחפש במעמקי נפשנו הלאומית.

■ ■ ■

יום **השלמת־השלום** בין ישראל ומצריים היה צריך להיות גדול חגינו מאז קום־המדינה. האם לא לכך ייחלנו כל השנים? האם לא זאת היתה מטרתנו העליונה מאז ראשית המיפעל הציוני — השלמה בין ישראל והערבים, הכרת הערבים בזכות קיומנו הלאומי הריבוני?

תחת זאת היה זה יום של מועקה ומפח־נפש, עצבות ודיכאון. ולא רק בשל ההצגה המגוחכת של קומץ הלאו־מנים בימית.

מדוע? לדעתי פעל כאן תהליך נפשי מסובך. אותו ירחמיאל בן־ירחמיאל ביטא אותו היטב.

דורות רבים של יהודים חיו באווירה של חוסר־שלום וחוסר־ביטחון. הם למדו להסתדר עם זה. הרגליהם הרוחניים, תרבותם, דפוסי מחשבתם הלאומית והאישית — כולם התאימו את עצמם למציאות בסיסית זו.

דפוסי־מחשבה קבועים מעניקים הרגשה של ביטחון. אתה יודע למה לצפות, וגם איך להגיב. הגויים התנפלו מדי פעם על היהודים, והיהודים התפללו לאלוהיהם: „שפוך חמתך על הגויים!״ הם ישבו על מיזוודותיהם הרוחניות והחומריות, מוכנים לתזוזה בהולה בכל עת. הם הסתגלו היטב לצורת־קיום זו, כשם שכל בעל־חי בטבע מסתגל לסביבתו, כדי להישרד.

באורח פאראדוכסלי, עצם ההרגל למצב של אי־ביטחון יצר הרגשת־ביטחון.

הציונות, שהחזירה חלק מן היהודים לקרקע של מולדת, היתה אמורה לשנות דפוסים אלה. היא לא עשתה כן. עוד ייכתבו ספרים רבים כדי להסביר תופעה זו. יתכן שהדפוסים היו חזקים מדי. יתכן שהציונים היו מהפכנים קטנים מדי בשטח הרוחני, בהשקיעם את כל מרצם במהפכה המעשית האדירה שחוללו.

בבואם ארצה, הסתבכו הציונים מייד בסיכסוך חדש, שהם לא היו מוכנים לו. במילחמת־100־השנים בין הציונים והפלסטינים, מצאו כל הפחדים הישנים, כל הרגשת אי־הביטחון, כל דפוסי־המחשבה הקודמים, עידוד וחיזוק. „העולם כולו נגדנו,״ שרים הנערים בעליזות, ו„עם ישראל חי (במילחמה).״

כך התחזקה בארץ עוד יותר התבנית הרוחנית הקודמת, בקרקע־צמיחה חדשה. העם למד להסתדר במילחמה. הוא הסתגל לתנאי־הקיום במילחמה. הוא פיתח כישרונות מילחמתיים מעולים. הוא ניצח בקרבות. הוא מרגיש — וזוהי האמת הפשוטה — די טוב במילחמה.

המילחמה גם טיפחה הרגשת־עליונות. אם כל העולם נגדנו, משמע שאנחנו מיוחדים מאוד. משמע שכולם מקנאים בנו, מפני שאנחנו נעלים יותר, מוסריים יותר (ולא חשוב מה אנחנו עושים. אנחנו מוסריים בתורשה, כשם שאחרים הם ג׳ינג׳ים בתורשה.)

כך אמר ירחמיאל.

זה היה המצב ערב בואו של אנוור אל־סאדאת. מחשבותינו וכישרונותינו, מורשתנו וכלכלתנו, חינוכנו ומאמצינו, חיינו הפוליטיים והרוחניים — הכל היה מאורגן במילחמה, מתואם למילחמה.

■ ■ ■

נשיא־**מצריים** הנחית עלינו הלם כביר. הוא עירער את כל המוסכמות. הוא פרץ פירצה בחומות־הגטו שמסביבנו — חומות נוחות מאוד, היוצרות אשליה של חסות וביטחון. הוא הוציא אותנו למרחב.

זה יצר אי־נוחות. הצב הוצא מן הבית שלו, החפרפרת מן התל. כמה ציפורי־דרור, כמו עזר וייצמן, מילאו את הריאות באוויר צח והמריאו. רבים אחרים נענו כאילו כפאם שד, והתגעגעו אל הנוחיות של אתמול.

הדפוסים הישנים לא נכנעו בלי קרב. הם לא נכנעו כלל וכלל. הם השיבו מילחמה שערה.

הם נאחזו בכל מיכשול. הם שאבו עידוד מכל תקלה. השלום לא יקום. ואם קם, הוא לא יחזיק מעמד יום אחרי הנסיגה, ואם החזיק מעמד, הוא ימות מחר. ואם המצרים בסדר, כל שאר הערבים הם רוצחים. כי לא שלום ידברו.

ההלם של סאדאת היה כביר, אך לא די כביר. הוא פרץ פירצה בחומות הגטו, אך הפירצה בודדה. כוחות רוחניים חדשים הוטלו אל תוך המערכה, והם מקימים עתה באופן קדחתני חומה חדשה מסביב למקום הפרוץ. (יתכן שיאסר ערפאת היה יכול לפרוץ פירצה גדולה עוד יותר, אילו נקט יוזמת־שלום דרמאתית. אבל לפלסטינים יש בעיות רוחניות משלהם, שהן די דומות לשלנו.)

וכך, חמש שנים אחרי המעשה ההיסטורי היחידי במינו של אנוור אל־סאדאת, שלוש שנים אחרי כריתת חוזה־השלום עם הגדולה במדינות־ערב, חודש אחרי הגשמת ההסכם והשלמת הנורמליזציה, משדר קול ישראל שיחת־ירחמיאל פסבדו־תנ״כית, לאמור: שום דבר לא קרה. הכל בסדר. המילחמה נמשכת. כל הגויים נשארו בני־בליעל. לא שלום ידברו. לעזאזל המציאות. לא כלום מחר, אתמול הכל. הגטו חי וקיים.

כי נוח לנו בגטו.

מאת אורי אבנרי

מכתבים

בגדי אשת הנשיא

דובר לישכת הנשיא מגיב על מיכתבו של האופנאי ג'רי מליץ („העולם הזה" 2332).

אין ברצוננו להיגרר לוויכוח עם מר מליץ, ולא נפרט את כל שיש לנו לומר על דבריו הרצופים סיפורי בדים. נסתפק רק בהערה עובדתית אחת: בניגוד לדבריו, לא הוא שהפסיק את עבודתו עם הגברת נבון, אלא הגברת נבון היא שניתקה את הקשר איתו. הערה זו חשובה, משום שהיא יכולה להסביר את מניעיו והתנהגותו.

אשת־נשיא נבון
סיפורי בדים

מכל מקום, אין בדעתנו להוסיף ולעסוק עוד בסוגיה זו.

עמי גלוסקא,
בשם אופירה נבון, ירושלים

עוד תגובה נזעמת:

איני באה להגן על הגברת אופירה נבון, וסיגנון לבושה איננו מעניינ. אך יש לי השגות על התנהגותו של ג'רי מליץ.

לפני שנתיים נכנסתי לחנותו (זו בהחלט חנות, ולא בית־אופנה) של מר מליץ, כדי לרכוש שימלה. מבחר הבדים והדגמים היה דל, והתקשתי בבחירה.

קשה לתאר את התנהגותו הגסה של מר מליץ, אך ידוע כי אופיו הקשה הבריח לא אחת לקוחות. ואם להתייחס לעבודתו, הרי זו נטולת כל ייחוד והשראה. את כל דגמיו אפשר להכיר מרחוק, כי בכולם מופיע אותו צווארון, אותו שרוול ואותה חגורה (מעניין שרוב לקוחותיו ידועות כנשים המתלבשות גרוע).

ר' ר', תל־אביב
(השם המלא שמור במערכת)

● ● ●

כתובת דם

בעיקבות טקס קבורת עצמות לוחמי בר־כוכבא (אולי).

מתחת לחורבות הישוב העתיק גיבעת, שבגבול השומרון וביקעת הירדן, בתוך מערכת מחילות מסועפת, נתגלתה כתובת ענקית על אחד הקירות:

● בעד מדינה חופשית חילונית ומשוחררת מכפיה דתית!

● בעד טיסות בשבתות ובחגים!

● בעד נישואים אזרחיים!

● נגד טקסים ממלכתיים!

אלה היו כמה שורות של שפיות־דעת.

פנשושה, נתיב הל"ה

● ● ●

בדיקות מצפוניות לשרים

הקוראה מתרעמת על מיכתבו של אלי אלון („העולם הזה" 2330), שהציע לבצע בדיקות פסיכוטכניות, כדי לעמוד על רמתם המוסרית של המתגייסים למישטרה.

מן המפורסמות הוא שכל שוטר עובר בדיקות פסיכוטכניות מדוקדקות, בטרם גיוסו. באשר לטענה כי „אנו שומעים חדשות לבקרים על מעורבותם של שוטרים במעשים פליליים שונים, או מעשים הנוגדים את הנוהל והסדר הטוב," זוהי הגזמה מוחלטת ואף חצופה.

אם כך הוא הדבר, יש לשלוח גם שרים בממשלה, חברי־כנסת, ראשי־עיריות, מנהלים ועובדי־מדינה לבדיקות מצפוניות כאלה, כדי לחזות מראש את שהם עלולים לעשות, או לשלוח את השוטרים וכל השאר למגידי עתידות.

טינה דבוש, הרצליה

● ● ●

הצעות מקוריות

על הטלפונים של חברי־הכנסת:

אני מציע לנתק את כל הטלפונים בבתי חברי־הכנסת. במקום זה כל חבר־כנסת יקבל טלפון אחד במישכן הכנסת. זה יביא ברכה משולשת:

● יתקינו יותר טלפונים למשלמי־המיסים, המחכים שנים בתור.

● זה ימנע מחברי־הכנסת לנהל עסקים פרטיים על חשבון משלמי־המיסים.

● זה ירתק את חברי־הכנסת למקום עבודתם, והמליאה תהיה לשם שינוי מלאה.

קורא הלינגר
לסגור הכנסת

ובנוסף לכך לא יוכלו לחלל את השבת בטלפון!

פנייה לשר־החינוך והתרבות בקשר לסגירת האופרה הישראלית:

כבוד השר, האופרה הישראלית שוכנת בבנין הכנסת הראשונה של מדינת־ישראל. הרמה התרבותית של הכנסת ירדה בהרבה מאז. לפי כל ההגיון התרבותי יש, אם כך, לסגור קודם את הכנסת!

רלף הלינגר, תל־אביב

האמריקאים באים

הקורא מציע להזמין את הצבא האמריקאי, בעיקבות הידיעות על אפשרות שברית־המועצות תסייע באופן פעיל לסוריה, במיק־

(המשך בעמוד 18)

גילוי העתיד

שש שיטות לגילוי העתיד
‎60.— שקל

„גל־אור", ת"ד 37612 ת"א, מיקוד 61375, טל. 03־396075 משעה 17.00.

תן טרמפ לחייל

אתה ואיש הביטוח שלך.
מי בוחר את מי?

כשאתה הולך לקנות דבר פעוט כחולצה אתה בודק את האיכות ומשווה מחירים. האם אתה מקפיד כך גם בבחירת סוכן הביטוח שבידיו אתה מפקיד את כל היקר לך?
חברת הביטוח שמיר בוחרת את סוכניה לפי כללים מוגדרים מאוד. אמץ כללים אלה.
כזה הוא סוכן הביטוח הטוב:

יש לו ראש חושב

הוא חושב על מה שחשוב לך, ומעמיד לרשותך ידע וניסיון מקצועי שרכש במשך שנים.
וכשאתה זוכה בשירות הטוב ביותר - גם אנחנו זוכים.

יש לו לב חם

הוא עוסק בבני אדם. **כשתזדקק לו הוא יענה ברצון.** תתקל בבעיה מציקה - הוא ישמח לעזור לך בפתרונה.
רק כך נקרב אותך אלינו.

יש לו גב חזק

מילה שלו זו מילה. יש לו גיבוי מלא, וכשתזדקק לגיבוי מלא הוא יתן לך אותו.
על גב כזה תוכל לסמוך.

והוא הולך לקראתך

אתה רוצה שהוא יבוא אליך - הוא יבוא.
מגיעים לך תנאים מיוחדים - גם כאן הוא ילך לקראתך.
ברור לנו דבר אחד: אם לא נלך לקראתך - אתה לא תגיע אלינו.

שמיר - זה ביטוח!

וכאלה הם הסוכנים שלנו.

חברה בקבוצת הסנה

סרגנט פנטום

דרך פ"ת 53, ת"ד 37057, תל־אביב 67138 טל. 03-286281

תשבץ העולם הזה 2334

מאת אביגיל ינאי

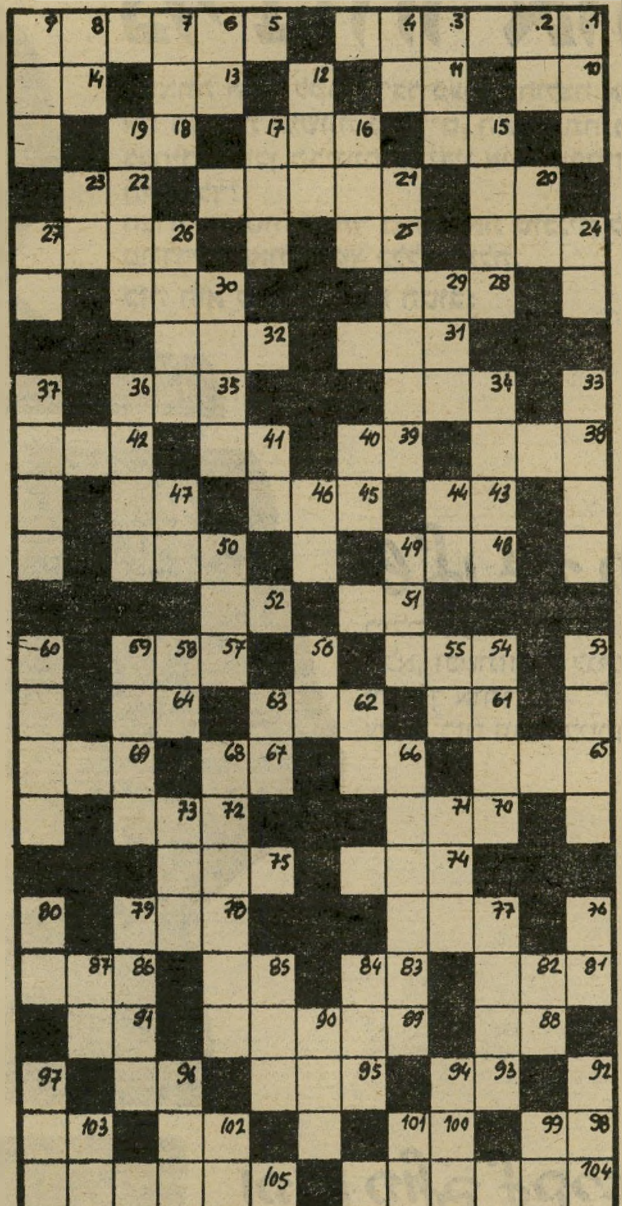

מאוזן:
1) שליחות; 5) כנוי תנ״כי לארץ־ישראל־יפה (3,3); 10) מטבע עובר לסוחר במזרח הרחוק; 11) תבואה; 13) זוזר; 14) לחכם מספיק ברמז (ר״ת); 15) שליט; 16) בליטה; 18) משבצת; 20) לוח, קרש; 21) סדר התפילות והפיוטים לימים הנוראים ולשלש הרגלים; 22) הרבה; 24) בהמת בית הודית; 25) מילת אזהרה; 26) לשם עבר הסנהדרין לאחר מרד בר־כוכבא; 28) גורל; 30) רעל; 31) סולק מעבודתו; 32) תחום מושב; 34) מיץ, רוטב; 35) מוסר־השכל; 38) נבל; 39) קידומת אצולה הולנדית; 41) מן הקולות במקהלה; 42) מזון, אוכל (משלי, ל״א, ט״ו); 43) קיים; 45) קצה חוג השמים הנראה לעינינו; 47) שמה ה־פרטי של שחקנית קולנוע צעירה בעשר; 48) חומר שעובד מעץ או מסחבות; 50) אינו מוטל בספק; 51) מופיע — גם אצל אלתרמן; 52) הוא אשר שבר את גב הגמל; 54) סופר עברי מטוב הארץ; 57) שם גבול; 61) מילת שלילה; 62) נבדל, התרחק; 64) כועס; 65) משחק ילדים יצירתי; 66) כבש מפוטם; 67) משענת; 69) תכונות היסוד שבאדם; 70) שתף בכוח; 72) שם נמצאת ה„כעבה”; 74) משא, עול; 75) פסיעה; 77) גזל; 78) חוד; 81) מעצור; 83) שובב; 85) אנא!; 86) נימוס; 88) חומה בצורה; 89) ישוב בסביבת ראש־פינה; 91) בהשאלה — מקומן של הרגשות; 93) הכה!; 95) ידע; 96) הקרבן לעולה; 98) אדמת אפר; 100) מילת משאלה; 102) מטייל; 103) אותיות הרבוי ב־מין זכר; 104) בתי־משפט; 105) „... ... ... מי ימצא?” (3,3).

מאונך:
1) אלף צעדים — מידת אורך; 2) ישן; 3) נהר מקראי עתיק; 4) קצה האור; 6) קח לך לנחלה!; 7) קבוצת שבלים הנאספת לעמרים; 8) ענף; 9) ארבה; 12) תנועה, תזוזה; 15) שחות; 16) התרפס מפחד ויר־אה; 17) דפנות הפעמון; 19) המעבד אדמת אחרים תמורת חלק מיבולה; 20) מוטב שלא להזדקק לשירותיו של בעל חיים זה; 21) אמן במוסיקה; 23) הילדה להוריה; 24) על ראשי הילדים בחג השבועות; 26) סגנון באמנות, מסעיר ועז; 27) גבוה; 29) הדר; 30) ענק' אגדי במיתולוגיה היוונית; 33) שביב אש; 34) עולה רגל; 36) דיזנפקציה; 37) נחש ארסי; 40) בבקשה; 41) בעל אחוזה נשוא פנים; 44) מספר העולמות שנתן הקב״ה לצדיקים; 46) אל היערות במיתולוגיה; 47) אחד מהיסודות בחימיה (כ״ח); 50) שם גנאי לאלילים; 53) שלשלת ברזל בצואר אסיר; 54) נכסים הבאים לאשה בירושה לאחר נשואיה; 55) יהיר; 56) אחד האקויזיטים החשובים במקבט; 58) מרחם; 59) אספקלריה; 60) כריתת התבואה ב־שדה; 62) בעל חיים — אם תוסיף לו „לשון” יהפך לצמח; 63) לבוש אבלים; 66) כינוי למכשיר עינויים שהרשעים יטולטלו בו (שמואל א' כ״ה, כ״ט) (4,2); 68) צורה של שבו־עה (2,4); 71) חוסר־כל; 73) בטל, חולף; 76) ראשון לעדה; 77) תשלום עבור טרחה; 79) „אם כל חטאת”; 80) אחת הדרכים לפרידה; 82) לא יבש וגם לא רטוב; 84) זוג; 85) הטיל מורא; 87) שיעור מיני־מלי; 90) מטרה; 92) מטבע בתקופת התלמוד; 84) בית־סוהר; 96) שמש כראש ממ־שלה; 97) מופת; 99) ניגש; 101) היום בלוח בחודש סיון שבו חל חג השבועות; 102) נחלש; 103) כתיב האלוהים במקרא.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול,
צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור,
הוצאת שיער בשעווה
* גבות נלוות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל-אביב יורפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

העסק הנבחר 1982

מכתבים

(המשך מעמוד 16)

רה שתפרוץ מילחמה ב־צפון.

הגיע הזמן להפעיל את ההסכם לשיתוף־פעולה צבאי, שנחתם ל־אחרונה עם ארצות־הברית. על־פי הסכם זה מוגדרת ברית־המועצות כאוייבת משותפת של ישראל וארצות־הברית, ושתי המדינות מתחייבות לסייע זו בידי זו כנגד אימתו של הדב הרוסי.

עכשיו, אחרי שנודע שהרוסים מתכוונים להתערב לטובת סוריה אם תפרוץ מילחמה בינה ובין ישראל, עלינו לדרוש הצבת כוחות־מנע אמריקאיים באיזור. תגובה

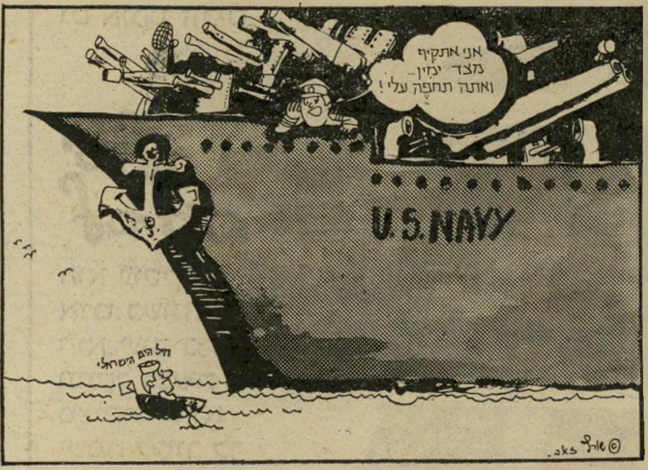

כזאת תהיה ביחס ישר להפצצות הכבדות ולפעולות הראווה, שמבצעת ישראל בלבנון אחרי כל חדירה או ניסיון חדירה של לוחם פלסטיני כלשהו לתחומיה.

דני בן־חיים, חולון

● ● ●

למצות הדין

דעתו של תלמיד חמישית על מפירי החוק בימית.

גם במדינה משוגעת כשלנו היינו צריכים לשפשף את העיניים, כדי להיווכח שאיננו הוזים למראה מה

קורא פלדמן
פאשיסטים ומטורפים

שאירע בימית. מאות קנאים פא־שיסטים ומטורפים איבדו שם כל רסן ופגעו בשילטון החוק וב־דמוקרטיה.

יש למצות את הדין עם המתפר־עים מימית, למען ילמדו דמוקרטיה מהי.

אילן פלדמן, אשקלון

● ● ●

חברה משעממת

הקוראת יוצאת נגד הכרזתו של גדי („חצוצרה”) ורקשטל („רחל מרחלת”, „העולם הזה” (2332), ש־טען כי הוא אינו יוצא עם בחורות שמשעמם להן בערבים.

יש לי יחסי שכנות קרובים עם גדי ורקשטל. יצא לי „להרוג” עימו כמה ערבים. היה משעמם בחברתו. עובדה זו עובדה. שיודה בזה.

סאלי שי, תל־אביב

● ● ●

תככי בחירות

הקורא המתמודד לרשות עירית נתניה מודיע שיפנה לבג״ץ.

אני ניסים גבאי, מרחוב סמו־לנסקי 12 נתניה, „רץ” בבחירות הקרובות לראשות העיריה ברשימה עצמאית. מאחר שישנם תככים לדחיית הבחירות ועריכתן ביחד עם הבחירות לכנסת, אני רואה בזה פגיעה במתמודדים בודדים כמוני, ולכן אגיש בג״צ בטענה: אין למיפלגות סמכות חוקית לדחות הבחירות המוניציפליות.

ניסים גבאי, נתניה

● ● ●

שאלות נצחיות

הקורא מקשה:

● באיזה שלב מצויה החקירה על ההתנקשות בחיי ראשי העיר־יות בגדה? האם ישנם ממצאי ביניים? האם ישנן השערות כל־שהן?

● האם נעצרו שני האזרחים, שנראו יורים על תושבי אל־בירה? האם זוהו שני האזרחים היורים? האם ישנה כוונה להעמידם לדין?

● מי ירה בילדה בת ה־12, ממחנה הפליטים אל־ערוב? האם נערכה חקירה בנושא זה? גם אם זרקה הילדה אבנים, האם היה מו־תר לירות בה?

שאלות אלה ואחרות מצפות ל־תשובות, לטובת מדינת־ישראל, הדמוקרטיה, שלמות החברה היש־ראלית ושלמותו הנפשית והמוסרית של כל אזרח במדינה.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

בית־כנסת אל־על

שתי הצעות הנוגעות לחב־רה הלאומית שנפלת קור־בן להלכה היהודית.

אני מציע להפוך את מטוסי אל־על לבית־כנסת מוטס. צריך לחלק את המטוסים לשני אגפים נפרדים: לפנים יישבו הגברים, שיעסקו בתפילה ובלימודי־קודש. מאחור

(המשך בעמוד 20)

ap
apropo
אפ-רו-פו

לנשארים
בתל-אביב נפגש באפרופו

מסעדה חלבית ב"גן יעקב" ליד "היכל התרבות"
טלפון להזמנות 03-289289

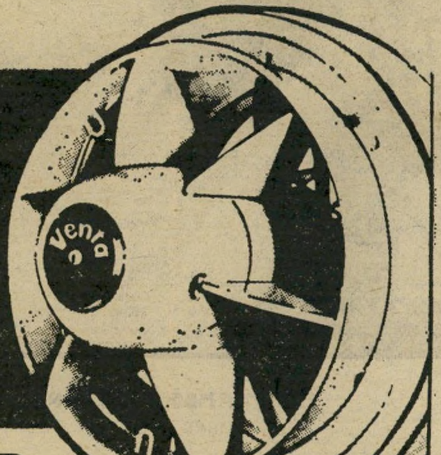

Venta

המאוורר הדו-כיווני המשוכלל ביותר צועד בראש!

1982
השם הנבחר

יצואן מוסמך

1982
המוצר הנבחר

הפתרון הטוב והזול ביותר
לאיוורור מטבחים·שירותים·מקלטים·מפעלים

"שרון" תעשיות מיזוג אויר בע"מ
הגלעד 2, פינת אבא הלל 12 רמת-גן טל. 733251/737626.

מכתבים

(המשך מעמוד 18)
תהיה עזרת־נשים. הן תוכלנה ל־עקוב אחר מעשי הגברים ולהשתתף חרישית בתפילה, מבעד למחיצה מיוחדת שתוצב בין שני האגפים.

כך יוכלו שני המינים להקדיש את זמן הטיסה לעבודת־הבורא, מבלי שיאלצו להתחכך זה בזה ולהיכשל בהירהורי־זימה, רחמנא ליצלן.

את התלמידים החכמים ישרתו דיילים, ואילו הגברות ההסודות תיהנינה מאדיבותן של דיילות. כמובן שכל העיתונים, הירחונים וכל חומר־תועבה אחר, המחולק כיום לנוסעים, יעלמו מן המטוסים. את מקומם יתפסו סיפרי תפילה והלכה. ולסיום: יהיו גם פתחים נפרדים. האברכים ורבותיהם ייכנסו וייצאו מהפתח הקידמי של המטוס, ואילו הבתולות הצנועות והמהוללות מן הפתח האחורי.

מי שלא מאמין שהצעתי תתקבל, גם לא האמין שאל־על תפסיק לטוס בשבת. אם תרצו — ואפילו אם לא תרצו — אין זאת בדיחה.

יוסי ברד, כפר־סבא

פיצויים — ממפוני ימית, לעובדי „אל־על".

אני מציע להעביר כמה מיליוני שקלים, מכספי הפיצויים של מפוני ימית, לידי עובדי אל־על. סכום זה יפצה את העובדים על הנזק הכבד שנגרם להם בשל השבתת החברה בשבת.

צעד כזה יביא לשלום־בית ב־ארצנו וימנע השבתת המדינה כולה.

שמשון שיבק, בני־ברק

● ● ●

הגדשת הסאה

על ביקורתו של דן עומר על נעמי שמר („נמר של נייר", „העולם הזה" 2330).

מייד בתחילת המאמר ניתן לחוש שביקורתו של מר עומר אינה נובעת מנימוקים ספרותיים טהו־רים, ונודף ממנה ריח רע של צרות־עין, קינאה, ואולי אפילו חיסול־חשבונות. ודאי שביקורת זאת קשורה לדיעותיה של נעמי שמר, שאינן זהות לדיעותיו של דן עומר. אין בכוונתי להשיב ל־מבקר על ניתוח בתי השירים ועל הפירוש שהעניק להם. אומר רק זאת: הבל הבלים!

אך יותר מכל הרחיק דן עומר לכת כשהוא הישווה את נעמי שמר לריכרד ואגנר הידוע לשימ־צה. עליך, דן עומר, להתנצל לפני משוררת כישרונית זאת, כי הפעם הגדשת את הסאה.

רחל יורמן, תל־אביב

פיזמונאית שמר
חיסול־חשבונות?

● ● ●

עיזים גנובות

קריאה נרגשת של העבר־יין לשעבר, נחמן פרקש.

מאז שעזבתי את עולם הפשע מאחורי, בהחלטה שלא לשוב אליו לעולם, עשיתי מאמצים רבים ל־השתקם. לאחרונה כבר האמנתי שהגעתי אל המנוחה והנחלה. בעז־רת לישכת־הסעד ובאמצעות כס־פים שחסכתי מלחמי, רכשתי תשע עיזים, שבהן טיפלתי במסירות. אף הקצבתי להן את צריף המגורים שלי, כאשר אני עצמי וכלבי עברנו לסככה ארעית שהקמתי.

בבוקר יום העצמאות גיליתי לתדהמתי הרבה, שהעיזים נעלמו כולן, חוץ מתייש צעיר אחד. גנ־בים, שכנראה עקבו אחרי, ניצלו כמה דקות שבהן לא הייתי לידן, כדי להובילן למקום לא ידוע. שווי העיזים שנגנבו הוא 20 אלף שקלים.

ברצוני לפנות לציבור הרחב בבקשה נואשת לשלוח לי תרומות כספיות, שבעזרתן אוכל לרכוש עיזים אחרות, או לשלוח לי עיזים.

תודתי מקרב הלב נתונה מראש, לכל מי שימצא לנכון להושיט לי יד במצוקתי הגדולה. אני נאחז בשארית כוחותי באמונה בטוב ובחברה האנושית.

נחמן פרקש, אמירים

● הכתובת למשלוח התרומות: אמירים, מיקוד 20115, ד"נ כרמיאל.

הרב ותלמידיו יוצאים מבעד לפתח הקדמי
הגברים מלפנים — הנשים מאחור

קורא פרקש
אמונה בטוב

לידיעת הקוראים

המערכת אינה נוהגת להחזיר כתב־יד וחומר הנשלח אליה. הכותבים למדור זה מתבקשים לכ־תוב בקיצור, על צד אחד של הדף, ברווחים גדולים — רצוי במכונת־כתיבה.

תן טרמפ לחייל

שום חופשה לא מגיעה לירכתיים של "אטלס"

אטלס 16,000 טון

קיץ נפלא של אושר, שבוע של שייט מהנה על סיפון המלון הצף באונית הפאר "אטלס": נוף מרתק של מים ושמים, 6 ארוחות ביום בימי ההפלגה (גם מזנון חצות!), מטבח בינלאומי מעולה, סיפוני שיזוף, קאזינו, סאונה, קוקטיילים, דיסקוטק עד השעות הקטנות, קולנוע, תזמורת, שעורי התעמלות, 3 בריכות־שחיה, נשפי־ריקודים, בינגו, תזמורת, צוות הווי, נשף תחפושות, משחקים, חנות פטורת־מכס, מספרה, טלפון ורדיו בכל תא (קשר-רדיו מהאוניה לחוף), מיזוג אויר מלא בכל התאים.

כל יום חמישי הפלגה מאשדוד
7 ימים-423$
למזמינים במאי וביוני.
המחיר הזול ביותר לחופשת־שייט.

תשלומים ללא ריבית

לבעלי כרטיסי אשראי ויזה, דינרס־קלוב, ישראכרט: 50% במזומן והיתרה ב-4 תשלומים חודשיים רצופים ושוים ללא ריבית וללא הצמדה. או - 10% במזומן והיתרה ב-9 תשלומים צמודים לדולר.

המסלול

אשדוד, פורט סעיד (קהיר), פאטמוס, קוסאדסי (תורקיה), פיראוס, רודוס, אשדוד. הפלגה בכל יום חמישי.

סיווג בטיחותי: אטלס, ב', 1951.

אטלס, המובילה בים.

הזמן עוד היום את חופשת השייט שלך אצל סוכני הנסיעות.

EPIROTIKI LINES

הסוכנים הכלליים: אלאלוף ושות' • ספנות בע"מ

תל אביב: אנגל 6, טל: 615283/622591
חיפה: היאט 6, טל: 671742.
אשדוד: הנמל, ביתן 16, טל: 34541.

מרים בנימיני

מזל החודש:

תאומים

תאום אחד רואה שחורות והשני עליז ומשעשע

לא קל להשתייך לקבוצת האנשים הנקראת מזל תאומים. לא רק בגלל הכפילות שמאפיינת את אישיותם של בני המזל. קיימים עוד שלושה מזלות שהם „מזלות כפולים", אך אלה נושאים את הדבר ביתר קלות.

במזל תאומים שולט הכוכב מרקורי, שמתייחס לעולם השכל וההגיון. הוא משפיע על בעליו שיתבוננו בעולם בעיניים מפוכחות וללא אשליות. לכן התאומים מבחינים במהירות בין הדברים השליליים לחיוביים. הדברים השליליים גורמים להם להרגשה קשה ומדכאה, כי למעשה הם ילדותיים באופיים ולילדים לא קל להשלים שיש דברים שהם „רעים" ושאי־אפשר לשנותם.

מי שמכיר את בני המזל יודע שהתדמית החיצונית העליזה והקלילה משתנה ביחסים קרובים עימם. חלק אחד של התאומים בדרך־כלל אינו מרוצה ונוטה לראות שחורות. אך כאן בא התאום השני לעזרה. אין כמו בן תאומים היודע לשעשע את הסובבים אותו.

הוא משכנע את סביבתו הקרובה שאפשר לצחוק על הכל, גם אם ההומור שלו ציני. כשכולם צוחקים, נהנים ומשתעשעים, גם הוא מצטרף, ושוכח את המלנכוליה המלווה אותו כשהוא נמצא בחברת עצמו בלבד. זו גם אחת הסיבות לכך שלבן תאומים קשה להיות לבד. הוא כל הזמן מחפש חברים וידידים שיעזרו לו להישאר עם ה„תאום החיצוני".

מכיוון שמדובר על אחד שבתוכו קיימים שניים, גם שפע הכישרונות שבהם הוא מבורך מספיקים לשני אנשים ואפילו ליותר. כמעט כל שטח מושך אותו והוא אינו נרתע מלנסות — נגינה, ציור, נהיגה, ספורט, דיג, ציד, מישחק. אין דבר שזר לו.

ידיו זריזות במיוחד. ומה שנמצא אצל מישהו אחר בשלבי תיכנון בלבד, אצלו כבר הסתיים בהצלחה ובביצוע מבריק. הוא מבצע והוגה את הרעיון כמעט בעת ובעונה אחת. הצרה היא שלפני שהוא מסיים כבר נמאס לו, ואין לו חשק לחזור על אותו דבר פעם נוספת. אם הוא לא מחפש לו מייד תחום עיסוק חדש, כבר מבצבץ ובא אותו דכאון או מצב־רוח רע.

הכישרון הבולט ביותר הוא כישרון הדיבור והכתיבה. בחברה הוא מרגיש כדג במים. כימעט תמיד הוא נמצא במרכז החברה, כשהוא לא נותן שייווצר אף רגע אחד של מבוכה. הוא חש בקצה אצבעותיו מה לומר ולמי. לכן הוא מתאים במיוחד ליחסי־ציבור, עיתונות, וכל מה שקשור להעברת אינפורמציה במהירות, בקלילות ובחריפות.

השנה עברו בני מזל תאומים שינויים, תהפוכות ומהפכות. זו לא היתה שנה רגילה, לטוב ולרע. כימעט כל דבר חריג שהתרחש קרה במפתיע. הסיבה לכך היא מהלכו של כוכב אוראנוס. כוכב זה נכנס למזל קשת ב־17 בנובמבר, ומשפיע מאוד על חייהם של בני תאומים, מכיוון שהוא ניצב ממש בצד הקוטבי להם. הוא שוהה בבית השביעי, שהוא בית הנישואים והשותפויות, לכן לא מעט מבני המזל עברו חוויות משונות ומפתיעות הקשורות לתחום זה.

לעומת זאת כוכב יופיטר נכנס למזל עקרב שהוא הבית השישי (בית הבריאות והעבודה) והביא לרבים מהם הרגשה טובה — עד כדי כך שיהיו מביניהם שהוסיפו יותר מדי למישקלם. הדבר אינו אופייני להם, והם יוכלו להיפטר מהעודפים בעוד כמה חדשים.

במקומות העבודה הם הצטיינו, ורחשו לעצמם יתר פופולריות מתמיד. למרות שנאלצו לעמוד לפעמים במאבקים על רצונותיהם, הם השיגו לבסוף את מבוקשם. אם עדיין לא הצליחו בכך, הרי שבקרוב הם ימצאו את עצמם מצליחים במקום ובתפקיד שבו הם מעוניינים.

כוכב שבתאי נמצא כשנה וחצי בבית החמישי שלהם (במזל מאזניים). שבתאי גורם להגבלות ועיכובים, לכן באותה תקופה הם הרגישו חוסר סיפוק במישור הרומנטי. הדברים לא הסתדרו כפי שהם ציפו, והם נחלו אכזבות ופגיעות רבות. גם היוצרים שביניהם חשו שנעצרו. הם הם אינם מצליחים לבטא את עצמם בקלות, ומה שקודם זרם בטבעיות, כעת יוצא בקשיים. גם בנושא של ילדים היו קשיים, והם נאלצו לטפל ולהקדיש להם יותר זמן מהרגיל. לא פעם בריאותם של הילדים היוותה מקור לדאגה. תקופה זו עומדת להסתיים בעוד כחצי שנה כששבתאי יעבור למזל עקרב.

טלאים שמתכננים לצאת לטיול בתקופה זו, חייבים להכין אותו בקפדנות, ולדאוג שכל התעודות, המיסמכים ועינייני הכספים יהיו מסודרים. צפויים קשיים ועיכובים דווקא בנושא זה. כדאי לדעת מראש שלא הכל יתנהל ויתבצע לפי התיכנון המוקדם. שיחות־טלפון עלולות לגרום השבוע לכעס, ואפילו לרצון לנתק קשרים. לפני צעד כל־כך נמהר כדאי לברר אם לא היתה אי־הבנה.

אם שוורים עסוקים בענייני כסף בדרך־כלל, הרי שבתקופה זו יצטרכו לשים־לב במיוחד לכל מה שקשור לתחום זה. אם הובטחה לכם במקום העבודה תוספת שכר, יתכן שכעת יתברר שאין אפשרות לקיים את ההבטחה. תוכניות אחרות הקשורות להוצאות כספיות גדולות יכולות להתעכב גם הן. אין להתרגש ולהיבהל מכך. לאחר תום התקופה המעכבת, יסתדרו הדברים מעצמם. הפתעות נעימות בדרך.

בני תאומים מרגישים שהדברים מתחילים להסתדר. מצב־הרוח הרבה יותר נעים, חיי החברה מעייפים, אך בכל זאת מביאים עימם שינויים שלהם הייתם זקוקים במיוחד. אורחים מחו"ל עתידים להגיע וזה מביא קצת אי־שקט וחרדה שמא לא תצליחו לארח אותם כיאות. עליהם להשגיח במיוחד על רכושם מפני גניבות, וכן לוודא היטב במלונות אם רשמו את התאריכים וסידרו הכל.

סרטנים חייבים למצוא לעצמם זמן למנוחה. ידידים וקרובים לא מוסיפים הנאה ברגע זה, ואפילו מכבידים עליכם. אנשים שהתרגלו שאתם תמיד מוכנים להושיט עזרה ולוותר על נוחיותכם, אך כעת הגיע הזמן שאחרים יתחשבו בכם. אל תתביישו לומר זאת בגלוי. תוכניות חדשות שקשורות לעבודה שונה, או לנסיעה חשובה, עדיף שיישמרו בסודיות. בשטח הרומנטי מורגשת התקדמות, וגם כאן שמרו על הסוד.

השבוע עליכם להיות זהירים במיוחד בכל מה שקשור לחיים החברתיים. כדאי לחשוב פעמיים לפני שמטיחים בפני ידידים כל מה שחושבים עליהם. שינויים בעבודה יש לדחות, מכיוון שכל התחלה בתקופה הנוכחית עלולה לגרום לסיבוכים משונים שלא קל יהיה לאתר מהיכן הם מופיעים. הנדיבות שלכם יכולה להפוך לבזבזנות. רצוי לדחות קניית מתנות לידידים. חיי האהבה מתקדמים יפה.

העבודה מעסיקה אתכם למעלה מן הרגיל. נדרש מכם להשקיע מאמץ רב, למרות שאתם חשים צורך במנוחה. ביקורת של הממונים עליכם אינה מוצדקת, אך ברגע זה אין באפשרותכם להוכיח את צידקתכם. רומן חדש עשוי להתפתח עם אורח מחו"ל, והדבר יפיג מן המתח שבו אתם מצויים. בני מזל טלה ילהיבו ויירגשו אתכם. אמנם הם שונים מכם, אך האופטימיות שלהם תוסיף להרגשתכם הטובה.

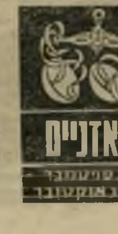

מתכננים נסיעות לחו"ל, אך אלה עדיין אינן יכולות לצאת לפועל. עניינים שעליהם לא חשבתם גורמים לעיכובים. ואין ברירה אלא להמתין עד שיעברו — בעוד כשלושה שבועות. במיכתבים שאתם שולחים לארץ אחרת הקפיד לדייק בכתובת, שכן בימים אלה צפויים בילבולים, והתוצאה יכולה לגרום לאי־נעימויות. סטודנטים חייבים ללמוד ולשנן היטב את החומר לפני הבחינות.

עקרבים חייבים להיות זהירים במיוחד בנסיעות על הכבישים. יש להימנע מנהיגה מהירה. מתח וחוסר־שינה עלולים לגרום לתוצאות הרות אסון. ותרו על נהיגה כשאתם עייפים והשתמשו בתחבורה ציבורית. בענייני כספים עלולים לצוץ מיכשולים פתאומיים ובלתי־צפויים, בייחוד לאלה שלהם עסקים עם אנשים בארצות אחרות. במקום העבודה תיתכן התאהבות פתאומית, אך ברגע זה לא תוכלו לתת לה ביטוי.

תקופה די מביכה. מצד אחד מרגישים בהתעוררות מיוחדת, והיווצרות של מתח וציפייה נעימים לקראת התפתחות של יחסים חדשים או מחודשים. מצד שני בן הזוג מתנהג בצורה מוזרה ובלתי יציבה. מצבי־הרוח שלו אינם מובנים ומשתנים מרגע לרגע, ואתם, עם כל כוונותיכם הטובות, אינכם שותקים ואומרים יותר ממה שמותר. הדבר גורם לתוצאות הפוכות מאלה שאתם מצפים.

העבודה כל־כך מכבידה עד שנדמה לכם שכולם, חוץ מכם, מספיקים לנוח. אך למרות העייפות, התוצאות משביעות רצון. עמיתים בעבודה עלולים לפגוע בכם אפילו מבלי להתכוון לכך. תגובה חריפה תגרום נזק בעיקר לכם. עדיף להתייעץ עם ידיד קרוב ולהחליט מהו הקו הנכון שלפיו תנהגו. נכון שברגע זה מרגישים עצבנות באוויר, אך הדברים יסתדרו עם קצת סבלנות והמתנה. אל תזלזלו בעצמכם.

התנהגות נמהרת עלולה לגרום השבוע לבעיות. הכל נראה טוב, הופעתכם מושכת במיוחד, ובני המין השני שמים לב אליכם. וכאן שורש הסכנה — אל תסיימו קשרים ברגע רק משום שעכשיו בא לכם משהו אחר. אתם מצטיינים בכושר ניתוח טוב. הביטו יותר רחוק ואל תשרפו את הגשרים. קשה יהיה להחזיר את המצב לקדמותו. בילוי עם ילדים יוסיף הרבה הנאה. הם יפתיעו לטובה.

שימו לב למה שקורה בבית. המצב מאוד רגיש. בני המישפחה מתוחים ומריבות מתלקחות ברגע. תוכניות לשיפוץ מקום המגורים מתעכבות כנראה, יתכן שבגלל דרישות מופרזות מצד בעלי מלאכה. היו חסכנים ואל תסכימו לכל הצעת מחיר. אבזרים חשמליים ואחרים עלולים להתקלקל. בנות דגים, היו זהירות יותר בעבודתכן במיטבח, כדי למנוע תאונות ביתיות. חיי האהבה גורמים להתרגשות בגלל הפתעות מוזרות.

מכבי מציגה:
אותה מכבי במראה חדש
MACCABEE BEER
בירה מכבי
מדליות זהב בינלאומיות
לוקסמבורג 1977 • פריז 1979 • בריסל 1981
(וגם בפחית)

עכשיו - היפרשוק שלם בביתך!

תא הקפאה עצום

ותא מזון ענק.

* המראה השקוף
* צריכת חשמל נמוכה
* מקרר שכולו נו־פרוסט או הפשרה אוטומטית
* מקרר שגופו פלדה
* נסיון של מליון מקררים
* שרות אמפא שרות ללא תחרות

אמקור אוורסט

אמקור אוורסט
4 Fisch-Filets
Corned Beef Tongue
בשר הודו אדום
עוגלידה
המקרר שבפסגה!

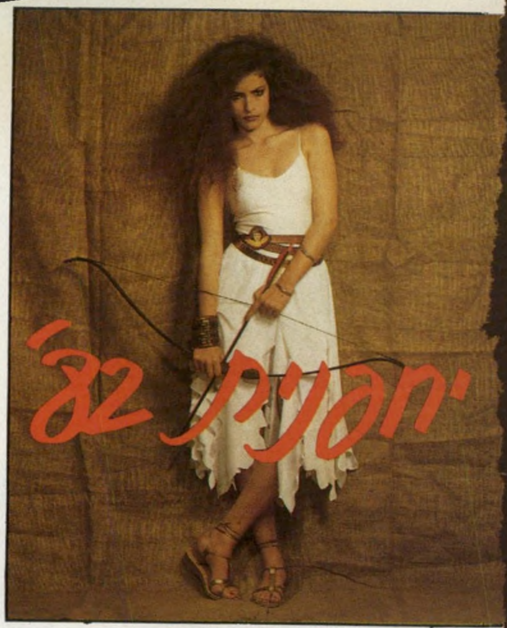

סנדלי נמרוד עם מגע הזהב של
דורין פרנקפורט

נמרוד, תל־אביב.
דיזנגוף 185,
אבן גבירול 2, בית אליהו,
נמרוד, אוסישקין 31, רמת־השרון.
נמרוד, אילת, מרכז תיירות חדש.
מאוטנר, בן־יהודה 9, ירושלים.
נמרוד, הרצל 192, רחובות.
אטרנה, פסג' אוניקו, באר־שבע.
אוניון חיפה, הרצל 51, חיפה.
מקדונלד, מרכז מסחרי, קיראון.
נעורים, שנקר 52, חולון.
מגרי, דרך השרון 62, הוד־השרון.
ליליפוט, שמואל הנציב 6, נתניה.
אוניון אשדוד, רוגוזין 9, אשדוד.
אוניון רעננה, אחוזה 137, רעננה.
אוניון פתח־תקוה, ההגנה 16, פ"ת.
אביב, הנשיא 49, חדרה.
בינגו, נווה אביבים, מרכז מסחרי.
ויזל, הרב לוין 17, עפולה.
טופז, רוטשילד 27, בת־ים.
טיף־טף, ויצמן 40, כפר־סבא.
חן, רח' החורש 5, טבעון.
נעלי שפיר, רח' הדקלים,
מרכז מסחרי, פרדס חנה.
זליג, הרצל 64, אשקלון.
נעלי יוספה, קרן היסוד 63,
סבינה, קרית ביאליק.
פריטיים, שד' חן 9, הרצליה.
נעלי עדי, גבעתיים.
נעלי עדין, טבריה.
נעלי מיקי, פתח־תקוה.
נעלי תמר, קרית־מוצקין.
פינוקיו, בני־ברק.
נעלי אלגנט, חיפה.
נעלי עופר, רעננה.

נמרוד.

מדוע הם שתקו?

שמעתי ברדיו תוכנית שבה רואיינו כמה עורכי־עיתונים ותיקים על השאלה שהתעוררה בשולי פרשת־קסטנר: מדוע שתק היישוב בארץ? מדוע לא עוררה העיתונות העברית את הציבור?

היו כמה תשובות, רובן מגומגמות. אחדים מן המרואיינים אף טענו שהידיעות כלל לא הועלמו, כי העיתונות דיווחה בהרחבה על המתרחש באירופה, ושנעשה כל מה שניתן להיעשות.

אין זו אמת.

עד לשלב הסופי של המילחמה לא ידעו המוני היישוב דבר על ההשמדה הטוטאלית באירופה. לא ידעו, ולא רצו לדעת.

יתכן שפה ושם הופיעו ידיעות כלשהן בעיתונים. איש לא שם לב אליהן, ואיש לא האמין. הן נבלעו בים הידיעות האחרות.

יתכן שכל עורך יכול לשלוף כיום מן הגינזך מאמר כלשהו, שבו התריע על המתרחש. אם היו מאמרים כאלה, הם נבלעו במאות מאמרים אחרים של אותו עורך.

שרת

האמת הפשוטה היא כי כאן, בארץ, חיינו את חיינו כאילו אין שואה. האנשים הפשוטים חיו את חייהם הפשוטים, דאגו לפרנסתם. אלפים הלכו לצבא הבריטי (שלא עשה דבר למניעת ההשמדה) כדי לנצח את הנאצים, אך מבלי להיות מודעים לכך כי מדי יום נרצחים אלפים. המחתרות עסקו במאבקיהן, ובמוקד־המחשבה של כולן היו ענייני ארץ־ישראל (כל אחת על פי דרכה). ההגנה הקימה את הפלמ״ח כדי להגן על הארץ מפני הפלישה הנאצית, שנראתה כצפוייה, אצ״ל היה מוכן, בסוף שנות ה־30', לכרות ברית עם איטליה הפאשיסטית, בעלת־בריתם של הנאצים, ואחר־כך הכריז על שביתת־נשק עם הבריטים. אברהם שטרן, הוא יאיר, מנהיג לח״י, שלח שליחים לאירופה כדי לשאת ולתת עם הנאצים על שיתוף־פעולה נגד השילטון הבריטי בארץ.

המיפלגות היו שקועות באינטרסים היומיומיים הקטנים שלהן. במשך זמן־מה עבדתי אז (ב־1942 או ב־1943) כמזכיר של מוסד מיפלגתי רוויזיוניסטי, והייתי בעצמי עד לכמה מן הדיונים המדכאים ביותר על חלוקת שליחויות לאיסטנבול, שם „הגיע״ למיפלגה ג'וב במישרד־ההצלה. היו קופצים רבים על מישרה זו, כמו שיש כיום על שליחות לארצות־הברית.

(יתכן כי שינאתי העזה למימסד המיפלגתי בארץ, ובכללו המימסד הרוויזיוניסטי, נולדה בי בימים ההם, כשראיתי במו עיני את נציגי המיפלגות מתקוטטים על קומץ ה„סרטיפיקאטים״ — היתרי־הכניסה לארץ. אלה חולקו כולם לעסקני־מיפלגות. הצלת־החיים היתה תלוייה אז בהחלט, ובלעדית, בהשתייכות מיפלגתית. החלוקה היתה על פי „מפתח״ מיפלגתי)

אפשר למצוא סיבות רבות ונכונות להתנהגות היישוב בשנים ההם. הרגשת אזלת־היד, הריחוק מזירת המאורעות, ההדחקה שמקורה במצפון הרע של מי שחיים חיים בטוחים, בשעה שקרוביהם נמצאים בגיהינום.

אך נדמה לי שהגורם העיקרי, המאפיל על כולם, שונה לגמרי. הוא נשכח לעיתים קרובות. חשוב להכיר בו, כי הכרה זו עשויה להיות חשובה מחר כמו אתמול.

וזהו: בני־אדם הם יצורים של שיגרה. כדי להתקיים בעולמנו האומלל והכאוטי הם מסדרים לעצמם איזושהי פינה של הרגלים מחשבתיים ומעשיים ובה הם מתבצרים כמו חיה במחפורת.

כאשר לפתע מתהפך העולם כולו, ונוצרת מציאות חדשה לחלוטין, אין בני־אדם רוצים ומסוגלים להכיר בכך. הם מתעקשים להמשיך בדרכם, כאילו לא קרה דבר.

עם עלייתו של אדולף היטלר לשילטון, ועוד יותר עם פתיחת מילחמת־העולם השניה בידי היטלר, הגיע העולם המוכר לקיצו. נוצר מצב־חירום שלא היה לו־תקדים בתולדות העמים בעת החדשה. רוצח־המונים מטורף השתלט על יבשת שלמה, ולרשותו עמדה מכונת־רצח שלא היתה עוד כדוגמתה. היעד העיקרי היה השמדת היהודים.

באותו הרגע היה צורך בנטישת כל דרכי־המחשבה המקובלות, בגירוש כל העסקנים הרגילים, ביצירת דרכי־מחשבה חדשות ומנהיגות חדשה. הדבר לא נעשה. לא אצל עמים רבים אחרים, לא אצלנו.

משה שרת היה איש טוב והגון, אך קטן ושיגרתי. דווקא מפני שהיה טוב והגון, לא התאים עוד לתפקיד. כמוהו היו מנהיגי כל שאר המיפלגות. במיבחן העליון לא נמצא צ'רצ'יל עברי.

לכן לא הזדעק היישוב, כפי שצריך היה להזדעק, כדי להרעיש עולם ומלואו, גם באמצע המילחמה. לא ננקטו עשרות הפעולות שניתן היה לבצען, כדי להציל יהודים — יחידים, קבוצות וקיבוצים שלמים. לא נעשה כלל נסיון כזה.

תחת זאת התעלם היישוב כולו מעצם קיום הבעיה, העמיד פנים כאילו אין מה לעשות עד לגמר המילחמה, והמשיך לסור למישמעתה של חבורת עסקנים אפורים. דווקא ישראל קסטנר היה, לעומת זאת, אדם בלתי־שיגרתי.

זה יכול לקרות מול כל שינוי פיתאומי, לטובה ולרעה, בכל שעת־חירום. זה קרה אתמול, בימי השואה. זה יכול לקרות מחר, כאשר תעמוד המדינה לפני אתגר מסוג אחר. זה קרה גם מול אתגר־השלום של אנוור אל־סאדאת, בימים הגדולים שבהם ניתן היה לשנות את פני המרחב.

שעה גדולה זקוקה לאנשים גדולים — אך זהו זן נדיר מאוד, ושנוא מאוד על הבריות.

מה יש לסוס הזה?

ישבתי וכתבתי מאמר. רציתי להגיד כי הציבור הנזקק לאמצעי־התיקשורת הישראליים דומה לסוס אשר שמו לו — — —

מה? ידעתי איך קוראים לזה באנגלית: Blinkers. שתי פיסות־עור, לצידי העיניים, המונעות בעד הסוס

להסתכל ימינה ושמאלה. הוא יכול להביט רק קדימה, בכיוון שהעגלון מורה לו.

בגרמנית קוראים לזה Scheuklappen. בגרמנית הכל יותר ארוך.

איך בעברית?

שאלתי. שאלתי כל מי שיכולתי, כל מי שמחזיק עצמו כידען וכבלשן. איש לא ידע.

לבסוף, אחרי חודשים רבים, קיבלתי תשובה מפי ישראל הר, העורך הסיפרותי של ספריית תרמיל. הנה היא: „סכי־עינים (סמ״ך פתוחה, כ״ף דגושה וצרוייה), שהם תריסי־עור שמחברים אל הרצועות משני צידי עיניו של הסוס, כדי למונעו מלהביט לצדדין. סך — ז' (מן סכך) — סוכך, מיכסה.״

הוא אשר התכוונתי להגיד: הציבור הנזקק לאמצעי־התיקשורת הישראליים דומה לסוס בעל סכי־עיניים.

דף דק וקרוע

חיפשתי השבוע מיסמך ישן, ובאחת הערימות של ניירות מצהיבים מצאתי דף קרוע של נייר דק, מלפני 35 שנים.

קראתי ונזכרתי. זה היה ב־1946 או ב־1947, כשהוצאתי מעין כתב־עת בשם במאבק, שהופיע לעיתים מזדמנות. כלומר, כשצברתי די כסף ממשכורתי וממשכורת חבריי, הוצאנו גליון.

כתב־עת זה, שעורר בשעתו רעש רב, הטיף לראשונה לרעיון של קונפדרציה של „המרחב השמי״, שבה נועד תפקיד מרכזי למדינה העברית אשר תקום. זה היה רעיון הגיוני ורציונאלי, אך היו לו גם רבדים רגשיים.

באחד הימים ביקשתי מן המשורר גיורא, צעיר ממוצא ספרדי, לחבר הימנון „מרחבי״ — הימנון שאפשר יהיה לשיר אותו, בעברית ובערבית, לא רק בתל־אביב ובירושלים, אלא גם בקאהיר ובבגדאד.

גיורא שקד על המלאכה, ואחרי כמה ימים או שבועות הגיש לי את החרוזים הבאים:

נקומה כסער מקדם ימינו
עזים כנמרים על מרחב ערבות.
ושחר מיזרח ודיגלו בימיננו
יצית העולם בריבוא להבות.

מולדת גדלתנו, מרחב היבשת,
תשבור עול נוכרים ותקום מעפר,
ויום החרות הוא יצוק כמו עשת
אחדות עמי־שם בברית לא־תופר.

לא עוד יד אוייב תחלק ותכריע
גורל המיליונים בשבט רודן.
כזרם איתן שיר המרד יריע
מגאנגס עד נילוס, מפרת עד תימן.

בכתב־ידי (הוא השתנה מאז לא מעט) תיקנתי את השורה השניה בבית השני וכתבתי: „אנחנו בניך, נשבור עול זרים.״ איני זוכר מדוע. בשורה השלישית של הבית השלישי החלפתי את המילה „המרד״ במילה „החופש״.

ברצוני להציל את השיר למען ההיסטוריה. ומשום־מה נדמה לי שהוא אקטואלי כיום לא פחות — ואולי יותר — מאשר לפני 35 שנים.

דרכו של שלמה

עלי לדווח כאן על תוספת למישפחה שלי.

קוראים לו שלמה.

זה התחיל כאשר גיליתי במיגרש נטוש, לא הרחק מדירתי, עץ־תות. לא אוכל לגלות את המקום, כי גם כך כבר נמצאו לי שותפים רבים מדי.

התותים התחילו להבשיל, וציבעם השתנה מאדום לשחור. קטפתי מדי יום את השחורים, המתוקים, הבאתי אותם הביתה ואכלנו אותם בתיאבון. אלא שרחל (אשתי? רעייתי? זוגתי?) ביקשה להביא גם כמה עלים.

לשם מה? רחל נדהמה מן השאלה. כל ילד יודע כי תולעי־משי אוכלים רק עלי־תות. אבל לי מעולם לא היו תולעי־משי.

היתכן? ילד שלא היו לו תולעי־משי?

למחרת הביאה רחל מבית־הספר זחל יפהפה, לבן־חום, בן לשבט המתגורר בכיתתה. שמנו אותו בקופסה המרופדת בעלים של תות. מבלי להתמהמה כדי להגיד „תודה״, התחיל הזחל לכרסם מן העלים. אכל בלהט, מבלי להפסיק לרגע, כאחד היודע מה תפקידו.

קראנו לו שלמה. למה? ככה. זה התאים לו.

שלמה אכל יום־יומיים, ואז חדל והתחיל בעבודה. הוא התחיל להקיף את עצמו בקוי־המשי האינסופי שיצא מפיו. הוא עבד יומם ולילה. הסתכלתי בו מרותק. גם יוחאי, החתול הסיאמי, התבונן בו בעניין רב.

מעולם לא ראיתי מישהו עובד בשקידה כזאת (מלבד, אולי, פעם. זה היה לפני 30 שנה. שכבתי במקום נידח על חוף־הים מדרום להרצליה. בא אוטו, ומתוכו יצא נוסע יחיד, אלוף־פיקוד־הדרום משה דיין. הוא לבש מכנסיים קצרים, ובידו החזיק את־חפירה מתקפל, מן הסוג שהונפק לחיל־הרגלים. הוא עלה בצוק, ובאמצע הדרך אל ראשו החל חופר. הוא חפר שעה, שעתיים, שלוש, בקצב אחיד, כמכונה, מבלי להרפות אף לרגע. כששקעה השמש הלכתי הביתה, והוא המשיך לחפור. כמו שלמה.)

שלמה טווה וטווה, עד שהתחיל להיעלם בתוך הקורים. לא נותרה אלא פקעת לבנה, ורק אני ידעתי ששלמה נמצא שם בפנים. גולם.

עכשיו שלמה־הגולם נמצא בקופסה לידי, והפקעת הצהיבה. בסופו של דבר ייצא משם פרפר, ויטיל ביצים, והכל יתחיל מחדש באביב הבא. כך אומרת רחל.

וזה מוזר מאוד. ילד מתבגר, מזדקן ומת. גור הופך לחתול, מוליד גורים חדשים והולך לעולמו, לגן־עדן של

שלמה

החתולים. אריה, דג, יונה — מן הלידה עד המוות, צורתם אינה משתנה. הגוף גדל, ועוברות עליו תהפוכות הזמן. אך אין הוא משתנה מעיקרו. ואילו שלמה פושט צורה ולובש צורה, ובכל שלב של חייו הוא אישיות אחרת.

מניין יודע הזחל מתי לאכול, מתי להפסיק לאכול? מתי לטוות, ואיך? מה קורה שם לגולם בתוך הפקעת? איך הוא הופך לפרפר? ואיך סידר הטבע את כל התהליך המסובך הזה?

דארווין, אייך?!

סאן־דור (אל־על שרותי שכר) - יוניתורס ישראל בע"מ מציעים:

בזל/מילוז
העסקה שלך לקייץ!

לרגל פתיחת הקו החדש בזל/מילוז החליטו יוניתורס ואל על שרותי שכר להעניק ל-1000 הנרשמים הראשונים

★ 25$ הנחה
ממחיר כרטיס הטיסה המיוחד המופיע מטה !!

★ כרטיס טיסה חינם
על כל קבוצה של 10 נוסעים מבוגרים ינתן כרטיס טיסה 1 נוסף בחינם!

בחרו את התאריך המתאים לכם מ־13 מועדי יציאות בימי שני בבוקר בתאריכים
21/6, 28/6, 5/7, 12/7, 19/7, 26/7, 2/8 , 9/8, 16/8 , 23/8 , 30/8 , 13/9 , 30/9

טיסות בוקר היישר ללב אירופה!

כדי לאפשר לכם לנפוש ולטייל בצורה הרצויה לכם יצרנו 3 אפשרויות בחירה:

1 טיסה בלבד — באל־על טיסות שכר OFF-LINE במחירים מיוחדים כולל סידור למסירת המזוודות ערב לפני הטיסה **מחיר מיוחד החל מ־ 275$ בלבד!**

2 נופש בשמוני סוד מונט־בלאן — CHAMONIX-SUD MONT-BLANC
לכל אוהבי ההרים — נופש באחד מהמקומות היפים בעולם: הרים, יערות, אגמים, שלג, אוירה בין לאומית, סיורים וטיולים. **מחיר מיוחד החל מ־ 72$ בלבד!**
(לאדם לשבוע בדירת נופש)

3 תוכנית "טוס וסע" — למעוניינים "לחרוש" את אירופה ללא עיכובים ובזבוז זמן יחכה רכב מתודלק בנמל התעופה. **מחיר מיוחד החל מ־ 352$ בלבד!**
(כולל טיסה מותנה ב־2 נוסעים)

פרטים והרשמה בכל סוכנויות הנסיעות
★ כפוף לאישור מינהל התעופה האזרחית

1982 העסק הידידותי המובחר

יוניתורס unitours
ישראל בע"מ ISRAEL LTD.
הירקון 90א' ת"א, טל: 03-246261 רשיון מפעיל נ־453

עם יוניתורס לחו"ל...איזה הבדל!

יהושפט הרכבי, מלך הניצים שהפך יונה מובהקת, פתח בהתקפת־מחץ על

בגין

מלך ישראל

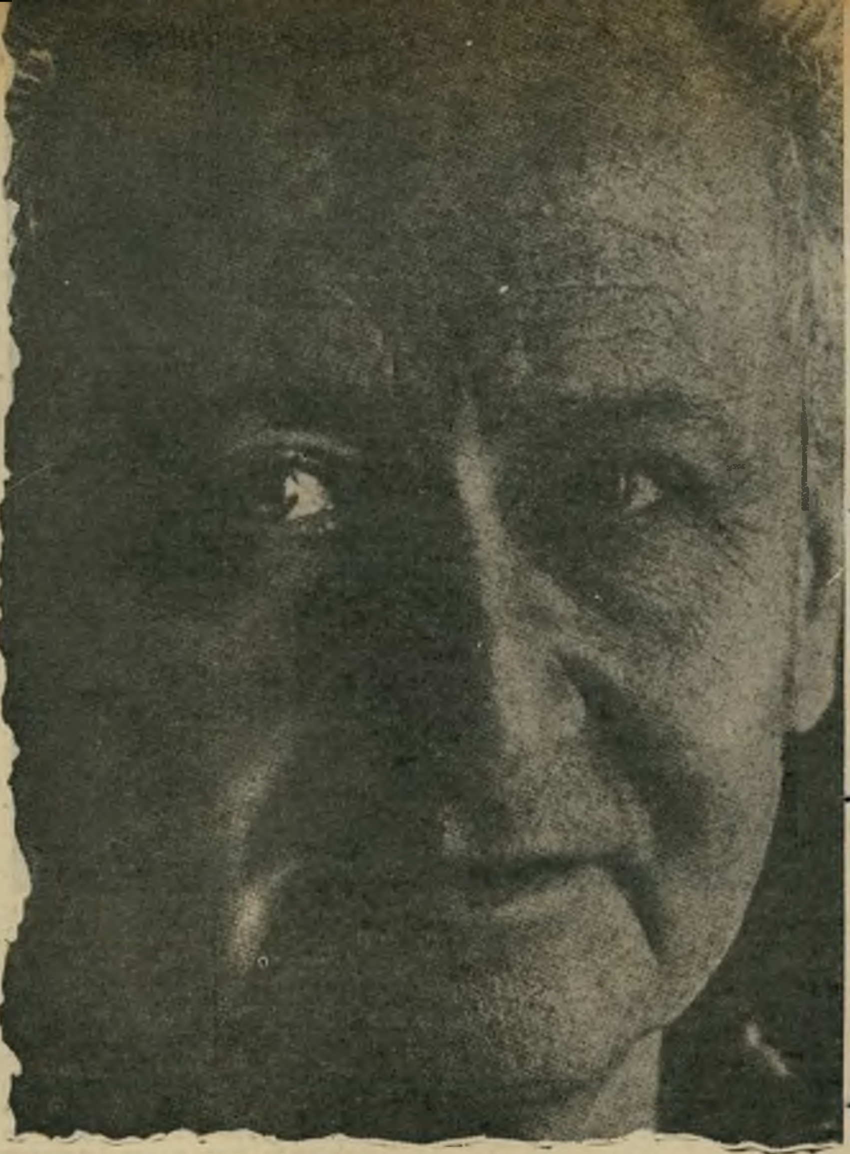

אלוף (מיל׳) הרכבי
חזון, לא פנטזיה!

השבוע רואה אור סיפרו של האלוף (מיל׳) יהושפע („פטי") הרכבי „חזון, לא פנטזיה". החלק הראשון של הספר עוסק בהערכת מרד בר־כוכבא, שבו הוא רואה נקודת־מוצא לתיאוריה שלו על מדיניות בלתי־מציאותית, שאותה כבר פירסם ברבים. בחלק השני של הספר, „מדיניות בלתי־מציאותית בשלב הנוכחי", מצדד הרכבי בהקמתה של מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה.

הרכבי, שנחשב בראשית דרכו כנץ ביטחוני, התפרסם לראשונה כאשר השתתף במישלחת הישראלית למשא־ומתן על שביתת־הנשק עם מצריים וירדן בשיחות רודוס, ב־1949. הוא חצה פעמים אחדות את הגבול לירדן, ונפגש עם המלך עבדאללה. מאוחר יותר שירת כסגן ראש־אגף־המודיעין, ואחר־כך כראש־אגף־המודיעין (אמ"ן). בתפקיד זה הסתבך בפרשת „ברווזי־המים", והודח על־ידי דויד בן־גוריון. אחרי שיחרורו מצה"ל פירסם כמה ספרים על הסיכסוך הישראלי—ערבי. במשך שנים רבות שימשו טיעוניו של הרכבי כאבן־פינה לממשלת גולדה—דיין, והוא עצמו נחשב כתועמלן הראשי של עמדותיה הקיצוניות, בעיקר בחו"ל. אולם במילחמת יום־הכיפורים חל מהפך גמור בגישתו.

בסיפרו החדש מציג הרכבי שורה חדשה של עמדות־יסוד חדשות. הוא מגנה גינוי חסר־תקדים את עמדותיה של ממשלת־ישראל, את „התבהמות דעת־הקהל בישראל", את העיוורון הפוליטי שפשה בחברה הישראלית ושאר תופעות המביאות לסחף עמדותיה של ישראל.

לקח פינוי סיני

כבר בפרק הפתיחה מבהיר הרכבי, כי הצפייה הישראלית, שחצי־האי סיני, או חלקים ממנו, יישאר בידי ישראל „הוכחה כצפיית שווא." הוא מוסיף, כי החזקת סיני מבחינה צבאית עלתה בממון רב, כמוה גם הקמת התשתית היישובית — כל אלה כספים שירדו לטמיון (הרכבי מצטט את שר־החוץ, יצחק שמיר, שהעריך את ההשקעות הישראליות בסיני ב־17 מיליארד דולר, ועוד 6 מיליארד להוצאות פינוי הישובים וצה"ל).

המחבר תוקף את העיתונות הישראלית על שלא עשתה חשבון־נפש על שגיאת־היסוד של עצם רעיון ההתיישבות בסיני. לטענתו, לא נלמד מנסיון סיני כל לקח: „מעטים הם בישראל הנותנים דעתם לעצם התופעה של הכישלון האי־מציאותי במה שנעשה בסיני..."

לאור לקחי פינוי סיני מציג הרכבי שאלה כפולה: 1) האם רצוי שהגדה תישאר בידינו; 2) האם הדבר אפשרי ובר־ביצוע? בתשובתו לשאלות אלה הוא קובע, כי המשך השליטה הישראלית באיזורים אלה עשוי להביא להידרדרות ול„בלפאסטיזציה" בעימות בין האוכלוסיות הערבית והיהודית בכל ארץ־ישראל. הוא מוסיף ומציין, כי „מדיניות ההתנחלות מהווה גורם של גירוי והשינאה של היהודים בעיני הערבים..." ומוליך למסקנה: „לא לאורך ימים אפשר יהיה להחזיק את הערבים כמובלעת של חסרי זכויות מדיניות (,אוטונומיה פרסונאלית׳)... הערבים יתבעו את זכויותיהם האזרחיות והמדיניות. מצב של קרוב לשיוויון בין יהודים לערבים בכנסת יערים קשיים רבים..."

בסתירת כמה מהנחות־היסוד בתוכנית האוטונומיה של מנחם בגין והסכמי קמפ־דייוויד קובע הרכבי, כי תושבי השטחים הכבושים לא ישלימו עם הישארותם לנצח תחת שילטון ישראלי, ישיר או עקיף, ואין ספק שהמרי בשטחים הכבושים יוסיף ויגדל, ימשוך עוד תשומת־לב בינלאומית. על העמדות של הימין הקיצוני בדבר אפשרות שהגדה המערבית תתרוקן מתושביה הערבים, קובע הרכבי: „גם תקווה כזו עומדת על כרעי תרנגולת..."

זכויות הפלסטינים

יהושפע הרכבי קובע עקרונית: „הישארותה של הגדה והרצועה תחת שילטון ישראלי היא בלתי רצויה, שכן תיצור מדינה ערבית־יהודית. בעיני זה חיסול ישראל... אני רוצה להדגיש שהמלצתי כי נצא מהגדה ומן הרצועה איננה נובעת מתחושה של חוב מוסרי כלשהו לערבים, אלא מהשיקול הריאלי שהגדה והרצועה הן ערביות..."

בפרק זכויות הפלסטינים סותר הרכבי את מישחקי הלשון של ראש־הממשלה בעניין זה, וקובע כי באקלים הרוחני המדיני של העולם זכויות לגיטימיות של יישות קיבוצית פירושן דווקא הזכות להגדרה עצמית, הזכות להקמת מדינה: „בעיני יש משום זריית אבק בעיניים כאשר ממשלת ישראל מוסיפה לדבוק בקו כאילו לא הכירה בזכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים. היא הכירה, ורק מכחדת."

מישחקי ניסוח והגדרה, המקובלים על מנחם בגין וממשלתו, גורמים לדעת הרכבי נזק בל־יכופר למעמדה המדיני של ישראל: „שלילת ישראל את זכות־ההגדרה מהפלסטינים מתפרשת בעולם כאנוכיות, שממאנת להכיר בכך שהזולת ראוי ליהנות מהזכויות שאתה תובע לעצמך. הכרה בנורמה מרכזית של המדיניות העולמית כזכות הגדרה עצמית היא כיום מבחן להימנות על האומות בנות התרבות, ואילו השולל נורמה זו מדיר עצמו מהן, כנוקט עמדה הנחשבת כיום כמגונה מוסרית וכאנאכרוניסטית מדינית... ציבור היכול להתקיים מדינית רק אם תקופח זכות זולתו להתקיים מדינית, מעורר ספקות עד כמה רצוי בכלל שיתקיים. יסלחו לי הקוראים אם אמשיל משל גס: אם יטען אדם שאין לו חיים אלא אם כן הוא יושב על כתפי חברו, ותוך כדי כך זכותו גם לנעוץ בו ציפורניו ולהציק לו (הקמת התנחלויות) יתחילו הבריות לתמוה שמא מוטב של יחיה..."

על רעיון האוטונומיה נוסח מנחם בגין מלגלג הרכבי, ושואל: לאיזה הסדר סופי

רומאים מסתערים על עיר נצורה

בגין בהלוויית „לוחמי בר־כוכבא"
מנהיגות דמגוגית וגוש־אמונים

בגין מלך ישראל

(המשך מעמוד 29)
תביל האוטונומיה? „מבחינה היסטורית דומני, שאפשר לקבוע כי, מי שחתם על הסכם השלום עם מצרים הכיר כי איזורים אלה (יהודה, שומרון ועזה) ייצאו משילטון ישראלי...״

„מוסר כנופיות״

על מציעי ה„אוטונומיה״ בממשלת ישראל מעיר הרכבי, כי עמדתם אינה מציאותית, הם עצמו את עיניהם בדבר הכיוון ש„אוטונומיה״ זו תוליך. הוא משווה אותם למהנדסים, שטרחו ב„בניית גשר עד מחצית הנהר,״ ומסכם, כי בקמפ־דייוויד הונחה אבן־הפינה למדינה הפלסטינית.״

הרכבי מציג את קברניטי המדיניות הישראלית כמאחזי־עיניים, ואת תושבי ישראל כעוורים: „העובדה שממשלת ישראל יכלה להציע לקהל בישראל מדיניות כזו שלאחר תקופת האוטונומיה תוכרז ריבונות ישראלית בגדה, הוא סימן מדאיג מאוד. אני תמה כיצד יכלה דעת־הקהל בישראל להתייחס להודעה כזו ולקבלה באין מכלים דבר. בעיני זהו סימן לפרימיטיביזציה איומה של המחשבה המדינית בישראל ולהתבהמות. במקום שדעת הקהל בישראל תתריס ותאמר למנהיגים; ,ידעים אנו שבהסכם קמפ־דייוויד ויתרתם על הגדה והרצועה, אל תכחדו!...״

כיצד אירעה התבהמות זו? „רמת המוסריות הציבורית כה ירדה, ששום מעשה מכוער, מזיק, פלילי, ושום גילוי של שחיתות, בשטח החיים המדיניים הפנימיים,

משה דיין בבית־הקברות
סוס ורוכבו

אינו מסעיר ומזעזע, או נחשב לחריג. נפרצו כל הדלתות, כל תנורמות בטלות. מעולם לא היתה ישראל ארץ של מלאכים, והיו בה מעשים מכוערים ושערוריות. אולם ההידרדרות הגיעה לשפל שלא היינו רגילים לו כלל...״

את תהליך ההתבהמות קושר הרכבי לירידתה של החברה הישראלית לרמה מוסרית שבטית חד־צדדית, שאותה הוא מכנה „מוסר הכנופיות״. מוסר זה מקורו ב„מנהיגות דמאגוגית, אשר מנצלת ומפיחה יצרים בעם, מתמרנת בפחדיו, מסתירה בפניו איומים ומבליטה איומים חלקיים, וכך מביאה לירידה בחשיבה המדינית הכללית. מידת ההתבהמות המדינית היא כה חמורה, ששום כישלון מדיני אינו מביא את הממשלה לחוש באי־נוחות כלפי דעת־הקהל, ושום חרפה איננה נזקפת לחובת השילטון. הדמאגוגיה מביאה שכישלון במדיניות חדל להיות אמת־המידה לקבוע את עמדת העם כלפי שליטיו ומיבחן להצלחתם, שכן הישגיהם נמדדים לפי אמת־המידה של התנפחותם הלאומית ומילות ההתנפה שבפיהם, שאנו תמיד צודקים, חזקים ומטילי אימה...

ההתנחלויות ואש״ף

הרכבי סבור שמקור ההנחה הישראלית שסוף הגדה המערבית להיות בריבונות ישראלית, באמונה האווילית של חלק מתושבי ישראל, כי מדיניות ההתנחלות נועדת ליצור בגדה נוכחות ישראלית שלא תאפשר עוד ניתוק. ולראייה: הסיבוכים שהיו בהורדת הישובים מחבל־ימית, כמו באו להדגים לעם המכור לכלי־התיקשורת, כי פירוק ההתנחלויות בגדה המערבית היה קשה שבעתיים.

אלא שבניגוד להבנת כל שהתרחש בסיני באיזור שהיה מדברי, קובע הרכבי: חולשתן של ההתנחלויות הוא שאין הן משנות מן הציביון הערבי של הגדה, שכן אפילו תגדל אוכלוסייתן היהודית היא תיוותר מיעוט קטנטן...״ מה עוד, שההתנחלויות והמתנחלים „הפכו לערבים לסמל של גירוי ומיאוס.״

על טענתו של מנחם בגין, השואל: דוע מותר ליהודים להתיישב בניו־יורק ואסור להם להתיישב בגדה המערבית? מציע הרכבי בליגלוג, כי מאחר שעל הודי המתגורר בניו־יורק חל החוק האמריקאי, על יהודי שיתגורר בגדה המערבית יחול המישפט הערבי.

בעוד שאת מתנחלי חבל ימית היה צריך פנות במאמץ ממשלתי, משוכנע הרכבי, י את המתנחלים בגדה המערבית יפנה המישפט הערבי: „המתנחלים בגדה יתפנו מעצמם, עוד לפני שיווצר עליהם לחץ ערבי משיתברר שיצטרכו לסור לחוק הערבי, ואולי אף לפני שיספיקו להגיש שבון שמן לממשלת־ישראל לפצותם על כך.״

בניגוד לעמדותיו בעבר, מקבל הרכבי סיפרו החדש את הקביעה כי אש״ף מייצג את מרבית הפלסטינים, והוא אף קובע נחרצות: „אילו נערך משאל עם, היה קרוב לוודאי רוב מכריע מן הפלסטינים באזורים המוחזקים ובשאר חלקי העולם מצביע שאש״ף מייצגו... כוחו של אש״ף בעיני הפלסטינים בא לו מהיותו המייצג או המגלם את התביעה שהפלסטינים מהווים קיבוץ לאומי הראוי להגדרה עצמית ולמדינה, ביתר קיצור, מהיות אש״ף מסמל את התביעה ששילטון ישראלי לא יתמיד בגדה וברצועה...״

בליגלוג לא מבוטל קובע הרכבי, כי כל המאמצים שנעשו מצד שילטונות ישראל להביא לכך שתושבי הגדה המערבית ורצועת עזה יסתייגו מאש״ף נועדו לכישלון, והוא מציין: „כל עוד עומדות לפניהם שתי האפשרויות, שילטון ישראלי או אש״ף, הם ייבחרו באש״ף...״

את עניין אי־הכרת ישראל באש״ף מציע הרכבי לפתור כך: „ממליץ הייתי לפני ישראל להכיר באש״ף הכרה מותנית בכך שיכיר במקביל בזכות ישראל להתקיים, וכי יכיר בכך שהסדר עמנו פירושו סוף תביעותיו וסוף הסיכסוך, וכי לדבר יינתן ביטוי ממשי בסידורי ההסדר...״

„איני קוסמטיקאי המייפה

עמדות ישראליות״

באחד הפרקים, תחת הכותרת הודעה אישית, מזכיר הרכבי את ניתוחיו בעבר את העמדה הערבית (בעיקר בסיפרו עמדת הערבים בסיכסוך ישראל—ערב), ומבהיר לקוראים התמהים למקרא המלצותיו בספר זה על מדיניות ישראלית מתונה. הוא אינו חוזר בו מניתוחו בעבר את העמדה הערבית, תוך שהוא מעיר: „איני קוסמטיקאי המייפה עמדות ישראליות או ערביות.״ אבל הוא מציג את השקפותיו, השקפות של ריאליסט לנוכח עליית הגורם הפלסטיני והתבססותו.

הרכבי מבהיר את הנחת־היסוד שלו בקביעת כי „על־ידי מדיניות מתונה וגמישה נשיג תוצאות מדיניות טובות מאשר על־ידי מדיניות קיצונית, שתביאנו לצרות צרורות, ואשר ברבות הימים נצטרך לסגת ממנה וסופנו שנשיג הסדר בתנאים פחותים. גישתי אולי אפשר לכנותה יונית, אולם היא נדחפת מטעמים ניציים, או ממניעים מקיאווליים של ,ריאל־פוליטיק׳. שאלה אחת אני מציג לנגד עיני, והיא לבדה מנחה אותי — כיצד נשיג את ההסדר הטוב ביותר, או ביתר דיוק, הגרוע פחות.״ בכך משיב הרכבי לניו יורק טיימס, שהציגו כ„נץ שהפך ליונה.״

מילכוד ירושלים

הציבוריות הישראלית אינה נכונה לקבל כל רעיון הדוגל בחלוקתה החוזרת של ירושלים לשתי ערים, ובדין חלוקה כזו מכנה הרכבי „סיוט והסדר בלתי טבעי.״ אבל הוא מבהיר, כי פיתרון בעיית ירושלים חייב לענות על התביעות של הישראלים והפלסטינים בזומנית, וכל החושב אחרת „חי בעולם בלתי ריאלי.״

בנקודת מחלוקת זו מאמץ הרכבי את השקפתו של ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ומבהיר: „ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, חזר והציע שבעיר תהיה עירייה עילית ותחתיה תהיה חלוקה לרבעים (בורוז) יהודים וערביים, כמקובל באנגליה ובארצות־הברית. כלומר, להחיל את העקרון של הגדרה עצמית, שלפיו נוותר על יהודה ושומרון, גם על ירושלים. כלומר, רבעים שבהם גרים כיום יהודים, יהוו יחידות יהודיות, והוא הדין לגבי האיזורים הערביים. דומני, שיהיה גם צורך לקבוע כי התושבים היהודים יהיו אזרחי ישראל והתושבים הערביים אזרחי המדינה הערבית...״

האלוף, (מיל׳) מאשים את ארצות־הברית בכך שלא הפריעה למנחם בגין להטעות את הציבור הישראלי ביחס למשמעותם של כמה מסעיפי קמפ־דייוויד. הוא הציג הסכם זה „כמעשה פלאים מדיני ממדרגה ראשונה, כאילו לא רק הביא שלום, אלא הסכם המאפשר סיפוח והתנחלות. ואכן, מי שהשיג שתי מטרות אלה, שבוודאי אינן עולות בקנה אחד, ראוי להיות מוכתר כ,מלך ישראל׳, ולשמש ראש ממשלתה לכל ימי חייו...״

מרי אזרחי

אין ספק כי ההשקפה המנחה את סיפרו החדש של יהושפט הרכבי היא חפחד מפני השיטה הישראלית הגורסת לדחות את פיתרון הבעייה הפלסטינית לעתיד רחוק, התשקפת הגורסת כי במהלך הזמן יתרגלו יהודים וערבים „לחיות ביחד״, כתפיסתו של משה דיין.

על תפיסה זו הוא מעיר: „,חיים ביחד׳ הוא ביטוי מלבב, אבל צריך לזכור שחיים ביחד יש גם בין הרוכב לסוסו. יתר על כן, הישארות השטח בלי ריבונות סותרת את מיבנה העולם הנוכחי, המושתת על חלוקת השטחים לריבונות. ייתכן שבמאה ה־25 ייבנה העולם על עקרון של העדר ריבונות, אך הסדר שיתאים אז, אינו ישים למאה ה־20. לאורך ימים לא ייתן לעשות מהגדה מן אנטראקטיקה שבה תביעות לריבונות אינן ממומשות... דומני שאין לבנות על כך שישראל תוכל לקיים את שילטונה הנוכחי בגדה לנצח, בראש ובראשונה מן השיקול שאולי נשמע כמטאפיסי, שאם כל העולם, כולל ארצות־הברית, אינו מכיר בזכותנו לשלוט בגדה, לא נוכל להישאר שם, אפילו אינני יכול כעת לצייר בדיוק את תהליך סילוקנו ממנה. בעיני יש משום שיכרון של גדלות בהנחה שישראל תוכל לעמוד בלחץ כל העולם לאורך ימים.

„ככל שיתברר שאחת דעתה של ישראל להתמיד בשלטונה בגדה, תגדל ההתנגדות של תושביה ותהפוך למרי אזרחי, שאומנם עלול לבוא בגלים. המתיחות בין המתנחלים לשכניהם תחמיר. ככל שיהיה אי־שקט בגדה, בעייתה תהפוך נושא להתעניינות בינלאומית, ויגבר הלחץ על ישראל, ואולי עד כדי פיתרון כפוי...״

המילכוד והמוצא

לקראת סיכום הפרק האקטואלי של סיפרו, שב הרכבי לפרקי התחילה שלו, לבר־כוכבא והאסון שזה הביא על ישראל: „דומני, שאם מרד בר־כוכבא הבליט את חשיבותה של המציאותיות, לקחים לתקופתנו יש לנו דווקא הרבה יותר מהמרד הגדול. המורדים במרד הגדול היו מיעוט בעם, ואף על פי כן, עשו את העם כולו לבן ערובה להם ושותף לאינטרס שמדיניות הקיצוניים תצליח. הוא הדין בקיצוניים בתקופה הנוכחית (כולל בממשלה) שמבקשים להביא שמדיניות ההתנחלות שלהם, לא רק מוצגת כדבר שמבטיח את קיום ישראל, אלא שקיום ישראל הוא שמבטיח את ההתנחלות, על־ידי הקשר שנוצר בין השתיים... (אבל) כפי שהתברר לפני קרוב לאלפיים שנה עשיית כל העם לבן־ערובה בשם הקונסנזוס הלאומי היא מדיניות הרת אסון...״

כאן שב הרכבי לדילמה שלו, שהיא הדילמה של כל המתונים במדינת ישראל: „תיארתי בתיאור דמיוני את מצבם הקשה של המתונים במרד הגדול, שנקלעו למצוקה קפקאית כשכל צעד או התבטאות מצידם עלולה היתה להתפרש כגילוי של דפיטיזם (תבוסתנות) וסיוע לאויב. במצוקה דומה שרויים המתונים בישראל. אם יצביעו על התפתחויות מסוכנות לישראל, עלול הדבר להתפרש כאילו הם מזמינים אותן; אם יציינו כיצד הערבים יכולים לפעול נגד ישראל, עלול הדבר להתפרש כאילו נותנים הם לערבים רעיונות כיצד לפגוע בנו; אם יציינו כיצד עלולים יחסי ארצות־הברית להידרדר, עלול הדבר להתפרש כאילו מזמינים הם לחץ מארצות־הברית, או מייעצים לארצות־הברית כיצד ללחוץ על ישראל...״

על הקנאים ועל אנשי גוש־אמונים מוסיף הרכבי: „ראינו שהקנאים היו מסורים לעמם ואידיאליסטים בנכונותם לחרף נפשם למען עצמאותו. תכונות אלה לא הבטיחו כלל שדרכם תצלח. גם היום אפשר להיווכח באידיאליזם בין אנשי גוש־אמונים, נכונות לשאת בקשיים למען האידיאלים, הבולטת לטובה בקרב החברה הישראלית, שפנתה לאורח־חיים צרכני. אולם טיפוסי שנשמעות אצלם ציפיות לניסים ולסייעתא דשמיא. הבה נזכיר את הסכנות הכרוכות בגישה זו, שהאלוהים יאוץ לחלצנו ממצוקות, ונזכור את הרסנותה של צפייה זו משתאוכזב. שוב עלול

(המשך בעמוד 62)

אריאל שרון באילון־מורה
התנחלויות תחת שילטון ערבי?

מבצע הרץ קופנהגן לתייר הישראלי

התחל את את טיולך בקופנהגן.
קח מכונית הרץ במחיר מבצע והשאר אותה היכן שתרצה.

מחירי* מבצע קופנהגן

סוג הרכב (דגמי המכוניות בהרץ)	מחיר לשלושה שבועות הרץ	מחיר לשלושה שבועות מתחרים	מחיר לשבועיים הרץ	מחיר לשבוע הרץ
A פורד פיאסטה	328	375	230	117
B פורד אסקורט	368	450	272	141
C פורד טאונוס	398	525	292	151
F וולבו 242	458	888	332	171

* המחירים ב-.U.S $ ללא הגבלת קילומטרים, כולל ביטוח צד ג׳. לא כולל מע"מ, דלק וביטוח מקיף.

שים לב! זה לא חלום, זה "הרץ קופנהגן".

פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך, למשרדי אל על או S.A.S, לאחד מסניפי הרץ בישראל או חייג למרכז ההזמנות של הרץ:
טלפון 03-255252-3-4 ובקש פרטים על מבצע "הרץ קופנהגן".

תכנית הרץ בשיתוף אל על וס.א.ס — הדרך החסכונית והנוחה ביותר לראות את אירופה.

אפשר להשאיר את המכונית בכל סניפי הרץ באירופה בתנאי השכרה של שבועיים.

הרץ

לרשותך מכוניות פורד
ומכוניות מובחרות אחרות.

דרור זייגרמן:

„אני לא מזדהה עם שלום־עכשיו!"

חבר־הכנסת הליברלי דרור זייגרמן הוא האיש היפה של הליכוד הפך לחביבם של עיתונאים. הח"כ מביע בפומבי את דיעותיו, שאינן עולות בקנה אחד עם דיעות הליכוד, וכבר זכה לכינוי „הילד הנוראי" של סיעת־הליכוד בכנסת. פניתי אל חבר־הכנסת זייגרמן ושאלתי אותו:

● **מה דעתך על צעדם של חברי־הכנסת אמנון לין ויצחק פרץ?**

אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. לא צריך לשפוט אותם אלא אם כן אתה עומד במקומם. אני במקומם לא הייתי עוזב והולך למערך.

צריך ללכת לבחירות חדשות, זה יפתור לכולם את הבעיות.

● **אינך חושש, כי לא תיבחר לכנסת ב־בחירות הבאות?**

לא, איני חושש כלל. אני בכלל לא ידוע אם ארוץ לכנסת בתוך הליכוד, המיפלגה הליברלית תשקול את דרכה, ומי יודע — אולי תלך באופן עצמאי? — ואז דווקא כן אהיה בכנסת הבאה.

● **בעניין אחר: נמסר לי כאילו אתה תו־מך במישמרת־המחאה שאירגנה שלום־עכשיו, כדי למחות על ההרג בשטחים?**

אף אחד משלום־עכשיו לא פנה אלי בעניין הזה, ומעולם לא אמרתי שאני תומך במישמרת. אני אפילו לא יודע מה זה.

● **מעולם לא פנו אליך משלום־עכשיו?**

פנו אלי כדי להשתתף באיזו עצרת באוניברסיטה. אמרתי להם שאני לא מופיע ביחד עם שלום־עכשיו. אם יש לי מה להגיד, אופיע בשמי.

● **שלום־עכשיו היא לא גוף פוליטי.**

אני לא מזדהה עם עצם תנועת שלום־עכשיו ועם מי שעומד מאחוריה.

● **מה אתה עושה, בעצם, בליכוד?**

זה לא לטלפון.

פנחס גולדשטיין:

„הלוואי שהייתי מצליח לעורר פאניקה!"

חבר־כנסת פנחס גולדשטיין עורר סערה כאשר גילה לאומה כי 85% מבני־הנוער מעשנים, רחמנא ליצלן, סמים. אם לא די בזה, יצא גולדשטיין בהכרזה שהוא בעד קיצור ימי־החופש לילדים.

● **חבר הכנסת גולדשטיין, למה אתה רוצה לקצר את ימי החופש לילדים, אתה לא היית ילד?**

אני לא התייחסתי רק לקיצור החופש, ולא דיברתי על קיצור משמעותי. אני שואל אותך מדוע בפורים צריך 3 ימי־חופש ובפסח 17 ימי־חופש? אני אומר: למדו על הירידה, ואומרים לי שאין זמן. אז במקום 17 ימים בפסח, שיהיו רק 10 ימים, וילמדו דברים חיוניים. ובכלל, למה שילדים יסתובבו ברחובות?

● **אתה יודע שכיום, כאשר אמהות רבות עובדות במישרה שלמה, החופש הוא הזמן הכמעט יחיד שבו יש להן זמן להיות עם ה־ילדים?**

מה את מדברת? טילפנו אלי הורים ואמרו: שיגעון, הצעה יוצאת מהכלל! אם הייתי מקים עכשיו מיפלגה הייתי נבחר לראש־ממשלה. את ההורה היחיד שמדבר בעד החופש. ובכלל, איזה מין חופש יש היום? פעם היו שולחים את הילדים לקייטנה, לקיבוץ. היום הילדים נוסעים ללוגאנו, לרומא, לאמסטרדם.

● **גם ילדים טילפנו אליך?**

טילפנו ובאו אלי הביתה, לכפר־סבא, ואמרו לי: מה אתה רוצה מהחיים שלנו, אתה לא היית תלמיד!

הסברתי להם שאני מדבר לטובתם.

● **ומה אמרו המורים?**

אתה מהליכוד, אתה הורג אותנו!

● **בעניין הסמים. אינך חושב כי גרמת לציבור ההורים פאניקה?**

הם צריכים להיות בפאניקה. לפי המחקר, 85% מתלמידי התיכון עישנו סמים. אני חושב שאם לפני כמה שנים הטריד אותך שהבת שלך תקיים יחסי־מין, ולא ידעת איך להתמודד עם זה, היום צריך להטריד אותך שהיא תעשן סמים. צריך להתריע, צריך לעקור מן השורש.

● **85% תלמידים ניסו סמים. מי אמר שהם המשיכו?**

אפילו 10% מטרידים אותי. לא חושב שגרמתי לפאניקה, גרמתי לכך שתתנהל מילחמה מונעת. הלוואי שהייתי מעורר פאניקה. את לא יודעת באיזה סמים מדובר — החבר'ה הצעירים שלנו מנסים הכל.

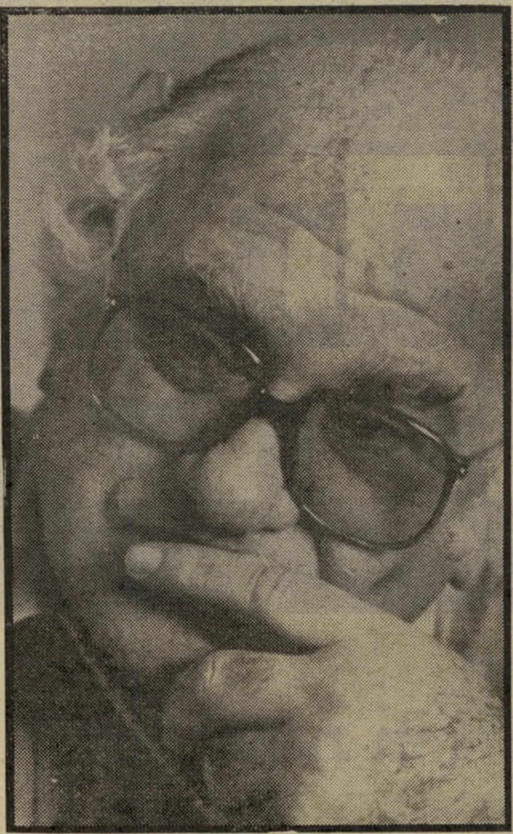

יעקב טימרמן:

„אני מציע לבגין לעשות טובה ולהתפטר!"

כבר כמה שבועות אני מחכה שהעיתונאי יעקב טימרמן יבוא לישראל, ואז לשאול את העיתונאי האר־גנטיני לדעתו על משבר איי־פוקלנד. סוף־סוף תפסתי אותו בביתו שבנווה־אביבים, ושאלתי:

● **מהי עמדתך בבעית איי־פוקלנד, או כפי שמכנים אותם בארגנטינה, המאלווינאס?**

אין תגובה.

● **שאתה לא תגיב?**

אני לא רוצה להגיב, אין לי מספיק ידיעות...

● **כארגנטיני, אין לך...**

אני לא ארגנטיני, אני לא מבין למה קשה לך לזכור שבשלושת השנים האחרונות אני ישראלי. אני מוכן להגיב על עמדתי ביחס לממשלת בגין.

● **מהי?**

אני מציע לו שיעשה טובה לעם ישראל ויתפטר!

דבורה גני:

„מישרד־הבריאות צבע לי ח ־!"

הדוברת הוותיקה והדינמית של מישרד־הבריאות, דבורה גני, המזוהה עם המישרד יותר מאשר השר שלה, עומדת להחליף מיניסטריון. שמועה גונבה לאוזניי כי דבורה עומדת להחליף את ריבקה קרשנבויים, ולעבוד עם השר גדעון פת כדוברת מישרד־התמ"ת. דבורה סירבה להכחיש או לאשר, אך הסכימה להודות כי היא עוזבת את מישרד־הבריאות. שאלתי אותה:

● **למה את עוזבת את מישרד־הבריאות אחרי שמונה שנים?**

מכיוון שחלק גדול מהזמן אני מתעסקת עם אסונות של אנשים, וחיי מלאים בחלק העצוב של החיים: בחולים כרוניים, בחולי־נפש, בטרגדיות. זה צובע לי את העולם בשחור.

אני בן־אדם אופטימי ואוהב חיים. כמה זמן אני יכולה לראות שחור כל היום מול העיניים.

● **מה אומר השר שוסטק?**

אני מאוד אוהבת ומעריכה את האיש הזה.

● **זה שאת עוברת למישרד ממשלתי אחר, זה לא נקרא לגנוב דוברת?**

אם זה בהסכמת השר, אז לא.

● **למה דווקא מישרד התמ"ת?**

מכיוון שזה מוסד העוסק בהבראת דברים ולא בדברים חולים.

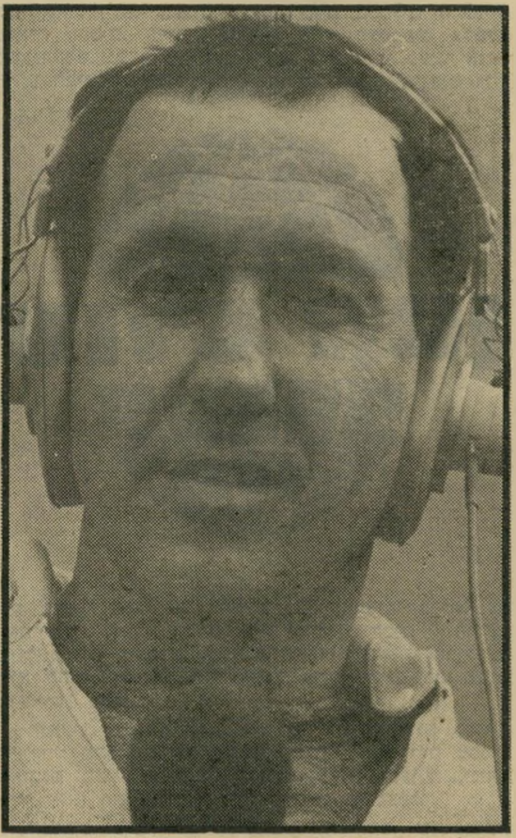

גבי גזית:

„בגין בחור לעניין, הוא הסכים מייד!"

שדרן־הרדיו גבי גזית חזר לפני כמה ימים מארצות־הברית, לשם נסע ביחד עם חיים קינן ומיכאל דק, כדי להתרים יהודים וישראלים לוועד־למען־החייל, במיסגרת „שירותרום". נסיעת השלושה עוררה מורת־רוח רבה בקרב אנשי התחנה הצבאית גלי־צה"ל, ששידרו את „שירותרום" הישראלי במשך כל יום־העצמאות.

הרוחות בגל"צ רעשו והיו שראו בכך אי־צדק משווע. אחת מהעורכות החשובות של התחנה הצבאית, בתית שושני, היתה כל־כך המומה מהמעשה עד שכאשר שאלתי אותה אם זה נכון ששלושה אנשים משידורי־ישראל יוצאים ל„שירותרום" בניו־יורק, השיבה: „זה לא יכול להיות, ,שירותרום' הוא שלנו!" שאלתי את גזית, המגיש עכשיו ביחד עם ריבקה מיכאלי את התוכנית היומית „דואט":

● **מה דעתך על ההתמרמרות של אנשי גלי־צה"ל?**

זה מצחיק אותי. מה זה פה, יש להם מונופול על שירותרום? שירותרום הוא לא של גלי־צה"ל, הוא של הוועד־למען־החייל. ואם הם החליטו לפנות לאנשי קול־ישראל זה עניינם, ולא עניין גלי־צה"ל.

● **שמעתי שניסו לשים לכם רגל.**

נכון, אנשי המגבית היהודית בארצות־הברית רואים עצמם כבעלי־הבית היחידים על השנור. הם דרשו מהקונסוליה להחרים את האירוע, ומשלא נענו שלחו מיכתב־הלשנה לתובע של ניו־יורק, בטענה כי לוועד־למען־החייל אין אישורים לארגן מבצע כזה.

למזלנו, התובע של ניו־יורק הוא יהודי טוב, ומצא פירצה בחוק שאיפשרה לנו לקיים את המיבצע.

● **מה היה רגע השיא של המיבצע?**

פנינו לכמה אישי ציבור בארץ וביקשנו מהם להקליט ברכות ודברים לציבור היהודי והישראלי. פנינו גם לדובריו של ראש־הממשלה. אורי פורת אמר לנו שזה לא בא בחשבון, ראש־הממשלה לא עושה דברים כאלה. נסענו לניו־יורק כשבכיסנו מיספר הטלפון בדירתו של בגין, שאנחנו יודעים שרק בגין עונה עליו. ואכן, הרמנו לו טלפון במהלך השידור ואמרנו לו, שאנחנו בשידור ישיר של שירותרום מניו־יורק, אם הוא מוכן לדבר. בגין בחור לעניין, אמר מייד: „כן, למה לא?" והסכים בלי בעיות.

● **איך לקחתם על עצמכם סיכון? בשידור ישיר הוא יכול היה לטרוק את הטלפון.**

כמובן שקודם דיברנו איתו לא בשידור, תוך שלוש שניות חיברנו את השיחה לשידור. הוא דיבר באנגלית ואמר כמה זה חשוב לתרום לוועד־למען־החייל. אחר־כך אמר בעברית לישראלים שיתרמו ויחזרו הביתה. האמריקאים שהיו באולפן נשכבו. הם לא האמינו שעשינו את זה.

חיים טופול:

„אני אעשה הגרלה בין העיתונאים!"

השחקן חיים טופול נראה לאחרונה יותר בתל־אביב מאשר בלונדון. בתל־אביב הוא מתגורר ברחוב דוב הוז, בדירה ששימשה אותו, את אשתו גליה ואת שלושת ילדיהם עוד בימי הטרום־כוכבות הבינלאומית שלו. ראיתי את טופול בכמה אירועים חברתיים בעיר ושאלתי אותו:

● **מה אתה עושה לעיתים כל־כך מזומנות בתל־אביב?**

אני מסיים את כתיבת הגירסה העברית של ספרי האוטוביוגרפי טופול על טופול.

מדוע אינך מוסר את הספר לתרגום מאנגלית?

מכיוון שמה שמעניין את הישראלים אינו מעניין את האנגלים, ומה שמעניין את האנגלים אינו מעניין את הישראלים. יש הרבה קטעים במהדורה האנגלית שייגעו את הקורא הישראלי, ולעומת זאת יש קטעים במהדורה הישראלית שזר לא יבינם. כאן אני יכול לספר על להקת הנח"ל ועל אנשים שכולנו בארץ מכירים אותם, ובאנגליה שמם לא אומר כלום.

● **מתי תסיים את הספר?**

אם לא תפריעי לי, אז עד סוף השבוע.

● **אני כבר מזמינה ראיון ארוך...**

אוהו! יש תור ארוך לפנייך.

● **אני רוצה להיות ראשונה.**

כולם רוצים להיות ראשונים. את יודעת מה? אני אעשה הגרלה בין העיתונאים, ונראה מי יעלה בגורל.

ארצות־הברית: דרומיים מעדיפים נאצים

בשנות ה־30 זכה סאם ליבוביץ׳, עורך־דין יהודי מניו־יורק, לפירסום עולמי בשל מעורבותו במישפט סקוטסבורו הידוע לשימצה. 9 שחורים נידונו לתקופות מאסר ארוכות, וניצלו בנס מלינץ׳, בעוון אונס שתי פרוצות לבנות.

סקוטסבורו היא עיירה באלבאמה, ב״דרום העמוק״ של ארצות־הברית, ולשחורים לא היה צל של סיכוי לזכות בדיון מישפטי הוגן.

ליבוביץ׳, שהפך לימים שופט עליון ליברלי מעולה, הגן עליהם באורח מזהיר, יצר תקדים מישפטי בדרום בשל התעקשותו לכלול לפחות אזרח שחור אחד בחבר־המושבעים. המישפט כוסה בהרחבה בכל העיתונים בעולם,

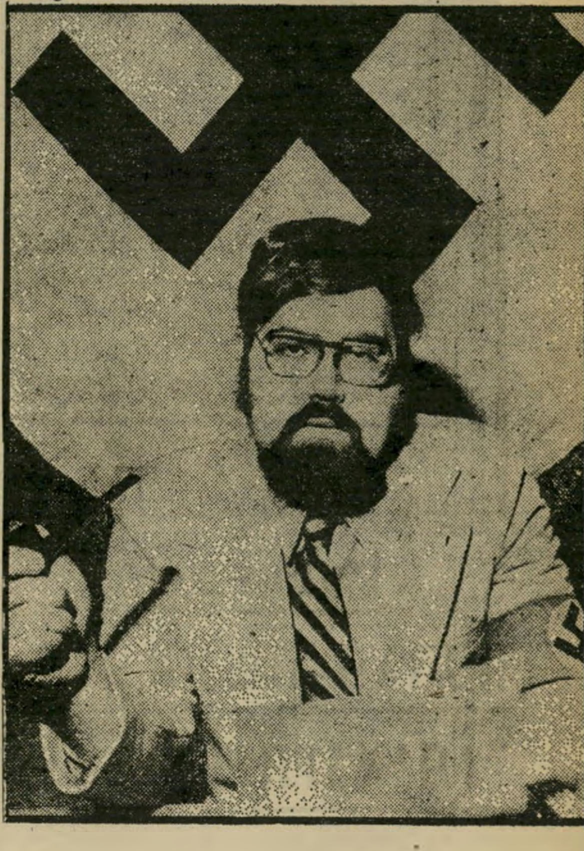

חואקין אנטוניו אגילאר
56 אלף קולות

הוציא שם רע (מוצדק) למערכת הצדק בדרום ארצות־הברית. סיפרו של קווינטין ריינדולס, בית דין, שתורגם גם לעברית והמתאר בהרחבה את פרשת סקוטסבורו, הפך למעין ציון דרך בתולדות הדרום. רבים ראו בפרשה נחלת העבר, משבר שחיזק את חישוקי מערכת־הצדק האמריקאית, אפילו בדרום.

רצח מול מצלמות. מסתבר שלא בדיוק כך. בימים אלה עומד לקום חבר־מושבעים פדראלי חדש, שבו יכהנו 21 מושבעים (אחד מהם שחור), כדי לבדוק את פסק־הדין התמוה שהוציא חבר־מושבעים כל־לבן במישפטם של 6 נאצים ואנשי קו־קלוקס קלאן, שרצחו לפני שלוש שנים וחצי חמישה קומוניסטים במדינת צפון־קארוליינה, בדרום ארצות־הברית.

הרצח הוסרט כולו במצלמות וידיאו. הקומוניסטים, חברי מיפלגת העובדים הקומוניסטית, ערכו אסיפה נגד הגזענות. הנאצים וחברי קלאן הגיעו למקום בשיירה שכללה תשע מכוניות, הוציאו בשלווה מוחלטת רובים אוטומאטיים, ורצחו בדם קר ארבעה גברים לבנים ואשה שחורה. שניים מהנרצחים היו יהודים.

הנאצים ניצלו את המהומה שנוצרה, נמלטו מהמקום. רצח גרינסבורו, זה שמה של העיר בצפון־קארוליינה שבה בוצע המעשה, זכה לכותרות שמנות לתקופה קצרה ביותר. אחרי הכל, מדובר רק בקומוניסטים.

שישה רוצחים הועמדו לדין. שלושה נאצים ושלושה אנשי קלאן. חרף ההוכחות החותכות לא הגיע חבר־המושבעים למסקנה מרשיעה.

עתה עומדת החלטת המושבעים, ועימה כל מנגנון הצדק בצפון־קארוליינה, לבדיקה מחדש של השילטונות הפדראליים. נציגי האירגונים לזכויות־האדם בדרום מייחסים חשיבות עצומה להתערבות וושינגטון. דוברם הודיע במסיבת־עיתונאים שאם יורשו הנאצים לצאת לחופשי, יותר דמם של כל הלוחמים נגד הגזענות בדרום ארצות־הברית.

עיתוני אטלנטה, הליברלית יחסית, הוקיעו את השופט בגרינסבורו על ההנחייה המגמתית שנתן לחבר־המושבעים. ״גרינסבורו החזירה אותנו לימים השחורים של אלבאמה בשנות ה־30,״ כתב ניו־יורק טיימס. ״כדאי היום להיות נאצי בדרום ארצות־הברית״.

הרוצח רץ לבחירות. קשה לשאוב ניחומים מן העובדה שרק 60 חברים רשומים במיפלגה הנאצית של צפון־קארוליינה. גזענים רבים רואים בסמלים הנאציים בעייה טקטית, הדוחה אזרחים שהיו מצטרפים אלמלא צלב־הקרס. גם הדגש האנטי־שמי הוא שולי בעיני אנשי קלאן רבים. גם הם שונאים יהודים, כמובן, ורואים בהם את נושאי הדגל של הליברליזם בארצות־הברית. עם זאת, הם רואים ביהודים אוייב מישני, יחסית לשחורים, בשל מיעוט מיספרם. הקהילה היהודית בצפון־קארוליינה היא קטנה, ואפילו אנשי קלאן אינם רואים בה משום איום של ממש.

הנאצים, לעומת זאת, מציגים את היהודים כאוייב העיקרי, מעריצים את אדולף היטלר, והיו גורם מכריע באירגון וביצוע הרצח בגרינסבורו. שיתוף־הפעולה ביניהם ובין קלאן הוא הדוק, בעיקר בתחום המיבצעי.

הנאצים ערכו לפחות מיבחן־כוח אחד, שתוצאותיו הן ממש מבהילות. מנהיגם בעת רצח גרינסבורו, הארולד קובינגטון, השתתף בבחירות המוקדמות שערכה המיפלגה הרפובליקאית, כמועמד לתפקיד התובע הכללי של מדינת צפון־קארוליינה. יריבו של קובינגטון היה מישפטן ידוע, חבר ותיק במיפלגה הרפובליקאית.

קובינגטון זכה ב־43 אחוזים מכלל הקולות, כלומר 56 אלף אזרחים מצפון־קארוליינה הצביעו עבור נאצי מוצהר, שידיו מגואלות בדמם של קורבנות גרינסבורו!

הדרום נשאר כפי שהיה. למרות הנהירה הבלתי־מבוטלת של יסודות נאורים יותר מהצפון, מהווה הדרום את בית היוצר האמיתי של הגזענות הבוטה, לעיתים גם הרצחנית, בארצות־הברית. צפון־קארוליינה, אלבאמה, לואיזיינה — גם הן אמריקה, וקלסתר פניהן מפחיד ומעורר סלידה.

עולם קטן

שימעון פרס ואל־סלבדור

חואקין אנטוניו אגילאר, נציג החזית הדמוקראטית המהפכנית באל־סלבדור, שביקר לאחרונה בישראל, עמד עד מהרה על דקויותיה של הפוליטיקה הפנימית בארץ. אגילאר היה נפעם ממש מקבלת־הפנים החמה שקיבל מהשמאל הישראלי ומחוגים נרחבים בציבור הרחב, שהביעו הזדהות מלאה עם מאבקה של המחתרת העממית באל־סלבדור, שאותה הוא מייצג. הוא סיפר לעולם קטן שישראלים רבים הביעו סלידה מוחלטת ממכירת נשק ישראלי לחונטה הפאשיסטית השלטת בארץ זו.

ערבי ההזדהות שאירגן הוועד לסולידאריות עם אל־סלבדור הצליחו מעל ומעבר לכל המשוער. ההשתתפות היתה המונית ונלהבת, ורבים מהנקהלים היו צברים, ששמעו בפעם הראשונה מוסיקה דרום־אמריקאית, והבינו לראשונה ש״אמריקה״ אינה רק ארצות־הברית...

אין יחסים. עם זאת, הבין אגילאר יפה מאוד מהי מיפלגת העבודה הישראלית. בשיחתו עם עולם קטן הוא מתח קו ברור בין המיפלגות האירופיות המאורגנות באינטרנציונל הסוציאליסטי ובין מיפלגתו של שימעון פרס. החזית הדמוקראטית של אל־סלבדור מקבלת מ־האינטרנציונל עזרה חומרית ומוסרית עצומה. כל המיפלגות המשתייכות לגוף הבינלאומי הזה מפגינות בכל הזדמנות את הסולידאריות הבלתי־מסוייגת שלהן עם המאבק העממי נגד הימין השולט, ונגד מישטרו של רונאלד רגן המסייע לחונטה.

אגילאר דיווח שעם מיפלגת העבודה אין לחזית כל

חוואקין אנטוניו אגילאר
גם הוא כבר מכיר את פרס

יחסים. בארץ הוא נתקל בתגובות דו־משמעיות, והוא מודע לדיווחים בעיתונות המערבית בדבר מעורבות ההסתדרות בייצור ובמכירת נשק לדיקטטורות פאשיסטיות באמריקה הלטינית.

לוקש של פרס. על שיחתו עם פרס הוא סיפר בטון משועשע במיקצת. החבר שימעון אמר לו שממשלת המערך סיפקה, אומנם, נשק לאל־סלבדור, אבל חדלה מכך עם תחילת המאבק העממי נגד המישטר... אגילאר מודע, כמובן, לעובדה שכאשר התחיל המרד נגד הימין התרחש כבר המהפך בישראל.

פרס סבור, משום מה, שאפשר לרמות את כל העולם כל הזמן. אפילו לכתוב מאמרים מבדרים ביומון הארץ ולהביא את כלכלת העבדים היפאנית כמודל לסוציאליזם. אגילאר, מכל מקום, לא קנה את הלוקש הזה, ואף נעלב במיקצת מהזילזול הבלתי־מוצדק באינטליגנציה שלו.

היה גם צד מעודד בפגישותיו של אגילאר עם אנשי מיפלגת העבודה. הח״כים יוסי שריד ועוזי ברעם הבטיחו להקים שדולה (לובי) שתפעל בכנסת להפסקת מכירות הנשק לאל־סלבדור. קשה להאמין בסיכויי ההצלחה של השדולה הזו, אך יש לברך על עצם קיומה ולראות בה חלק מפירות ביקורו המוצלח של נציג החזית הדמוקראטית המהפכנית מאל־סלבדור בישראל.

רגן סוכן סובייטי (חלק ב׳)

מישהו חייב לעשות מאמץ רציני כדי להפריך את הסברה, שכבר בוטאה במדור הזה, שנשיא ארצות־הברית, רונאלד רגן, משרת באורח אובייקטיבי את האינטרס הסובייטי.

לא רק שהוא עושה כמיטב יכולתו לדחוף את פקין לזרועות מוסקבה. זה כבר סיפור ישן. בעצם הימים האלה הוא עושה כמיטב יכולתו למנוע התקרבות בין קובה ובין ארצו.

מישלחת אמריקאית רמת־דרג, שביקרה לאחרונה בקובה, נפגשה עם סגן הנשיא, קארלוס ראפאל רודריגס. הסגן, שהוא קומוניסט אמיתי, ולא רק מהפכן רומאנטי כפידל קאסטרו ואחדים מאנשיו, הדהים את חברי המישלחת בעמדותיו המתונות. רודריגס מתח ביקורת גלויה על המדיניות הסובייטית בפולין ובאפגניסתאן, הביע את רצונו לשפר את היחסים עם ארצות־הברית, ואף הסכים להצבת כוח או״ם באל־סלבדור.

הערמונים והאש. הסנטורים המופתעים מיהרו לדווח לבית־הלבן, ראו בכך נידבך נוסף בבניית יחסים חדשים עם קובה, אותם התחיל לבנות הנשיא הקודם, ג׳ימי קארטר, לפני כחמש שנים. התגובה מהבית־הלבן היתה מדהימה לא פחות. רגן הודיע להם בפירוש שאינו מעוניין בהידוק היחסים עם מישטר קאסטרו.

וושינגטון לא הסתפקה בכך. הנשיא הטיל הגבלות חמורות על תיירות אמריקאית לקובה. כל אזרח ארצות־הברית, שיעניק אשראי כלשהו לקובאים, צפוי לקנס של 10,000 דולר או עשר שנות מאסר!

קובה הוכרזה שוב כמעצמה עויינת וחתרנית, הוטל עליה למעשה חרם בכל התחומים. רק הסובייטים יכלו לחגוג. שוב עמדו לאבד עמדת כוח חשובה ליד חופי ארצות־הברית (לפחות את הבלעדיות שלהם בקובה), ושוב צץ הנשיא רגן והוציא עבורם את הערמונים מהאש.

אם הקג״ב יסרב לממן את מסע הבחירות של רגן בעוד שנתיים, אפשר יהיה לראות בכך כפיות טובה, או תיחכום יתר. אין ספק שהם מתפללים, ובצדק, לנצחונו.

חיים ברעם

האורחים זוללים אותה ואת נהנית.

אורחים נוהגים להפתיע.
כדאי שתמיד תהיה לך עוגלידה במקרר.
עכשיו במחיר הכרות.

שטראוס

פעם וולוו,
תמיד וולוו!
VOLVO

"מאיר"
חברה למכוניות
ומשאיות בע"מ
מאיר קז ובניו,
תל אביב,
רח' קרליבך 23, טל. 289191

אודון®

אנשים

ח"כ חרות הניצי מבקר בסוד את שימעון פרס וממרחצאות טבריה שיכנעו את מלמד להציל הממשלה

■ האיש המבוקש ביותר בכנסת, אחרי שח"כ המפד"ל **אברהם מלמד** הודיע שהוא עומד להימנע בהצבעת אי־האמון שהגיש המערך, היה דווקא מזכיר הפועל־המזרחי, **רפאל בן־נתן**. הוא נחשב האיש החזק במיפלגתו, ואלה

לין ופרץ למערך, התקיים ב־ביתו של הח"כ הירושלמי **יעקב גיל** ערב יין וגבינות לכבוד יום ירושלים. סיעת ה־מערך גדלה באותו בוקר ל־50 ח"כים, וכאשר הופיע למסיבה **עמירם סיוון**, שהוצב במקום ה־51 ברשימת המערך לכנסת,

סיעת המערך בכנסת.

■ ביום שבו הודיע ח"כ לין שעבר מהליכוד למערך, התקשר אליו הח"כ לשעבר, **שמואל פלאטו־שרון**, ו־אמר לו שאם הוא יחזור בו מרעיון הפרישה, או שיפרוש

שה מיליון לירות, כתקציב ה־ראשון של התנועה החדשה.

■ בישיבת לישכת מיפ־לגת העבודה, שהתכנסה לאשר את ההסכמים שנחתמו עם פרץ ולין, טען **גד יעקובי** שהוא תמה על כך שדובר על צירוף

עם ה„שבועון המסויים". ב־תוכנית־הרדיו אנשים באמצע הדרך, סיפר **לגידעון לב־ארי** כי היה קורא מושבע

מנחם בגין נעזר בסדרון הכנסת ובמקל־הליכה, כדי להגיע לדוכן־הנואמים. בגין נכנס לאולם לקראת סוף נאומו של שימעון פרס, לחתום את הדיון הארוך בהצעת אי־האמון שהגיש המערך. בגין, שנפצע לפני חודשים אחדים, עדיין מתקשה בהליכה ונעזר במקל־הליכה.

שרצו להבטיח שמלמד יצביע נגד אי־האמון קיוו שיוכל להשפיע על הח"כ המתלבט. התברר להם שבן־נתן נופש בטבריה, ובאותה שעה מבלה במרחצאות. איש המפד"ל ב־טבריה, **מאיר חי**, יצא אליו, אחרי שקיבל הודעה טלפונית מירושלים, הודיע על הפרשה לבן־נתן, וזה מיהר להתקשר לכנסת ושוחח ארוכות עם מלמד. לפניו אומנם שוחח עם מלמד שר־הפנים **יוסף בורג**, ששהה בדרום־אפריקה, אך ה־שיחה שהכריעה את הכף היתה זו עם המזכיר כבד הגוף של הפועל־המיזרחי.

■ בעת הדיון בהצעת אי־האמון נראה ח"כ חרות **דויד מגן**, ראש עיריית קרית־גת, כשהוא מאיים לפגוע פיסית בח"כ **יצחק פרץ**, שעבר יחד עם **אמנון לין** למערך. מגן רגז שפרץ עדיין ישב על ספסלי הליכוד וטען שהוא מזועזע מן הפרשה. מגן עצמו הצליח להיות ראש־עיר בדרך דומה. הוא שיכנע בז־מנו את נציג המפד"ל בעירו, **יעקב סווד**, לעבור ממיפ־לגתו, וכך התפרקה הקואלי־ציה בין המערך והמפד"ל ב־קרית־גת, ומגן הפך להיות ראש־העיריה. קודמו, איש ה־מערך, **אריק** (פיפקה) **מאיר**, שהיה ראש־עיריה שנים רבות, היה ממניחי היסודות להקמת חבל־לכיש.

■ בסוף היום שבו עברו

אמרו לו רבים בבדיחות ה־דעת: „עמירם, רק עוד אחד ואתה בפנים." לין ופרץ לא נכחו במסיבה, שבה השתתפו ראשי הסניף הירושלמי וחברי

ויקים סיעה עצמאית מבלי להצטרף למערך, פלאטו־שרון יתמוך בו כספית, אם ירצה להתמודד על ראשות עיריית חיפה. לצורך כך היה מוכן פלאטו להעמיד לרשותו את 300 פעילי תנועתו באיזור ה־צפון. לין דחה את ההצעה, למרות שפלאטו הודיע לו כי הוא מוכן לתרום מייד חמי־

אריה נאור מביט מיציע־הכנסת בעת הדיון שנערך באולם, בהצעת אי־האמון. נאור, מזכיר הממשלה הפורש, העומד בימים אלה לדין בבית־הדין המישמעתי של עובדי־המדינה בעניין מידע סודי שהעביר, כביכול, לעיתונאי רענן לוריא, ניצל הפסקה במישפטו ובא לכנסת להקשיב לדיון.

פרץ ל„גוש" פרלמנטרי, ואמר שמוטב היה אילו לא השתמשו בכינוי זה במיפלגה. אמר לו **יוסי שריד**: „הלוואי ואפ־שר היה לחזור אל הגוש." הוא התכוון לגוש של מפא"י בתל־אביב, שהיה הכוח המו־ביל במיפלגה, ובו היו חברים **יהושע רבינוביץ'** ו**פינחס ספיר**. הגוש היה זה שנלחם בשנות ה־60 ברפ"י, שיעקובי נמנה עמה בעבר.

■ באותה ישיבה השתתף אחרי העדרות ארוכה **יצחק בן־אהרון**. בלהט הוויכוח טען נציג איגוד האקדמאים, הד"ר **ישראל קורן**, שח"כ **שבח וייס** טעה כאשר פירסם סידרת מאמרים בגנות ה־כלנתריזם. התפרץ בן־אהרון לעבר קורן גדול הממדים: „מיהו הבירוין המדופלם הזה?"

■ אחת השאלות שהדאיגו את צמרת הליכוד היתה מי יעבור אחרי לין ופרץ למערך. ומישהו אף הפיץ שמועה שה־בא בתור הוא ח"כ חרות ה־ניצי, **מיכאל קליינר**. הטע־נה היתה שהוא ביקר כמה פעמים בביתו של **שימעון פרס**, ברחוב אופנהיימר ב־רמת־אביב, אחרי שהשניים עברו למערך. בירור העלה ש־קליינר לא בא לפרס, שגר בקומה ה־12 של הבניין, כי אם לד"ר **אלי תבין**, שגר בקומה החמישית. תבין הוא ראש המחלקה לחינוך ותרבות בגולה, וקליינר שימש מנכ"ל שלו, עד שנכנס לכנסת. עתה הוא מייעץ לו והם נפגשים בקביעות בסופי־שבוע בביתו של תבין.

■ לקליינר יש רומן ארוך

של העולם הזה כבר בבית־הספר היסודי, בד־בבד עם תמיכתו בחרות. כשעלה קליי־נר לכיתה ו' רשם לו המורה בשולי התעודה שהוא מקווה שעם הגיל יתבגר, יפסיק לק־רוא כתבי־עת כמו העולם הזה ויחדל מלתמוך במיפלגות כמו חרות.

■ מי שלא חזה בהצבעה בכנסת על הצעת אי־האמון שהגיש המערך היה דובר סי־עת מפ"ם בכנסת, **אמנון לוי**, תלמיד היסטוריה לתואר שני. הוא הלך לאוניברסיטה העב־רית כדי להשתתף בהצבעה לאגודת הסטודנטים שנערכה שם, ושהופרעה כל הזמן על־ידי אנשי סיעת קסטל הימנית. כאשר עמד באחת הקלפיות, באולם־הכניסה של הסיפריה, בא לשם כתב הרדיו **שלמה רז**, שרצה לראיין את אחד המצביעים. באותו רגע פרצו אנשי קסטל, היכו על ימין ועל שמאל ללא הבחנה, קרעו לגז־רים את הקלפיות ופגעו באו־תם שניסו לגונן על הפתקים, שהתפזרו לכל עבר. בין השאר הם פגעו בלוי, שלא יכול היה אחר־כך לבוא לעבודתו בכנ־סת.

■ ביום הבחירות הזעיק אחד מראשי קסטל, **שמואל** (שמוליק) **כהן**, את אביו, ח"כ חרות **מאיר כהן**, לשטח ה־קמפוס. כשבא לשם הח"כ, הוא רואיין לגלי צה"ל ונשאל מהי דעתו על האלימות של אנשי הימין. ענה כהן: „הם לא אשמים. השמאל אשם, כי הם התנגדו בכוח, כאשר אנשי קסטל באו לקחת את הקל־פיות."

איך אומרים ביפנית "המכונית הטובה ביותר"?

«OPEL ASCONA»

הארץ 17.2.82

הבשורה מיפאן

אופל אסקונה, הטובה ביותר

נועדו למנוע פיטורים נוספים והבר־
טיח את מקום העבודה לפועלים ה־
מגוסים והוותיקים של חברת פורד.

עיתון רכב ביפן:
אופל אסקונה
הטובה בעולם

משאל שערך עיתון רכב יפני
בין 44 כתבי התבורה ב־20 מדינות
בעולם בחר במכונית אופל אסקונה
המכונית הטובה בעולם. המכונית
רנו 9, שזכתה בתואר „מכונית ה־
שנה" באירופה במשאל של הירחון
„שטרן", דורגה כאן רק במקום ה־
ששי.

למרות שהמשאל נערך על ידי
עיתון יפני דורגה מכונית מתוצרת
יפן — ההונדה־סיטי — רק במקום
הרביעי.

דירוג המכוניות בחמשת המקומות
הראשונים הוא כדלהלן:
1. אופל אסקונה — 101 נק׳
2. פולקסואגן פולו — 86 נק׳
(דורגה במקום השני גם במשאל
„מכונית השנה").
3. מרצדס 500 — 82 נק׳
4. אודי קוואטרו — 80 נק׳
5. הונדה־סיטי — 58 נק׳

מפתחות אבודים

שירות המסתייע במחשב להחזרת
מפתחות שאבדו אל בעליהם מוצע
עתה לבעלי מכוניות בבריטניה.
הלקוחות מצוידים בתווית זיהוי
מיוחדת על מחזיק מפתחות בצורת
גליל — שעליו מודפסות גם ה־
הנחיות למוצא הישר. זה מתבקש
לשגר את המפתחות בדואר ומובטח
לו פרס בכסף. השירות להשבת ה־

אופל אסקונה
1300 או 1600 סמ"ק
היא המרווחת ביותר
מסוגה. הנסיעה שלה
שקטה במיוחד
וצריכת הדלק שלה -
חסכונית במיוחד.
לבחירתך דגמים
עם 4 או 5 דלתות
ואפשרות להילוכים
אוטומטיים.

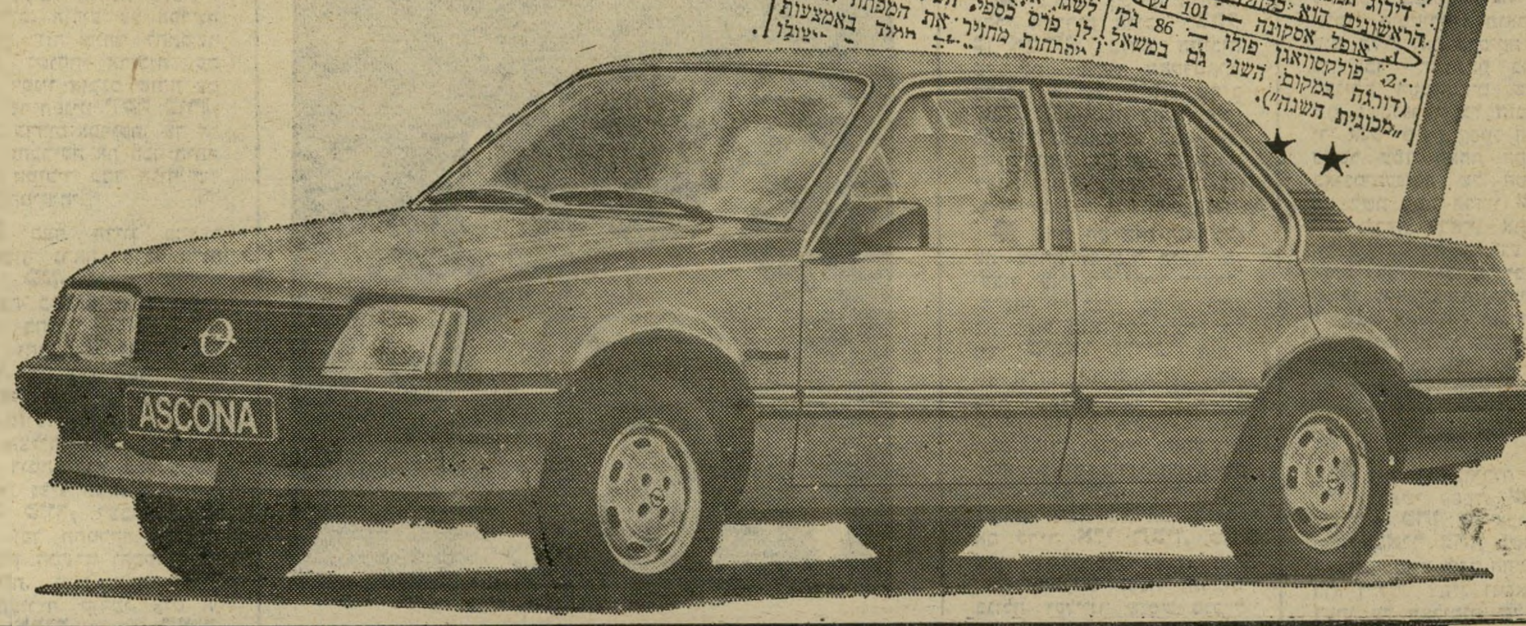

GM | OPEL

ליאו גולדברג בע"מ

משרד ראשי: ת"א דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86 טל. 284111; **חיפה:** דרך יפו 132; **י־ם:** שלומציון המלכה 15; **סוכנים: חיפה:** בית המכונית, יפו 19, **נתניה:** מכוניות נתניה, סמילנסקי 24; **נצרת:** בישארה יוסף סרוגיי, רח׳ פאולוס השישי 56

אנשים

ויקטור שם־טוב טוען שמפ״ם היא מיפלגה מרכסיסטית מהפכנית ודויד בן־גוריון היה משוכנע שאברהם („יאיר”) שטרן היה קומוניסט

■ ח״כ הליברלים **פינחס גולדשטיין**, ששיחק בעבר כדורגל בשכונת מגוריו, שוחה יום־יום, בבוקר או בצהריים כעשר־עשרים בריכות, אפילו בחורף, ולא בבריכה מחוממת. הוא טוען שהיה מוכן להתאמן במישחקי־כדור, אך אלה דורשים יותר ממשתתף אחד, ולכן הוא בחר בשחייה כספורט־חובה שלו.

■ את הסיכסוך באיי־פוקלנד רואה **יצחק ליבני** בעיניים סיפרותיות. „האירוע מעניין לא כסיפור־מתח פוליטי, אלא קודם כל כסיפור של מדע־דימיוני. מכונת־זמן מיסתורית מצליחה בתנועה פיתאומית אחת לסובב את גלגל־הזמן ולהביא את המאה ה־19 אל תוך שנות ה־80 של המאה ה־20. היא מצליחה להחיות לפתע את האימפריאליזם הקלאסי, שנים רבות אחרי שיחרור הודו ואפריקה. היא הופכת את אנגליה המדולדלת, הסובלת מאינפלציה ומפגעי החיים המודרניים, למלכת־הימים הרומנטית, שבה מנפנפות נשים בחוף במיטפחותיהם לספינות גאות, היוצאות בחרטום מורם אל הים, ועיניהן זולגות דימעות־אושר איטיות. היא מעוררת אצל אנשים ספקניים ואירוניים התרגשות גברית בנוסח הישן, ומכסה את מוחם המודרני, החד והפסימי בערפל קודח של תחושת־כוח ושל הזדהות מתורקה. בעצם, אילולא היה זה סיפור מדע דימיוני, הייתי חושב שזהי פארודיה.”

■ המלונאי **רודולפו כהן**, הבונה בית־מלון חדש באילת, מספר שהוא חזר משוודיה עם 45 שוודיות חתיכות, שאותן ריאיין וקיבל לעבודה בבית־המלון שיפתח בקרוב. הוא אומר שמה שייחד את עובדי בית־המלון שלו הוא שכולם יעבדו ברוטאציה, ויעשו סבב־תפקידים. השוודיות תופענה בלבוש חושפני מיוחד. מה שמטריד אותו כרגע הוא מקום מגוריהן של העובדות הזרות. אחד הרעיונות, שהוא משתעשע בהם, הוא מיבנה סגור, הדומה לפנימיה. „אני רק צריך לשם שומר, גבר סריס, שישמור עליהן.”

■ מלכת־היופי של ישראל, **דבי הס**, שנבחרה לאחרונה, היא גם שחקנית־קולנוע, בזכותו ובעידודו של השחקן **יפתח קצור**. כאשר התקיימו מיבחנים לשחקניות לסרט יוצאים קבוע באה דבי לשם, אך כאשר התברר לה שהתפקיד דורש התפשטות, היא העדיפה לוותר על הרעיון. קצור, שנדהם מיופיה, אמר לה שברגע שהוא יידע על תפקיד בסרט אחר שיתאים לה, הוא יפעל כדי שהיא תקבל אותו. ואכן, כשהוא הוזמן על־ידי הבמאי **עוזי פרס** לשחק בסרט אהבה ראשונה נדונה לכישלון, הוא סיפר לפרס על דבי הס. פרס הזמין אותה לשיחה, התרשם ממנה ומייד נתן בידיה את תפקיד אחותו של קצור.

■ העיתונאי **אהוד יערי**, שמדריך־התיירות שלו למיצריים יצא בימים אלה לאור, הוא בעל תיאוריה מעניינת על הסיבות לשלוות־רוחם ואופיים הנוח של בני העם המצרי. לדבריו, זהו פועל־יוצא מהצפיפות שבה הם חיים. אלמלא נהגו כך, לא היו יכולים להישאר בחיים.

■ כאשר נפגש מזכיר מפ״ם, **ויקטור שם־טוב**, עם **חואקין אנטוניו אגילאר**, נציג האופוזיציה מאל־סלבדור, שביקר לאחרונה בארץ, הוא הרעיף על האורח חוברות של מפ״ם בשפה הספרדית והגדיר את מיפלגתו כך: „מפ״ם היא מיפלגה סוציאליסטית מרכסיסטית מהפכנית.”

■ האורחים הרבים שהמתינו להופעתו של מנהל המכס **מרדכי ברקת**, במסוף הגבול החדש ברפיח, שמעו צפירות מוזרות מהכיוון שממנו היה אמור ברקת להופיע. כעבור דקות התבררה התעלומה. לעיני האורחים הישראלים והמוכסים המצריים ההמומים, שבאו לפתיחת תחנת־המכס, הופיע רכב של המכס מצוייד בסירנה שפעלה כל הזמן. הרכב נסע לאט ומאחור ברכב שני נסע ברקת בכבודו ובעצמו.

■ מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, **יאיר שטרן**, סיפר על פגישה מוזרה שהיתה לו עם **דויד בן־גוריון** לפני יותר מ־10 שנים. הוא בא לשדה־בוקר לטקס בר־המצווה של בן נהגו ושומר ראשו של ה„זקן”, **יהושע כהן**, ומישהו סיפר לבן־גוריון ששטרן נמצא בקיבוץ. הזקן הזמין אותו לחדרו ובשיחה שהתפתחה בין השניים, אחרי מילות נימוס מקובלות, הסביר בן־גוריון שהוא לא אהב את **אברהם** (יאיר) **שטרן**, מנהיג לח״י, משום שהיו לו דיעות של קומוניסט. שטרן טוען שאביו עזב את רוסיה כשהיה בן 10, ושבאותה שיחה התרשם כי בן־גוריון דועך ולוקה בשיבוש השזיכרון.

■ ערב יום־העצמאות חנך ראש־הממשלה **מנחם בגין**, כיכר על שם **זאב ז׳בוטינסקי** בדימונה. השבוע בא לעיירה הדרומית ח״כ המערך, **יצחק רבין**, כדי לחנוך בית־ספר על־שם **יגאל אלון**, ששוכן לצד כיכר ז׳בוטינסקי.

■ בדימונה ממתינים הכל לביקורו של אורח חשוב לא פחות: המיליונר היהודי **ניסים גאון**. הוא יבוא לעיר כדי לחנוך אגף במיפעל טכסטיל דימונה, שהוא אחד מהמשקיעים הראשיים בו. כבר עתה בונים בשכונת־הווילות של דימונה חווילה בת שלושה מיפלסים, שבה יגור גאון. בית זה יצטרף לשרשרת של בתים אחרים, ברחבי העולם, שבהם מתגורר גאון. הוא בחר בדימונה משום קשריו עם ראש־העיריה **ז׳אק אמיר**. כאזרח כבוד זכה גאון בשטח מוגדל.

נעמה נבון עומדת דום, בעת השמעת „התיקווה”. אופירה ויצחק נבון כבר היו במקומותיהם, כאשר נוגן התימנון שתפס את נעמה בת ה־9, אחיה ארז, והמטפלת של שני הילדים, חביבה קורדנה, בדרכם למקומותיהם.

ארז נבון בועט בכדורגל. בנו של הנשיא נלווה להוריו, שהיו אורחי־הכבוד במישחק גמר גביע המדינה בכדורגל, שנערך באיצטדיון רמת־גן, בין הפועל תל־אביב והפועל יהוד. בהפסקה ירד ארז בן ה־7 מיציע הכבוד ובעט בכדור באופן שלא היה מבייש אפילו מיקצוען.

משרד התיירות בשיתוף התאחדות המלונות באילת

אין גבול באילת

הכל ב-½ מחיר!

נסיעה·טיסה·מלונות·מסעדות

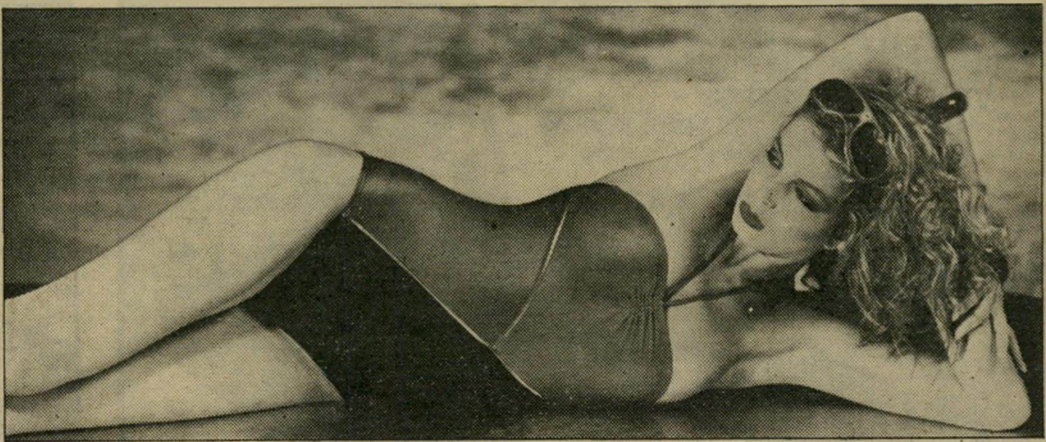

לישראלים בלבד

עם מחירים כאלה — מי צריך חו"ל?!

כוכב אחד	טלפון	$	מחיר המיבצע $	מחיר המיבצע שקל
בלו סקיי	059-73953	~~16.40~~	8.20	172.-
מפרץ השמש	73105	~~18.40~~	9.20	194.-
הדקל	73191	~~19.30~~	9.65	202.-
שני כוכבים				
דליה	059-75127-8	~~21.60~~	10.80	227.-
סנפיר	73188-9	~~22.55~~	11.30	237.-
בל	76121-3	~~22.55~~	11.30	237.-
קרואן	73145-7	~~23.20~~	11.60	243.-
עדי	76151-3,5	~~22.75~~	12.90	248.-
הים האדום	72171-2	~~27.40~~	13.70	288.-
שלושה כוכבים				
מלוני קלאב	059-73181-5	~~25.50~~	12.75	268.-
מלוני טאור	75135-6	~~24.50~~	12.25	257.-
בקעת הירח	75111-8	~~26.40~~	13.20	277.-
עציון	74131-3	~~27.00~~	13.50	280.-
אייל	76111	~~29.60~~	14.80	311.-
אמריקנה	75176	~~31.40~~	15.70	300.-
סנטר	73176-8	~~35.75~~	17.90	376.-
ארבעה כוכבים				
מלכת שבא	059-72121-6	~~33.50~~	16.75	252.-
גלי אילת	73121-5	~~43.80~~	21.90	460.-
נפטון	73131	~~43.80~~	21.90	460.-
גני שולמית	75151	~~43.80~~	21.90	460.-
מוריה	72151	~~43.80~~	21.90	460.-
הסלע האדום	73171	~~45.10~~	22.55	470.-
קיסר	76161	~~47.50~~	24.-	499.-
לרום	74111	~~51.50~~	25.75	540.-
טיסה בארקיע:		~~114~~	57.-	1.197.-
נסיעה בצ'רטרבוס טיולי הגליל:		~~16~~	8.-	180.-
נסיעה באגד תיור — כולל הדרכה וביקור באתרים בדרך:		~~84~~	42.-	882.-

שכירת רכב אוויס: בהתאם לסוג הרכב, מינימום 3 ימים

כל המחירים לנסיעה הלוך ושוב.

הזמנת מקומות טיסה ונסיעה:

טיסה וחבילות נופש בארקיע:
03-233285, 03-413222/5, 02-225888,
04-643371, 053-23644, 067-35301
אגד: 03-242271
טיולי הגליל: 03-221372, 03-220819
אוויס: 03-337761

השנה אנחנו תיירים בישראל

איך מקבלים את ההנחה?

בחר את המלון המתאים לך באילת והזמן בטלפון את שהותך בו ל-3 לילות לפחות. מיד יישלח אליך, באמצעות הדואר, שובר המיבצע המזכה אותך בהנחה של 50% בכל הדרכים המובילות לאילת: ארקיע, אגד תיור, צ'רטרבוס טיולי הגליל, אוויס. עם הגיעך למלון תקבל שובר נוסף, המזכה אותך בהנחה בבתי עסק באילת, על פי רשימה שתקבל במלון. נוסף על ההנחה של 50% במלונות — לילדים עד גיל 12 בחדר ההורים 50% הנחה נוספת ולילדים עד גיל שנתיים בחדר ההורים — השהיה ללא תשלום.

כל המחירים לאדם בחדר זוגי על בסיס לינה וארוחת-בוקר וכוללים מע"מ. ההנחות (בתוקף עד 1.7.82, לא כולל חג שבועות מ 27/5 עד 30/5) הן מהמחירון הרשמי ואינן מבטלות הסכמים קודמים.

הכל ב-½ מחיר

- **½ מחיר בארקיע**
- **½ מחיר באגד-תיור**
- **½ מחיר בצ'רטרבוס של טיולי הגליל**
- **½ מחיר באוויס**
- **½ מחיר במלונות — על בסיס חדר וארוחת בוקר**
- **½ מחיר במסעדות**
- **½ מחיר במסעדת 5:5 במצדה (שרות עצמי)**
- **½ מחיר בסיורים באזור אילת**

בנק המזרחי המאוחד

½ מהוצאות החופשה (עד 5,000 שקל) בהלואה נוחה, לכל פותח חשבון בבנק המזרחי המאוחד בכל מקום בארץ — בתקופת המיבצע.

הזמנות מקומות באילת:
ישירות במלונות המשתתפים במיבצע

ניתן להשיג את חבילות הנופש אצל המובילים ואצל סוכני הנסיעות.

AVIS טיולי הגליל אגד תיור arkia ארקיע בנק המזרחי המאוחד

הזמנת מקומות לאילת

ת"א: גורדון 28, 03-222042; אבן-גבירול 140, 450683, 03-450359, **ר"ג:** הרואה 15א' 03-731773; **ראשון לציון:** רוטשילד 37, 03-997965, **חולון:** סוקולוב 86, 03-882305, **באר שבע:** הרצל 90, 057-78108, **כרמיאל:** מרכז מסחרי, 04-987390, **נתניה:** ככר העצמאות 10, 053-38757, **ירושלים:** רח פינס 5, 02-227943, **טבריה:** אלחדיף 1, 067-21284

כל ישראל

ת"א: ההנהלה, אלנבי 95, 03-286186, **הרצליה:** רבי עקיבא 2, 052-50479, **עפולה:** הכנסת 10, 067-93123, **נתניה:** הרצל 4, 053-43562; **חיפה:** ירושלים 6, 04-667658, **רחובות:** הרצל 163, 054-50625, **ירושלים:** יפו 38, 02-227223, **אשקלון:** מרכז נפתי, 051-23651, **נווה אביבים:** אופנהיימר 11, 03-424141, **חדרה:** הרברט סמואל 46, 063-31587

אמון

ת"א: אלנבי 111, 612567, 612610, ריינס 4 (ככר דיזנגוף), 229554, 248306; ז'בוטינסקי 131, (ככר המדינה), 255741, גבעתיים, עליית הנוער 27, 313159. **חיפה:** נורדאו 5, 645403/4; שד' הנשיא 126, 82277, 88882 **חדרה:** הנשיא 71, 063-24670 **ירושלים:** דורות ראשונים 1, 02-234006 **ב"ש:** הרצל 116, 057-72067 **נתניה:** הרצל 3, 053-40374. **רעננה:** חנקין 5, 052-23984 **קרית-מלאכי:** נושן 13, 055-92643. **אשדוד:** רוגוזין 11, 055-22520 **רחובות:** בית הפועלים 7, 054-53189. **נהריה:** הרצל 73, 04-928874-6.

אשכול

אנשים

אמנון לין ויצחק פרץ הם זוג פרעושים ומזימת המערך היא תיק לכל עריק

מי שהיה דוברו של **אריק שרון** עת היה שר־החקלאות, **אלי זילבר**, עובד כיום כעוזרו של המלונאי **חיים שיף**. מאז שהוא יוצא ובא במלונותיו של שיף, מכנים אותו עובדי הרשת **(אר־יה) גנגר**. זילבר אינו נעלב כשקוראים לו כך, גם כאשר הוא מארח אנשים בחדרו או

יונה לחוביץ' מצטרפת לשירה בציבור לזמר־פסנתרן דני בן־ישראל. לחוביץ', אשת־חברה ידועה, באה לאכול במיסעדה תל־אביבית ביום השישי אחרי־הצהריים וגילתה שם את בן־ישראל, ששר שירים עבריים ישנים. היא מיהרה להתייצב לצידו ושלטה היטב בחומר. רק את מילות השירים הגסים, שבן־ישראל ממציא ושר בהופעותיו — לא ידעה.

בלובי המלון. גנגר הוא כידיע עוזרו של השר **יעקב מרידור**, ולפני־כן רצה שרון למנות אותו לעוזרו המיוחד.

פסוקי השבוע

● **ח"כ אמנון לין**, כשעבר מהליכוד למערך: „אני שב הביתה."

● **ח"כ יצחק פרץ**, כשהסביר מדוע גם הוא עבר למערך: „בליכוד לא הצלחתי, במשך תשע השנים שאני נמצא בו, לשתות קפה עם מישהו."

● **העיתונאי עמוס קינן**, על מעשי לין ופרץ: „שני פרעושים יוצאים מהצגת קולנוע. אומר פרעוש אחד לפרעוש רעהו: ,נלך הביתה ברגל — או נתפוס כלב?' אמנון לין ויצחק פרץ אף פעם לא הלכו ברגל. אבל השבוע הם החליפו כלב."

● **שר־האוצר יורם ארידור**, על ההסכמים שחתם המערך עם שני הח"כים: „לפני 15 שנה, התוכנית שלך, שימעון פרס, היתה מכונית לכל פועל. ואילו עכשיו התוכנית שלך היא תיק לכל עריק."

● **ח"כ אברהם מלמד**, שהודיע שלא יתמוך בממשלה בהצבעת האי־אמון: „נשבר לי ממדיניות הממשלה, יאין לי כוח אליה."

● **הנ"ל**, לשר־הפנים יוסף בורג, שהתקשר מדרום־אפריקה כדי לשכנעו שיצביע עם הקואליציה, וימתין לשובו כדי לשטוח את טענותיו: „אם עלי להמתין עד שתחזור, הרי אף פעם לא אוכל להפיל את הממשלה."

● **ח"כ המערך, משה שחל**: „זוהי ממשלה פופוליסטית עם שר־אוצר פרוניסטי."

● **הרב מנחם הכהן**: „במצבנו הבינלאומי הופך אף הישג זאיר לעניין גדול."

● **הנ"ל**: „מרוב ההדלפות מישיבותיה, יש שמציעים לקרוא לממשלה — הדולפינריום."

● **ח"כ אגודת־ישראל אברהם שפירא**, בכנסת: „אם אני אספר הכל על ההקצבות לאגודה, איש לא יפתח כאן יותר את הפה בעניין זה."

בלונים

מאת דניאלה שמי

יצרן הבובות עידן גפן

הריון עכשיו

עורך־הדין **שימחה זיו** מתחתן. כלתו: **יעל סלע**, בת 18, מקבוצת כינרת שבצפון. וזה עוד לא הכל: היא נמצאת כבר בחודש השלישי להריונה. מסיבת החתונה תיערך ב־6 ביוני השנה, בדיסקוטק אופנתי בתל־אביב.

שימחה בן ה־34 היה עד כה אחד הרווקים המבוקשים בעיר. אוהבים אותו לא רק מפני שהוא נאה ומצליח, אלא גם בשל מצב־הרוח המרומם שלו בדרך כלל, שכבר הפך לשם דבר. כולם יודעים שכאשר הפרקליט המוכשר מגיע לאיזה מועדון הוא שם תחילה את עינו בכוס. אחר כך הוא מתחיל לעשות שמח. בשיאו של הערב קורה לא אחת שהוא עולה לבימה ומאלתר לחבר׳ה שירים ומערכונים.

את יעל הוא הכיר בבית ידידים, לפני שמונה חודשים. התפתחה ביניהם אהבה אמיתית, ומאז הם ביחד. הצעירה, ש־הגיעה לעיר הגדולה כדי להשלים את לימודי־הבגרות שלה בבית־ספר אכסטרני, מצאה את עצמה לפתע בדרך לחתונה.

יותר מפתיע מה שקרה לשימחה, שיצא בעבר עם יפהפיות רבות ומעולם לא חשב על משהו רציני יותר. „אהבתי גם לפני כן,” הודה באוזניי, „אך זוהי הפעם הראשונה שאני אוהב מספיק כדי להתחתן.”

ובאשר להריון — לא, זאת לא היתה תקלה. זה היה מתוכנן. השניים פשוט כל־כך רוצים בילד, עד שהחליטו על הריון עכשיו. ובעצם הם צודקים: מדוע לחכות עד אחרי החתונה?

שימחה זיו
שירים ומערכונים לחבר׳ה

המבקרת, המו״ל והמלצרית

ערב אחד הלכו **מוציא לאור** ידוע מאוד בארץ, **מבקרת סיפרותית** בעלת־שם ועוד **חבר משותף**, לבלות קצת במועדון מסויים. אחרי כמה שעות טובות כשהיו כבר שתויים כהלכה, הזמינה ה־מבקרת את **המלצרית** שעמדה כבר ל־סיים את עבודתה, להצטרף אליהם להמשך בילוי הערב. אחרי שהתיידדו איתה במשך הערב, הסכימה המלצרית להתלוות אל השלישייה העליזה.

הרביעיה נסעה לדירתם המשותפת של המבקרת והמו״ל, שהיחסים ביניהם הם סיפור־רכילות פיקאנטי בחוגי הבוהמה האינטלקטואלית. שם נכנסו בעלי־הדירה לחדר־השינה והשאירו את החבר והמל־צרית — צעירה שלמדה קולנוע והיא בימאית מתחילה — לבדם. אז ניסה אותו גבר לפתות את הצעירה, אבל זה לא כל־כך הלך לו. לפתע נכנסו המבקרת והמו״ל בחזרה לחדר, כשהם עירומים כביום היוולדם. המלצרית ההמומה חס־מיקה כל־כך, עד שכמעט דמתה לעגבניה.

כל השלושה התחילו לשדל אותה להצ־טרף אליהם לאורגיה בריאה ותוססת. אבל היא נשארה בסירובה. לבסוף ברחה מהם כשכולה מזועזעת.

מאז נזהרת אותה מלצרית־בימאית מ־הזמנות מפתות באישון־לילה. השלישיה העליזה, לעומת זאת, ממשיכה לחגוג ו־לבלות ביחד. אבל מאז שהסיפור על מה שעשו למלצרית התחיל לעבור מפה לאוזן, קצת לא נעים להם. אחרי הכל, המו״ל והמבקרת הם אנשים מאוד ידועים, עד כדי כך שממש הייתי צריכה להתאמץ שלא לשרבב בפליטת קולמוס את שמותיהם לסיפור המפוצץ הזה. תאמינו לי, זה עלה לי במאמץ עילאי.

תעלומת עופרה חזה

שמעתם פעם שהזמרת **עופרה חזה** יוצאת עם מישהו? עם כל כישרון ה־ריחרוח שלי, לא הצלחתי לגלות עד היום דבר על אהבותיה. עבורי היא היתה ונשארה בגדר תעלומה של ממש. לכן כל־כך שמחתי כשהגיעו אלי רינונים על־כך שיש לה חבר.

עופרה חזה
יחסים מורכבים

על ידיעה כזאת איני יכולה לעבור בשתיקה. ניסיתי לברר פרטים, אבל לא העליתי דבר בחכתי. מעטה של סודיות ממש עוטף את האשה הזאת. מנהלה האישי, המלחין והתמלילן **בצלאל אלוני**, לא היה מוכן לענות לי על שאלותי. את הגברת עצמה לא הצלחתי לאתר, אפילו על־פי מיספר הטלפון שנתן לי אלוני בעצמו.

החלטתי, בכל זאת, לנצל את ההזדמנות כדי לגלות לכם משהו על הצעירה הזאת. העובר מפה לאוזן בין האמנים ואנשי עולם־הבידור כבר הרבה זמן. המשהו הזה קשור דווקא לאותו אלוני.

עופרה העידה פעם שמנהלה הוא „האבא שלי בכל מה שנוגע לשירה.” ואכן, הוא גילה וטיפח את הילדה, בת למישפחה ענייה ומרובת־ילדים בשכונת התיקווה ב־תל־אביב עוד כשהיתה בת 13. מאז הוא לצידה כל העת. גם כשהצלחה שיחקה לה מזל והיא הפכה לזמרת מפורסמת, המשיך אלוני להיראות לצידה בכל מקום, עד שרבים חשבו שהיחסים ביניהם הם הרבה יותר מורכבים. אך לכך לא ניתן היה להשיג מעולם אישור מפי השניים, ואיש לא ידע בדיוק מה קורה ביניהם. לאי־הוודאות תרמה גם העובדה שהזמרת לא נראתה מבלה בחברתם של אחרים.

אין ספק שעופרה יקרה לבצלאל. כאשר נפוץ גל השמועות על כך שהיא השתחררה מהשירות בצה״ל על־פי סעיף פסיכיאטרי, יצא להגן עליה בחום רב. הוא נלחם בשמועות וטען בלהט שעופרה איננה פסיכית. באותם ימים בלתי־נעימים היה המנהל לזמרת מישענת ומקור לניחומים.

מאז אין שינוי ביחסים ההדוקים ביניהם. נשארה רק התעלומה: מהו החבר המיס־תורי של עופרה — אם הוא קיים בכלל — ומה טיב היחסים באמת בינה ובין מנהלה?

בורקס סיני

רק לפני חודש סיפרתי לכם שהמיסעדן **ישראל בויקו** מסתובב לו כשזרועו ה־אחת אוחזת בדוגמנית **בת־שבע פכט** וזרועו השניה ב**תימניה משגעת**. עכשיו אני יכולה כבר לדווח לכם שבויקו החליט להיות בחור רציני. הוא ויתר על כל הדוגמניות ונערות־הזוהר לטובת **בטי אלקולומברי**, בת למישפחה המפעילה רשת ידועה למימכר מאכל בולגרי.

מספרים לי שהבחור מתייחס אל עלמת־החן הזאת, שהיא בת 18 בלבד, בעדינות מרבית. הפעם זאת אהבה של ממש. הוא מסתובב בזמן האחרון קורן כולו מאושר, ונראה כמו מי שתפס את אשת חייו. אני בכלל לא אתפלא אם הדבר יסתיים בחתונה. השניים הכירו לפני כמה שבועות במיס־עדה של בויקו. מאז הוא מבלה איתה ורק איתה. בטי, הלומדת בכיתה השמינית בבית־הספר התיכון המקיף בהרצליה, עו־מדת להתגייס באוגוסט השנה לצבא. עד כמה שהצלחתי לברר, היה לה חבר קבוע הרבה זמן. אבל זה נגמר, ועכשיו יש לה רק את בויקו ואת בחינות־הבגרות, שאותן היא צריכה לסיים. המיסעדן שלה מתחשב מאוד במצב, ומשתדל להחזיר אותה מוקדם הביתה, כדי שתתרכז בלימודים.

בהזדמנות זאת אני גם שמחה לבשר לכם שבן אחר של מישפחת דברי־המאפה, **איציק אלקולומברי**, ואשתו הטרייה, מלכת־החן לשעבר **לאה אבגי**, מצפים לביקור החסידה. לאה נמצאת בחודש השלישי להריונה.

עכשיו אני מחכה בכיליון עיניים להודעה משמחת מבטי ומבויקו. אם השניים ינשאו, כפי שכולם מקווים, יתכן שתצא מזה טובה גם לכל עם ישראל. בויקו, המתמחה באוכל סיני, עשוי עוד להיכנס לשותפות עם מישפחת אלקולומברי, ואז יהיה לנו בורקס סיני.

לאה ויצחק אלקולומברי
בחודש השלישי

רחל מרחלת על כל העולם

דודו

משחק אותה

דודו טופז משחק אותה מהר, אבל בשקט. הוא לא אוהב לעשות הרבה רעש מסביב לאהבות שלו. אבל ממני, כפי שאתם יודעים, לא נסתר דבר.

הפעם יש לחתיך של עולם־הבידור הישראלי חתיכה בשם דניאלה. הגבר היפה הזה, העומד בקרוב לצאת בתוכנית חדשה, נראה עם היפהפיה הזאת בכל מיני אירועים זוהרים. אולם כמו שאני מכירה

דודו טופז
מעריצות שרופות

את דודו, אי־אפשר לדעת את מי הוא עוד מסתיר מתחת לפני השטח.

רק לאחרונה היה לו רומן חטוף עם עיתונאית צעירה ויפה מאוד. בכלל, לכובש הלבבות הזה יש מעריצות שמטורפות אחריו וממש מחכות בתור. למנחה תוכנית־הבידור הטלוויזיונית הפופולארית, ששמה כבר הפך לשמו המיסחרי של הבדרן, יש גם חברה ישנה בשם אירים קנר, שעימה הוא חי במשך שלוש שנים רצופות.

טופז וקנר, שהיתה פעם בלהקה צבאית והיום מתפרנסת בכבוד כדוגמנית־צילום, אמנם נפרדו כבר די מזמן, אבל אני יודעת שזה עדיין לא סופי. הם שומרים עד היום על קשר, ונראה לי גם שמדי פעם, כשדודו נפגש עימה, זה עוד עושה לו משהו.

בינתיים דניאלה היא האהבה הנוכחית שלו, אבל עדיין מוקדם להתייחס לכך ברצינות מוגזמת.

אז לכל המעריצות השרופות והמקנאות: יש לכן עוד צ'אנס, לפחות עד שאודיע לכן אחרת.

שלושה ימים ושימי

ג'ניפר ושימי תבורי
הצהרות מזלזלות ולועגות

הזמר שימי תבורי לא היסס מעולם להצהיר שהוא עדיין נקרע בין אהבתו לחברתו הקודמת, הדוגמנית רונית בן־בסט, ובין נישואיו לדוגמנית האמריקאית ג'ניפר. לפני חודש ניתנה עוד הוכחה לכך. שימי בילה שלושה ימים תמימים במחיצתה של רונית.

הדבר אירע בעת סיבוב הופעות שערך האליל לפני יורדים בארצות־הברית. רונית, המתגוררת כיום בלאס־וגאס, באה במיוחד לניו־יורק, שם הופיע שימי, כדי להיפגש עימו. אל הזמר נלוותה גם אשתו היפהפיה. כדי שלא תפריע לו להתבודד עם אהבתו

רונית בן־בסט
מתנות מידידים

הישנה, שלח אותה להוריה המתגוררים בקולורדו. כך יכול היה להקדיש את כל כולו לישראלית, שיחסה אליו נשאר חם ולוהט, למרות שהפנה לה עורף ונשא אחרת תחתיה.

רונית לא רק בילתה עם אהובה בחדרו במלון ובמקומות שבהם טייל וביקר, אלא אף נילוותה אליו להופעות. באחת מהן סיפר שימי לקהל מעריציו, כי הוא מתכוון לגייר את ג'ניפר, כדי שיוכלו לערוך גם טקס נישואין על פי חוקי דת משה וישראל. בתגובה לכך צעקה לעברו רונית: „שקרן! שקרן! אתה תתחתן איתי בסוף!”

רונית באה לארצות־הברית לפני יותר משנה, כדי להיות עם חברה, שערך באותה עת סיבוב הופעות ראשון ביבשת. היא קיבלה אז את הלם חייה, כאשר התברר לה ששימי מתחתן עם אחרת.

הזמר שב כעבור זמן ארצה עם כלתו ועם מכונית באורך קילומטר, ואילו חברתו האומללה נשארה שם, כדי לנסות להתגבר מעבר לים על המשבר שפקד אותה.

מאז שמעתי שרונית עשתה שם חיל. היא עברה לגור בעיר־ההימורים, שם מצאה כל מיני אנשים טובים, שניחמו אותה והעניקו לה המון מתנות. אך כל דורון שבעולם לא יכול לבוא תחת אש אהבתה לאליל הישראלי. השמועות על פרידה בין ג'ניפר ושימי, שהירבה לזלזל וללעוג לאשתו בראיונות לעיתונים, עודדו מעט את החברה הנאמנה והשרופה.

אך מאז חלפו חודשים ארוכים, ובני־הזוג עדיין ביחד. רונית נאלצה להסתפק בתשורות שהרעיפו עליה מחפשי קירבתה בלאס־וגאס. עתה ניתנה לה ההזדמנות לבלות שוב במחיצתו של אהובה. מספרים לי שהשהיה במחיצתו של שימי ממש עוררה אותה מחדש לחיים. עתה היא שוב מלאת און ומרץ, כדי לחדש את מאבקה להחזרתו אליה.

שאולי מחזיק

מעמד

לפני כמעט שנה סיפרתי לכם על חיילת יפהפיה, שהיא החברה החדשה של המיסעדן רפי שאולי. הייתי בטוחה אז שזה עניין חולף, שלא יחזיק מעמד זמן רב. והנה מסתבר שהשניים נמצאים ביחד גם היום.

קוראים לה ירדן לווינסון. שאולי הצליח להסתיר אותה מעיני המצלמות לאורך כל החודשים האלה, עד שבמסיבה שהתקיימה אצלו היא הונצחה סוף־סוף, כשהיא רוקדת עם אחד מחברי להקת ברזיל טרופיקל, שלכבודם נערכה המסיבה.

כל ידידיו של איש־העסקים העליז תמהים על השינוי שחל בו. להחזיק מעמד עם אשה אחת זמן רב זה לגביו הישג של ממש. פעם הוא היה קופץ מרומן לרומן כמו פרפר המרחף מפרק לפרח. ועוד איזה פרחים: מנדי רייס־דייווים, אסתי זבקו, עדנה לב, גלי עטרי, ציפי לוין ומי לא.

ירדן, שהגיעה לדרגת סמלת בצבא, הספיקה להשתחרר בינתיים. פעם היו

רפי שאולי
כמו פרפר

ירדן לווינסון
ג'וקים בראש

לנערה הזאת, ירושלמית במוצאה, כל מיני ג'וקים בראש. היא היתה חברה בכת דתית מיסתורית והאמינה בגורו אחד. היום נראה לי שהיא השתחררה גם מהעניין הזה. עכשיו נשאר לה רק רפי בראש.

איפה החבר

של ריבק'לה?

בעיר מסתובבת שמועה שלריבקה מיכאלי יש חבר חדש. לא כל־כך האמנתי לדברים, כי אני יודעת שריבקל'ה שומרת אמונים לחברה הוותיק, המהנדס הג'ינג'י אלכס. אלכס, אמנם, שוהה כעת באיטליה, בעוד השחקנית־בדרנית־זמרת־מנחה נשארה בארץ, אך עד כמה שידוע לי לבבותיהם מאוחדים.

בכל זאת הרמתי אליה טלפון. „אני מאוד מעוניינת להכיר אותו,” אמרה לי בהומור, „עד עתה לא היתה לי ההזדמנות לראות מיהו החבר החדש שלי.”

מה לעשות? לעזור לה למצוא אותו לא יכולתי. אבל כדאי שכולם ידעו שאלכס עדיין חשוב לריבקה. יחד עם זאת, לא רוצה לקלקל לאמנית החביבה והמצליחה הזאת חיזורים אפשריים. אז מי שמוכן להתמודד נגד עבותות האהבה הנמשכות מעל פני הים התיכון, מוזמן לנסות. ואם יש מי שמוכן לגלות לה איפה נמצא אותו חבר נעלם — מה טוב.

פינקס הכתבת נחטף

בירושלים ✶ מועדוני היוקרה

מתחרים על הקליינטים ✶ הישראליות

התלבשו על הברזילאים ✶ מדוע

קיבלה הדוגמנית את הקוליסאום

האמת על המסיבה

„בעלי קולוסיאום התחננו לפי הדוגמנית שתערוך אצלם את המסיבה,” לחשו ה־לשונות הרעות, וכאלה לא חסרות בתל־אביב. פרשת בת־שבע פכט וקולוסיאום התחילה כאשר קבלתי ביום השני הזמנה חפוזה למסיבה שערכה הדוגמנית בקולו־סיאום באותו היום.

כשריחרחתי קצת מסביב התחילו המקו־רבים לדוגמנית הנאה ללחוש לי, שפכט החליטה להיענות לתחנוניהם של בעלי קולוסיאום לערוך את מסיבתה שם. „הציעו לה את המסיבה ממש בחינם,” אמרו אחדים.

העניין נראה תמוה במקצת, לכן שאלתי את כלת־המסיבה, בת־שבע פכט, שהגיבה מייד: „התחננו לפני? מה פיתאום? האמת היא ששני מועדוני־היוקרה התל־אביבים, המועדון של רפי שאולי וקולוסיאום, פנו אלי בהצעה לערוך אצלם את מסיבת יום־ההולדת שלי. שניהם הציבו לי תנאים — המועדון דרש ממני הרבה כסף ואני לא בחורה עשירה. הצעת קולוסיאום היתה מפתה, בתנאים טובים. אז נעניתי.” על שאלתי כמה בדיוק עלתה לה המסיבה, סירבה להשיב.

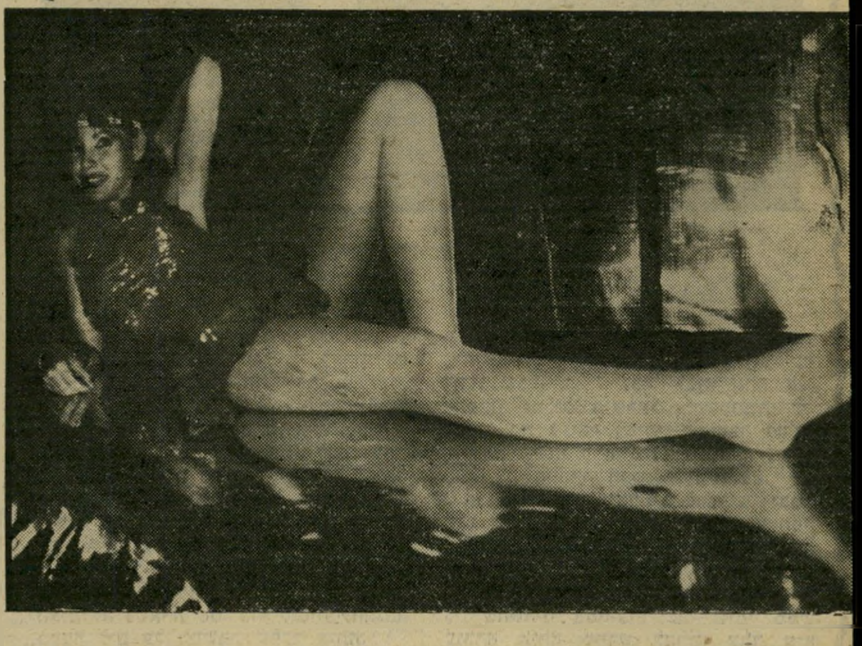

ספת הכסף הדוגמנית בת־שבע פכט משתרעת במלוא הדרה על ספת־הכסף **בקולוסיאום**, שם ערכה את מסיבת יום־הולדתה ה־30. בת־שבע, הנשואה באושר לנכה מילחמת יום־הכיפורים, הפגינה זוג רגליים חטובות.

למחרת פניתי למשה שגיב, מבעלי המועדון של רפי שאולי, ושאלתי אותו מדוע פנה בהצעה לבת־שבע.

„מי זאת בת־שבע פכט? אני לא מכיר דוגמנית בשם כזה,” הגיב שגיב. „אנחנו פנינו לדוגמנית שתערוך אצלנו מסיבה? פעם ראשונה שאני שומע שאנחנו מצי־עים הצעות כאלה לדוגמניות.”

למחרת היום פניתי לטלי עומר, משות־פות קולוסיאום, וביקשתי את תגובתה. „איך שהאנשים אוהבים ללכלך!” נזדעקה עומר, „הסיפור האמיתי הוא כזה: יומיים לפני המסיבה ישבנו, בת־שבע ואני, ו־פיטפטנו. מדוע שלא תערכי את המסיבה אצלנו? אמרתי לה ושלחתי אותה לסמי הירש, שותפי, כדי לסגור את התנאים.

„זו היתה מחווה שלי כחברה טובה של בת־שבע. לא הצענו לה ערב סגור, אלא מחיר פיקס עבור 100 האורחים שלה. המועדון היה פתוח אותו הערב לקהל הרחב, תמורת 350 שקלים לאיש. בת־שבע הביאה איתה כיבוד מהבית, שכלל בורקס וגבינות, ואנחנו חילקנו פונטש חינם ל־אורחים.

„כמה זה עלה? שותפי, סמי הירש, ביקש לומר לך שמחיר זו אינפורמציה דיסקרטית של הלקוח.”

כך נשארה התעלומה בעינה: כמה עלתה לבת־שבע מסיבת יום־ההולדת ב־קולוסיאום? לפקידי־השומה פיתרונים.

פרצופים למצלמה הם תחביבו של המתופף ז׳אק גולדברג שהוא גם חבר להקת **הקליק**.

קרנבל שניים משחקני ההצגה **ברזיל טרופיקל** (מימין) טולה רושה והרקדן ריבריו, מפגינים מצב־רוח מרומם במסיבה בנוסח ברזיל. השחקנים והזמרים הוכיחו שלא רק על הבימה הם יודעים להשתו... השבוע מצפה להם ... שמחים על קבלת ...

אותה מסיבה בשני מועדונים

„מה הולך כאן? אשתי נראית לבקנית ליד שחומות־העור האלה,” צחק מפיק כלבוטק, רפי גינת, כשהוא מצביע לעבר אשתו התימניה נאווה.

הגל הברזילאי שטף אותנו, אין מה ל־דבר. בטרם הספיקו הישראלים להתאושש מהופעת הזמרת הברזילאית גאל קוסטה, הגיעה הלהקה הברזילאית ברזיל טרופיקל, שהפכה את תערוכת אדם ומעונו לקרנבל דרום־אמריקאי. המוסיקה שלהם מתנגנת ללא הפסק בשטח גני־התערוכה, והחזה החשוף של בנות הלהקה משגע את ה־ישראלים — ההצטופפות ליד הבימה, שעליה מופיעה הלהקה, מוכיחה זאת.

השבוע השתלטו חברי הלהקה על רחבת־הריקודים של המועדון, שם נערכה לכבודם מסיבה עליזה. מי שנהנו כמובן מכל העסק היו החתיכות הישראליות, שנענו ברצון לחיזוריהם הנלהבים של שחומי־העור, שלא הניחו להן אף לרגע. יחד איתם רקד על רחבת־הריקודים השגריר הברזילאי, וסקו מריז. „אני לא אשם בזה,” ענה לי

כיפוף ברזילאי מדגימה ... והאכזוטי... פיקל, טניה מנדס, כשמשרוקית צמודה לחזה. ב... הלהקה הסתובבו הרקדניות בלבוש מלא, של...

נשיקת גברים מתבצעת בין עורך־הדין חיקה גינוסר, מנהל קבוצת הכדורגל הפועל ירושלים, ובין ידידו, איש־הסרטים דני קדם. השניים צולמו במיסעדת **להבל** בירושלים. אחרי שצולמה תמונה זו התחמק גינוסר מהמצלמה.

אהבת נשים אהובה הבלונדית יושבת בין רגליה של ידידתה ה־מחזאית נלי פרץ, על ריצפת **בית־האמנים** בירושלים. נלי כתבה את המחזה **מלכת הברגים**, המועלה **בצוותא ירושלים**.

...אלא אף במסיבות והם הרבו לרקוד ולשיר. ...יבה נוספת במועדון מתחרה, לכן אין פלא שהם ...נים החמה והלבבית שזכו לה בבואם לארץ.

מהומה בירושלים

הכל התרחש כהרף־עין. ישבתי לי לתומי ושוחחתי עם ציירת צעירה, כאשר לפתע הגיח מאחורי גברתן שתוי, חטף מידי את פנקסי, וזעק לעברי: „באיזו רשות מראיינים פה? מי נתן לכם רשות לצלם כאן אנשים?" במקום קמה מהומה. הגברים הנוכחים עצרו בעד הגברתן המאיים וניסו לשכנעו בנועם שיחזיר לי את הפנקס היקר, שבלעדיו לא היה לי מדור השבוע. הבריון סירב, ואף ניסה לכופף את ידי כשביקשתי למשוך ממנו את פנקסי בחזרה.

זה היה שיאו של בילוי ערב ירושלמי, שהתחיל כאשר החלטתי לדווח לכם קצת על הקורה בחיי־הלילה של הבירה. הראשון שהמליצה לי עליו ענת, צלמת־המערכת, שהיא ילידת ירושלים, היה בית האמנים.

סמוך לשעה 1 אחרי חצות היה המקום מלא מפה־לפה. אותם שלא מצאו להם מקום־ישיבה ליד השולחנות העמוסים, התיישבו על הריצפה, חלקם בוהים באוויר. לעומת חתיכות תל־אביב, המתחרות ביניהן מי תעטה על עצמה לבוש נוצץ יותר, דומה שכאן — מי שיותר זרוק, מסמורטט ופרוע הוא יותר IN.

כאשר שאל אותי אחד הנוכחים במקום אם אני רוצה לצלם חבר'ה שמזריקים לעצמם סמים, חששתי שבמקום זה יפקדו אותי עוד צרות, והחלטנו ללכת למקום אחר שנקרא לה־בל.

בשעה 2 בלילה המה המקום בעיתונאים ואנשי־טלוויזיה בעלי אגו בריא ומפותח. „לא לצלם אותי," ביקשה מאפרת הטלוויזיה דליה אטקין בהבעת חשיבות. „אני עכשיו על תקן של בימאי־בתוכניות דת בטלוויזיה," טרח להזכיר לי את עלייתו בדרגה שמואל שלזינגר, שהתחיל את דרכו בטלוויזיה כעוזר־מפיק.

כשחזרתי לתל־אביב עייפה ותשושה מהירושלמים ומהסקנדאלים שלהם, החלטתי פעם נוספת שאני מעדיפה את חיי־הלילה התל־אביביים.

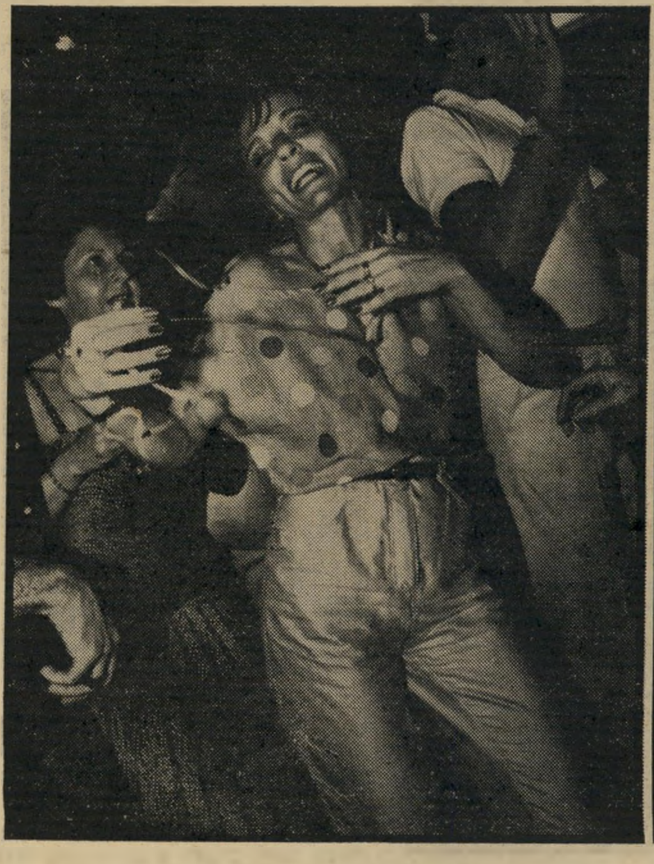

ילידת ברזיל היא הזמרת אילנית, ששמחה על ההזדמנות שנפלה בחלקה לחגוג עם הברזילאים ועם המוסיקה האהובה עליה ולא פסקה מלרקוד במשך כל הערב. אילנית תופיע השבוע בתוכנית יחיד בטלוויזיה הישראלית.

...קדנית שחומת־העור ...ל להקת ברזיל טרו־ ...יבה שנערכה לכבוד ...כמו בהופעה שלהן.

השגריר בחיוך, לשאלתי מה דעתו על השתלטות הברזילאים.

לצופה מן הצד היה נדמה שרק תלבושות הקרנבל היו חסרות לשימחת החוגגים. הישראלים, ביניהם הזמרת ילידת ברזיל אילנית, המוסיקאי מיקי גבריאלוב והזמר אריק סיני, השתוללו על ריצפת־הריקודים.

רפי שאולי, מבעלי המקום, הסתובב עם מגש וכיבד את אורחיו ב„אמפינדוס" — בורקס בנוסח דרום־אמריקה.

כשהתפנה רפי מעט מלחץ האורחים שלא הפסיקו לזרום, ניאות להגיב לפני על ספר הזיכרונות שכתבה אשתו לשעבר, מנדי רייס־דייוויס, שבו גילתה בין היתר על בגידותיו של בעלה, עת היו נשואים: „זה נכון מה שכתבה מנדי, לא הייתי בעל נאמן. הייתי אז צעיר מאוד, אבל משתנים עם הגיל, לא? מנדי ואני נשארנו ידידים טובים, ואני לא כועס שפירסמה את הספר."

על קולוסיאום, שפתחו חלק מעובדיו לשעבר, אמר שאולי: „אני מציע לכל אדם ללכת פעם אחת לקולוסיאום, להסתכל חצי שעה, לראות מה זה וללכת הביתה. בתל־אביב אין די קהל למלא מקום גדול כזה. אין לי דבר נגד הבעלים של קולוסיאום, שעבדו אצלי בעבר. אני מאחל להם שיצליחו, למרות שסמי הירש שעבד כאן, סחב מאיתנו את רשימת החברים האקסקלוסיבית כדי להשתמש בה לצרכיו."

„אני פותח רשת מיסעדות חדשה, כדי להוכיח לחברי הממשלה, שאני לא צריך תחנת־שידור כדי לעשות כסף, כפי שהם טוענים. את הכסף אני יכול לעשות ממיסעדות, ואני אוכיח להם את זה!" הכריז ברוגז ספן־השלום, אייבי נתן, בתשובה לשאלתי מדוע החליט לחזור לעסקי־המיסעדות.

עלי להזהירכם שהחגיגה הברזילאית עדיין לא הסתיימה. השבוע מצפה לי מסיבה בנוסח ברזיל גם בקולוסיאום, שלא מפגר אחרי המועדון. המסיבה תיערך בדיוק לפי אותה מתכונת — אוכל ברזילאי, מוסיקה, הקרנות סרטים. אלא שקולוסיאום מבטיח אטרקציות נוספות:

מעורב שחום־העור, אחד מחברי הלהקה הברזילאית, וחברתו הישראלית, שסירבה להזדהות.

תפאורה בצורת 50 עצי־בננה אמיתיים, שהובאו במיוחד ממושב בדרום, מלצרים שיסתובבו בבגדי־ים, תצוגת־אופנה של בגדי־ים בנוסח הטנגה — הכל בחסות השגריר הברזילאי, המקפץ בשבועות האחרונים ממסיבה למסיבה.

לילות ישראל

בני ה־17 השתלטו
על מסיבת הפרקליטים

הפרקליטים ששי גז (מימין) ואמיר ציון, מרימים את סימונה בלומנפלד.

סטודנט למישפטים שנה שניה, חיים יקר, מחבק את חברתו, החיילת גבוהת־הקומה רוני כפיר.

פרחים מלוא החופן מחזיקה בידיה דוגמנית הצמ־רת הצעירה והחיננית סימונה אברהמוב.

„אני לא מצליח להדוף בדלת את זרם האורחים הבלתי־קרואים, לכן נכנעתי. שי־ייכנסו ויהנו, אין דבר,” אמר לי בהתנצלות הפרקליט הצעיר אביב משה, חתן המסיבה.

„אני חוגג היום את יום הולדתי ה־27,” הציג עצמו עורך־הדין הנראה צעיר מכפי גילו. נולדתי באביב, שמי אביב, ולכבוד האביב שנגמר החלטתי לערוך מסיבה על

היפות?” שאל־קבע אביב בגאווה.

אמת, יפות לא חסרו כאן — דוגמניות־צמרת כסימונה בלומנפלד וסימונה אברהמוב ומלכת־היופי לשעבר ענת מרגלית, חברתו של הזמר איתן מסורי.

„מה יש לי לחפש כאן? כולן קטינות בנות 17, הן צעירות מדי בשבילי,” הפטיר עורך־הדין הצעיר, ששי גז, שהתרעם על

נמרה היא השחקנית הצעירה מרי גאסמן, ששיחקה ב־בסרטו של דוד אבידן **שדר מן השמים.**

החברה של מני בגר, זמר הפופ, היא השחקנית הצעירה דליה מלכה, שטיפסה על ערימת הפרחים הרבים וחוללה בעליצות לעיני הפרקליטים הצעירים. דליה שיחקה בסרט הטלוויזיה **קובי ומלי.**

גדול, שאליה הזמנתי בעיקר את חברי, עורכי־הדין הצעירים הפליליים. המסיבה עלתה לי 150 אלף לירות — כולל מערכת־הגברה, גבינות ושמפניה.”

כשנכנסתי למסיבה ברמת־חן, קידם את פני ריח ניחות של פרחים. התבוננתי מסביבי וגיליתי את מקור הריח: בכל פינה בחדר הענק ובחצר־הווילה היו זרו־קים רבבות פרחים, שהפיצו ריח משכר, שנמהל בריחות זיעת־הרוקדים.

„מה יש? כל אחד עושה מסיבת גזר, מסיבת פונטש, מסיבה בנוסח ברזיל, אז אני החלטתי שהכי טוב בשבילי זה מסיבת פרחים. אני הייתי חבר מושב בני־ציון, ומשם הבאתי את רבבות הפרחים. מה יפה יותר מאשר לחלק פרחים לבחורות

כך שלמסיבה באו צעירים בני 18—17, שכיתתו רגליהם עד רמת־חן כדי לרקוד במסיבה בחברת עורכי־דין ואנשי־עסקים, חלקם בגיל העמידה.

„שיחררתי היום את אביב מוקדם מ־עבודתו במישרד, כדי שיוכל להכין את המסיבה,” הצטחק הפרקליט הוותיק צבי לידסקי, שחתן המסיבה עובד במשרדו.

„החבר שלי, הזמר מני בגר, נסע לבקר את הוריו בקרית־אתא אז שותפיי לדירה הביאו אותי למסיבה, כדי שלא אשאר לבדי בבית. אבל תכתבי שאני נאמנה־נאמנה למני,” התנצלה השחקנית דליה מלכה, חברתו של בגר, שהשתתפה בסרט הטלוויזיה קובי ומלי. „מני בגר יופיע כשחקן בסרט חדש שמפיק זאב רווח ו־

נשיקות מפיהם של הזמר איתן מסורי (מימין) וחתן־המסיבה, אביב משה, מקבלת ענת מרגלית.

סותיה לחבריו הפרקליטים במיטבה. כל אחד מחבריו הביא לאביב מתנה בצורת האגו הפרטי שלו. הזמר איתן מסורי הביא קסטה משיריו, עורך־הדין צבי לידסקי הביא את סיפרו החדש, האחרים היו צנו־עים יותר, הסתפקו בכך שהביאו את עצמם.

ייקרא סיפור מהחיים. הסרט מספר על נערה מעיירת־פיתוח, הלומדת בסמינר, המתאהבת בזמר שאותו היא פוגשת ב־הופעה”, גילתה לי מלכה.

בשעה 2 בלילה הובאה עוגת־יומולדת גדולה, אביב חתך אותה וחילק את פרו־

נירה גל

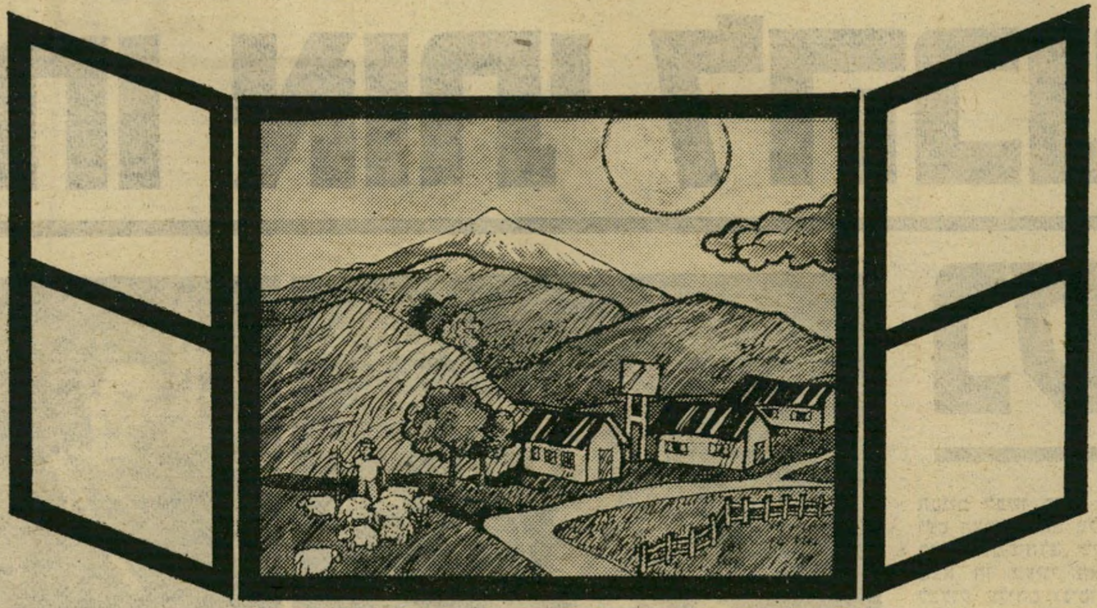

לחיות איתנו בגולן

כדי לגלות את הגולן צריך לחיות בו.
במבצע "רבבותיים" ייקלטו בישובי הגולן
כ־20,000 תושבים בחמש השנים הקרובות.

בואו להתיישב בקיבוצי הגולן

- אתם שחיים שיתופיים בחברה צעירה ויוצרת מתאימים לכם
- אתם שרוצים לעבוד וליצור בחקלאות, תעשיה ותיירות
- אתם שרוצים לגדל ולחנך את ילדיכם באוירה בריאה ושונה
- אתם שמוכנים להיות שותפים לאתגר לאומי של יישוב הגולן

מקומכם איתנו בקיבוצי הגולן

אנו מעוניינים לקלוט משפחות צעירות (עם או בלי ילדים)
עד גיל 40, רווקים ורווקות עד גיל 30, יוצאי צבא.

קבלת קהל והרשמה תיערך:
בתל־אביב בית בני־ברית, רח' קפלן 10
ביום שני 31.5.82 ט' בסיון תשמ"ב וביום שלישי 1.6.82 י' בסיון תשמ"ב
בשעות 10.00 בבוקר עד 5.00 אחה"צ.

הקיבוצים הקולטים:

אלרום
מרום גולן
עין זיוון
אורטל
אפיק
כפר חרוב
מבוא חמה
מיצר*

* קיבוץ חדש בהקמה, הכשרה בקיבוץ דגניה א'.

לשכת הפרסום הממשלתית

כת „הרה קרישנה" היא מעצמה כלכלית עולמית - ו־15 חבריה בישראל משרתים את הביזנס

„שלחו אותי להכניס כסף!"

הבנות לבשו סארי והבנים בגדים לבנים, ועם הצמה הזאת על הראש הם משכו את כל תשומת־הלב של קהל. זה מאוד לא מצא חן בעיני האמרגנים. הם התחילו לצעוק עליהם וניסו לגרש אותם. יצאתי להגנתם, ובסוף המסיבה ניגש אלי גד לובן והזמין אותי ואת חברתי למרכז שלהם. הוא אמר שיש להם רכב, ושנגיע אחת־שתיים. הסכמתי.

הגענו לבית ישן. הכניסו אותנו לחדר נקי, עם מחצלות וכריות והקרינו לפנינו סרט על החווה שלהם בארצות־הברית. מה שראינו הרשים אותנו מאד. בסרט

זוג נשוי הם גד לובן, מנהיג הכת בישראל וחיה ויזר, אשר נישאו ברבנות בתל־אביב. את טקס הנישואין האמיתי יערוך לשניים הגורו דייב בצרפת.

זוג אלוהי הוא האל קרישנה ובת זוגו סרימאטי רדהראני, התגלמות המסירות הטהורה. לפי מסורת הרה קרישנה היחסים ביניהם הם רוחניים בלבד.

דינה היתה בת 16, תלמידת הכיתה השישית בבית־ספר תיכון במרכז תל־אביב, כשפגשה לראשונה באנשי הרה קרישנה. באותה תקופה פקד את מישפחתה משבר — אביה נכנס לקשיים כלכליים שהביאו לחיסול עסקיו ואמה חלתה במחלה קשה. עול הטיפול באחים הצעירים נפל על דינה. כתוצאה מכך, דינה ניתקה עצמה כמעט לגמרי מחברת בני גילה. כדי להת־אוורר מעט, היא נהגה לרוץ בכל בוקר על שפת ימה של תל־אביב ולאורך רחוב הירקון.

בבקרים אלה היא פגשה את חברי הרה קרישנה, וביניהם את מנהיגם, גד לובן, שיצאו לעשות מדיטציה באותן השעות עצמן.

סיפרה דינה:

לחברי הכת, או הדבקים, כפי שהם מכנים עצמם, היה מרכז ליד הבית שלנו, וכך פגשתי אותם, כשהם סופרים חרוזים ושרים ,הרה קרישנה׳.

נהגתי לרוץ בחברת אישה מבוגרת, והיא היתה לועגת להם במידת־מה, אבל למרות זאת נהגה להיכנס איתם לוויכוחים. ויכו־חים אלה התנהלו בעיקר על מהות החיים ועל הפילוסופיה ההודית. היא התווכחה בעיקר עם גד לובן, וגם אני נסחפתי לוויכוחים אלה.

„היינו מוקסמות"

למרות זאת הסכמתי עם השקפותיהם ותפיסת עולמם. הם נראו לי אנשים נחמדים, והרגשתי משיכה להכיר אותם יותר מקרוב. ההזדמנות הזאת ניתנה לי בעיקבות מסיבה שערכה תנועת המדיטציה הטרנסדנטלית בפארק הירקון. הלכתי ל־מסיבה הזאת יחד עם חברה טובה שלי.

מייד עם תחילת המסיבה הופיעו ה־דבקים של הרה קרישנה, והם בלטו בשטח.

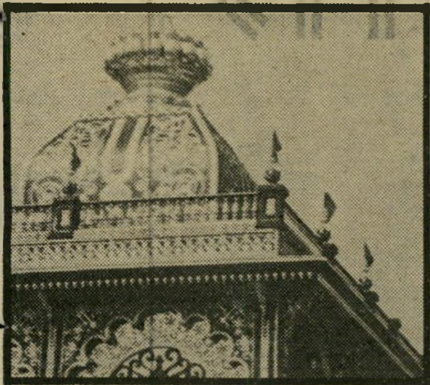

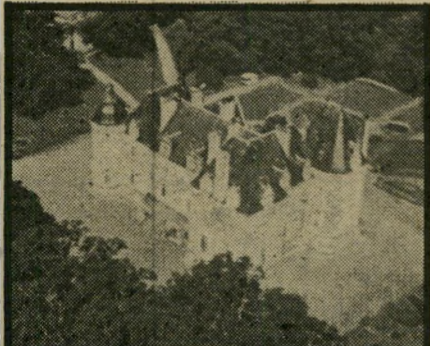

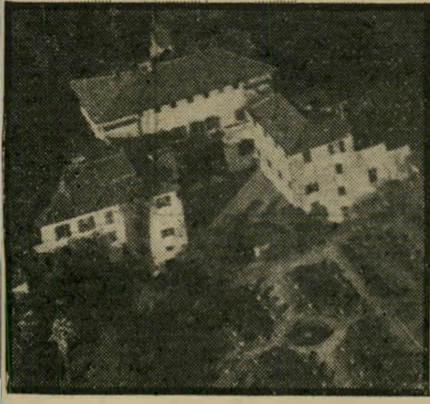

ההיכלים (מלמעלה) כיפת ה־זהב של מיקדש בהודו; טירת אובלס בעמק הלואר ב־

„כמו קופים!" נראים חברי הכת למבקרים מחיפה, שבאו לראות את היצורים המוזרים המסתובבים בחווה, בשבת בבו־קר. בדרך כלל מגיעים למקום אנשי הסביבה, אשר מקללים וזורקים אבנים על החווה.

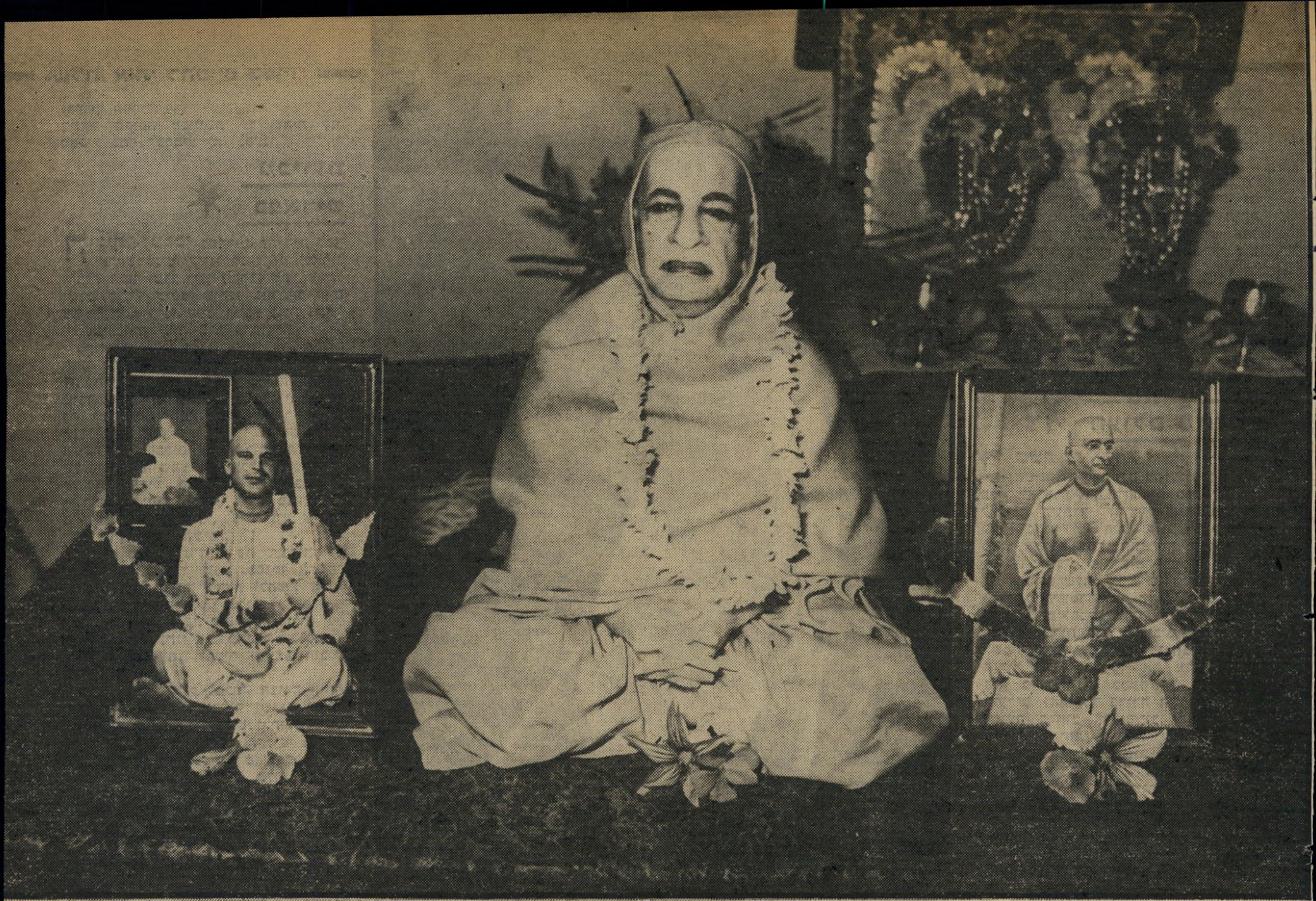

המורים הרוחניים — במרכז פסלו של באקטיוועדאנטה סוואמי פראבופאדה שהקים את „התנועה הבינלאומית לתודעת קרישנה". מימינו תמונתו של סרילה בהקטיסידהנטה ומשמאלו בהגוואן גוסוואמי מהרג'ה, גורו דייב, מנהיג התנועה באירופה. תפקידו של הגורו דייב, שהוא **יהודי** מברוקלין, לשמור על קשר אישי וקשר מכתבים עם חברי התנועה, המכונים **דבקים**. הוא גם מעניק את השמות ההודיים לחברים החדשים אשר מצטרפים להרה קרישנה.

הראו מישטחי דשא ענקיים, וביקתות לבנות עם גגות רעפים אדומים. ליד הביקתות ישבו אנשים צעירים לבושים סארי צבעוניים וילדים בלונדים התרוצצו מסביב. הכל נראה קסום ופסטורלי וזה ממש שבה אותי. אחר כך הראו באותו סרט את הטקסים שלהם, שירה בציבור, קטורת, נשיאת קערות עם פירות ססגוניים ותפילות. החברה שלי ואני היינו מוקסמות.

אחרי הסרט היתה הרצאה שבה הוסבר לנו שאין זו כת אלא תנועה, שמטרתה ללמד אורח־חיים שונה מזה המוכר לנו. אחר־כך דיברו על המהות הדתית שלהם. המרצה הסביר שהם שואפים לחיסול ה־הבדלים בין העמים, הגזעים והדתות. הוא אמר שיש רק אלוהים אחד, ולא חשוב אם קוראים לו אדוני, אללה, ישו או קרישנה.

הוא המשיך לדבר על הקשר שבין ה־נשמה ואלוהים והסביר שהגוף הוא זמני וכעבור תקופה מסויימת הוא חדל להת־קיים, ואילו הנשמה היא נצחית. על כן יש לשמור על זכות הנשמה ועל זכותו של הכלי המחזיק אותה. הם עושים זאת על־ידי המדיטציה, שהיא היטהרות הנשמה, ובאמצעות האוכל הצימחוני המטהר את הגוף.

צרפת, שהיא מרכזה של התנועה באירופה; טירה ליד פירנצה באיטליה; מיקדש בהודו, ליד ניו־דלהי, חברי הכת בכל העולם אוספים תרומות רבות עבור הגורו, במוכרם תקליטים וספרים. את הכסף משקיע הגורו דייב בקניית נכסי דלא־ניידי בארצות אירופה השונות.

תשובה לכל שאלה

אחרי ההרצאה הזאת התחלתי לבקר באופן קבוע במרכז. הגעתי לשם יום יום, אכלתי איתם, השתתפתי בטקסים שלהם ולמדתי את תורתם. הוסבר לי שזאת הדת העתיקה ביותר בעולם, אם כל ה־דתות, אשר במשך עשרות אלפי שנים הועברה בעל־פה על־ידי מורים רוחניים, עד שהועלתה בכתב לפני 5000 שנה.

אחרי כל הרצאה נתנו לנו להציג שא־לות, ולכל שאלה היתה להם תשובה. למשל, הם הדגישו את המשותף בין כתבי־הקודש שלהם, ה„וודות", לבין התנ"ך. הם טענו שגם בתנ"ך כתוב לא לאכול בשר, לא להרוג ולעבוד את אלהים. הכל היה כל־כך מסודר בתורה שלהם.

הם הסבירו שהמין האנושי נחלק לפי התכונות הבסיסיות של הפרט ולפי תכונות אלה עליו למלא את מקומו בעולם. בדרגה הגבוהה ביותר נמצא בעל תכונות של „ברהמין" („הכהן החכם"), שמצטיין ב־שלווה, חוכמה ומסירות לאלוהים. השני בסולם הוא ה„קשטריה", הלוחם החייב להצטיין באומץ־לב ובתושיה. מתחתיו ה־„וישיה", החקלאי והסוחר שחייב להיות פיקח וערמומי, והאחרון הוא ה„שודרה", החסר כל כישורים ומשמש כמשרת ופועל לא מיקצועי. כל חברי הכת מתכוננים, כמובן, להיות ברהמינים, דהיינו מורים רוחניים. בארץ, כל הדבקים הגיעו לדרגת ברהמין.

כעבור שלושה חודשים של שהות ב־קירבתם הציעו לי ולחברה שלי, חיה ויזר, שלמדה יחד איתי באותה כיתה, לנסוע למרכז שלהם בצרפת. הם הסבירו לנו שהמרכז שם הוא ותיק יותר וגדול יותר, ויש שם נשים בוגרות שתוכלנה ללמד אותנו את אורחות החיים של האשה בתנועת הרה קרישנה.

הם הציעו לממן לנו את הנסיעה, אבל אנחנו עוד לא היינו מוכנות להתחייב.

החלטנו לנסוע אבל לממן בעצמנו את הנסיעה. עזבנו את הלימודים והלכנו לעבוד

למכירה — רדהה מדהווה, או פשוט מיכל מרחובות, מכינה עוגות שימכרו ברחוב דיזנגוף.

בשדה שליד החווה בקריית־חרושת עובד אחד ה„דבקים" הישראליים. חברי הכת, בנים ובנות, עוסקים בעבודות שדה, בישול ותפילה. למסתכל מן הצד נראה כי רוב הזמן אין אנשי הכת עושים דבר, אלא מעבירים את הזמן רק בתפילה.

(המשך מעמוד 49)
במשך תקופה מסויימת עד שהיה לנו מספיק כסף לכרטיס ואז נסענו.

מכירות בפאריס

הגענו למרכז בפאריס. זה היה לפני ארבע שנים, היינו בנות 16, ופאריס והבית היפה שבו שכן המרכז עשו עלינו רושם גדול. שיכנו אותנו בחדרים יפים עם ריהוט מודרני. היינו ארבע בנות בחדר — אני, חיה ועוד שתי צרפתיות.

בהתחלה קיבלו אותנו מאוד יפה. בבוקר קמנו מוקדם, התקלחנו — זה חוק, צריך להיטהר מהלילה — אחר־כך היה אקט שירה ואחרי זה לימודים של תורת קרישנה. יתר דיירי הבית יצאו למכור ספרים ותקליטים, וחיה ואני למדנו עד הצהריים. בשעה 12 מקבלים את הארוחה העיקרית של היום, ובה שפע של מאכלים צימחוניים טעימים. אחרי הצהריים נחים בחדרים וקוראים בסיפרי־הקודש. אחרי מנוחת הצהריים שוב לימודים, בערב עוד ארוחה קלה וטקס לפני השינה.

כך זה נמשך בערך שישה שבועות, עד שבוקר אחד אמרו לנו: „ספגתן את התורה, עכשיו עליכן לצאת ולהפיץ אותה ולהתמודד עם הרחוב." נתנו לי חמישים תקליטים עם מוסיקת פופ אבל מילים של תפילות. לחיה נתנו אותו מיספר של ספרי־קודש ושלחו אותנו למכור אותם ברחובות פאריס.

זה לא היה בדיוק למכור, הצורה היתה יותר של תפיסת העוברים ושבים ונסיון לשכנע אותם לקבל תקליט ולתרום סכום כסף. לא הסכמנו למכור תקליט בפחות מ־50 פרנק, והרוב נתנו מאה פרנק ו־אפילו מאתיים. הכל היה תלוי בכושר השיכנוע של המוכר.

בהתחלה לא כל־כך הלך לנו, כי לא ידענו טוב את השפה. אבל גם מי שיודע את השפה קשה לו מאוד להתמודד עם הצרפתים הקשוחים, שלא פעם ענו לפניו־תינו בצעקות ובקללות. בכל זאת, אחרי תקופה מסויימת הגענו למכירה של שבעים עד מאה תקליטים ביום, במחיר של כ־100 פרנק לאחד.

הוד קדושתו מברוקלין

השתדלתי למכור כמה שיותר, כי מהר מאוד הבנתי שהמעמד שלי בין הדבקים בצרפת נמדד לפי כמות התקליטים שאני מסוגלת למכור. במרכז היו כמאה בנים ובנות, שכולם עסקו במכירת ספרים ותקליטים, כך שהפדיון היומי של המרכז בפאריס היה כ־100 אלף פרנק ליום. והיו עוד מרכזים כאלה במרסיי, בליון, בטור ובערים אחרות.

זהו סכום עתק, כי הוצאות הקיום שלנו היו מינימליות — אוכל פשוט, לבוש פשוט ורק הדברים ההכרחיים, בלי הוצאות ל־בילוי, קולנוע, טלוויזיה או רדיו. היו לנו רק טייפים עם קסטות, שהשמיעו מנגינות עם המילים של כתבי־הקודש או הרצאות של הגורו.

אחרי הורדת הוצאות הקיום של המר־כז בפאריס, העבירו את הכסף שנאסף למרכז התנועה בצרפת, הנמצא בטירת אובלס בעמק הלואר. שם גם יושב, יושב־ראש התנועה באירופה הנקרא „הוד קדו־שתו רב החסד, סרילה בהגוואן גוסואמי מהרג'ה" המכונה בפי המאמינים „גורו דייב". האמת היא שהוד קדושתו הוא בחור יהודי בן 35 מברוקלין. הוא בחור מבריק וממולח ובעל אישיות מרשימה.

כשראיתי שאני לא מסתדרת עם הדבקות הצרפתיות הקשוחות בפאריס, שדרשו ממני יותר ויותר פידיון, ביקשתי העברה. שלחו אותי לטירת אובלס והמקום ממש המם אותי. זאת טירה מקסימה בעלת כמה קומות. הקומה התחתונה של הטירה שימ־שה למגורים ואילו הקומות העליונות הן סוויטה של הגורו דייב.

קומה שלמה תפסו מחשבים שחישבו את המאזנים הכספיים של התנועה בכל אירו־פה. לתנועה יש גם הוצאות ספרים משלה בגרמניה ובארצות־הברית. בקומה אחרת ישבו מתרגמים שתירגמו ספרים מהודית ל־30 שפות, ביניהן גם עברית.

כל המיפעל הזה מרוכז בידי גורו דייב, שהוא גם גאון פיננסי. בהון האדיר שמת־אסף אצלו הוא קונה קרקעות בכל רחבי אירופה, ומה שנשאר, ונשאר הרבה, הוא מגלגל בבורסה ומשקיע באבנים טובות.

תפקידו של גורו דייב הוא לשמור על קשר אישי וקשר מיכתבים עם הדבקים, וזה לא פשוט אם ניקח בחשבון שמספר הדבקים באירופה בלבד מגיע לאלפים.

פעם בשנה, ביום־ההולדת של גורו דייב, מתקיים בטירה פסטיבל ובו נערכים טק־סים של קבלת דבקים חדשים. בטקס זה מוענקים שמות הודיים במקום השמות הקודמים, ובכך מתקבלים רשמית לכת.

נדידה באירופה וחזרה הביתה

הגעתי לטירה באביב, ועבדתי יחד עם חיה, שהועברה איתי, במשק־חקלאי ליד הטירה. ביולי נערך הפסטיבל הגדול. על רחבת הטירה התאספו אלפי מאמינים מכל אירופה. הטקסים מתחילים ב־4 בבוקר בשירה, תפילות ונאומים של הגורו. בערב מתקיים טקס קורבן־האש.

מדליקים מדורה ענקית, מביאים עשרות קילוגרמים של פירות וזורקים אותם לתוך האש, תוך כדי שירה ותפילה. לאור ה־לחבות וריח הפרי הנשרף העניק הגורו דייב לחיה ולי ולדבקים חדשים אחרים שמות הודיים. את שמה של חיה הוא שינה ל„ג'לאנגי" שפירושו אפיק הנחל. את שמי שינה ל„קאמה לאקשה" שפירושה בהור־דית עיני לוטוס. הוסבר לנו שהגורו נותן את השמות כפי שהוא רואה אותנו ואת האישיות שלנו.

יחד עם השם החדש והסארי ההודי נפרדנו סופית מזהותנו הקודמת. נשארתי שלושה חודשים נוספים בטירה ואחר־כך העבירו אותי ואת ג'לאנגי לבלגיה, למרכז שלהם באנטוורפן. שם מכרנו ספרים ותק־ליטים מבית לבית. בבלגיה הרגשתי טוב יותר. הבנות היו נחמדות והאנשים טובים. אהבתי יותר את המכירה מבית לבית, כי יכולתי להקדיש יותר זמן להסבר והרגשתי שאני מרמה פחות כשאני לוקחת כסף מאנשים.

רציתי להמשיך כך, אבל המנהיגים של התנועה שמו לב שחיה ואני קשורות מאוד והחליטו להפריד בינינו. העבירו אותי לחווה בהולנד. זאת היתה חווה ענקית והתגוררו בה עשרות מישפחות עם ילדים. היה להם שם בית־ספר שבו לימדו מורות מן הכת. בתי־הספר האלה פועלים באישור הממשלות.

גרתי במגורי הרווקות ועבדתי בבית־ילדים. אחרי זמן מסויים העבירו אותי גם משם למרכז אחר באיטליה. זאת היתה שוב טירה מקסימה, ליד פירנצה, אבל לא נשארתי שם זמן ממושך, ועברתי שוב לחווה אחרת, באיטליה.

גם שם עבדתי עם ילדים, עד שהתחלתי לסבול מאוד משבר שקיבלתי עוד בזמן שסחבתי תקליטים בפאריס. העבירו אותי לטיפול ברומא אבל לא הרגשתי שם נוח וביקשתי שיחזירו אותי לישראל.

„גיליתי את העולם מחדש"

במשך כל הזמן שבו הייתי באירופה השתדלתי להתעלם מהגעגועים למיש־פחה, לארץ, לשפה ולחברים. מרגע כניסתי לתנועה השתדלו להרחיק אותי מהמיש־פחה ומהידידים. הורי קיבלו זאת קשה מאוד אבל לא גילו התנגדות מעשית. הם רק היו עצובים. הורים אחרים ניסו להוציא את הילדים שלהם בכוח מן המרכז, אפילו בעזרת המישטרה, אך הרוב נכשלו. הורי הבינו שהמילחמה אבודה והם השלימו עם המצב. למרות נדודי הרבים הצליח אחי לשמור איתי על קשר מיכתבים, וכאשר חזרתי ארצה ועברתי את ניתוח השבר, הוא ביקר אצלי כמעט כל יום בבית־החולים, ואחר־כך בדירה השכורה של ה־תנועה ברחוב ארלוזורוב. בדירה הזאת התגוררתי יחד עם חיה, שגם היא חזרה בינתיים, ועם זוג נשוי.

כשהתחלתי להחלים, גיליתי את העולם מחדש. היה לי יותר ויותר קשה להסתדר עם האיסורים שהתנועה הטילה עלי. הת־חלתי להתגעגע לאוכל הטוב של האמא בבית, למוסיקה רגילה, לריקודים ולבי־לויים.

אבל לא העזתי עדיין להכיר ברגשותי, כי בתוך התנועה רגשות אלה הם סימן לחולשה. לאחי, שהיה קרוב אלי, גיליתי לאט־לאט את מחשבותי. גם אמי התחילה לבוא ולטפל בי אחרי הניתוח, ואחרי שהחלמתי התחלתי לבקר בבית יותר ויותר.

הזוג הנשוי ניסה להשפיע עלי שאמעיט בביקורים אלה, כי לדיבריהם זה משפיע עלי לא טוב. הם טענו שהפיתויים שם גדולים מדי, ופחדו שאשבר. אבל אני כבר השתניתי. פתאום התביישתי לצאת בסארי, ולשיר ולמכור עוגות ופרחים ב־רחובות תל־אביב. בפעמים המעטות שבהן יצאתי, רעדתי מפחד שמא אחד מחברותי לכיתה תראה אותי. כעבור זמן מה נש־ארתי בבית ועסקתי בתרגום ספרים מאנ־גלית לעברית.

הדבר שהביא אותי להחליט סופית לחזור הביתה, היתה מריבה שהיתה לי עם האישה של הבני זוג. היא היתה צעירה בת 22, שנישאה לבעלה במיסגרת התנועה בגיל 15, ולא הצליחה ללדת ילדים. היא הת־חילה לחשוד שנרקמים קשרים ביני לבין בעלה ובאחד הפעמים ערכה סצנה של קינאה די מכוערת. לא היה שום יסוד לחשדותיה. למרות שהייתי כבר בת 18, בכל הקשור לגברים הייתי תמימה כמו תינוקת. הרגשתי מושפלת ונעלבת על לא עוול בכפי, ארזתי את המזוודה וחזרתי הביתה.

„אני מאוד מרוצה"

בהתחלה היה לי קשה לעמוד מול הורי, למרות שהם גילו הבנה. אחותי הבכירה נסעה לחוץ־לארץ והשאירה לי את הדירה. גרתי שם במשך כמה חוד־שים, והתחלתי לעבוד בחנות תכשיטים. אחי ביקר אצלי יום־יום.

בעצם הייתי תלויה לגמרי באחי. הוא הדריך אותי בשובי לחיים הרגילים. התיי־עצתי איתו בכל. ביקרתי גם הרבה אצל אמא ואבא, אבל עדיין לא הייתי מסוגלת לגור איתם. צו־הגיוס שלי נדחה לחצי שנה, והחלטתי ללכת לכמה חודשים ל־קיבוץ. נשארתי שם עד מועד גיוסי לצבא.

לפני שנה התגייסתי לחיל־הקשר ואני מאוד מרוצה. אני לא מצטערת על מה שעבר עלי. למדתי מהניסיון הזה לפחות דבר אחד — שאת זה אני לא רוצה. אני לא רוצה לאבד את הזהות שלי. אני לא רוצה לחיות חיים זרים לאישיות שלי. אני יודעת היום שאי־אפשר לברוח מקשיים יש להתמודד איתם, ובקרב המישפחה,

הרי קרישנה - מה זה?

הרה קרישנה, או בשמה הרשמי, „התנועה הבינלאומית לתודעת קריש־נה" הוקמה במערב ב־1966 על־ידי באקטיוודאנטה סוואמי פראבופאדה. מטרתה להפיץ את התורה ואת שיר ה„מאנטרה" („תפילה") שאותו קבע ההודי סרי צ'ייטניה בשלהי המאה ה־15: „הרה קרישנה / הרה קרישנה קרישנה קרישנה / הרה הרה / הרה רמה / הרה רמה / רמה רמה / הרה הרה.

התנועה שואבת את מקורותיה מכתבי ה„ודה" („הספרים הקדושים") ומן המסורת ההינדית. היא מפיצה את האמונה בקרישנה, אחד האלים במסורת ההינדית, ומטיפה לסתגפנות: יש להימנע ממזון מן החי, מאל־כוהול, מסמים, מיחסי מין מחוץ למיסגרת הנישואין וממישחקי־מזל.

על חברי התנועה לוותר על רכושם, לחיות בעוני ובצימצום ולהישמע לחלוטין למנהיגים, תוך ויתור על רצונותיהם האישיים. הם מתפרנסים בעיקר ממכירת ספרים ותקליטים, ומוסרים את כל כספם לתנועה. בבעלות כת ההרה קרישנה נכסי דלא־ניידי ברחבי העולם.

„הרה קרישנה, הרה קרישנה" וכל חיי השתנו.

עד אז העתיד הפחיד אותי. האחריות והעול של חיי מישפחה, הזיקנה, והמוות, שתמיד מגיעים מוקדם מדי, מבלי שהאדם מגיע אל הישג רוחני חיובי כלשהו. היום הזמן לגבי הוא ידיד. כל יום, כל שנה מקדמים אותי להכרת האלוהים."

את ההרצאה של הגורו שמעה דורית לפני ארבע שנים. מאז היתה בהודו, בהולנד ובבלגיה. בטירה בעמק הלואר שונה שמה ל„דווה הוטי". דורית מאמינה שהגורו דייב הבחין באישיותה המורכבת והעניק לה את שמה של נסיכה הודית, שנישאה לגורו יוגי מלומד, אשר בנוסף לתשע בנות העניק לה גם בן, שהיה התגלמות קרישנה עלי אדמות. ספר שלם מוקדש

החליט לצאת לחפש את עצמו: „הייתי אז בן 23 ועמדתי להתחתן. הורי רצו כמובן לראות את הבן שלהם מסודר. אני לא הייתי שלם עם עצמי והחלטתי שלפני שאני לוקח עלי התחייבות של חיי־מישפחה, אני יוצא לטיול בעולם.

„בנדודי פגשתי בהולנד את ה,דבקים' של ,הרה קרישנה', ואז הבנתי שמצאתי את אשר חיפשתי והצטרפתי אליהם."

גד נשאר במשך שלוש שנים באירופה, ואז החליט ליזום הקמת מרכז בישראל. המרכז התחיל בדירה קטנה ברחוב הירקון, עבר דרך דיזנגוף וארלוזורוב, עד שהגיע לחווה בקריית־חרושת.

גד התחתן עם חיה ויזור־ג'לאנגי, חברתה של דינה. הם נישאו ברבנות בתל־אביב. „זה בשביל המישפחות," מתנצל גד, ששמו

אומרת. עזר לה בחור עם ראש מגולח וצמה, ששמו „ניתיה לילה". הוא עולה חדש מארגנטינה, סטודנט לשעבר, שהגיע ארצה דרך המרכז באירופה.

החיים בחווה בישראל מצטיינים בפשטותם. חדרי המגורים נפרדים לבנים ולבנות והריהוט בהם מינימלי. הבנות מתקלחות בחדר משותף שבו כמה מקלחונים. בית־שימוש אחד משמש את כולן.

חברי הכת, בנים כבנות, עוסקים כל היום בבישול ובתפילה. התפילות נערכות במיקדש הנמצא בחדר ארוך, ובו פסלונים של קרישנה והגורו הגדול באקיוודאנטה סוואמי פראבופאדה ותמונות של מורים רוחניים אחרים. בפיסלונים מותר לטפל רק לבעלי הסמכה שהגיעו לדרגת ברהמינים.

המורה

הרוחני באקיטיוודאנטה סוואמי פראבופאדה, מי שהביא את „תודעת קרישנה" למערב.

החברים ואורח־החיים המוכר זה קל יותר וטבעי יותר.

עד כאן סיפורה של דינה.

„הפילוסופיה שאותה חיפשתי"

מבין כל הסיפורים ששמעתי וראיתי, זהו סיפור יוצא־דופן. חברי הכת המתגוררים היום בחווה בקריית־חרושת ליד טיבעון, ומונים כ־15 איש, מהם 10 ישראלים, נמצאים בתנועה כמה שנים ועדיין נשארו „דבקים".

אחת מהם היא דורית ראובני. צעירה מקסימה בת שלושים, ילידת קיבוץ גן־שמואל, היתה סטודנטית שנה שלישית למתמטיקה ופילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב, כשהחליטה להצטרף לתנועה.

„מגיל 15 או 16 התחלתי לחפש מי אני ומה אני. זה לקח לי הרבה שנים. גמרתי לשרת בצבא ועדיין גיששתי. הלכתי ללמוד פילוסופיה ומתמטיקה, אבל הפילוסופיה המערבית לא סיפקה לי את התשובות. לא על הזיקנה, לא על המוות ולא על כיצד אדם הופך לטוב יותר."

בעודה מגששת היא צפתה בתוכנית־

דוגמנית לשעבר

היא קשתה רופה, שהחליטה לוותר על חיי הזוהר של לונדון ובאה בעיקבות השלווה לקריית־חרושת. לדבריה, כאן מצאה את מקומה.

יהודי מברוקלין

הוא גורו דייב, או „הוד קדושתו רב החסד ברגוואן גוסואמי מהרג'ה", שמנהל את ענייני הכת.

לשאלותיה של הנסיכה לבנה האלוהי, ותשובותיו על מהות החיים והאמונה.

אימפריה כלכלית

אין יותר כישוריו של גורו דייב הוא גם מכשיר מורים רוחניים, שבזכותם הוקמו מרכזים לתנועה בכל העולם. מרכזים אלה מהווים היום כוח כלכלי לא מבוטל. הדבקים עובדים בחקלאות ובהפצת ספרי קודש ותקליטים, המכניסים מיליוני דולרים, בעוד שהם עצמם מסתפקים בחיי עוני ופרישות.

שכירת החווה בקריית־חרושת עולה חצי

הוסב לפני שבע שנים ל„גונה אוותר", שפירושו בהודית „התגלמות הטוב". „את הטקס האמיתי שלנו נערוך בקיץ במרכז בצרפת. גורו דייב יערוך אותו."

חברי הכת מרבים לנסוע לחוץ־לארץ. „אנחנו נוסעים כל הזמן," אומר גד, „כדי לפגוש אנשים מתקדמים, דבקים מכל העולם המסורים לעבודת האלוהים."

לצאת מהתחרות

בשבילי החווה, שעשבים גדלים בה פרא, מסתובבת צעירה בלונדית יפהפיה, לבושה סארי, כשמיצחה משוך בטיט

מלבד הטיפול במיקדש, הבישול התפילה והשירה, עוסקים חברי הכת במכירת ספרים בחיפה ובתל־אביב, שירה ברחובות ובחלוקת פרחים ועוגות מעשה ידיהם.

הרושם הכללי של המבקר במקום הוא של שלווה וחוסר־מעש. פה ושם עוברת דמות לבושה סארי או מיכנסי יוטה, המשננת חזור ושנן „הרה קרישנה, הרה קרישנה", ובידיה חרוזים.

את השלווה הזאת מפירים לאחרונה אנשי טיבעון והסביבה, הבאים כמעט בכל שבת, מקללים וזורקים אבנים על המיבנה. „בשבת שעברה הם הגדילו עשות," מספר גד לובן. „הופיעו כ־50 צעירים, כנראה חברי בני־עקיבא. כולם חבשו כיפות. הם הבעירו מדורה לפני החווה, והתכו את

יושב־ראש התנועה באירופה הוא בחור יהודי מברוקלין, בחור מבריק וממולח ובעל אישיות מרשימה מאוד

התלמיד

הוא גד לובן התל־אביבי, שיזם את הקמת התנועה בישראל והעומד בראשה.

טלוויזיה על אלוף הארץ בטניס־שולחן, מנחם שטיין שהצטרף לתנועת ההרה קרישנה וחדל מכל עיסוק בספורט. היא חיפשה דרך להגיע לתנועה.

„באותו זמן ביקר בארץ הגורו דייב. מישהו לקח אותי למרכז התנועה, ושם שמעתי הרצאה מפי הגורו עצמו. אחרי ההרצאה הרגשתי שזאת הפילוסופיה שאותה חיפשתי. שהיא היחידה שתביא אותי למטרה שלי — להפוך לאדם מודע וטוב יותר. התחלתי לשיר ולשנן את החרוזים

מיליון לירות לחודש. כשנשאל גד לובן, מרכז־התנועה בארץ, אם ה„דבקים" המקומיים מממנים ומקיימים את עצמם, ניסה תחילה להתחמק מתשובה ולבסוף ענה: „באופן עקרוני כל מרכז חייב לקיים את עצמו, אבל מרכזים חדשים נעזרים בוותיקים יותר." מלבד שכר־הדירה נרכשו עבור המרכז הישראלי גם מכונית אלפה רומיאו ופורד סטיישן, לשימוש החברים בישראל.

גם סיפורו של גד מעניין. אחרי שירותו הצבאי הלך ללמוד באוניברסיטה כלכלה ומדעי־המדינה, אבל אחרי שנתיים הוא

צבעוני מגדות הנהרות הקדושים בהודו. הצעירה, המוכנה היום להזדהות רק בשם „קשתה רופה", היתה בגילגולה הקודם דוגמנית מצליחה באנגליה. היא החליטה לצאת מן התחרות והמתח של חיי־הזוהר ולמצוא שלווה בחיק התנועה.

מלבדה מסתובבת יפה נוספת, ישראלית תמירה ועדינה, שהיתה תלמידת שמינית באליאנס. שמה בהודית „בהקטה מריטה", מירה לשעבר.

במיטבח טרחה בחורה גבוהה וחיננית, „רדהה מדהווה", שהיא מיכל מרחובות. „חיפשתי את האלוהים ואת הטוב," היא

הצמיגים של המכוניות שלנו. הם שרו כל הזמן שירים חסידיים, צעקו עלינו וקיללו אותנו."

באותה שבת שבה אנו ביקרנו במקום, לא הופיעו חובשי הכיפות. במקומם הגיעו מחיפה שני זוגות צעירים. כששאלנו אותם מדוע באו, הם ענו: „אנשים אלה כאן עם הלבוש ההודי, הראש המגולח והצמה המשונה הם תופעה חריגה. אילו שמעתם שבקירבת מקום מגוריכם הופיעו קופים, לא הייתם באים?" ואז הם פנו לשמוע הסבר מקיף על הכת מפי גד לובן, ששמח לשמש דובר לאמונתו. **צפורה כסלו**

צל"ג

מסך פרובינציאלי

● להנהלת־הטלוויזיה הישראלית, על מהדורת מבט ששודרה בערב הצבעת אי־האמון בממשלה, שנערכה כמה שעות קודם לכן בכנסת. בעוד שקול ישראל וגלי־צה"ל הביאו במהלך היום שידורים ודיווחים מאולם־המליאה ודיווחו על הדראמה והתהפוכות אשר קדמו להצבעה, הקדישה הטלוויזיה את רובה של מהדורת מבט לחדשות שהספיקו להתיישן חמש שעות קודם לכן. במהדורה בלטה רדידותה של מדיניות „אי־הפירושים" המקובלת על הנהלת־הטלוויזיה. הדברים שהתרחשו באולם־המליאה לא זכו לפרשנות, שהרי הטלוויזיה מנועה להביא פרשנות. את מקום הפרשנות החליף דיון משעמם, שבמהלכו שאל **חיים יבין** שאלות מעניינות את חברי הכנסת **משה שחל** ו**אהוד אולמרט**, ואלה השיבו במטבעות־לשון פוליטיות שחוקות ומשעממות. המסך הקטן המחיש לצופים את הפרובינציאליות שלו, כשביום הצבעת אי־האמון בכנסת, דומה היה ששום דבר לא התרחש במדינה ובעולם.

מאחרי הקלעים

ללא לפיד

בעוד שמנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, יצא לחופשה בת ארבעה שבועות בדרום־אפריקה, איבדה הנהלת רשות־השידור את הרסן על המתרחש במיסדרונותיה, ובעיקר במיסדרונות הטלוויזיה. ועד־עובדי־הגג של רשות־השידור הכריז על סיכסוך־עבודה וגיטרל את עבודתה של הנהלת־הרשות. טכנאי־הטלוויזיה הכריזו על „שביתת צבע", והעניש‍ו את רוכשי הטלוויזיות הצבעוניות של יורם ארידור במישדרים ובסרטים ללא צבע.

מנכ"ל בחופשה לפיד
השתלטות גורם האדישות

ממלא־מקומו של לפיד, מנהל־הרדיו **גדעון לב־ארי**, לא היה בעמדת מיקוח עם עובדי הטלוויזיה, כי כל צעד שלו היה מתפרש כניסיון להשתלט על המדיום המתחרה. בהיעדרו של יוסף לפיד בלטה האדישות שהשתלטה על רשות־השידור, ועל הטלוויזיה בעיקר. לאיש כבר לא משנה מה משודר בטלוויזיה, ואם מה שמשודר הוא בצבע או בשחור־לבן. מנכ"ל הרשות יכול להאריך את חופשתו בדרום־אפריקה, וצופי הטלוויזיה יכולים להמשיך ולצפות במישדרי הטלוויזיה הירדנית, המשדרת בצבע ומדווחת במהדורות החדשות שלה על המתרחש בישראל ובשטחים הכבושים טוב יותר מהטלוויזיה הישראלית.

קרנפים ואנארכיה

הגיליון השלישי של מחתרתון עובדי מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, קרנף 3 חשף את האנארכיה המתנהלת במסדרונותיה של מחלקה זו. הגיליון הוקדש למיתקפה מאסיבית על עורך מבט, **יאיר שטרן**, ולשיקולי העריכה שלו. קרנף גינה את שטרן על הנורמה החדשה שלו בכיסוי חדשות, „אשר איננה מקובלת אפילו ברפובליקת בננות, או בגוש המיזרחי," על אי־סיקור המתרחש במחנה ג'בליה, על חוסר הדיווח ממישמרות־המחאה של שלום־עכשיו, ועל אי־הדיווח מביקור שליחו של נשיא זאיר („תעזבו אותי מהכושים באפריקה") ועל התבטאויותיו לגבי נושאים חדשותיים כ„זהו דרדלה — שטויות מהתחת."

על קרנף 3 אמר שטרן: „הם עושים עבודה עיתונאית לא טובה. מביאים עובדות לא נכונות ולא בדוקות. 90 אחוז מהן אינן נכונות. בעניין הכתבה על מחנה ג'בליה, הם שוכחים שאני שלחתי את רפיק חלבי לסקר, ושידרתי את התמונה שבמהלכה נראו התושבים זורקים אבנים בשר־הביטחון אריק שרון. לגבי פרשת הדיווח ממישמרות שלום־עכשיו, נכון שאמרתי כי זה אייטם (נושא) דרדלה — שווה לתחת בלשון מחלקת החדשות — אבל שלחתי לשם צוות עם רמי גוברניק. הכתב אמר שבדוכן היו שלושה אנשים, ואז אמרתי את מה שאמרתי. משום מה יש לשלום־עכשיו הרבה חסידים במחלקת־החדשות, אז שלחתי גם את מנשה רז, והוא לא הכין כתבה. הוא מכין על שלום־עכשיו משהו ליומן האירועים.

„את ביקורו של השליח הזאירי, שנפגש עם ראש־הממשלה, לא סיקרנו בגלל בעיות טכניות. ובעניין נורמת דיווח המקובלת ברפובליקת בננות או בגוש־המיזרחי, ישפוט כל אחד כרצונו. אבל שיזכרו כי בגוש־המיזרחי לא מראיינים בטלוויזיה את ראש־הטלוויזיה."

אין ספק שהיעדר מנהל לחטיבת החדשות הביא לאנארכיה במחלקה. גיליונות הקרנפים מלבים את היצרים, ומביאים להאשמות הדדיות בין עובדי המחלקה.

הביקורת של לונדון

כישלונה החוזר ונישנה מדי שבוע בשבוע של תוכנית התרבות שמונה וחצי, בהפקתו של **אפריים סטן**, הביאה את מנהל־המחלקה־לתרבות בטלוויזיה, **אביטל מוסינזון**, לפנות **לירון לונדון**, שיערוך, יפיק ויגיש את התוכנית.

עורך „מבט" מושמץ שטרן
דרדלה — שטויות מהתחת!

לונדון הכין מיסמך־עבודה, שבו הציג את עמדותיו בדבר שיקומה של התוכנית. מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, דחה את הצעותיו של לונדון על הסף. למרות דחייה זו, המשיך מוסינזון והציע ללונדון להנחות תוכנית זו. גם הצעה זו נדחתה בידי לפיד. אי־אפשר היה להשיג את תגובתו של לפיד על דחיית מועמדותו של לונדון. אך ניתן היה להשיג את תגובתו של מנהל־הטלוויזיה, **טוביה סער**, שאמר: „אני לא יכול להתיר לירון לונדון לשמש כמבקר בטלוויזיה, שכן לעובדי הטלוויזיה אסור להשמיע מעל המסך את דיעותיהם. ביקורת על ספר, מחזה או דבר תרבות גובל בהשמעת דיעה."

למישמע עמדתו של טוביה סער הגדיר אחד מבכירי הטלוויזיה את עידן סער כ„עידן של טלוויזיה ללא דיעה, ללא עמדה וללא הנהלה..."

פרקליט זכרוני
לא לראיין שרי־ממשלה

הבג"ץ המפחיד

הבג"ץ שאותו הגיש עורך־הדין **אמנון זכרוני**, הביא לחששות כבדים בקרב הנהלת־רשות־השידור והוועד־המנהל שלה. האפשרות שבית־המישפט העליון יאלץ את הטלוויזיה להביא במהדורות מבט ראיונות עם ראשי־הערים בגדה המערבית, כאשר אלה נעשים בהקשר של דיווח חדשותי, עלולה לעורר את זעמו של השילטון, אשר אינו מאמין בחופש הדיווח מהגדה המערבית.

כאמצעי־מניעה ערך הוועד־המנהל דיון בסוגיה זו. בסופו פורסמה הודעה לעיתונות, בניסוח מישפטי, שנועדה להשמיט את הקרקע מטענותיו של זכרוני. בהודעת הוועד־המנהל נאמר: „מנהל מדיום מוסמך להתיר פירסום, מפיו של כתב או קריין, של הבעות דיעה של אישי ציבור כנ"ל... אין הכוונה למנוע מידע על דיעות..."

הגיב על כך אחד מבכירי הכתבים במחלקת־החדשות: „ישנה דרך אחת להתמודד עם אופן זה של מניעת הראיונות עם ראשי־הערים בגדה: להפסיק לראיין בטלוויזיה את שרי־הממשלה, ולהתיר את פירסום עמדותיהם מפיו של כתב או קריין."

גם החלטת הוועד־המנהל בנושא זה, לא הפיגה עדיין את החששות של הנהלת רשות־השידור.

ניקוי־ראש לימודי

בימים אלה עומד להתברר אחד מהאבסורדים הטלוויזיוניים של מדינת ישראל. הנהלת הטלוויזיה הלימודית החליטה להטיל על **רישה טרטמן**, המפיקה את התוכנית זהו זה, להפיק תוכנית סאטירית, שבה ישתתפו כותבי התוכנית ניקוי ראש ז"ל ושחקניה.

בעוד שמנהלי המחלקות בטלוויזיה הכללית מנהלים מאבק מייגע עם חברי הוועד־המנהל ועם מליאת־הרשות, בדבר כינונה של תוכנית סאטירית חדשה ונתקלים בקיר של אטימות, מנוהלת הטלוויזיה הלימודית בלא גוף ציבורי, ועושה ככל אשר יחפצו מנהליה ומנהלי התוכניות שלה.

רדיו

קריין שובב

יקיר אביב היה קריין־כוכב צעיר ברשת ג' של קול ישראל. אחת מתוכניותיו הפופולריות היתה תוכנית הלילה של מוצאי־שבת.

לפני כארבעה חודשים, לקראת חצות, החליט יקיר אביב להתחשבן עם רשת א' של קול ישראל, ועשה צחוק מטורף מהמוסיקה הקלאסית שהושמעה באותה עת.

כתוצאה מכך הוא הורשעה לתקופה של שלושה חודשים מעבודתו ברשת ג', והוזהר שמיקרה נוסף של חריגה מישמעתית יביא לפיטוריו מקול ישראל. עם תום תקופת ההשעייה שב יקיר אביב לעבודתו.

באחד מימי פסח הוא לא הגיע למישמרתו באולפן. מנהלת־התוכניות שיגרה לאביב מיכתב־נזיפה. הוא הגיב במיכתב תשובה חצוף. כתוצאה מכך, יקיר אביב אינו נשמע עוד מעל גלי האתר.

פסקול

כינורו של טוביה

תביעת לשון־הרע חסרת־תקדים עומד להגיש בימים אלה הכתב לענייני השטחים של הטלוויזיה, **רפיק חלבי**, על דברים בגנותו, שאותם פירסם מנהל חברת טלוויזיה מיסחרית־פרטית, **אדי סופר**, בספר שחיבר על הטלוויזיה הישראלית ●● אחד מבכירי העובדים ברשות־השידור תיאר את תקופת שלושת החודשים הראשונים לעבודתו של **טוביה סער** במישרת מנהל־הטלוויזיה, בנוסח הבא: „טוביה הכניס את רגליו לא לנעליים גדולות ממידות רגליו, אלא לתיקים של כינורות, והוא מנסה להתקדם בעזרתם, בהליכה הסוחטת ממנו את כל מרצו ואינה מקדמת אותו כמעט" ●● מיתקפה חסרת־תקדים על התוכנית הפולקלוריסטית ארץ אהבתי ניהל סגן יו"ר רשות־השידור, עורך־הדין **מיכה ינון**, שהוא נציג המפד"ל ברשות. נציג המפד"ל העיר בישיבת הוועד־המנהל על הליגלוג שבו התייחס מגיש התוכנית, **מאיר שליו**, לטקס הקבורה לגיבורי **בר־כוכבא** בנחל חבר. ינון התייחס לראיון שערך שליו עם אחד מהמפגינים שלבשו טוגות רומיות, שהובא לאולפן בטוגה הרומית שלו.

צנזורה שכזאת

סיפור־מדהים נלחש בימים אלה בין אנשי רשות־השידור. זהו סיפור על ניסיון של הצנזורה הצבאית למנוע פירסומים בעלי אופי מדיני מובהק, שאינם מצויים כלל בטיפולה של הצנזורה הצבאית.

לפני כמה שבועות הביא הכתב המדיני של הרדיו, **שימעון שיפר**, כתבה על דיון שנערך בממשלה בנושא תקיפה או אי־תקיפה בלבנון. כתבתו של שיפר נפסלה על־ידי הצנזורה. למחרת בבוקר פנה שיפר לשרים שהתנגדו למיבצע לכיבוש דרום־לבנון, ביקש את דעתם, ואחר פנה לשרים שצידדו במיבצע וקיבל את דעתם. כתבה זו שודרה ביומן־הבוקר של קול ישראל.

פירסום הדבר הביא את אנשי הצנזורה לכדי השתוללות. שר־הביטחון, **אריק שרון**, תבע מהצנזור להגיש מישפט בפורום המישפטי של הצנזורה (שבו יושבים הצנזור, נציג אגודת־העיתונאים ונציג מועצת־העיתונות). במישפט שערכה הצנזורה לשיפר, הוא יצא זכאי, אך נתבקש למסור בעתיד מיקרי־גבול מעין אלה לשיקולי הצנזורה.

בחוגי עיתונאים וכתבי רשות־השידור רואים בחומרה רבה את האופן שבו נעשה ניסיון לשעבד את הצנזורה הצבאית ולהפכה לצנזורה מדינית. לטענת מחלקת־החדשות של הרדיו, יש בניסיון זה של הצנזורה ניסיון בולט של פגיעה בחופש הדיבור והשמעת הדיעה.

מחירים מפתיעים לרגל הפתיחה!

נפתח וכבר תוסס · קיסרית כפר הנופש

החגיגות נמשכות מרגע הפתיחה. ○ צוות בדרנים
מנוסה ומדריכי מקצועיים ○ שעשועים
ומשחקי ברה מגוונים
○ קרנבל של מוסיקה
מתחנת השידור של הכפר. ○ בריכת
שחיה מקסימו עם משטחי שיזוף
ומדשאות. ○ 5 מגרשי ניס, כדורסל
כדורעף, סאונות, חדר כושר, סטודיו
להתעמלות נשים ומלאכת יד.
חדר וידאו משוכלל, מועדון ברידג'.
תפריט מעולה מגוון
ומגרה, יין חופשי ○ גן ילדים
ומיני קלאב לילדים הגדולים ○ מועדון
לילה דיסקוטק
ובידו, לילה לי שחיה מקסימה עם
משטחי שיזוף מדשא תפריט
מעולה מגוון ומגרה, יין חופשי ○
○ גן ילדים ומיני קלא לילדים הגדולים.
הרשם עכשי והבטח לך
ימי נופש נפלאים עננים בעונה החמה

קיסרית-כפר הנופש התוסס. אם תרצה תוכל גם לנוח.

הרשם עכשיו והבטח לך ימי נופש נפלאים ומרעננים בעונה החמה

הזמנת מקומות: בית־אסיה—הנהלת קיסרית רח' ויצמן 4 ת"א טל: 03—210717, בין השעות 10.00—19.00.

לנופש-משתלם לשלם בישראכרט

שאל את סוכן הנסיעות שלך...

אם אתה מחזיק ישראכרט וברצונך לצאת לחו"ל או להינפש בארץ תוכל להנות מההסדר המיוחד של חברת ישראכרט עם התאחדות סוכני הנסיעות בישראל. הסדר זה מאפשר לך לרכוש את כל שירותי התיירות בארץ או בחו"ל לרבות כרטיסי טיסה, חבילות נופש, שכירת רכב וכו' בשיטות תשלומים שונות ומגוונות בהתאם להסדר בינך לבין סוכן הנסיעות שלך.

התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל

משתלם לשלם ב-

ישראכרט

• בנק הפועלים בע"מ • בנק המזרחי המאוחד בע"מ • הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ • בנק קונטיננטל לישראל בע"מ • בנק מסד בע"מ • בנק הבניה לישראל בע"מ • בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ

יום רביעי

26. 5

● סידרה: החץ השחור (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). החץ השחור ונושא כליו פטר־קין, פוגשים ביער אם־מינזר ופרח־נזירות שהותקפו על־ידי שודדים. בדרך מספרת אם־המינזר על תלאותיה.

● סידרה: ספינת ה־אהבה (8.03 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). כוכבת העבר אליס פיי, ב־תפקיד בטסי לייטון, עולה ל־ספינה בחברת בעלה (נוח בירי) העובד כשומר בבנק. חברי־הצוות תוהים מניין בא לו הכסף שבו הוא קונה מתנות יקרות לאשתו. קפטן סטובינג ושאר עובדי הצוות יוצאים מ־גדרם על מנת להרשים עובדת של מישרד הרווחה (לויס נמל־טון), שתחליט אם תימסר ל־קפטן החזקה על בתו ויקי.

● סרט טלוויזיה: ל־עולם לא מאוחר מדי (10.05 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). השחקן הרולד גולד מגלם את דמותו של ישיש, הנאלץ לוותר על ביתו ולהתגורר בבית־זקנים. במעונו החדש הוא מתקומם נגד הצוות הנוהג בקשישים בדרך פטרנליסטית. הוא מארגן מרידה בין הקשישים ובורח עם כמה משכניו אל קרון נטוש. הוא ממריץ את חבריו לעמוד על זכותם להיחשב למבוגרים בעלי דיעה צלולה.

יום חמישי

27. 5

(ערב שבועות)

● פולקלור: החלמאים (3.00 — שחור־לבן. מד־בר עברית). כמה מהנודעים שבסיפורים על חלם וחכמיה. גיבורי הגירסה המושרת — יודל, מחט וגיטל אשתו, מוטל הכורך ושאר חבריהם — יוצ־רים בשיר, במישחק ובתנועה את העולם החלמאי שבו מת־רחשים דברים שונים ומשונים.

● תעודה: גנו של אדם (8.30 — שחור־לבן. מדבר עברית). סרט תעמו־לה של שירות הסרטים הממ־שלתי המספר על העולם ויצו־ריו לפי סדר הבריאה ועונות השנה.

● בידור: אילנית (9.00 — שידור בצבע. מזמר עברית). תוכנית בי־דור בהשתתפות להקת חלב ודבש, יורם בוקר ולהקתו, יזהר כהן ואחרים.

● סרט קולנוע: שו־בו של הפנתר הוורוד (9.45 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פארודיה על מותחנים בכיכובו של פיטר סלרס, בעלילה המספרת על מפקח־מישטרה שלומיאל ומ־בולבל, המצליח לפענח את תעלומת היעלמו של יהלום יקר־ערך. בסרט משתתפים גם כריסטופר פלמר וקתרין של.

יום שישי

28. 5

● בידור: ברנשים ו־חלומות (8.45 — שידור בצבע. מדבר ומזמר עב־רית). לקט ראשון מתוך ה־הצגה שהועלתה לפני כמה חודשים על בימת התיאטרון, ובה שירים מתוך מחזמרים שהועלו בארץ ובעולם. עם: אילי גורליצקי, ירדנה ארזי, שולה חן, חנה לסלו ואחרים.

● סרט קולנוע: ה־ספורט החביב על הגבר (9.40 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). סאטירה על פולחן־הגבריות באמריקה ש־קדם לאופנה הפמיניסטית. רוק האדסון מגלם את דמותו של מומחה לדיג שלא אחז מימיו בחכה, ההופך עד מהרה לסמל הקסם הגברי הכל־יכול ונאלץ לעמוד במצבים מביכים. לצדו של האדסון מככבות פולה פרנ־טיס ומריה פארשי.

שבת

29. 5

● סידרה: ידיד לעת צרה (6.02 — שידור ב־צבע. מדבר אנגלית). הובו עוזר לקפטן טרנר להציל פנינים יקרות מידיהם של נבלים.

● מותחן: בלש על הגל (10.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). תחת הכותרת עליה בדרגה מובא המשך סיפורו של אדי שוסטרינג, המפענח פרשיות שונות באמצעות הרדיו.

● סידרה קומית: ה־אצילות מחייבת (11.20 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פרק נוסף בסידרה הקומית המעולה, המספרת על בת אצילים שפשטה את הרגל ויחסיה המורכבים עם רוכש אחוזתה, שהינו עשיר זה מ־קרוב.

יום ראשון

30. 5

● סידרה: דאלאס (9.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). ג'יי־אר מצא אולי יריבה ראויה לו, בדמותה של אשת־יחסי־ציבור שהוא מעסיק כדי לשפר את תדמיתו הפגומה, כשהוא שב ונוטל לידיו את ניהול החברה. בינתיים נבהל ג'יי־אר לנוכח פעולותיו של בובי, שוויתר על נשיאות החברה. בסאות־פורק משתררת אווירה צוננת, אחרי שמיס אלי אינה מוכנה לסלוח לג'וק על האירועים ה־אחרונים במישפחת יואינג.

● מותחן: לא יאומן כי יסופר (22.50 — שי־דור בצבע. מדבר אנג־לית). דרק (אני קלאודיוס) ג'קובי מופיע בתפקיד דריולי, עני חסר פרוטה הנושא הון־עתק על גבו. לפני שנים קיעקע הצייר המפורסם סוטיין ציור על גבו, כאשר היה צייר לא נודע. עתה, כאשר דריולי זקן וחסר־כל, מועלה לפניו רעיון שיהפוך אותו לאדם עשיר, והוא ניצב לפני דילמה נוראה.

אופנהיימר
יום שני, שעה 10.00

יום שני

31. 5

● סידרה: אופנהיי־מר (10.00 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). המילחמה באירופה כמעט הס־תיימה, אך לא כך ביפאן. המיבחן הראשון של הפצצה האטומית מוכתר בהצלחה בל־תי־מעורערת. נמשכות ההכנות להטלת הפצצה על הערים ה־יפאניות הירושימה ונגאסאקי. השימחה הופכת לדאגה עמוקה, כאשר מתחילים להגיע הדיוו־חים הראשונים על ההרס ה־מחריד.

יום שלישי

1. 6

● סידרה קומית: רו־דה (8.03 — שידור בצ־בע. מדבר אנגלית). רודה ואחותה עוזרות לגארי לוי לקיים מכירת־ענק כדי להציל את עסק ההלבשה שלו. במהלך

ג'ו ומכסי
יום שלישי, שעה 10.00

המכירה מוצאים ברנדה וגארי זה את זה.

● תיעוד: ג'ו ומכסי (10.00 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). סרט שהפי־קה מכסי כהן לאביה המנוח ג'ו. זה סרט על קשרים ב־מישפחה, שבו בודקת צעירה את קשריה עם אביה, תוך ניפוץ כמה מהמיתוסים של דמותו. הסרט זכה לשבחים בפסטיבל הסרטים בברלין.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 26. 5

סידרה מבדרת: חיות מופלאות (6.40 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרה אמריקאית המציגה עולם מופלא של בעלי־חיים נדירים ומוזרים מכל קצווי עולם, וחיות מאולפות המסוגלות לבצע להטוטים מרתקים.

ספרות: בנים ואוהבים — ערוץ 6 — 9.10, שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). ספרו האוטוביוגרפי של ד' ה' לורנס כפי שעובד לטלוויזיה. בתפקידים הראשיים סם דיל, שונה מוריס, איבון קולט וגורדון קריסטי.

סידרה: דאלאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנג־לית). ג'יי־אר מחזר במרץ אחר גרושתו סו־אלן, בנצלו את בדידותה ואת דאגתה לבנם המשותף. בובי דואג לתעסוקה לאשתו וקונה לה סטודיו למחול אירובי. בינתיים טווה ג'יי־אר רשת עבה כדי להפיל לתוכה את אחיו החורג ריי, ומנצל את היחסים המעורערים בין ריי ודונה.

יום חמישי 27. 5

לכל המישפחה: השריף לובו (5.50 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרה בכיכובו של השחקן האמריקאי מילס ווטסון, המגלם את תפקידו של שריף שמן וחסר־מזל בעיירה קטנה בארצות־הברית.

דרמה: קינג קרוסינג (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנג־לית). דרמה מישפחתית אשר במרכזה מישפחה אמריקאית ממוצעת. לבת הבכירה, כישרונות מו־סיקליים, לצעירה נטיות רומנטיות, האב הוא סופר מתוסכל העובד כמורה לספרות בבית־ספר תיכון. הבת הצעירה מתאהבת בנער שדורש ממנה ל־בלות לילה בחברתו כדי להוכיח לו את אהבתה.

יום שישי 28. 5

סידרה: החבובות (12.45 — שני ה־ערוצים — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). קרמיט, מיס פיגי ופוזי ואיתם כל בני החבורה מארחים זמרים ושחקנים ידועים בפרקים חדשים מן הסידרה, המוקרנת בעת ובעונה אחת בעשרות תחנות טלוויזיה בעולם.

סידרת מתח: איש ההרפתקות (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). לי מייג'ורס מככב בסידרה הדשה זו ככפיל המבצע סצינות מסוכנות בסרטי קולנוע. התפקיד דורש ממנו אומץ־לב ותושיה רבה. אך עבודה זו אינה מזדמנת בכל יום, ועל כן הוא עוסק, בין סרט לסרט, גם בחקירות פרטיות.

יום שבת 29. 5

ספורט: היאבקות (9.35 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 40 דקות, מדבר אנג־לית). תחרויות היאבקות בזוגות ורביעיות לפני קהל נלהב, בהשתתפות אלופי היאבקות מאירופה ומארצות־הברית.

סרטי קולנוע (10.15 — שני הערו־צים — שידור בצבע, מדבר ערבית ואנג־לית). בשעה זו מוקרנים שני סרטי קולנוע בעת ובעונה אחת. דוברי השפה הערבית יוכלו לבחור בסרט המצרי בערוץ 3, ואילו מביני האנגלית יבחרו בסרט האמריקאי בערוץ 6, שם מוקרן לרוב סרט ישן יחסית. שמות הסרטים מתפרסמים ערב הקרנתם.

יום ראשון 30. 5

בידור: (6.00 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 60 דקות, מדבר צרפתית). מופע בידורי של זמרים, רקדנים ופנטומימאים צר־פתיים ידועים.

יום שני 31. 5

קומדיה: מ־א־ש־ (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). סידרה קומית המתרחשת בבית־חולים שדה אמ־ריקאי, בעת מילחמת קוריאה, ומתארת בהומור שחור את המתרחש מאחרי הקלעים בין רופאים ואחיות ובין מפקדים לפקודיהם בארץ רחוקה.

סידרת מתח: הארט ואשתו (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). פרקים חדשים בסידרת־המתח המשע־שעת הזוכה לפופולריות רבה באנגליה ובארצות־הברית, עם רוברט וגנר וסטפני פאורס.

יום שלישי 1. 6

מתח גבוה: החדר החשוך (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרה המביאה בכל פרק כמה סיפורי מתח ואימה המעובדים לטלוויזיה, כששחקנים מתחלפים בכל אפיזודה.

לקראת שידור:

מישחקי הגביע העולמי בכדורגל

מחלקת הספורט של הטלוויזיה הישראלית תסקר את משחקי הגביע העולמי בכדורגל בספרד, בשידור ישיר. מן האולפן תנחה אורלי יניב.

מישחקי הסיבוב הראשון:

יום א' — 13.6 — ארגנטינה — בלגיה 7.15—9.45.
יום ב' — 14.6 — ברזיל — ברית־המועצות 9.00—10.45.
יום ד' — 16.6 — אנגליה — צרפת 5.15—7.00.
יום ו' — 18.6 — ברזיל — סקוטלנד 9.00—10.45 (הקלטה).
יום א' — 20.6 — אנגליה — צ'כיה 5.51—7.00.
יום ג' — 22.6 — ברית־המועצות — סקוטלנד 9.00—10.45.
יום ה' — 24.6 — צרפת — צ'כיה 5.15—7.00.

הסיפור המחריד המלא על הרצח הכפול מס' 2:

בדם קר

„ראיתי את הנ"ל לפני ואמרתי לו כי אני קצין מישטרה 41356, מפקח־מישנה בללי אבי, עומד לגבות עדותך בחשד כי אתה, ביחד עם אחרים, רצחת את שלי שולמית וכן את מישל נחמיאס, כל זאת לפני כשנה בערך. אינך חייב לומר דבר, אולם כל אשר תאמר יירשם על־ידי ועשוי לשמש ראיה בבית־המישפט."

במילים אלה הוזהר נחום („מנדו") קלימון בן ה־26, בעת חקירתו במישטרה בפרשת הרצח הכפול מס' 2. למרות שהובהר לו כי זכותו לשתוק, בחר לדבר. לחוקריו מסר עדות מפורטת, החושפת לפרטי פרטיהם שני סיפורים מזעזעים של רצח בדם קר. קלימון עצמו לא ייענש על מעורבותו במעשים המחרידים, אם יחזור על עדותו בבית־המישפט. הוא חתם על הסכם עד־מדינה עם הפרקליטות.

חלקים מהעדות מסמרת השיער שנגבתה ממנו מופיעים בכתבי־האישום שהוגשו נגד שמעיה אנג'ל, אשתו שרה („שמוליק") אנג'ל, וחיים שושן, הנאשמים במעשי הרצח. שלושתם מיוצגים על־ידי עורך־הדין סמי יונה. חלקים מהעדות מופיעים גם בכתב־האישום נגד מרדכי („איש היערות") רובין, הנאשם בסיוע לאחר מעשה, בקשירת־קשר לביצוע הרצח ובהשמדת ראיות. פרטים נוספים הושמעו בבית־המישפט בעת הגשת כתבי־האישום, שעליהם חתומה נורית אחיטוב, עוזרת ראשית לפרקליט מחוז תל־אביב.

עד המדינה עצמו מוחזק במקום סודי, תחת שמירה קפדנית, מחשש שינסו לחסל אותו לפני שיספיק למסור את עדותו בבית־המישפט.

להלן הסיפור המלא של הרצח הכפול, על־פי פרטי עדותו של נחום קלימון, שהוגשו לבית־המישפט:

לפני כשנה נעצרו שמעיה אנג'ל, שמוליק אנג'ל וישראל ישורון, בחשד למעורבות בהברחת יותר מקילוגרם הירואין, שנתפס בנמל־התעופה בן־גוריון ברשותה של בלדרית הסמים חגית ולדמן. אחרי 48 שעות שוחררה שמוליק מבית־המעצר. היא נפגשה עם קלימון, ידידו ועושה דברו של בעלה, והודיעה לו כי צריך לחסל את שולמית („שולי") שלי, שהיתה קשורה לרשת הסמים. כששאל קלימון מי נתן את ההוראה לכך, ענתה שמוליק, כי היא החליטה שהדבר דרוש על דעת עצמה. היא טענה ששלי עשויה להלשין על שמעיה, אם תיעצר ותיחקר בידי המישטרה, ועל־כן יש לחסלה.

למחרת הפגישה שמוליק את קלימון עם חיים שושן מחיפה. השניים שוחחו וסיכמו

העד נחום („מנדו") קלימון, שחתם, עם הפרקליטות על הסכם לשמש עד־מדינה, תאר בעדותו את הרצח.

ביניהם לרצוח ביחד את שלי. בערב נסע קלימון למקום המחבוא של שלי, שהסתתרה ביפו משום שהיתה מבוקשת על־ידי המישטרה. קלימון אמר לשלי כי הוא בא להעביר אותה למקום מיסתור חדש, והיא הצטרפה אליו.

יריות ללא שהיות

השניים נסעו לחיפה במכונית האופל רקורד הצהובה של קלימון. בחיפה עברו דרך ביתו של חיים שושן, שהצטרף אליהם. שושן כיוון אותם לבית מסויים בעיר, שם השאירו את שלי, שהאמינה כל העת שהם רק מסייעים לה להימלט מהמישטרה ולא חשדה בכלום.

למחרת היום, ב־2 באפריל 1981, בא קלימון פעם נוספת לביתו של שושן והשניים נסעו יחד למקום מסויים בחולות קיסריה. שם חפרו בור, על־מנת לקבור בו את שלי אחרי שירצחו אותה. כשסיימו את מלאכתם חזרו לביתו של שושן והמתינו עד שעה מאוחרת בלילה. אז נסעו לחוף־הים בחיפה, שם הוציא שושן אקדח עם משתיק קול ממקום מחבוא. משם המשיכו לדירה שבה השאירו יום קודם לכן את שלי. הם סיפרו לה שבאו להעבירה למקום אחר והיא הצטרפה אליהם.

השלושה נסעו במכוניתו של קלימון ב־

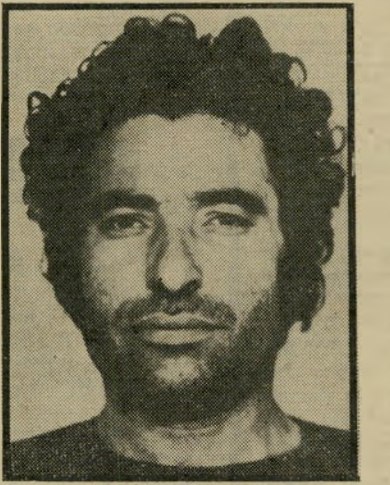

איש היער מרדכי („איש היערות") רובין, זכה לכינוי זה משום שהוא אוהב להתבודד בג'ונגל הצימחיה שליד הירקון.

כביש הישן מחיפה לקיסריה. קלימון נהג ברכב, שלי ישבה במושב שליד הנהג, ושושן ישב במושב האחורי. בדרך אמרו לשלי שהם חוזרים לתל־אביב. לפני הפניה לקיסריה הוציא שושן את האקדח, שאותו הסתיר מתחת למושב האחורי. הוא קירב את קנה־האקדח לראשה של שלי מאחור וללא כל שהיות ירה שלושה כדורים בראשה ובעורפה. היא לא הספיקה לצעוק אפילו, לפני שגופה המת נפל לכיוון קלימון, שהמשיך כל העת לנהוג ברכב. שושן היטה את גופתה לצד השני, והשעין אותה על דלת המכונית. הוא הרים את חולצתה כלפי מעלה, וכיסה באמצעותה את ראשה הפגוע, שממנו זב דם רב.

קלימון נהג את הרכב לכיוון החולות, שם גררו את הגופה אל עבר הבור. לפתע עברה באזור ניידת־מישטרה. כדי שלא לעורר חשד חזר קלימון לרכב והרחיק אותו מהמקום. כשחזר למקום כבר היה שושן בשלב מתקדם של קבירת הגופה, וקלימון סייע לו לסיים. אחרי שכיסו את הבור נסעו לכיוון גבעת־אולגה.

בחוף הים של גבעת־אולגה קרע שושן את חלקי הריפוד במכונית, שהיו מוכתמים בדמה של שלי, והטמין את האקדח ומשתיק־הקול בחול. הם המשיכו לתוך גבעת־אולגה, שם השליך שושן את קירעי הריפוד לתוך פח־זבל. בדרך זרקו גם את תרמילי הקליעים, שמצאו על ריצפת הרכב ואת נעליהם. הם הכינו מראש שתי זוגות נעליים נוספות, שהיו מונחות בתא המיטען. אחר־כך נסעו לביתו של שושן.

אצל שושן אכלו ושתו ואחר־כך נסעו לעיר, כדי להשיג מנה הרואין. שושן ירד להביא את המנה והם הריחו אותה בתוך המכונית. כמה דקות אחריי־כן עצרה אותם ניידת־מישטרה וערכה להם בדיקה שיגרתית. שושן הוא בדוקאי, שאנשי המישטרה נוהגים לבדוק אותו בכל פעם שהם נתקלים בו בעת סיור. השוטרים שאלו אותם מדוע הריפוד קרוע. קלימון ענה שהוא קנה את הרכב במצב זה לפני זמן קצר, ועדיין לא הספיק להחליף ריפוד. השוטרים קיבלו את ההסבר והניחו להם. משם נסעו לביתו של שושן והלכו לישון.

טעות חמורה

ב־6 באפריל שוחרר שמעיה אנג'ל ממעצרו מחוסר הוכחות נגדו. יחד עימו שוחרר גם ישראל ישורון, שהיה חשוד אף הוא בפרשת הסמים, ושהיום הוא משמש עד־מדינה שני נגד הנאשמים ברצח הכפול. קלימון בא לביתו של ישורון בשכונת תל־גיבורים בחולון, הנמצא לא הרחק מביתו שלו. הוא פגש שם את אנג'ל וישורון. בשלב מסויים נכנס ישורון לבית הוריו, שבסמוך לביתו, ואנג'ל וקלימון נשארו לבד. אז סיפר לו אנג'ל כי ישורון מתנגד לחסל את מישל נחמיאס, מפני שהוא חברו מילדות. אנג'ל ביקש מקלימון שלא לדבר על כך עם ישורון וגם שלא להזכיר את חיסולה של שלי.

בערב נסעו אנג'ל, שושן וקלימון לביתו של מרדכי („איש היערות") רובין בשכונת הדר־יוסף בתל־אביב. רובין, תפאורן במיקצועו, הוא חבר מילדות של אנג'ל. למרות שהוא עצמו אינו עבריין פעיל, עזר פעמים רבות לאנג'ל בעניינים שונים, ללא שאלות מיותרות. הוא היה נאמן לו ללא עוררין. היום הוא מופיע ברשימת עדי

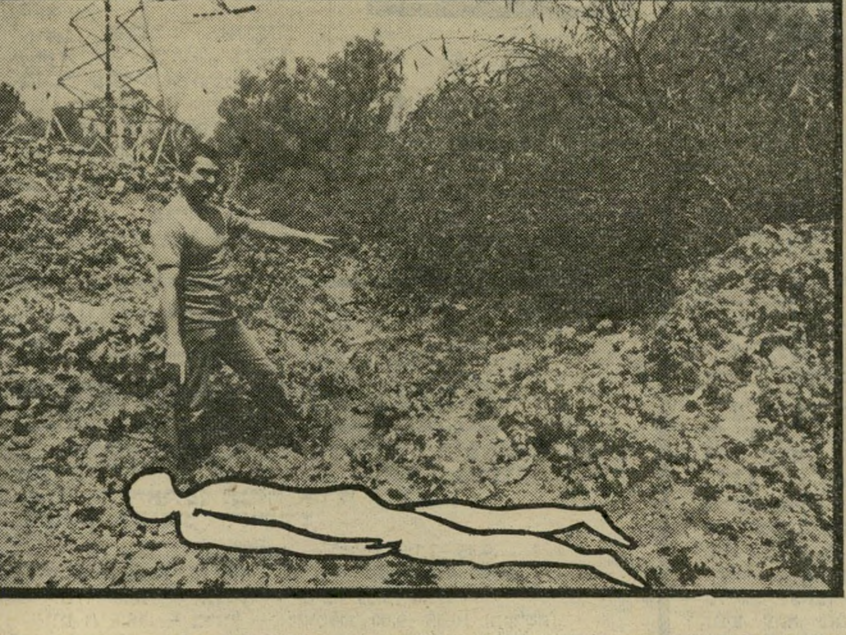

שיחזור רצח נחמיאס בתמונה הימנית נראה רב־סמל מאיר ממדור־התישאול ביחידה המרכזית בתל־אביב, שהשתתף בחקירת הרצח הכפול מס' 2, יושב על אבן מתחת לעץ המוקף צימחיה עבותה, שמתחתיו הסתתר הנרצח מישל נחמיאס מפני המישטרה. לצידו מצוייר האוהל, שבתוכו התגורר נחמיאס במשך ימים רבים. במקום זה הוא נרצח. בתמונה האמצעית מצביע רב־סמל מאיר בידו השמאלית על העץ, שמתחתיו היה האוהל של נחמיאס,

רצח בראי

צוות **העולם הזה** שחיזר את רצח שולי שלי, שבוצע בתוך מכונית **אופל רקורד** של נחום קלימון. צילום השיחזור נעשה מבעד לראי המכונית, כשבצידו השמאלי של הראי נראים קצה ראשו של הצלם וחלק מעדשת המצלמה. הרצח בוצע כאשר קלימון נוהג במכונית, שלי יושבת במושב שליד הנהג ושושן יושב במושב האחורי. במהלך הנסיעה שלף שושן אקדח שאליו מחובר משתיק־קול, הצמיד את הקנה לראשה של שלי מאחור וירה שלושה כדורים בראשה.

התביעה כנגד חברו ושאר נאשמי הרצח. רובין אהב להתבודד לבדו בחיק הטבע, ועל כן זכה לכינויו המיוחד. הוא מתמצא באופן יוצא מן הכלל בכל השטח שבאיזור הירקון הסמוך לביתו, ובקי בכל מקומות המיסתור האפשריים בינות לצמחיה ה־עבותה שם.

רובין היה זה שמצא מקום מיסתור למישל נחמיאס, חברה של שלי, שהיה מבוקש אף הוא על־ידי המישטרה בחשד למעורבות בפרשת הסמים. הוא הקים עבורו אוהל מתחת לעץ עבות, המוקף מכל עבריו בשיחים גבוהים. מקום ה־מיסתור נמצא בסמוך לגדות הירקון, ליד איצטדיון הכדורגל ברמת־גן. נחמיאס שהה במקום במשך ימים רבים, ורובין ביקר אותו מדי יום ודאג לכל צרכיו.

בערב שיחרורו נסע אנג׳ל לרובין, יחד עם שושן וקלימון, כדי שיראה להם את הדרך למקום המיסתור של נחמיאס. הם החליטו לרצוח גם אותו, מאותה הסיבה שנרצחה שלי. אנג׳ל כעס גם על נחמיאס ושלי, מפני שעשו טעות חמורה בקשר להברחת ההרואין. הם היו צריכים למצוא בלדרית נקייה מכל חשד, שתיסע לתורכיה ותביא את ההרואין. תחת זאת הפעילו את חגית ולדמן, שהיתה נרקומנית מוכרת למישטרה. אחרי מעצרה היו נחמיאס ושלי החוליה המקשרת בין ולדמן, שלא הכירה איש פרט לשניים, ובין אנג׳ל. לכן לא חס על חייהם.

רובין נסע יחד עם השלושה לעבר מקום המיסתור. הם החנו את הרכב ונכ־נסו לתוך סבך הצמחיה ברגל. על־פי בקשתו של אנג׳ל כיוון אותם רובין למקום הנמצא במרחק ניכר ממקום הימצאו של נחמיאס, כדי שלא יוכל לשמוע אותם. שם החלו לחפור בור בעזרת כלי חפירה שהביאו עימם. אולם המלאכה נמשכה זמן רב. לבסוף קבע אנג׳ל שהעבודה תימשך עד לעלות השחר, דבר שהוא מסוכן עבורם. לכן החליטו להפסיק ולחזור למחרת.

צעקה חלושה

למחרת בלילה הגיע קלימון, נוהג בטנדר פג׳ו, בסמוך לבית אמו של אנג׳ל, ברחוב נוח 6 ברמת־אביב. לפי בקשת אנג׳ל, שחשש שמא יש תצפית סמוייה של המישטרה על הבית, החנה את הרכב בחניון הנמצא במרחק־מה מהבית. כעבור זמן מסויים הגיעו אנג׳ל ושושן. שניהם עלו לרכב.

השלושה נסעו שוב לביתו של רובין, שהצטרף אליהם. הם המשיכו למיגרשי הטניס, הנמצאים בסמוך לירקון. שם החנו את הרכב והמשיכו להתקדם ברגל לעבר מקום הימצאו של נחמיאס. בדרך הוציא אנג׳ל ממקום מחבוא שני אקדחים. אחד מהם, שהיה מצוייד במשתיק־קול, מסר לשושן. הם הצטיידו גם בכלי חפירה, שהיו מוחבאים באיזור.

משם המשיכו במשך זמן רב בתוך ג׳ונגל הצמחיה, עד שהגיעו למקום ה־מיסתור של נחמיאס. בשלב זה הורה אנג׳ל לרובין לעזוב את המקום, ואמר לו שהם יסתדרו הלאה בלעדיו.

קלימון צעק לנחמיאס שזה הוא המת־קרב אליו. הוא ניגש אל האוהל והרים את היריעות הקדמיות שלו. נחמיאס, ששכב בתוך האוהל, התרומם מעט. לצידו דלק נר קטן. באותו רגע התקרב שושן לפתח האוהל ומבלי להוציא הגה מפיו ירה כמה פעמים לעבר נחמיאס, שהספיק לפלוט צעקה חלושה בלבד.

בשלב זה הגיע אנג׳ל לצידו האחורי של האוהל, הרים את היריעה שם, התכופף לעבר נחמיאס וירה שני כדורים נוספים הישר אל ראשו, כדי להבטיח את מותו.

אחר־כך חפרו השלושה בור בסמוך לעץ שמתחתיו עמד האוהל של נחמיאס. בתוך הבור טמנו את גופתו של נחמיאס ואחרי שכיסו אותה היטב, הניחו על המקום מישטח בטון, שהיה זרוק בשטח. הם לקחו את האוהל, המיזרון שעליו שכב נחמיאס ודברים אישיים שונים שהיו שם, והחביאו את הכל בקירבת הקבר. את האקדחים וכלי התפירה זרקו לירקון, יחד עם אבנים שהוכתמו בדם. הם דאגו לנקות את השטח באופן יסודי מכל סימן חשוד.

אחרי שהתחילה חקירת המישטרה סביב פרשת הרצח הכפול העביר אנג׳ל, ביחד עם אחרים, את עצמות נחמיאס לבור אחר, הנמצא על גדות הירקון, מאחרי שדה הסמוך למחסני חברת צ׳מפיון. בבור שליד זירת הרצח שכחו עצם רגל אחת.

המישטרה גילתה תחילה את גופתה של שלי, אחר־כך את עצם הרגל ולבסוף את גופת נחמיאס. על החקירה, שנמשכה כשנה, ניצח רב־פקד יעקוב רז, ראש מדור־התישאול ביחידה המרכזית בתל־אביב. יחד עימו הקדישו ימים ולילות לפיענוח מעשי הרצח המפקח מרדכי ליבר, שעמד בראש צוות החקירה, והמפקחים אבי בללי, מאיר אלגריסי ודני אבי־מאיר. תחת פיקודם עמלו עשרות שוטרים ו־בלשים. אם יביא פרי עמלם להרשעת הנאשמים ברצח, תהיה זאת הצלחה גדולה, שתיזקף לזכות היחידה המרכזית.

יוסי הימן ■

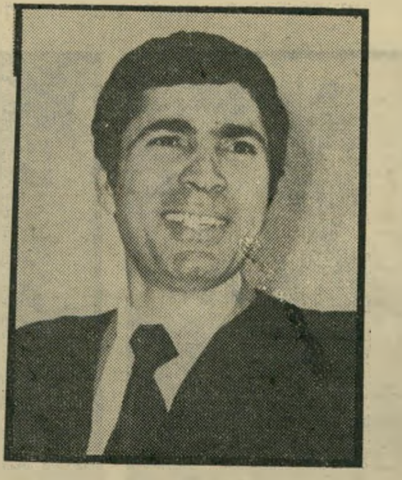

הפרקליט עורך־הדין סמי יונה מייצג את שמעיה אנג׳ל, את אשתו שרה ואת חיים שושן.

הנרצחת שולמית („שולי״) שלי בצילום מתקו־פת שירותה הצבאי. לצידה עומדת אימה.

ובידו הימנית על המקום שבו קברו הרוצחים את גופתו, המצויירת לרגליו. בתמונה השמאלית נראה הבור, שאליו העבירו שמעיה אנג׳ל וחבריו את עצמות נחמיאס, אחרי שהחלה חקירת המישטרה סביב הרציחות. בתוך הבור יושב אדם, כדי להמחיש את גודלו.

בגד־הריקוד קיים עשרות שנים אבל על גל האופנה בארץ עלה בשנים האחרונות

בגד הריקוד יוצא לרחוב

בגד הריקוד קיים מזה עשרות שנים, אך בארץ הוא עלה על גל האופנה בשנתיים האחרונות בלבד, ובשיא הפריחה הוא נמצא בקיץ זה.

מעצבי בגדי־ים, מתכנני ביגדי רקדנים וכל יתר האופנאים אימצו אותו השנה,

להתרוצץ ולרוץ בו. שאשה לא תרגיש חנוטה בבגד אלא חופשיה, נשית ויפה.״

הבד המתאים ביותר לבגד מסוג זה הוא לייקרה טהורה או לייקרה־כותנה, או לייקרה־לורקס עם פסי זהב או כסף. יתרונו של בד זה הוא מתיחה מרבית לאורך ולרוחב, ויחד עם זאת הוא אינו מאבד את הצורה. מבחינת צבע זהו חומר יציב ואפשר למוצאו בכל צבעי הקשת, במבריק או במאט.

בד הלייקרה מתלבש יפה על הגוף ומבליט אותו. לכל מי שחושבת שהוא נאה רק לרזות, טועה, אומרת ציפי. הוא מתאים גם לשמנות כי להם הוא תופס את כל המשמנים. בשבילן זה כמו חגורת בטן,

אודרה גלזר
חלון ראווה

הפכו אותו, שיחקו בו והעניקו לו סיגנון מיוחד ואופנתי. יש דגמים החושפים את הגב עד המותן, יש כאלה עם כתפיות צלובות בגב. יש סטרפלס ויש בעלי מחשוף עמוק בחזית. לבגד הריקוד ניתן לצרף חצאית קלוש וולאנים, חצאית מיני מ־טפטה, תחרה לערב או כותנה לבוקר, או מכנסי שורטס לימי החמסין, בתוספת נעלים שטוחות או סנדלי עקב גבוהים.

ציפי חן היא מעצבת־אופנה ומתכננת בגדים למופעים אומנותיים. :

„תמיד רציתי לתכנן בגד ש־יה־יה נוח לרקדניות, שהן תוכלנה ללבוש איתו בעת החזרות וגם לצאת איתו לרחוב. ניסיתי ליצור בגד־גוף בעיצוב לא סטנדרטי, המתוכנן לפי מגבלותיו ויתרונותיו של הגוף. בגד עם שיק, שיהיה גם נוח

מחשוף עמוק בעיצוב לא סטנדרטי לבעלות ההעזה, עשוי לייקרה־טריקו וסופג את הזיעה, בעיצובה של ציפי חן. מתאים גם לשעות הבוקר וגם לערב. חגורה רחבה בצבע נוגד, הנלבשת מעליו, תדגיש את קו המותניים.

פאפיון לערב של דורית גינת, שהיא גם המעצבת וגם הדוגמנית של בגדיה. דגמיה מיוחדים ו־אכסקלוסיביים ונתפרים רק לפי הזמנה.

לצנועות כמו סיגל רייך, בגד־גוף מיובא לא חשוף מדי. יפה עם מכנסים או חצאית.

אוף־ארט שחור־לבן על בת־שבע פכט. מ־שמאל בגד גוף סטרץ׳ דקיק של נילי טופז עם אבנים נוצצות. יפה בשילוב חצאית שכבות.

תחרה ומיני עם בגדי גוף מיובאים. הבד בפסים לרוחב, שזורים בלורקס זהב עם כתפיים חשופות. לצידו בגד־ריקוד בסגנון בגד־ים. יתרונו של בגד־הגוף הוא שאפשר להתעמל בו וגם לצאת איתו לרחוב לאחר מכן.

פטרפלס עם פייטים של ציפי חן, מתלבש יפה על גופה של רונית עמיר, ומבליט כל חיטוב בו. עם חצאית תחרה הוא הופך לבגד־ערב מאד מקורי. אותו בגד־גוף הנלבש עם מכנסים קצרים יפה גם לשעות הבוקר.

גב צלוב שרון וינר בבגד־גוף שהוא טוב במיוחד לימי החמסין וגם משזף את הגב בלי להתאמץ. מכנסי השורטס והנעליים השטוחות משוות מראה צעיר ואופנתי. בשעות הערב נלבש בגד־הגוף עם נעלי עקב גבוהות.

והצבעים הכהים „מרכזים" אותן עוד יותר. זוהי, אם כן, בשורה נפלאה לכל מי שהתברכה באיי־אלה עודפים.

נורא — בין 400 ו־600 שקל, תלוי בדגם בסוג הבד, הפייאטים והתוספות למיניהן.

גם דורית גינת מעצבת בגדיי־גוף. אמנם אין לה הכשרה רישמית, אך היא התברכה בכישרון טבעי רב: „אחרי גירושיי חיפשתי אפיק חדש ותעסוקה שונה. להפתעתי ולשימחתי גיליתי בי כישרונות סמויים של תפירה. קניתי בדים והתחלתי לגזור ולמדוד על גופי, ומדי פעם נעזרתי גם בבתי נטלי, ועיצבתי בגדיי־גוף לילדות."

„למי שמעוניינת אני גם תופרת חצאיות מיני או שורטס מלייקרה, או מבד אחר, במישחקי צבעים תואמים. המחירים אצלי עדיין זולים — רק 400 שקל לבגד־גוף, כי אני רק בהתחלה."

אבל לכחול־לבן שלנו יש מתחרים. יש העושים בגדיי־גוף, ויש המייבאים אותם.

נילי טופז משתייכת לסוג השני. היא חורשת את לונדון, רומא ופאריס, ודואגת להביא את הלהיטים הלוהטים האחרונים, כמו בגדיי־גוף מסטרץ' אלסטי, לא מבריק, ומנומר בסגול, אפור, אדום, או מנוקד בכל הצבעים האפשריים. היא גם מייבאה בגדיי־גוף סכסיים ושקופים בצבע הגוף, או בגדיי־גוף בצבעי פסטל בהירים עם אבנים נוצצות, שאותם לובשים מתחת לחולצה שקופה או לחולצת תחרה כמעין קומבניזון. המחירים הם בהתאם לאיכות, ונעים בין 500 ו־750 שקל.

ורד צבעון גם היא משתייכת לחלוצות המייבאות. „בלוס־אנג'לס כמעט כל סטודיו לריקוד המכבד את עצמו מחזיק גם הדר־תצוגות לבגדיי־גוף. הכל נמצא מתחת לאף, רק צריך לבחור ולשלם. ואם ג'יין פונדה יכולה, אז גם אני יכולה," היא אומרת.

המיוחד בבגדי הגוף שלה היא שהם סופגי זיעה. בגד־גוף ארוך עולה 1000 שקל, ארוך שזור בכסף 1200 שקל.

המילחמה בין המישטרה ובין החוקרים הפרטיים אינה קיימת רק בטלוויזיה - היא נטושה מדי יום במציאות

בלש קנון (ויליאם קונראד)
מישטרה פרטית

שוטרים ובלשים

„**השעה היתה** עשר וחצי בלילה. עמדתי לעלות על הקטנוע שלי כדי להתחיל את המעקב אחרי החשוד. חיכיתי בשער בית־החרושת, שבעליו שכרו אותי כדי שאתפוס את העובד שגונב מהמחסנים. האיש שלי יצא לרחוב. עמדתי להתניע את הקטנוע ואז הופיע רכב שישבו בו אדם זקן ונער.”

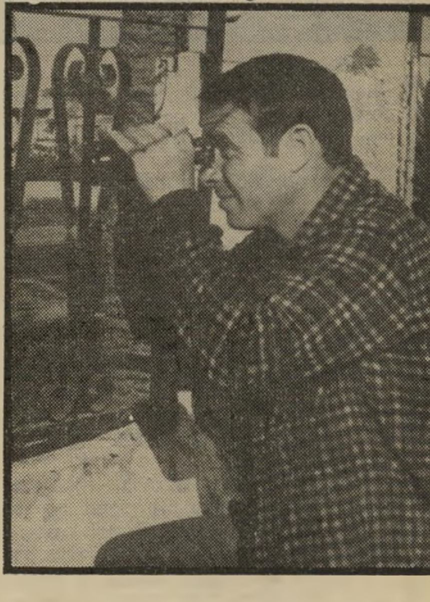

בלש ברקת (בודש במישקפת)
מעצר והשפלה

כך התחיל את סיפורו מאיר ברקת, בלש פרטי מחולון, לשעבר איש המדור המרכזי של מישטרת תל־אביב. ברקת זכה לשבחים רבים ממפקדיו במישטרה, עד שהחליט להיות בלש פרטי.

ברקת נמוך־הקומה המשיך בסיפורו: „הזקן, שנהג ברכב, שאל אותי מה אני עושה במקום. השבתי לו שאני בלש פרטי, ונמצא בעבודה. אז קפץ מהמכונית הנער, כבן 17, דחף לי לפרצוף תעודת מתנדב של המישמר האזרחי, משך אותי מהקטנוע והפיל אותי ארצה.

„שאלתי את הזקן מה הם רוצים ממני. חזרתי והצגתי את עצמי. הצעתי להם שירשמו את מיספר הקטנוע שלי, שיבדקו את התעודות, אבל שלא יעכבו אותי כי אני נמצא במעקב אחרי חשוד.

„ביקשו ממני את רשיון־הרכב של הקטנוע. הסברתי להם שהשארתי בבית בכוונה, כי בלילות אני עלול לאבד אותו. הוא יכול היה לאמת את דברי מייד. בעזרת מכשיר־הקשר שלו, במוקד המישטרה בתל־אביב. אך הזקן — שמאוחר יותר התברר לי שזה היה מיכאל קרן, סגן־ניצב בדימוס במישטרה, המכהן כיום כמפקד המישמר האזרחי של מרחב הירקון — הזמין ניידת.

„לקחו אותי לתחנת־המישטרה והאשימו אותי בתקיפת המתנדב. אמרתי להם שאם יאשימו אותי בדבר דימיוני כזה, אני עלול לאבד את רשיוני כחוקר פרטי. אחד מהשוטרים גילה לי: הוא כועס עליך כי אמרת לו שהוא זקן. לך תבקש ממנו סליחה.

„הלכתי לבקש סליחה ממיכאל קרן. הוא שלח אותי לבקש סליחה מהנער שהפיל אותי ארצה. הנער אמר לי שאם קרן יסלח לי, גם הוא יסלח. שוב הלכתי למיכאל קרן, ושוב הוא, שלח אותי חזרה לנער, וחוזר חלילה.

„ביליתי את הלילה במעצר. בכיתי כמו ילד. שזה יקרה לי! בבוקר שוחררתי מהמעצר וסיפרתי את מה שקרה לי לקצין בכיר במישמר־הגבול, שהכיר אותי מימי עבודתי במישטרה. האיש הזה התקשר עם קרן, ונמסר לו שקרן חזר בו מהתביעה נגדי.

„למדתי מכך לקח — כחוקר פרטי עלי להיזהר משוטרים כאלה.”

סיפורו של הבלש הפרטי מאיר ברקת אינו יחידי במינו. חוקרים פרטיים רבים, גם אותם ששירתו בעבר במישטרה, נאלצים לחיות במילחמה מתמדת עם שומרי־החוק שבמדים.

חשד במעשי ריגול

מאיר פלבסקי ומרדכי רחמים מנהלים מזה 10 שנים מישרד־חקירות משותף. עבודתם מרגשת בדרך־כלל פחות ממעליליהם של הבלשים הפרטיים בקולנוע. פלבסקי מודה שהעסקים הטובים ביותר הם תיקי חקירות של חברות־ביטוח. אולי אין זה מלהיב, אך זה מכניס כסף.

אולם היתקלויותיהם עם המישטרה רציניות הרבה יותר. רחמים ופלבסקי סיפרו על אחת מהתנגשויותיהם עם נציגי החוק.

„ניהלנו חקירה כלכלית שהוזמנה על־ידי לקוח מסויים. נראה שדרכנו על איזו יבלת של תת־ניצב זיגל, והוא עצר אותנו. הוא טען שהתעורר נגדנו חשד שאנו מעורבים במעשי ריגול, מכיוון שהחזקנו במיסמכים סודיים.

„אפילו אנשיו של זיגל נדהמו מההאשמה של מפקדם, אך זה לא מנע מזיגל להשאיר אותנו במעצר ולבקש, למחרת היום, את הארכת מעצרנו.”

השופט ציווה לשחרר את השניים מייד. אך זיגל, לא נכנע. הוא קרא להם שוב, כדי שימסרו טביעות אצבעות, למרות שלפי החוק רשאים לקחת טביעות אצבעות רק מאדם הנתון במעצר. פלבסקי טוען שהיה זה נסיון נוסף של זיגל להשפיל אותו ואת שותפו, ולשכנעם להפסיק את חקירתם.

המישטרה אינה רוצה לפעול

פלבסקי ורחמים טוענים שההתנכלויות והיחס השלילי אליהם מקורם בדרך־כלל בקצונה הבכירה של המישטרה. השוטרים הזוטרים מגלים לעומת־זאת יחס אוהד ומנסים לשתף פעולה.

לראייה הם מביאים את פרשת הגניבות ממחסני חוגלה. החברה ביקשה מהחוקרים הפרטיים לגלות מי גונב סחורה ממחסניה. אחרי מעקב קצר הם גילו בכפר־סבא חנות, שבה נמכרו כמויות גדולות של הנייר שנגנב.

פלבסקי ואנשיו הקימו תצפית ליד חנות זו, ועקבו אחרי הבאים במגע עם בעלי־החנות. כשהתברר להם שהחשוד העיקרי יצא מכפר־סבא לחדרה, הם פנו לתחנה של מישטרת כפר־סבא, ומסרו את ממצאי החקירה שלהם. רב־סמל במישטרת כפר־סבא שמח לשתף פעולה, ועצר את בעל־החנות. נפתח תיק־חקירה ופלבסקי יצא לחדרה, בעיקבות החשוד העיקרי.

„במישטרת חדרה התקשרנו עם קצינים בכירים,” סיפר השבוע פלבסקי. ואז, פתאום, הכל נעצר. נתקלנו בקיר אטום. היה לנו ברור שהאדישות נובעת מכך שאנו טיפלנו בחקירה, לפני כניסתה של המישטרה לתמונה. מפקדי תחנת־המישטרה בחדרה הודיעו לנו שלצערם הם לא יוכלו לבצע שום מיבצע לתפיסת הפורצים למחסני חברת חוגלה, כי אין בידיהם תיק החקירה שנפתח בכפר־סבא. גם לא היה מי שהיה מוכן לנסוע להביא אותו. גלגלי החוק נעצרו לגמרי. המישטרה לא היתה מעוניינת להזדרז כדי לתפוס את הדג השמן של הפרשה. אך כל דקה שעברה, היתה לטובתו של הפורץ. הוא היה יכול לברוח.”

אחרי שרחמים ופלבסקי טילפנו למכר שלהם במישטרה וביקשו עזרתו, הסכימו קציני־המישטרה בתחנת חדרה, לפשרה: אם פלבסקי יסע, על חשבונו, ויביא את תיק החקירה מכפר־סבא, הם יתחילו לטפל בפרשה.

זו היתה משימה חדשה. אך מישטרת כפר־סבא שוכנעה למסור את התיק בידי החוקרים הפרטיים, והוא נמסר לתחנת חדרה. ברגע שהטיפול נכנס לידיים של בעלי דרגות נמוכות במישטרת חדרה, התקדמה החקירה במהירות, עד לתפיסתו של החשוד.

הדברים קורים כמעט כמו בסרטים. הנה סצינה לדוגמה:

בתוך מכונית שחנתה בתל־גנים ברמת־גן, ישבו שני חוקרים פרטיים ממישרדים של פלבסקי ורחמים. הם התבקשו לשמור על אישה שביקשה הגנה.

החוקרים הודיעו על המעקב למישטרה, כדי למנוע את התערבותה. לפתע עצר ליד מכונית החוקרים גבר חובש כיפה, ומשך החוצה את היושבים ברכב. הוא פתח בתיגרת־ידיים עם החוקרים, ואחר־כך הוציא מכשיר־קשר והזמין ניידת מישטרתית. החוקרים הסבירו שהם חוקרים פרטיים והם באמצע עבודתם, אך

בלש טייב (בשרותו במישטרה)
ניקמת השוטרים

החוקרים הפרטיים טוענים, כי המישטרה מתנכלת להם ומצרה את צעדיהם

דוברי המישטרה: אין שחר להרגשה זו, אין מתחים בין החוקרים לשוטרים

הגבר שלף תעודת־שוטר והודיע להם שהוא עוצר אותם.

בתחנת המישטרה ברמת־גן האשים אותם השוטר בתקיפה. יום שלם עובר על שני החוקרים הפרטיים, בתחנת־המישטרה, עד שפלבסקי ורחמים הצליחו לשכנע את הקצין הבכיר שהיתה זו פרובוקציה מכוונת מצד השוטר. התברר שהשוטר נשלח למשימה זו על־ידי בעלה של האישה.

להציל לקוח חף־מפשע

דני (35) **ואמיר** (31) הם מבעלי מישרד־חקירות בצפון תל־אביב. דני הממושקף והשקט ואמיר גבה־הקומה והדינאמי רשמו לעצמם שורה של הצלחות בשטח הבילוש הפרטי. דני עבד מוסד

בלש פלבסקי
מרגל בעיני זיגל

להבטחה, וכשהסתיים החוזה שלו בחו"ל הוא שב לארץ, ולפני כשנה וחצי פתח יחד עם אמיר מישרד לחקירות. אמיר עבד במשך תקופה קצרה במטה הארצי של המישטרה, אך החליט שהמוסד אינו לטעמו והפך חוקר פרטי.

„אנו בעד החקירות הקלאסיות, שבהן יש צורך לגלות יוזמה," מסביר דני, „אנו אוהבים משימות שבהן חייבים להשתמש בראש, לנצל את הרעיונות השונים, לנוע ולחדש. אך עלינו להיות זהירים ביותר. כל שוטר ממתין לעצור אותנו ומקווה לתפוס אותו על עבירה הכי קטנה על החוק. יש שוטרים שרואים בחוקר הפרטי גורם שיש לדפוק אותו."

„עקבתי אחרי אישה ברחוב," מספר אמיר, „שוטר אחד הבחין בי, רץ לאישה, גילה לה שאני צועד בעקבותיה, חזר בריצה אלי והתנפל עלי. אני הוצאתי את רשיון החוקר הפרטי שלי, אך השוטר אילץ אותי ללכת איתו לתחנת־המישטרה. שם הוא יעץ לאישה להגיש תלונה נגדי. לבסוף אחרי כשעה, הוא הודיע לי שהכל בסדר. אך בינתיים אני שרפתי יום עבודה במעקב אחרי האישה.

„בעצם, הרשיון שלי אינו מעניק לי שום סמכות ממשיות בעבודת היום־יום שלי. זוהי פשוט חתיכה נייר ללא שום ערך־קונקרטי. איני יכול לבקש מידע מהמישטרה עבור הלקוח שלי על סמך הרשיון שלי. גם אם אזדקק למידע הכי פשוט, כמו מיהו בעל הרכב שמיספרו כך וכך, לא אוכל לקבל את הפרטים האלה במישרד הרישוי.

„ובכל זאת, חרף התנאים הקשים שבהם אנו עובדים, אנחנו מצליחים להגיע לסיפוק מיקצועי ולהציל לקוחות חפים־מפשע שהסתבכו שלא באשמתם," מגלה אמיר.

„לפני כחצי שנה הצלחנו להציל בעלים של מיפעל ליצור פריטים עבור מישרד־הביטחון. עורך־הדין שלהם פנה אלינו וסיפר שלקוחותיו נאשמו והובאו לדין על שביצעו לכאורה מעשי הונאה כשסיפקו סחורה למישרד־הביטחון לא כפי שהתחייבו.

„היינו צריכים ללמוד שיטות ייצור ושיווק ועוד דברים כדי להכיר את הפרשה ואת המעורבים. עורך־הדין הדגיש שבעדויות שנמסרו ישנם חורים, ואנחנו התחלנו לבדוק את העדויות. אחד העדים טען שביום אחד, כשירד גשם, ראה כיצד עבר אחד מבעלי המיפעל עבירה. הלכנו למכון המטאורולוגי ובדקנו. התברר שבאותו יום בכלל לא ירד גשם. אחרי שהוכחנו שגם בנקודות אחרות שיקרו העדים, ואין להאמין להם, ביטלה הפרקליטות את כתב־האישום ובעלי־המיפעל יצאו נקיים מתיסבוכת שנמשכה כשנתיים. היתה זו הצלחתו של עורך־הדין, אך גם לנו היה בה חלק."

הרשיון אינו מעניק סמכות

דב גולדברג, רב־פקד לשעבר במישטרת־ישראל, מנהל מישרד לחקירות מאז שנת 1972. רוב החקירות שהוא מנהל הן כלכליות ולא חקירות פליליות, כי הוא „רוצה לישון בשקט בלילה". גולדברג טוען שהוא אינו רוצה לדרוך על היבלות של חבריו לשעבר, השוטרים. לדעתי, אילו הרשיון שמישרד־המישפטים מעניק לחוקרים הפרטיים היה מעניק להם סמכויות של ממש, היה טוב יותר בענף.

כיום, אפילו בלש פרטי שהוא קצין־מישטרה לשעבר, לא יזכה באהדה מצד חוקרי־המישטרה, הרואים בו חוקר ללא סמכויות.

גולדברג אינו מקבל לקוחות מהעולם התחתון. הוא שומר על המוניטין המישטרתי שלו. „עבורי עבודה זו היא תחביב יותר מאשר פרנסה. שורפים את הזמן, נשארים בכושר מיקצועי, וגם מרוויחים קצת כסף בנוסף לפנסיה."

„שוטרים רואים בי מתחרה"

בן־ארי (35) הוא בעל מישרד־חקירות שאותו הוא מנהל ביחד עם שותפו ישראל ברק (25), שהתחיל את הקאריירה שלו במישטרה הצבאית. בן־ארי עבד בעבר במודיעין אזרחי. השניים צברו במשך עבודתם נסיון עשיר, אך גם מרירות רבה נגד אנשי המישטרה המתנכלים לחוקרים הפרטיים.

סיפר בן־ארי: „אם אני נעצר במיקרה במחסום מישטרתי, כשאני עוקב אחרי מישהו, ואומר לשוטרים: אני חוקר פרטי, אנא רישמו את הפרטים שלי ואל תאלצו אותי להמתין עד שהאיש שאחריו אני עוקב יצליח לחמוק ממני, עונה לי איש־החוק: אם אתה חוקר פרטי, אז דווקא תעמוד בצד.

בלש בן־ארי (מצלם מבעד לעיתון)
„אתה חוקר פרטי? תעמוד בצד"

„אם אעקוב ברחוב אחרי מישהו שהתבקשתי לעקוב אחריו על־ידי הלקוח שלי ולפתע הוא יבחין בי ויזעיק את המישטרה, השוטר יוכל לעצור אותי על הטרדת אזרח. אסור לי לצלם אנשים דרך חלון דירתם.

„אם אני עומד במירפסת ומצלם את מה שאני רואה בחלון של הדירה שממולי, לא אוכל להגיש את התמונות לבית־המישפט כי בכך אני עלול להפליל את עצמי."

בן־ארי טוען ששוטרים רבים רואים בו מתחרה שיש להכשילו. כדוגמה הוא מספר על חקירה במיפעל לזיקוק שמן בהוד־השרון.

„בעל המיפעל דרש ממני לחקור פרשת גניבות במיפעל, וזאת אחרי שהוא כבר פנה למישטרה ושם נאמר לו שהם אינם יכולים להתחיל בפעולה מייד. לכן פנה בעל המיפעל אלינו.

„הלכתי לקצין־מודיעין של המישטרה עם רשימה של מכוניות ושמות של אנשים שלנו, וביקשתי שיתן הוראה שהשוטרים לא יפריעו לנו בתצפיות ליד המיפעל, כדי הגנבים לא ירגישו בנו. התשובה היתה שלילית. נאלצתי להבטיח לשוטרים שכשאלכוד את הגנבים אעביר אותם לידיהם, וההצלחה תיזקף לזכותם. רק אז הם הסכימו לשתף עימנו פעולה.

„אנו רוקדים על חבל דק. השוטרים רואים בנו גורם שיש לשים לו רגל. בארצות־הברית נכנס חוקר פרטי לתחנת־מישטרה ומבקש מידע, ובדרך־כלל מקבל אותו. אצלנו לא נותנים. הרישיון לא מעניק לנו שום סמכות."

מצא את הילדה וכמעט נעצר

אברהם טייב הוא בעל מישרד חקירות ותיק. הוא חוקר־מישטרה לשעבר. מאז הפך לבלש פרטי, הוא נאלץ לחיות במתח מתמיד בגלל חבריו־לשעבר השוטרים. סיפר טייב:

„מישפחה מאשדוד פנתה אלי שאגלה את עקבותיה של נערה בת 15 שנעלמה מהבית. הם חשדו שהיא נכנסה להריון ולכן נמלטה מביתה.

„פניתי למישטרה ושם אמרו שפירסמו בעיתונים על היעלמותה, אך ללא תוצאות, ולכן סגרו את התיק. לדעתם היא כבר קבורה איי־שם בחולות.

„אחרי חיפוש ממושך הגעתי לירושלים, למוסד של מישרד־הסעד לנערות הרות. מצאתי את הילדה מאשדוד במוסד, בהריון מתקדם. הודעתי לבני מישפחתה והם באו ולקחו אותה הביתה.

„אחרי שהילדה חזרה לביתה, התקשרתי לאותו חוקר ממישטרת אשדוד, שאמר לי לעזוב את החקירה מפני שהילדה מתה ונקברה בחולות. הודעתי לו שמצאתי אותה, והחזרתי אותה הביתה, והוא השיב בכעס: „רק עכשיו אתה מודיע לי על זה? אני מייד שולח שוטרים שיעצרו אותך!"

העולם הזה ביקש את תגובת המישטרה לטענות החוקרים הפרטיים.

תגובתה של רב־פקד ריבקה ווינטראוב, דוברת המטה הארצי של המישטרה: „החוקרים הפרטיים חייבים לפעול במיסגרת הסמכויות המוגדרות בחוק. אולי נדמה לבלשים הפרטיים שהמישטרה מצרה את צעדיהם כשהחקירות שלהם מתנגשות בחקירות של המישטרה. אבל אין שחר להרגשה שהמישטרה מתנכלת למי שעושה את עבודתו בהתאם לחוק."

ממטה מישטרת מחוז תל־אביב נמסרה תגובה קצרה: „אין אצלנו מתחים בין שוטרים ובין בלשים פרטיים."

■ מרסל זוהר

בלש ברק (משקיף מאחרי עיתון)
„רוקדים על חבל דק"

יעקב שרת / איש ממאדים

בין הקטיושות

קטיושה **כן** היתה. **מילחמה** לא היתה. ומלה ישנת נושנה, שמזמן לא עלתה על שפתיים, נזרקה ל„חלל ציבוריותנו", כמו שאומרים. הבלגה.

איך אומר בגין־מינוס־שניים במקרים שכאלה? שומו שמים! שומו שמים!

כמובן, אין זאת אומרת, שהמלחמה המיוחלת כל כך בלבם של כמה שרים ואנשי צבא לא תתחולל. אני משער, שיש מי שעומד עם שעון־עצר בידו וסופר את השניות עד מטח הקטיושות הבא, אשר יבוא או לא יבוא, ויש להניח שיבוא, אבל בתוך כך הופך העם כולו למועצת־מלחמה רבא, שכלי התקשורת מדווחים לו מדי רגע, בדיוק מדהים, את כל הפרטים העניינים למען ישקלם ויחליט החלטה מושכלת — כן מלחמה, לא מלחמה?

כך גם התחייתה והתחזקה־השתרשה תופעת השדולה המקומית, פרו־מלחמתית או אנטי־מלחמתית. תושבי הגליל יחליטו מחר אם על תושבי הנגב לשפוך דמם „למענם", ומחרתיים — להיפך. מזכיר את המצב המתרמז בשירת דבורה על הסולידריות השבטית של עם ישראל.

כך, מיטלטלים כבוכייר בין ג'ינגואיזם כל־יכול ובין הגיון מפוכח של „ומה אחר־כך?", מגלים אנשים רבים יותר ויותר את הקושי המהותי של דמוקרטיה להפריץ מלחמה. שימו לב, מכל מלחמותינו רק שתיים הותחלו על ידינו, אחת ב־1956 ואחת ב־1967. הראשונה, אם־כל־חטאת, הותחלה על־ידי מנהיג כריזמאטי במדינה אשר טרם נגמלה ממחלות ילדותה, ולאחר סידרת מיבצעים יזומים לחימום הקנה הלאומי־פטריוטי לצורך השראת אווירת „אין ברירה". השניה באה בימים שתחושת ה„אין ברירה" היתה מוחלטת כמעט. היום, ממרחק השנים, אנו יודעים שהיו ברירות אחרות. שלא לדבר על כך, שגלוי וידוע כי אותן שתי מלחמות יזומות לא מנעו התפתחויות שליליות שהולידו מלחמות חדשות וכמובן דחו את השלום באופן שמאפשר, כמובן, להתברך בקרבנות שהקריב עם ישראל על מזבח קיומו.

פעם שלישית זה הרבה יותר קשה.

נכון, מדי מספר שנים — יש כאן אולי איזו מחזוריות ארורה — שוקעים הזכרונות הקשים, נשכחות העלויות, ודור חדש, צעיר ותוסס כסוס מיוזן, שש לקרב ללא מחשבה מעמיקה, מזלזל במוות וזלזול גילי אווילי חולף, בוטח בפתרונות סופיים, וגם, אם לא איכפת לכם, שטוף־מוח על־ידי אי־אלה אנשי צבא זקנים, שאינם מתים לעולם וחצי תאוות המלחמה בידם.

נכון, לפעמים נדמה כי אפס חשיבה ופטליזם אסייני כבר כבשו כל חלקה טובה והשחיתו בנו את היכולת לנתח מצבים עתידיים, לעשות חשבונות של רווח והפסד. מלחמה? אז שתהיה מלחמה. יהיה מה שיהיה.

ואף על פי כן, כפי שנתחוור אפילו לראש הממשלה השחצן, שהבטיח באוזני כל העם „לא תהיה עוד קטיושה!" ואחר־כך חזר והתרברב בכך ש„שמונה חודשים לא היתה שום קטיושה" — והיתה קטיושה — להפריץ מלחמה זה לא כל כך פשוט בדמוקרטיה. את יוזמת מלחמת 1956 בן־גוריון יכול להסתיר מן הממשלה. הן **הוא** ידע, **הוא** היטיב דעת מה טוב לעם ישראל, ומה לו ולממשלה כולה? ביוזמת מלחמת 1967 היה אפשר לחלוק עם כל העם, בחיווצר לכאורה מצב של אין־ברירה מוחלט (ולא היא, אך לא זה המקום לנפץ פסל זה). היום — לא זה ולא זה.

והיום יש גם לאמריקאים מה לומר — והרבה יותר מה לומר — לפני מעשה.

ככה שהברירה היום היא בין צמצום ושינוי המשטר הדמוקרטי שלנו על כל היבטיו באופן שיקל על מעצבי המדיניות לחזור על דגמי 1957 ו־1967 — או לחפש פתרונות לא־מלחמתיים לבעיות שלמישהו נדמה שוב ושוב, שניתן לפתרן בכוח הזרוע.

בבחירות הממשמשות ובאות ניווכח איזו מגמה מן השתיים תתחזק, שכן בלי ספק הן יתנהלו על רקע פטריוטי־לאומי־לאומני מאוד. טלוויזיה צבעונית כבר יש.

מחלקת ההסברה

„מעריב" דיווח כבר פעמיים בימים טרופים אלה על מיני „רוגטקות" אימתניות המופיעים בידי שונאי־ישראל בגולן ובשטחים הכבושים, ככל הנראה מתוך תגובה ילדותית וחסרת־אונים על הידיעות והספרים המבשרים מציאות תותח גרעיני, טילים בעלי ראש־חץ גרעיני המרחיקים עד „גבולותיה הדרומיים של ברית המועצות" (יהודי אודיסה! מהרו, עושו חושו לאמריקה!) — בידי ישראל.

יהיו אולי מי שיתהו על התופעה החדשה למדי הזאת של ייצור נשק פלסטיני קר ועל משמעויותיה העמוקות מבחינת היחסים הישראליים־פלסטיניים — אולי מישהו יסיק, שהיחסים הללו מחריפים והולכים וזה לא טוב, ואולי מישהו ישיק שהיחסים מחריפים וזה דווקא כן טוב, מפני שבסופו של דבר מוכרחה לבוא התנגשות סופית, שתטהר את השטחים הכבושים מתושביהם הערביים. או כן או לא.

משום מה, אותי מטרידה ברגע זה שאלה אחרת לגמרי: „רוגטקה" זו שמבשרים עליה בעתון ככלי נשק אימתני, מהי?

ובכן, מן הראוי שבימים טרופים אלה ידע כל אחד מאתנו, כי רוגטקה אינה אלא מקלעת. פשוט מקלעת. מנסרים ענף מתפצל באופן שמתקבל חפץ שצורתו Y, בשורש החפץ הזה מחזיקים ביד שמאל, אל שתי הזרועות מחברים פיסת גומי של אבוב (אפשר לרפד את הנקודה האמצעית שברצועה, באופן שייקל להניח בה גוש מוצק כלשהו, אבן־חצץ או מתכת), מותחים ביד ימין את רצועת הגומי, וכאשר משחררים אותה בבת אחת המקלעת קולעת את הגוש הנתון בתוכה קדימה.

ומניין השם „רוגטקה"? פשוט מאוד, מאותה שפה שנתנה לנו את הקללה הלאומית שלנו. מן הרוסית.

„רוגה" ברוסית — קרניים. „קה" — לשון הקטנה. ואכן המקלעת נראית למחזיק בה כשתי קרניים קטנות.

ועכשיו נחזור נא לרגע אל זירת הקרב האיתנית. מי שקרא בעתון על ה„רוגטקה הדרוזית" ייווכח מייד, כי המדווח טעה טעות איומה. שם לא מדובר במקלעת־קרניים, אלא בכלי אחר לגמרי, שהוא מין רובה־קשת פרימיטיבי (אם גם מסוכן מאוד, ומחייב הרגעה בתותח אטומי), ואני שואל: איך אפשר לקרוא לרובה־קשת „רוגטקה"? הרי זו פשוט הטעיה, שעשויה לעלות לעם ישראל במחדל קונספטואלי! אני בטוח, שלדרוזים בגולן יש כינוי משלהם לכלי הנשק המסוכן שלהם, ואם ויתרנו על המקלעת העברית לטובת הקרניים־הרוסיות־הקטנות, למה לא נשתמש במונח שלהם, שבוודאי הוא מדוייק יותר?

אגב, מקלעת אינה קלע. קלע הוא אותו נשק נוראי שבו דוד המלך הרג את גוליית — זוכרים אותו? זה הילד השובב שהתרוצץ בשטחים ויידה אבנים באנשים בני עם זר, שהיו הרבה יותר גדולים ממנו — ועם ישראל האליל אותו, עשה אותו לגיבור, שר לו שירים עד עצם היום הזה. (לא חשוב). הקלע הוא נשק רחוק־טווח הרבה יותר מן המקלעת, והוא גם קולע אבנים גדולות הרבה יותר. זהו כלי־עזר חשוב לרועים (דוד המלך!) המחזירים אל העדר עז או כבשה המתרחקת מדי על־ידי ידוי אבן לקירבתה. הכלי עצמו פשוט מאוד. הוא מורכב משני חבלים באורך כחצי־מטר או מעט יותר כל אחד, המתחברים אל פיסת אריג שהיא ה„כף" שבה מניחים את האבן הנקלעת. אתה מחזיק בשני קצות החבלים (בקצה חבל אחד עושים לולאה ומשחילים בה את האמה) מניף את הקלע ומסובב אותו סביב הראש (אפשר גם בסיבוב אנכי בצד הגוף, וברגע הנכון — ברגע הנכון אמרתי, השמעתם? — משחרר חבל אחד. האבן שקיבלה תאוצה עצומה נורית בכוח איתנים, וככל שאתה מתיימן בקליעה אתה יכול להשיג טווחים עצומים ודיוק רב למדי (דוד!). בנעורי בירושלים לימדונו מדריכינו ב„מחנות העולים" לייצר את הקלע ולהפעילו ביד אמונה (אם אינני טועה, מנשה הראל הוא שניצח על המלאכה ועל האימונים, ואולי לוי הצולע?), וכל מי שידע לקלוע בקלע בז לבעלי המקלעות בוז עמוק! הרושם שעשתה הפעלת קלע על נערים ערבים שיידו בנו אבנים בטיולינו בהרי ירושלים היה מוחץ.

זהירות בורות!

אחרי „ככר העיר ריקה" שלא היתה ריקה, אחרי „אל תעקור נטוע" השיקרי — המנון חדש על כל שפתיים — „אל בורות המים!"

יהודים, השומעות אוזניכם את מה שנעמי שמה בפיכם? מה בורות? מי בורות? איפה בורות? מדוע בורות? של מי בורות? בשביל מה בורות? מתי בורות?

טוב, לכו, לכו כבר אל בורות המים! אם אתם משוגעים על בורות, מה אני יכול לעשות?

לי יש ברז. רוצה מים? פותח. לא רוצה? סוגר. לא הולך לבורות. לא רוצה בורות. ברז, זה מה שאני רוצה. כי ברז זה האמת. ברז זו המציאות. וקצת מציאות לא תזיק לנו פה בארץ בורות בורות נשברים, אשר לא יכילו המים.

פולחן המוות

שבו. שבו היטב. שרק לא תפלו לי. ועכשיו קיראו את שאלתי וחשיבו לעצמכם בשקט: היום, ממרחק השנים, לאור יחסי הכוחות הגלובליים והמזרח־תיכוניים, לאור הפירוד בעולם הערבי והמוסלמי, לאור השלום הישראלי־מצרי, לאור כוחו המתעצם של צה"ל — היה משנה אם שלושת המחבלים במעלות היו משתחררים בתיווך כלשהו, ועימם עוד איזה עשרים מחבלים ו־16 או יותר ילדים וילדות היו ממשיכים ללמוד בבית־הספר במעלות?

אז קסטנר, אם לא איככפת לכם, הציל יותר מ־16 ילדים. שמואל תמיר, שבילה לא־רע מעצר בקניה, לשמחת אביו — כפי שסיפר לי בשעתו אבי משה שרת (שבגלל מושגים משונים של „הדר" לא היה מסוגל לראות את עצמו נחקר בדוכן עדים על־ידי מי שלפי מושגיו־הוא היה שרץ נתעב — ולפי מושגי־אני דמגוג נאלח), היה כמובן מתאבד. מה ידידי אורי אבנרי היה עושה אינני יודע. גם מה אני הייתי עושה אינני יודע.

אבל קסטנר — הציל יהודים. המוח שלו, באופן משונה כל כך, לא היה מוח שמשון העיוור בעזה, לא המוח המעוות של אלעזר בן־יאיר, לא המוח המגלומני של בר־כוכבא. היה לו מוח אחר. מוח שבזכותו חיים עכשיו מאות, אלפים, אולי רבבות בני־אדם.

מוח כל כך אחר — שהיה צריך לתקוע בו כדור!

בגין, מלך ישראל

(המשך מעמוד 30)

להתברר שהקנאים המודרנים כקודמיהם, חרף מסירותם, בעוורונם ימיטו עלינו אסונות. נזכור ונזכיר לעצמנו עד כמה רעיונות הגאולה והשאיפה לדחוק את הקץ הם אצלנו עניין רגיש ומסוכן העלול לנסוך בנו שיכרון ולדחוף להתנהגות בלתי שקולה..."

תחת הכותרת המילכוד והמוצא פורט הרכבי את מטבעות התחזית, בניסוח: „ההחרפה בחילוקי־הדיעות בישראל עלולה להביא למצוקה פנימית ולפגוע באמונה בעתיד. הקיצוניים יצביעו שוויתור על הגדה יביא למה שראש־הממשלה הנוכחי קורא ,סכנת מוות'. המתונים יטענו שהישארותה בידי ישראל אינה אפשרית, או שתביא ל,המסת' ישראל ביישות ערבית־יהודית. שתי האפשרויות מציגות חזות קשה, כאילו מדינת ישראל עומדת לפני מבוא שאינו מפולש ומילכוד..."

הרכבי חושף בסיום את מטרת כתיבת חיבורו, ומבהיר: „גישתי בחיבור זה אינה שאין לישראל מוצא, אלא שעליה לבחור בין האפשרויות שלפניה, ובחירה זו, ככל בחירה מדינית בשאלה רצינית, היא בין רע לגרוע. הגרוע בעיני הוא המאמץ להשאיר את הגדה תחת שלטוננו... מה שמסתבר בעיני יותר הוא שישראל לא תוכל לקיים את שילטונה בגדה ובחבל עזה. ניתוק הגדה והרצועה ייכפה על ישראל. בין שתי האפשרויות של ניתוק זה בכפייה או ניתוקו מתוך נכונות מצד ישראל למשא־ומתן, עדיפה האפשרות השניה, שבה נוכל לזכות בתנאים טובים יותר. האוטונומיה, שבשביל מנהיגי ישראל הפכה לאמצעי להנצחת השילטון הישראלי בגדה וברצועה, תהפוך לאמצעי להפרדתה ולניתוקה מישראל..."

יו"ר עראפת
להכיר באש"ף

„מדיניות הרהב"

בפרק האחרון שכותרתו היא דחייה מזיקה, כופר הרכבי בצידקתה של מדיניות ההשהיה והדחייה של ממשלות ישראל, ובעיקר זו של בגין, והוא אף מזהיר את מנהיגי ישראל שהם עשויים לגלות כי למרות שביקשו להיטיב עם עמם, הם היו בעוכריו: „אני נושא עיני רק למטרה אחת: כיצד תזכה ישראל בתנאים הטובים ביותר, וחוששני שדבקות במדיניות הנוכחית בסופו של חשבון תביא להפסד. במילים אחרות, ש,מדיניות הרהב' תביא להחמצת אפשרויות כהפסד שגורמת לו ,מדיניות המורך'. המדיניות הנוכחית תשאיר מעמסת בעיות איומות, שכן ככל שעובר זמן, הן מחמירות. מי יודע, אם לא יתברר עוד פעם שהמנהיגים שביקשו להייטיב עם עמם, היו בעוכריו..."

סיפרו של אלוף (מיל') יהושפט הרכבי חזון, לא פאנטזיה מעיד כי האופציה הפלסטינית, שרק לפני כמה שנים נראתה כחלום־מדיני רחוק, מתחילה לקרום עור וגידים בעיניהם של הוגים מרכזיים בחברה הישראלית. אין ספק ש„מדיניות הרהב" של מנחם בגין, כפי שמכנה אותה הרכבי, מזרזת את חוגי המרכז להכיר ביישות הפלסטינית.

בסיפרו זה עבר עוד אלוף לשעבר בצה"ל את הרוביקון, והפעם, תוך שהוא מבסס את ראייתו החדשה על ההיסטוריה היהודית הרחוקה, על ניתוח מרד בר־כוכבא.

דן עומר

כל אשה מודרנית יודעת כי אין מקום לתחבושות

כשם שלא תמצאי אשה מודרנית הממשיכה לבשל על פרימוס, כן אין בנמצא אשה מודרנית המשתמשת עדיין באמצעי זה, שזמנו חלף מכבר, הנקרא "תחבושת". מי שהתנסתה אי פעם במוצר מיושן זה יודעת היטב עד כמה אין לו מקום בגופה ובחייה של האשה של שנות ה־80. התחבושת הינה גדולה ומסורבלת, מדיפה ריחות, עלולה להעביר כתמים וגורמת לתחושת אי־נוחות רבה בתקופת המחזור החדשי.

את, כאשה מודרנית, מבקשת להמשיך בכל פעולותייך, במשך כל ימי החודש, ולכן טמפון או־בֶּה הינו הפתרון האידיאלי, המאפשר לך לתפקד כרגיל וללא הגבלה 365 ימים בשנה.

או־בֶּה הינו אמצעי היגייני פנימי שעוצב במיוחד בהתאם למבנה האנטומי שלך, ולכן אינך חשה בו כלל. או־בֶּה הינו סמל לאיכות. טמפון או־בֶּה, בעל כושר ספיגה מעולה. או־בֶּה אינו מתארך ומתדלדל בעת הספיגה אלא מתרחב, אוטם ומתאים עצמו למבנה הפנימי. בזכות תכונתו זו או־בֶּה הינו הטמפון הטוב ביותר. לטמפון או־בֶּה ראש מעוגל המאפשר חדירה קלה ונוחה למקום המיועד לו. או־בֶּה אינו זקוק למוליך — דחיפה קלה והוא בפנים — בלתי מורגש ונעלם מעיני כל. גדולתו בקטנותו: תוכלי לשאתו בכיסך או בארנק הכסף שלך. רק לאו־בֶּה יש טמפון מעולה ללא מוליך בגודל מיני, המיועד במיוחד לנערות צעירות, החל מהמחזור הראשון, וכן נורמל וסופר. נסי את או־בֶּה — אין טוב ממנו.

טמפון או־בֶּה, האמצעי המודרני

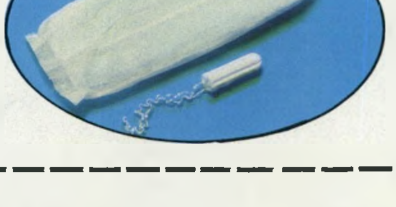

והבטוח ביותר לעומת התחבושת.

או־בֶּה טבעי ובטוח

לכ' או־בה מח' ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה 31020
נא לשלוח לי את חוברת ההדרכה והשי: 3 טמפונים בנרתיק

שם ______
כתובת ______
______ גיל ______
☐ משתמשת בטמפונים ☐ לא משתמשת

טמפון או־בֶּה ב־3 גדלים: מיני - לבתולה ולנערה המתבגרת; נורמל - למרבית הנשים; אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

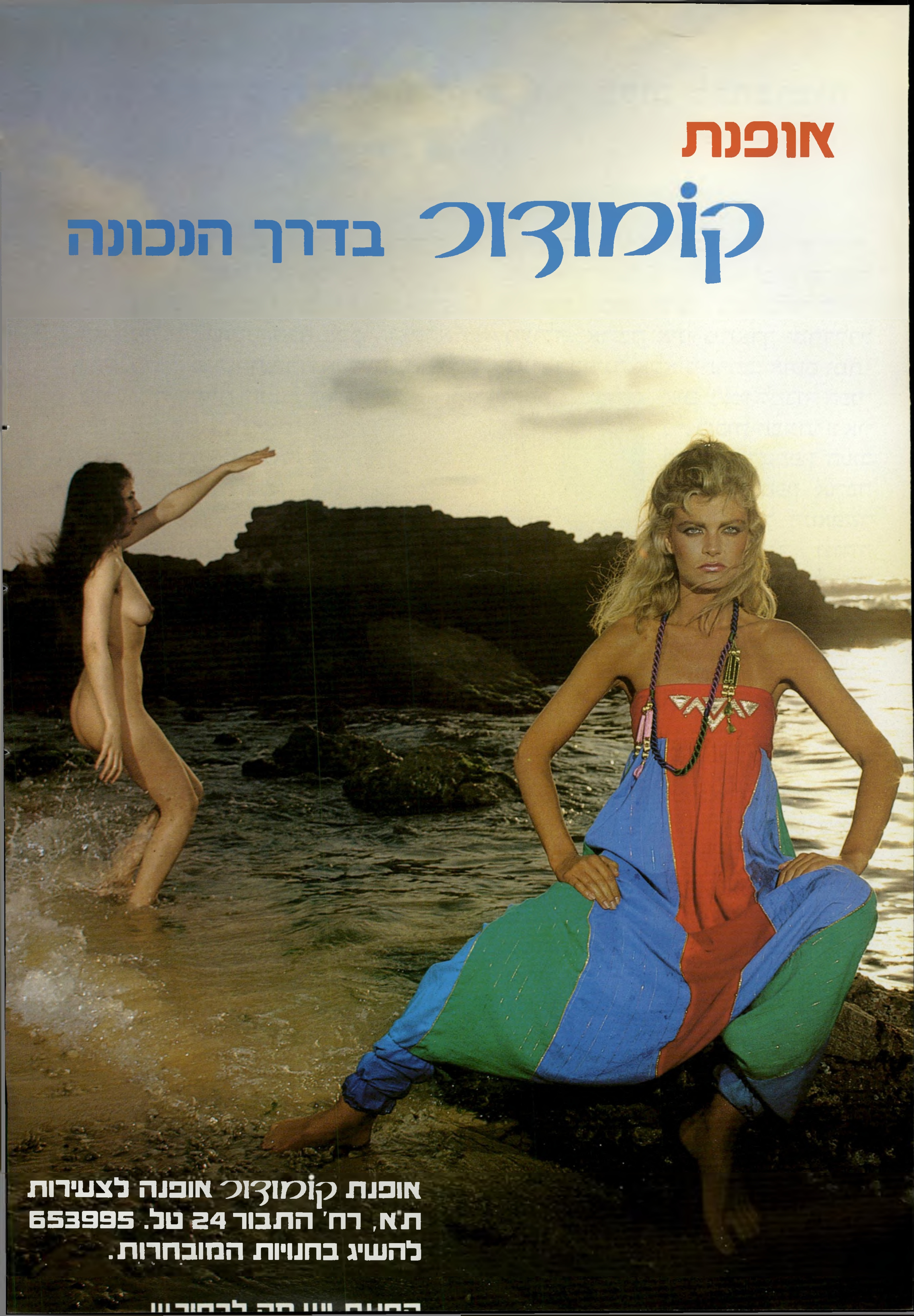
אופנת
קומודור בדרך הנכונה
אופנת קומודור אופנה לצעירות
ת"א, רח' התבור 24 טל. 653995
להשיג בחנויות המובחרות.

מבצע
עד ה-31.8.82

אוֹפִּיפַל

אפיכל אחד זוכה!

נכון, כל אחד זוכה בחולצת ״אפיכל״, או בספר אפיה, ואולי גם בטיסה לדיסניוורלד.

איך? פשוט מאד - אוספים אריזות של קצפת ״אפיכל״ (זו שמוכנה בין־רגע ותמיד מצליחה) פודינג וג׳לי ״אפיכל״ ושולחים אותן ל״מטע״ ת.ד. 160 חדרה 38101.

25 אריזות מזכות בחולצת ״אפיכל״ חינם (אין הגרלה - כל אחד זוכה).

25 אריזות + 50 שקל, ולביתך ישלח ספר האפיה החדש ״חג-עוגות״ (שמחירו בחנות 150 שקל).

בין כל המשתתפים במבצע יוגרלו 2 כרטיסי טיסה לממלכת האגדות דיסניוורלד שבארה״ב.

גיתם מערכות תדמית

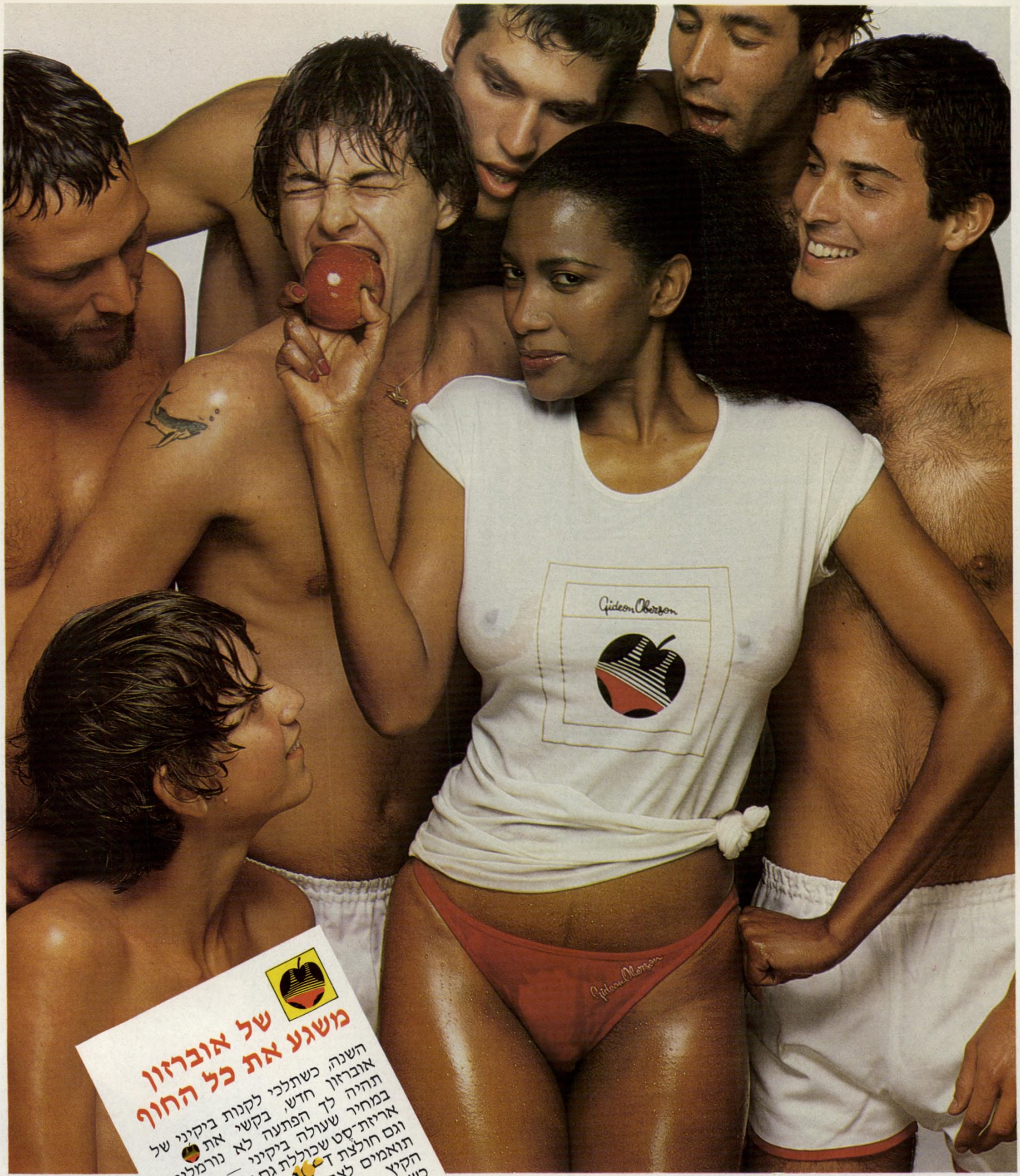
Gideon Oberson
משגע את כל החוף
של אוברזון
השנה, כשתלכי לקנות ביקיני של אוברזון חדש, בקשי את
תהיה לך הפתעה לא נורמלית. במחיר שעולה ביקיני — תקבלי אריזת־סט שכוללת גם את הביקיני וגם חולצת T מודפסת בצבעים תואמים לצבעי הביקיני שתבחרי. הקיץ תשגעי את כל החוף כשתופיעי עם של אוברזון.
במחיר שעולה ביקיני
תקבלי גם חולצת T נהדרת.
oberson 16+
החברה החדשה לאופנה ספורטיבית
לצעירים בעיצוב גדעון אוברזון

בני ברבש, מג"ד־מילואים מיוזמי מחאת הקצינים של „שלום עכשיו", מספר על הידרדרות המוסר וטוהר־הנשק של חיילי צה"ל וטוען: צה"ל אינו עושה די כדי למנוע הרג אזרחים!

מי שחושב שמפני שאני מג"ד אני לא יכול להביע את דיעותי, שיקפוץ לי

עדיין לא הגעתי לקו העצירה שלי. אני עדיין נותן צ'אנס לדמוקרטיה. כשארגיש שהגעתי לקו העצירה, אסיק מסקנות

אנחנו חיים במציאות פרוסית ספרטנית, שבה דברים שאומר קצין תשובים לאין ערוך מדברים שאומר מורא'

ריאיינה שרית ישי

אנשים כמוני, שעושים למעלה משלושה חודשי מילואים בשנה, משלמים את המחיר של מדיניות הממשלה

יש לי חברים שחושבים כמוני, אבל פוחדים להביע דיעה. הגענו למצב שבו אנשים פוחדים מהשכן, פוחדים מהמעביד

עמדתי ליד ביתו של בגין, שקרא לי ולשכמותי פרי־ביאושים, עם שלט ועם שתיים־שלוש נקודות מהביוגרפיה שלי

„החיילים שלי לא ירו באזרחים!"

בני ברבש היה אחד מקציני שלום־עכשיו שכינסו מסיבת־עיתונאים כדי למחות על התנהגות צה"ל בשטחים. באותו שבוע פירסם ברבש, במיסגרת „פורום העולם הזה", מיכתב גלוי לראש־הממשלה.

שמו של ברבש לא היה זר לי. קראתי את סיפרו „היקיצה הגדולה" והתרשמתי. זהו סיפורה של רופאה צעירה ואם לבת, שחברה, קצין צה"ל, שוכב חסר־הכרה בבית־חולים. זהו גם סיפורו של מפקדו של הקצין, העומד לפני ועדת־חקירה שאמורה לחרוץ אם הוא אשם בבזיון שחיסל כמעט את החטיבה. ה־קצין השוכב מחוסר־הכרה יכול להטות את הכף לטובתו של המח"ט.

הספר נכתב בעיקבות מלחמת יום־הכיפורים. זהו ספר אנטי־מילחמתי שלא רבים כמוהו יצאו־לאור אחרי מילחמת יום־הכיפורים.

פגשתי את ברבש בדירתו שבתל־אביב. היום, שנתיים אחרי שיחרורו מצה"ל, הוא סטודנט להיסטוריה, אך הוא טוען כי בגלל פעילותו בשלום־עכשיו שכח איך נראית האוניברסיטה.

ברבש הוא בן 30, יליד באר־שבע. אביו, מנחם ברבש, הוא איש הנוער־העובד־והלומד, היה חבר בהגנה ובפל־מ"ח, וכפי שמעיד עליו בנו — בעל השקפה סוציאליסטית אמיתית. אמו מורה. בגלל עבודתו של האב גדל בני בנגב, שם היה אביו אחראי על תוכניות פיתוח; שהה שנתיים בדרום־אמריקה ובמיזרח הרחוק, לשם נשלח אביו במיסגרת מישרד־החוץ, וגם היה ילד־חוץ בקיבוץ גדות. היום האב הוא ממנהלי חברת „עמיגור".

אחיו של בני הוא בימאי־הקולנוע אורי ברבש, ואחותו, חני, שהשתחררה זה עתה משירות סדיר, היתה אחת הפעילות המרכזיות ב„שירות־שווה". בצבא שירת בקומנדו הימי, עבר לגולני ושם עשה קורס־קצינים. הוא היה מ"מ, סמ"פ, והשתחרר לפני מילחמת יום־הכיפורים בדרגת סגן.

כשפרצה המילחמה הצטרף ליחידתו ולחם ברמת־הגולן. שם גם נפצע קשה. שלושה חודשים שהה בבית־חולים עד שהחלים. כיום הוא מג"ד מילואים בגולני. במיסגרת תפקידו הוא מעביר יותר משלושה חודשים בשנה בשירות מילואים. בעצם ימים אלה הוא עושה את שירות המילואים שלו.

בני נשוי לבילי, ששיכלה את אחיה במילחמת יום־הכיפורים.

● **מדוע החלטת לשרת בצבא־קבע?**

„החיילים שלי לא ירו באזרחים!"

(המשך מעמוד 67)

כששכבתי בבית־החולים אחרי שנפצעתי במילחמה, שכב לידי מח"ט החטיבה דאז, שהוא היום אלוף פיקוד־הצפון, אמיר דרורי, ושכבו איתי חבר'ה מהגדוד. הגיעו חיילים ישר מהקרבות. זו היתה מילחמה מאוד קשה, שגולני חטף בה מכה מאוד רצינית. היתה הרגשה של דחיפות למלא מקומם של אלה שהלכו, לחתום קבע כדי לאייש את שורות גולני.

כשיצאתי מבית־קיי, החלטתי לחזור לצבא. חזרתי לגולני. התקדמתי לאט־לאט בסולם הדרגות. קודם הייתי מ"פ, אחר־כך הלכתי לבית־ספר לקצינים, הייתי סמג"ד ואחר־כך הלכתי לפו"ם.

אחרי פו"ם התחלתי בהליכי התרת החוזה שלי עם הצבא. למעשה, מעולם לא התכוונתי לשרת בקבע זמן רב כל־כך. כשחזרתי לצבא היה ברור לי שאני הולך לשנה, כדי לשקם את החיל המוכה. אבל זה נמשך עוד ועוד.

● מדוע רצית לעזוב את הצבא?

באיזשהו שלב נגמר לי הסוס. הגעתי למסקנה שמעל דרגה מסויימת הצבא הופך למיקצוע, וזה לא עלה בקנה אחד עם נטיותי ועם טיבעי. לפני שנתיים השתחררתי, ומאז אני עושה הרבה מאוד מילואים, הרבה יותר מדי — יותר משלושה חודשים בשנה. את זה אני לא אומר כתלונה, אלא משום שיש לי תיאוריה, הגורסת שמי שמשלם את המחיר הגדול על מדיניות הממשלה הנוכחית, הם אנשים כמוני, המתנגדים לה בעצם. בגלל היותם קצינים ביחידות קרביות, הם נאלצים לעשות הרבה ימי מילואים, כדי לעזור להגשים את המדיניות הזאת.

לפני כמה ימים ישב פה חנוך בר־טוב, וסיפר לי שבר־לב סיפר לו שכשהוא יוצא למילחמה, הנהג שלו בזחל"ם מוכן להחזיר את כל השטחים, הנהג של הג'יפ שנוסע מאחוריו מוכן לפשרה, ואילו הנהג של מכונית־השרד שלו בקריה בתל־אביב לא מוכן בשום פנים ואופן להחזיר שטחים או לשמוע על פשרה.

יש לפעמים שאני מתווכח עם אנשים ושואל בצורה פרובוקטיבית איפה הם משרתים. זה שיש לי נטיות שמאלניות אינו עומד בסתירה עם מה שאני מוכן להשקיע. הרבה יותר קל להשקיע לימני, הדוגל בסיפוח מכיוון שמחיר הסיפוח הוא קודם־כל הרבה ימי־מילואים בשטח.

יש אנשים שאינם מבינים את האריתמתיקה הזאת. הם צועקים לי „בוגד," אבל בזמן שאני עושה יותר משלושה חודשים מילואים ונמצא כל עשרה ימים במישרד־הקישור של הגדוד — הוא לא עושה אפילו רבע מזה. לכן כשאומרים לי שבתחיה יש הרבה חיילים קרביים זה נראה לי נורמלי. ככה זה צריך להיות.

● לא מזמן התפרסם ספר שכתבת על מילחמת יום־הכיפורים, „היקיצה הגדולה". מתי כתבת אותו?

התחלתי לכתוב בשנה או בשנתיים האחרונות שלי בשירות הצבאי. כשהשתחררתי ישבתי כמה חודשים כדי להשלים אותו.

● מה דחף אותך לכתוב ספר כזה?

חוויתי את המילחמה, וזו חווייה שהתחילה לתת את אותותיה לא באופן מיידי. היה לי יחס דו־ערכי לצבא. מצד אחד, מערכת שדי הצלחתי להשתלב בה ומצד שני מערכת שמאוד הוקעתי אותה והתקוממתי נגדה. גם לגבי המילחמה היה לי מה להגיד, שלא לדבר על מצבה של החברה הישראלית אחרי המילחמה. והכי חשוב — אני אוהב לכתוב.

● זהו ספר די אנטי־מיליטריסטי...

זו היתה המטרה. זהו ספר שכתב אדם שלא הבין כלל את המילחמה, שרואה את המילחמה כמצב אבסורדי ומיותר, שאינו פותר שום בעיה מהותית. זה היה חלק מהמסר שניסיתי להעביר בספר.

● איך תלך עם הרגשה כזו לי מילחמה הבאה?

בהרגשה כבדה מאוד.

● איך תוכל לפקד על חייליך?

אני לא מודאג. זה אולי יישמע שחצני, אבל כמו רבים אחרים השייכים לחוג האידאי שלי, אני יודע להציב מחיצות בין מה שקורה באזרחות ובין הצבא. במיוחד כשפורצת מילחמה, אפילו תהיה זו מילחמה לא נחוצה, מילחמה מיותרת.

רב־סרן (מיל') ברבש

„נוצר הרושם, שהנופלים מסרו נפשם כדי לספח את הגדה..."

● איך תוכל להילחם על משהו שאינך מאמין בו?

כל מילחמה תהווה איום על גורל מדינת־ישראל. מרגע שיש איום, גם אם הוא נוצר באשמת חבורה של בעלי הגיון מטורף, האיום הוא מיידי ואצטרך לתת תשובה מיידית. כל מילחמה, שאלך אליה בלית ברירה, תהיה מילחמה גורלית.

זהו אחד הפראדוכסים שאני חי בהם. אם תפרוץ מילחמה — צודקת או לא — ברור לי שכמפקד־גדוד אעשה את העבודה על הצד הטוב ביותר. אם, למשל, תפרוץ עכשיו בצפון מילחמה שאפשר היה לדעתי למנוע אותה, נכנס למצב שצריך להדאיג אותי כתושב מדינת־ישראל. זה שיש גוף שסיבך אותי במילחמה מיותרת זה טיעון כשלעצמו, אבל אם אני הולך להימצא בסיטואציה עצמה, כבר לא ישנה מי חולל אותה.

מה שמרגיז אותי, זה שנוצר בארץ מצב, שאדם אורז את חפציו, עולה בשקט למטוס ונוסע לאמריקה ולא מגנים אותו. יש כאלה שאומרים שאפשר להבין אותו — אחרי הכל זו ארץ מטורפת, מילואים, מילחמות. אפשר להבין, יש לגיטימציה. לעומת זאת אדם שנשאר בתוך החרא ומנסה, במיסגרת לגיטימית, לצעוק, לעמוד על שלו ולהביע דיעה, מוקיעים אותו. לא משנה מה תרומתו, ולא משנה שהוא אזרח הממלא את חובותיו. הוא בוגד, פרי ביאושים.

● אם תפרוץ כעת מילחמה בלבנון, תלך למילחמה הזאת?

סוקרטס, יצא נגד החוק באתונה בכל מיני תחומים. יחד עם זאת הוא קיבל את המיסגרת ואת כללי המישחק. כשעמדו, אחרי המישפט הזדוני שערכו לו להוציאו להורג, יכול היה לברוח אבל הוא לא הסכים. הוא אמר: אני כאן, אז אני משחק לפי כללי המישחק. מי שמחליט שאין בו נכונות לצאת למילחמה, שהוא מסכים לה או לא מסכים לה, אז אולי מקומו לא כאן. כל זמן שהמדינה מתנהלת כמו שהיא מתנהלת, אני אמלא את חובתי.

> גם הכיבוש „הנאור" הוא בלתי־נסבל וגורם לחיילים לאבד צלם אנוש ולהתייחס לאנשים אחרים כאל דבר נחות

● אתה מתקומם נגד דברים במדינה, ואתה משחק לפי כללי המישחק. מתי לדעתך מגיע הזמן לשבור את הכלים או להרים ידיים?

כל אדם קם בבוקר ומסתכל בראי, וצריך לעשות הערכה מחדש של המצב ולהחליט האם הגיע לקו העצירה. קו עצירה הוא מושג צבאי, שפירושו — מהקו הזה אין נסיגה אחורה. לא מילאת את המשימה, כלומר נכשלת. אני עדיין לא הגעתי לקו העצירה. כאשר ארגיש שאני מתקרב, אצטרך להסיק מסקנות. עם כל תהליך הלאומנות והסחף ימינה, אני עדיין יכול לכנס מסיבת־עיתונאים כקצין־מילואים בצה"ל, לעורר סערה, ולחזור לישיבה אצל המח"ט.

● מה גרם לך להצטרף לשלום־עכשיו?

הייתי תמיד אוהד פאסיבי. בא להפגנות ועומד מהצד. אחרי ההפגנה שבה הניפו את דגל פלסטין ושלום־עכשיו התכחשו להנפת הדגל ובגין קרא להם „פרי ביאושים", התקשר אלי אחד הפעילים ואמר שרוצים לעשות מישמרות מחאה נגד התבטאות ראש־הממשלה, ורוצים להציג אנשים עם עבר צבאי.

● העבר הצבאי חשוב?

זוהי מציאות פרוסית, ספרטנית, שבה דברים שאומר קצין חשובים מדברי טוראי. לא אני ולא שכמותי המצאנו אותם. בגין אומר לגאולה כהן: את יודעת כמה כדורים עצר אריק בגופו? דבר שאני, דרך אגב, כלל לא בטוח בו. במילחמה הוא נפצע קל ושם תחבושת ענקית כדי שכל העולם יראה.

זוהי מציאות שכלל אינה לרוחי. כשבגין דיבר למישפחות השכולות ביום הזיכרון, הוא הפך את זה לנאום תעמולה פוליטי. נוצר רושם שהבנים מסרו נפשם כדי לספח את הגדה. שוב שימוש מכוער בסמלים רגישים, כדי לקדם פוליטיקה. אחיה של אשתי נהרג במילחמה, והדברים האלה מאוד קוממו את מישפחתה.

> יש מיקרים מעוררי־פלצות, מיקרים שבהם עוצרים אנשים על לא סיבה, נכנסים ויוצאים לבתים, מטילים עוצר, ואף אחד במדינה לא מתרגש. זה הפך לעניין מובן־מאליו

לא אנחנו מעצבים את דפוסי החשיבה המעוותים האלה, שבהם לקצין יש יותר תוקף מאשר לחייל, ולמישפחה שכולה יש יותר מה להגיד מאשר למישפחה רגילה. והעניין חוזר על עצמו בישובי הצפון. הרמטכ"ל וראש־הממשלה מזמינים לחצים על העם. כאילו לי, בתל־אביב, לא איכפת מה יקרה בגבול הצפון, כי אני לא באיזור הסכנה. הם מאפשרים לראש מועצת מטולה להמליץ לצה"ל כן להיכנס או לא להיכנס ללבנון, ולי אין יד בזה, כאילו שאני לא אשלם את המחיר כשיגיעו ספינות־הטילים לחוף תל־אביב. אריק ספג כדורים, אז הוא יותר ציוני מגאולה כהן, מטולה על הגבול, לכן לתושביה יש יותר מה להגיד מאשר לי. כששני מג"דים אומרים משהו זה מעורר מהומה, ולטוראים איש לא שם־לב.

● האם השתתפת בסופו של דבר במישמרת שמחתה על התבטאותו של ראש־הממשלה?

כן, עמדתי כל היום עם שלטים מול בית ראש־הממשלה. על השלטים כתבנו: „איתנו כינה ראש־הממשלה פרי ביאושים" והוספנו כמה פרטים מהביוגרפיה שלנו. בתחילה לא ידעתי אם ללכת או לא. אני מרגיש מגוחך במצבים כאלה, מעדיף לעמוד בצד. בכלל, זה שעברתי לפעילות היה בשבילי דבר די מהפכני. לא היו לי שום מחשבות בכיוון. גם כשחייבתי פעולות, היה לי לא נעים לפעול ממש. ואז, מול ביתו של ראש־הממשלה, עברתי חוויה שבעיקבותיה כתבתי את מה שכתבתי, מיכתב גלוי לראש־הממשלה (העולם הזה 2332).

עמדתי שם, וכל מיני עוברים ושבים, שבכלל לא התייחסו לעניין עצמו, התחילו לקלל אותי. מי שמתנגד לבגין מזוהה באופן אוטומטי עם אש"ף, והוא בוגד. זה הדליק אצלי נורה אדומה. הציונות היא לא נכס של בגין ולא של ז'בוטינסקי ולא של הרביזיוניסטים.

ראש הממשלה דוחק אותנו באופן מתוחכם לפינה. הדיעות שאנחנו מביעים לא לגיטימיות, כי הן נוגדות את דיעותיו. בשבילי זה היה שוק. האנשים עצרו וקראו לי בוגד, עוכר ישראל, אש"פיסט. אנשים ירקו עלי ואני, ממישמרת־המחאה שלי, הלכתי לעשות ראיונות ומישפטים שקשורים לגדוד. איזה עולם! איזה פראדוכס! רגע אני בוגד בגלל דיעותי, ורגע אני מג"ד קרבי של צה"ל. הייתי המום.

● אילו אנשים קראו לך בוגד ואש"פיסט וירקו עליך?

כל מיני אנשים, מכל העדות ומכל הגילים. עצרה אשה בוולוו וקראה: „אתם רקובים, אתם לא פירות־ביאושים, אתם אפילו לא פירות. צריך להרוג אתכם!" עמדתי עם בחור שאיבד את כף ידו, ואשה אחת צעקה לו: „עד שלא תחטפו כדורים לא תדעו!" באתי הביתה מזועזע. עד היום לא נרגעתי מהחוויה.

● כאשר שלום־עכשיו נסעה להפגין בהתנחלות תלם, היא נעצרה על־ידי קצין צה"ל. סיפרו לי שניסיתם להפריע לקצין בעבודתו. כיצד אתה, כקצין, נהגת כך?

זה לא מדוייק. בצומת חברון הוצב מחסום של כוחות־הביטחון, ופיתאום הכריזו על המקום כשטח צבאי סגור. הקצין טען שרק עם הזמנות אפשר להיכנס, החלטנו מייד שלא נפר הוראה של צה"ל ונפגין במקום, כי אנחנו לא רוצים להתנגש עם הצבא.

אחר־כך ראינו שהוא נותן לאחרים לעבור. אמרנו לו שלא יתכן שהוא יעניק יחס של איפה ואיפה. נוצר פקק והקצין נכנס לפאניקה. הוא כנראה קיבל הוראה לעצור אותנו בכל מחיר — אולי כדי לשמור על האופק של אריק שרון, כדי שלא יפריעו את שדה־הראייה שלו, שלא ירגיזו אותו מול העיניים. גם זה איזה תפקיד חדש שעל הצבא הוטל לאחרונה.

● איזה עוד תפקידים הוטלו בי אחרונה על הצבא?

תפקידי שיטור ברמת־הגולן ובכפרי הדרוזים. קשה לתאר את גודל השגיאה ואת האווילת שבהכרזה על שטח זה כמדינת־ישראל. אם אמנם זו מדינת־ישראל, שיטפלו בו מישרד הפנים והמישטרה.

הכרזתם על סיפוח — נהלו אותו כמו שאתם מנהלים את המדינה. מה פיתאום לשלב את החיילים בתפקידי ז'נדרמריה? אפשר לנהל ויכוחים, אי־אפשר להתעלם מכך שחיילי צה"ל עשו תפקידי שיטור — תפקידים החורגים מתפקידו של הצבא.

● מדוע כינסתם את מסיבת־העיתונאים?

יובל נריה חזר משירות בשטחים מזועזע מאוד.

● גם אתה חזרת משירות־מילואים בשטחים הכבושים.

ענן של גאז־מדמיע בעת הפגנת „שלום עכשיו” מול ההתנחלות ביום־העצמאות
„קראו לי פרי־באושים, עוכר־ישראל, אש״פיסט...”

במהלך מסיבת־העיתונאים הדגשתי, ש־לאחרונה לא שרתתי בשטחים. השדר שלי היה בעניין העיקרון, רציתי להתריע נגד הסימפטום של הכיבוש. גם הכיבוש „ה־נאור” הוא בלתי־נסבל, וגורם לחיילים לאבד צלם־אנוש ולהתייחס לאנשים אחרים כאל נחותים מהם.

מה שמזעזע אותי הוא שמיקרים מעור־רי־פלצות — כמו עצירת אנשים, כניסה ויציאה לבתיהם, הטלת עוצר — לא גור־מים התרגשות לאף אחד. זה הפך לעניין

בר־לב סיפר שכאשר הוא יוצא למילחמה, הנהג שלו בזחל״ם מוכן להחזיר את כל השטחים תמורת שלום

מובן מאליו. מזעזע אותי לחשוב, שיש אנשים שאינם מבינים כי מישטר כיבוש מוביל לתופעות כאלה.

● **מדוע שלחת מיכתבים למער־כת המכהירים שלא שירתת לאח־רונה בשטחים?**

מכיוון שגם מכותרות העיתונים, גם מ־הכתבה בטלוויזיה, השתמע כאילו אמרתי שחזרתי זה עתה משירות־מילואים. ואני בפרוש אמרתי, שלא חזרתי משירות־מילו־אים. לא רציתי שהחיילים שלי יגידו: המג״ד שקרן, לא חזר ממילואים.

אל תשאלי מה עובר עלי בגלל הכותרות הלא־נכונות בעיתונים. התקשר אלי ביום החמישי עיתונאי ואמר לי: „יש לי פה הצהרה מחייל שלא היית בשטחים בזמן האחרון.” עכשיו לך תוכיח שאין לך אחות.

● **מה אמרת לעיתונאי?**

שאותו חייל לא יודע אם הייתי או לא הייתי בשטחים, כי אם הוא לא במילואים זה לא אומר שהמג״ד לא נמצא במילו־אים. נוסף לזה, אמנם לא הייתי בשטחים, אבל אני מכיר את השטחים מזה 13 שנים, בעתות רגיעה ובזמן מהומות, ויש לי השקפת־עולם. אני מתראה עם אנשים, שומע עדויות. חזרתי והדגשתי, שלא חזר־תי זה עתה מהשטחים.

● **אתה חושש מדעתם של חיי־ליך עליך?**

לא בוודאי שלא. מעולם לא חששתי ש־חיילי ידעו את דיעותי. אני חושש שהם יבינו כאילו אמרתי לא אמת, וזה אכן השתמע מהכותרות ומהכתבה בטלוויזיה. החלטתי שאני לא רוצה להגיע למשבר־אמון עם חיילים שאצטרך לצאת איתם אולי למילחמה, אז פירסמתי מיכתבים ל־מערכת. מעבר לזה — מי שחושב שמפני שאני מג״ד, אני לא יכול להביע את די־עותי, שיקפוץ לי: זה שיש לי אחריות במיסגרת הצבא, זה לא אומר שעלי לשתוק כשאני רואה דברים המזעזעים אותי.

יש כאלה האומרים שמפקד בכיר הוא דמות שאסור שתהיה במחלוקת פוליטית. כלומר, אם הוא מהתחיה זה בסדר, אם הוא מהשמאל הוא בעייתי. זהו פאראדוכס קשה, וזהו מחיר כבד שאנו משלמים משום שאנו חיים במדינה מטורפת.

● **למה כל־כך מעט מפקדים ב־צבא חושבים כמוך בענייני מוסר, שטחים, טוהר־הנשק?**

מה שחושבים מפקדים בצבא זה סוד, הם אינם יכולים לבטא את מחשבותיהם. אך אני יכול להגיד לך שהדיעות בתוך הצבא חלוקות.

● **מדוע, לדעתך, התלכלך טוהר־הנשק, מה קרה למיתוסים שאתה ואני חונכנו עליהם?**

פה אנחנו מגיעים לבעיה קשה. בכיבוש מתמשך אי־אפשר לשמור על טוהר־הנשק. גם מי שמאוד מתאמץ, גם מי שמאוד ירצה, לא יצליח לשמור עליו.

בתוך המיגבלות, אני מאמין שצה״ל עדיין יכול לעשות יותר ממה שהוא עושה בעניין הזה. אין מה לעשות כאשר עם אחד לאט־לאט מסגל לעצמו את האמונה שחיי ילד בן עם אחר שווים פחות. זה בהכרח יוביל לתופעות מכוערות, גם אם הצבא יתאמץ בכנות למנוע אותן.

● **כיצד אתה מסביר שחיילי יחידות מובחרות כמו הצנחנים, למשל, שפגשתי בתפקידי שיטור ברמאללה, מאמינים שהם נוהגים נכון?**

הם ילדים שגדלו בשילטון כבוש, צמחו עם זה. זה נראה להם מובן מאליו, וככל שהשנים יעברו כך יהיה יותר קשה ל־השתחרר מהמיתוס שהשטחים שייכים לנו. הפרופגנדה הטוענת שזה לא תלוי בנו ואנחנו לא אשמים, שאנחנו צריכים להח־זיק את השטחים וזה באשמתם שאנחנו נוהגים בהם ביד קשה, תלך ותחריף, אלא אם תהיה תפנית רדיקאלית.

● **כיצד אתה מתנהג עם חייליך בשטחים?**

אני מנסה לעשות ככל שביכולתי למנוע מצב של חיכוך עם התושבים. מתוך נסיוני הדל אני יכול להגיד שהצלחתי.

אני מכיר את השטחים המון שנים. שירתתי בתקופה הכי־סוערת, כשאריק היה אלוף פיקוד־דרום ועשה סדר בעזה — ואז זרקו רימונים ולא אבנים, ומחנות הפליטים היו אז לא פחות בעייתים. שירת־תי גם בתקופות של רגיעה, הייתי שם כטירון והייתי שם כמג״ד. בכל אותן שנים לא יצא לי להיות מפקד על כוח שפתח באש. החיילים שלי לא ירו באזרחים.

אני מאמין שקיימים אמנם מצבים, ש־לחייל אין ברירה — הוא מבוהל, מפוחד, לא יודע מה קורה, עומד בתוך ברד של אבנים. זה מפחיד, ואז אין ברירה, פותחים באש. אבל אני מתקומם נגד כך שבכלל נוצרות סיטואציות כאלה. הן נוצרות קודם כל משום שיש כיבוש, ובמיסגרת הכיבוש יש מגמה למדיניות של פרובוקציה.

מה שקרה בסעיר היה מיותר. היתה מהומה בחלחול, נפגע מקומי ומת. הוא היה בן הכפר סעיר, היתה מהומה בסעיר בגלל מותו. פעם המדיניות של הצבא היתה לצמצם את נקודות־החיכוך בין האוכלוסיה והצבא למינימום הכרחי כדי לקיים ביט־חון שוטף — לא להגדיל את ממדי ה־חיכוך ולא להגיע למקומות שחשיבותם בטלה בשישים. אז הכפר הנוראי הזה יצא והניח מחסומים בכבישים שכמעט לא עוב־רים בהם. אז מה? אז צריך היה להכניס צבא כדי לזעזע, לפתוח באש ואז להרוג עוד אחד, בשביל מה?

ועניין ההתנחלויות שתקועות לערבים בתוך הנשמה? בן־אדם קם בבוקר ורואה מול החלון שלו התנחלות. גם המתון ש־במתונים יזעק.

ההתנחלויות שוללות מאיתנו את ה־מצב שבו הגדה היתה קלף מיקוח. משקיעים שם מליונים, תשתית אדירה. מי שמגיע לאריאל מקבל שני קווי טל־פון, יש שם מרכזייה חדשה — בתל־אביב אדם מחכה 17 שנים לטלפון. ותפיסת ה־קרקעות? נכנסים לנשמה של המקומיים, המתנחלים מסתובבים באופן הפגנתי ו־פרובוקטיבי. דבר אחד ברור: לאומיות היא דבר הצומח בהדרגה. כאשר מכניסים קבוצת אנשים בהתגבשות לסיר־לחץ, זה קטליזטור. ואנחנו הקטליזטור של האומה הפלסטינית.

● **מדוע כינסתם מסיבת־עיתונ־אים לפני שפגשתם באריק שרון?**

החלטנו שאם יסכים להיפגש איתנו, לא נכנס מסיבה. אך הדובר שלנו לא הצליח להגיע אפילו לפקידים הבכירים. לבסוף הפנו אותנו לפרקליט הצבאי ולעוזר־השר.

הלכנו לפרקליט ומסרנו לו עדויות קונ־קרטיות, כדי שהוא יחליט אם להמליץ ל־העמיד מישהו לדין או לא. למרות שהופעל עלינו לחץ על־ידי עיתונאים לספר סיפו־רים סנסציוניים, לא עשינו זאת. רק ניסינו לעורר דעת־קהל.

● **יושב־ראש ועדת־החוץ־והבי־טחון, אליהו בן־אלישר, אמר ש־הוא לא נפגש איתכם כי אתם מג־לים סודות צבאיים.**

זה מעצבן אותי ומרגיז אותי. אנחנו לא מגלים סודות צבאיים. אפשר להתווכח מה זה סוד צבאי. אם להכות באופן ברו־טאלי ילדים זה סוד צבאי, אז אני לא שומר על סוד כזה. בכלי־התיקשורת, אצל פרשנים צבאיים אני מגלה סודות, שבדרג צבאי אפילו לא היו מגיעים אלי. כך שכל התירוץ הזה הוא זול. בשימחה אעמוד לדין אם יוחלט שגיליתי סודות צבאיים — זה רק ישרת את מטרותי הפוליטיות. ל־עניין הסוד הצבאי אין שחר.

● **למה אינכם מפרסמים את ה־ידוע לכם בפרטי־פרטים ברבים?**

היתה החלטה שלא לפרסם. בפגישה של בני־נוער עם שלום־עכשיו שאלו את ב. מיכאל: על מי היית יורד במדורך הסא־טירי השבוע? והוא אמר: „על בני בר־בש, שמשחק ילד־טוב־ירושלים. שעתיים עומד ומבלבל לכולם את המוח, ובסוף הולך ומספר את הסיפורים המעניינים ל־פרקליט הצבאי.”

קשה לי להתמודד עם רמה כזו של טיעונים. אני עדיין חושב שצריך לפעול במיסגרת כללי המישחק. יש מצבים שבהם אני לא יכול להגיד: שברו את הכלים. העברנו את הסיפורים לפרקליט מתוך אמונה שהוא ימצה את הדין במישור ה־צבאי.

● **אתם רוצים למצות את הדין או לעורר דעת־קהל?**

גם כשהצבא ינסה להקפיד על מוסר ועל טוהר־הנשק וגם אם הפרקליט ימצה את הדין, לא נבוא על סיפוקנו. רצינו ש־הציבור ידע שהכיבוש הממושך משחית, שהוא רעה כל־כך חולה, שיפרק בסוף את המדינה לחתיכות.

● **אתה מכיר הרבה אנשים ה־חושבים כמוך?**

אני יודע שכל מיני אנשים חושבים כמוני אבל לא מוכנים להירתם למאמץ מכל מיני סיבות ותירוצים. אנשים אומ־רים לי: צריך להרעיש עולמות! אבל הם חוששים, אולי אפילו פוחדים.

יש ציבור שצריך לרדת למחתרת, או שמעז לפתוח את הפה רק בקרב החברים הקרובים — לא בקול רם מדי כדי ששכן לא ישמע ושהמעסיק לא ישמע — וזה דבר חמור. המחנה היוני מתחיל לחשוש לבטא את דיעותיו בפומבי, כדבר מובן מאליו. מתעורר איזשהו היסוס. כל זה סימן ש־בגין משיג את מטרתו, שהדגל של הציונות עבר למחנה הרביזיוניסטי ומי שלא שייך למחנה הזה הוא מהעבר השני של הציו־נות.

זהו, לדעתי, אור אדום לכולנו. כי אם יש מי שמרגיש שהוא לא חופשי להגיד מה שהוא חושב, זהו סוף הדמוקרטיה, זה דבר שלא יעלה על הדעת.

אזרחים זועמים מתווכחים עם ברבש במישמרת־המחאה
„אני מגדל לי לאט־לאט אולקוס במצב מתקדם...”

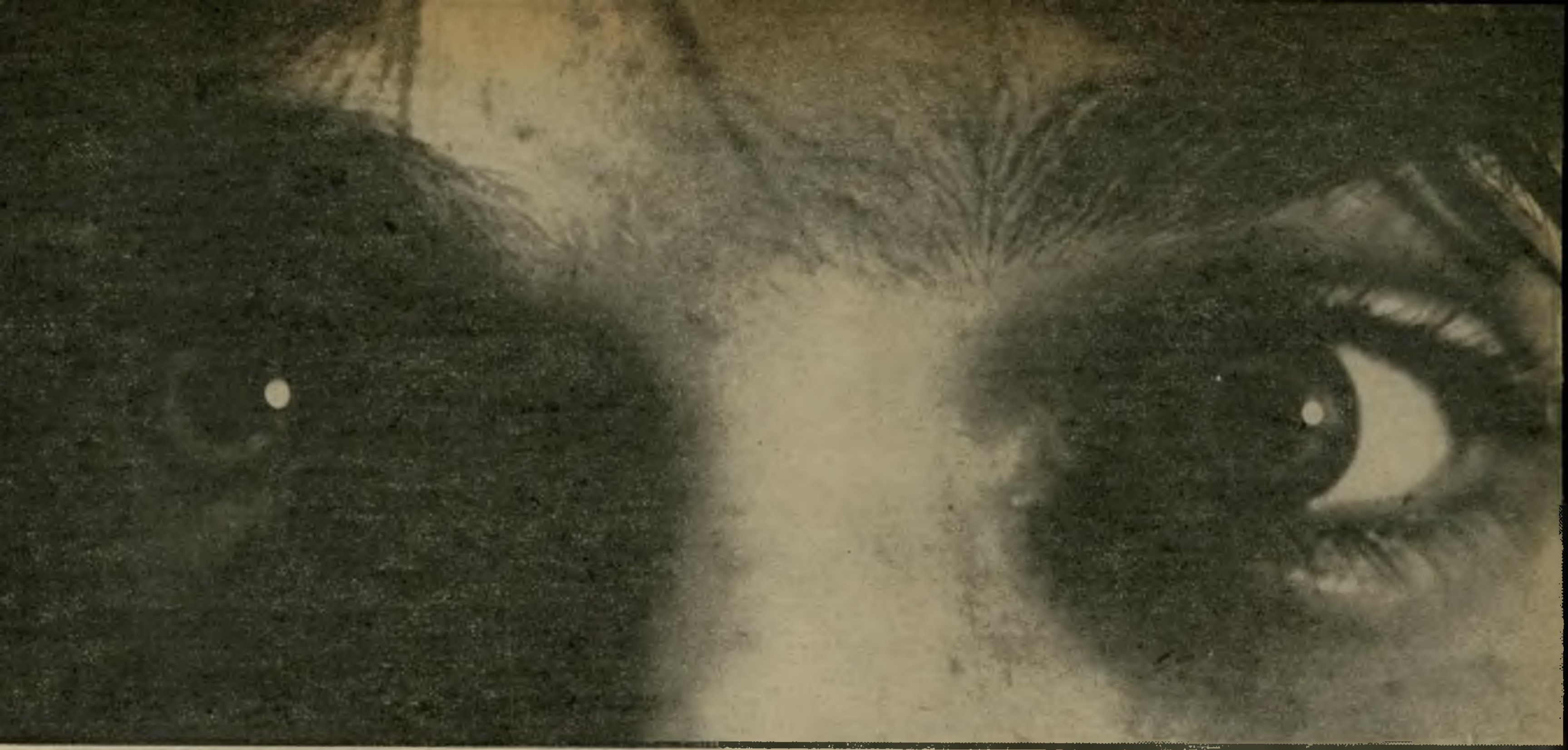

סיפורה של נאנסת

הרבה דובר ונכתב על מגפת מעשי־האונס הפושטת בארץ

סידרה זו מנסה לגלות אם יש משותף למיקרים, לאנס ולקורבנות

„**א**ינני יכולה לישון בלילות. מעולם לא ראיתי את האיש שהורשע באונס שלי. ביקשתי מהמישטרה לאפשר לי לזהותו, אך הם התעלמו מבקשתי, והוא נדון ל־15 שנות מאסר. אולי זה לא הוא? אולי הורשע אדם אחר? המישטרה אמרה לי כי הוא הודה באשמה, אבל אני יודעת שבארצות־הברית יש המון מטורפים שקופצים על כל פשע ומודים באשמה.״

איריס (שם בדוי, היא ביקשה שלא לגלות את שמה ואת מיקצועה) קיבלה אותי בדירתה ופיזרה מייד את חששותי, „את יכולה לשאול כל שאלה,״ אמרה לי.

בדירה היו באותו זמן הוריה הקשישים, שבאו לבקרה מארצות־הברית. הייתי נבוכה במיקצת לשמוע את סיפור האונס מפיה, בנוכחות הוריה, אך היא שוב הרגיעה אותי ואמרה: „אל תדאגי, הם מכירים את כל הסיפור. הם יודעים פרטים שאת לעולם לא תדעי, זה בסדר.״ בכל זאת, לבסוף, סגרה את דלת החדר ושוחחה איתי ביחידות.

איריס נמצאת בשנות השלושים שלה, נמוכה, שמנמונת ובהחלט לא יפהפיה. היא לבושה בג׳ינס דהוי, ושערה אסוף בקשר פרוע. היא נעימה מאוד ופתוחה לשיחה, ואינה נרתעת מלדבר על מה שקרה לה. היא נמצאת בישראל רק כשנתיים. כיום היא עובדת על תואר הדוקטור שלה במדעי־הרוח.

שיחה בטלה וקיצור דרך

לפני כשנה וחצי, בבוקר קיץ, נסעה איריס לירושלים לערוך סידורים אישיים. מכיוון שהיה זה בוקר שבת ולא היתה תחבורה ציבורית, היא ניסתה למצוא מונית שירות. אך כאשר הלכה בכביש הראשי עצרה לה מכונית והנהג הציע לה טרמפ. היא עלתה ללא כל חשש. „אני מבקרת בישראל כבר הרבה שנים, ותמיד נסעתי כאן בטרמפים. עברתי את כל הארץ כך, ולא קרה לי כלום. אני לא פחדנית,״ היא מספרת, ולכן נסעה במכונית אחת עד צומת בני־ברק ושם עצרה טרמפ נוסף, עם צעיר שאמר כי מחוז חפצו הוא ירושלים.

כאשר הגיעו לצומת בכביש, לא פנה הנהג לכיוון ירושלים אלא לכיוון אשדוד. לאיריס אמר כי הוא מכיר קיצור דרך, ולכן הוא נוסע בדרך זו. הם שוחחו בעברית. הוא סיפר כי יש לו קרובי מישפחה בארצות־הברית, ודברים בטלים אחרים. לא היה בשיחה כל דבר ששונה משיחות שיגרתיות בטרמפים. „דיברנו המון, אבל אני רגילה לכך, חלק מחבריי הטובים ביותר בישראל היכרתי בצורה כזאת, בטרמפ או בשיחה שנקשרה באקראי ברחוב.״

במקום מסויים, שאותו לא הכירה איריס, פנה הנהג לדרך־עפר. לא היה איש בסביבה. הוא שלף אקדח והחל קורע את בגדיה. ברגע הראשון ניסתה איריס לתפוס את האקדח. „לא האמנתי שזה אקדח אמיתי. אבל כאשר נגעתי בברזל הקר הבנתי שזה אמיתי.״ כאשר נגעה איריס בנשק, צעק עליה הצעיר: „השתגעת? את רוצה שאני ארצח אותך?״

בשלב זה נכנסה הצעירה להיסטריה. הוא קרע את בגדיה וכאשר ניסתה לדבר, צעק עליה: „תשתקי! תסתמי את הפה!״ היא האמינה כי אם תתנגד הוא יירה בה. לכן אמרה לו כי אינו צריך לקרוע את בגדיה, והיא מוכנה להתפשט. כשהיתה ערומה על המושב האחורי הוא בעל אותה.

בתחילה עוד המשיך להחזיק באקדח ושיחק בו מעל לראשה, אך היא ביקשה ממנו להניח אותו, פן ייפלט כדור שלא בכוונה. כאשר היה האקדח על הארץ, היא חשבה לרגע לתפוס אותו ולנסות להיחלץ. „אבל ידעתי כי אם אתפוס את האקדח יהיה עלי להרוג אותו. לא לא ראיתי דרך אחרת כי הוא היה הרבה יותר חזק ממני ויכול היה להוציא את האקדח מידי. אבל אני איני מסוגלת להרוג. איני בנויה לכך.״

„ידעתי שירצחני״

במשך כל הזמן חשבה איריס כי אחרי שיאנוס אותה ירצחנה. „ראיתי מספיק סרטים כדי לדעת שאוכל לזהותו, וחששתי שגם הוא יודע זאת וינסה לרצוח אותי כדי להשתיקני. בשלב מסויים אמרתי לו שאם הוא רוצה לרצוח אותי שיעשה זאת בבת אחת ולא יחתוך אותי לחתיכות.״ אבל הגבר אמר לה כי אם תתנהג בסדר לא יהרוג אותה. „זכרתי כל הזמן מיקרה שקרה לבחורה שהכרתי בניו־יורק. היא נאנסה בשדה ליד השיכון שבו התגוררנו שתינו. אחרי האונס קטע האנס את שתי זרועותיה. זה השאיר עלי רושם נורא, וכאשר נאנסתי חששתי כי הוא יתעלל בי. היה לי רצון עז לחיות וידעתי כי בעזרת רצוני החזק אוכל אולי להישאר בחיים.״

בשעת האונס לא הוציא הגבר מילה מפיו. הוא חזר ואמר כמה פעמים: „אל תדאגי.״ בעודה שוכבת עירומה במושב האחורי, התניע הנהג את המכונית והמשיך לנסוע מרחק־מה, ופיתאום אמר: „מתחשק לי עוד פעם.״ הוא עצר את מכוניתו ואנס אותה שנית. אז יצא החוצה, נטל את ארנקה, שם אותו על גג המכונית ופישפש בתוכו. היא לא יכלה לראות מה הוא עושה ואמרה לו: „אם אתה מתכוון להשאיר אותי בחיים, אז בבקשה אל תאבד את המסמכים שלי.״ הוא זרק את בגדיה וארנקה החוצה, המשיך בנסיעה

הישמרי מאונס

מדריך למניעה ולהגנה עצמית

בארצות-הברית משתדלים להדריך את הנשים ולציידן במידע מוסמך כיצד להתגונן מפני אונס ותקיפות מיניות. לשם כך משתמשים בטלוויזיה, ברדיו ובחוברות הסברה.

בישראל מפיץ מידע זה „המרכז לסיוע לקורבנות אונס”, שהוקם ביוזמתה של התנועה הפמיניסטית בישראל. להלן תמציתה של אחת מחוברות אלה.

כל אשה היא

קורבן אפשרי לאונס!

אנסים תוקפים כל אשה ללא הבדל צבע, גזע או גיל. תקיפה יכולה להתבצע לאור היום או בלילה, בפרבר־צמרת עירוני או בכפר.

אם את אשה, את קורבן אפשרי! בכל פעם שאת מהססת לצאת לבדך או להלך בלילה, את בעצם מתגוננת מפני תקיפה מינית אפשרית.

האנס בוחר

קרבן פגיע

לצעירה הנאנסת על־ידי ידיד, לאשה הבוגרת הנאנסת בדרכה לביתה ולילדה הקטנה הנתקפת על־ידי בן־מישפחה יש דבר אחד במשותף: ברגע מסויים הן היו פגיעות במיוחד.

הרבה מהאנסים מתכננים את הפשע מראש ומחפשים קורבן קל. אשה הנראית נפחדת וחוששת מגדילה את סיכוייה ליפול קורבן לאונס. דבר זה נכון במיוחד לגבי נשים קשישות.

בארצות־הברית, כשליש מהנשים הקשישות מתגוררות לבדן, בכך גוברת הסבירות לאונס. גם מראן הגופני החלש יותר מזמין תקיפות.

הסכנה אינה

רק מזרים

העצה הרגילה לנערות היא להיזהר מזרים. אך רוב מיקרי האונס דווקא אינם מבוצעים על־ידי זרים. 35 אחוז מקורבנות האונס שפנו לאירגון הנשים בארצות־הברית נאנסו על־ידי קרוב, ידיד או מכר אחר. זהירות מפני זרים אינה מספקת כדי למנוע אונס.

התגוננות היא:

1) ללמוד לדעת דרכי מניעה, כדי להקטין אפשרויות להיות קורבן לאונס.

2) ללמוד להעריך מצב ולנקוט צעדים כאשר התקיפה היא בלתי־נמנעת.

יש ללמוד לאתר מצבי־סכנה ולתכנן את צורת ההתגוננות. כפי שילדים לומדים לשחות כדי למנוע טביעה, אנשים עוברים קורסים להחייאה ולעזרה־ראשונה, כך יש ללמוד להתגונן בפני תקיפה מינית.

למידת אמצעי־זהירות מאש לא תמנע שריפות, אך תיתן אפשרות נאותה יותר להתגונן מפני סכנותיה. ידיעת טכניקות של הגנה עצמית לא תימנע גברים מלתקוף, אך תיתן אמצעים לסמוך על עצמנו בעת תקיפה.

מניעה / זהירות

רוב העצות הניתנות לנשים הן עצות של „אל תעשי”. למשל — לא לצאת לבד בלילה. אבל נשים רבות עובדות בלילות או חייבות צאת בשעות החשיכה, ולכן אין עצה זו ישימה להן. הצעות אלה גם מגבילות את חופש־התנועה של האשה, והישארות לבד בדירה בלילה לא תמיד תימנע אונס.

איתור מצבי־

סכנה חמורים

הגורמים העיקריים למצבי־סכנה הם:

1) אי־הכרת האנשים שאיתם את נמצאת.

2) אי־הכרת המקום שבו את נמצאת.

3) הימצאות תחת השפעת סמים או אלכוהול.

לעבור בגן ציבורי, לנסוע בטרמפים, או להיכנס לבד לדיסקוטק — כולם עלולים להביא למצבים מסוכנים.

אבל הסכנה נמצאת בכל מקום. אין אפשרות ללמוד בעל־פה רשימת מקומות מסוכנים כדי למנוע אונס. להלן כמה דרכים לאתר סכנה:

סמכי על תחושותייך. לעיתים קרובות את מזהה את הסכנה באופן אינסטינקטיבי בתחושות גופניות. כאשר את חשה ברחוב מוכר תחושת סכנה, אל תעברי בו. לכי בצורה המביעה ביטחון עצמי. זה יכול למנוע אונס.

היזהרי מסימני סכנה כגון:

1) אדם הממשיך להציע הצעות מיניות אחרי שסירבת לו.

2) כל המציע טובות־הנאה בתמורה למגע מיני.

3) אדם המסרב לעזוב את מכוניתך או את דירתך אחרי שביקשת זאת ממנו.

4) אדם המבקש עזרה. (אנסים לעיתים נטפלים לנשים המוכנות לעזור לזרים. (במחקר שנעשה לאחרונה נמצא, שיותר מרבע ממיקרי האונס אירעו לנשים שנענו לבקשת עזרה).

„האם עלי

להתנגד בכוח?”

העצה הרגילה לנשים היא „אל תתגונני בכוח פן תעוררי את חמתו והוא יפגע בך עוד יותר.” אולם אין עצה זו יפה לכל המיקרים. בכל מצב צריכה האשה לשקול את הנסיבות, את כוחה הפיסי, את כוחו ונשקו של המאיים ואת אפשרויות הבריחה. אין שיטת הגנה אחת המתאימה לכל המיקרים.

הצעות התגוננות

צעקי! צעקי בקול־רם, אשר ימשוך את תשומת־ליבם של עוברי־אורח ויבלבל את התוקף. רצוי לצעוק „שריפה” כדי למשוך קהל.

דברי! כדי להעביר זמן נסי לדבר, המציאי תרוצים כמו: „יש לי מחלת מין”, „אני בהריון”, „החבר שלי עומד להגיע בכל רגע”. כל דבר שלא ירגיז את האנס ויתן לך זמן לצאת מההלם הראשוני.

הילחמי! אם החלטת להיאבק, דעי לך כי עלייך ללכת עד הסוף. מכה אחת בדרך־כלל לא תספיק ויתכן כי תאלצי לפצוע ולחבול קשה את התוקף. אין כמובן כל דרך לשער את התוצאות. זכרי, אין טעם להילחם אם אינך בטוחה שאת מסוגלת לפצוע את התוקף.

נשק

נשק יעזור לך רק אם את מיומנת בשימוש בו. את חייבת להיות מוכנה לפגוע בתוקף מספיק כדי לאפשר לך להתחמק. כל נשק שאת נושאת יכול לשמש נגדך.

מומלץ לשאת תרסיס בבקבוקון פלסטי. את יכולה להכין זאת בעצמך על־ידי מילויו של מיכל מתאים במיץ לימון או קוטל חרקים, ולכוון ישר לעיניים ולפנים.

אם אין בידייך כל נשק, הביטי על סביבתך — כמעט כל דבר יכול להפוך לנשק. עפרונות, מטאטאים, מסרקים וסיגריות דולקות. כווני לעיניים, לאוזניים, או למקומות פגיעים אחרים.

אם נאנסת...

טלפני למרכז לסיוע לקורבנות אונס, תל־אביב, טלפון 234819. המרכז הפועל במשך 24 שעות ביממה. דאגי לצרכייך הרפואיים. פני לבית־חולים או למרכז־רפואי.

אם החלטת להתלונן במישטרה, אל קות כדי לברר אם לא נדבקת במחלת־תתרחצי ואל תחליפי בגדים. עברי בדימין או נכנסת להריון.

ללא מיסדר־

זיהוי

כך הגיעה איריס למרכז לסיוע לקורבנות־אונס. היא שוחחה עם אסתר עילם, מרכזת הוועדה, וזו הציעה להפגיש אותה עם אשה אחרת שהיתה גם היא קורבן לאונס אלים. „השיחה הזאת עזרה לי, ואני חושבת שגם לה. היה לנו נושא משותף והבנו היטב אחת את השניה.”

אחרי חודש טילפנו אליה מן המישטרה והודיעו לה כי האנס נעצר. הם אמרו לה דבר נוסף: „דגימת הזרע אינה מתאימה.” איריס הסבירה להם כי אם הזרע אינו תואם האיש אינו האנס. אך הם הרגיעוה וסיפרו כי הוא הודה במעשה.

המישטרה סיפרה לה כי אותו אדם היה מעורב בעוד כמה מיקרים. הוא ניסה לאנוס שתי נשים שהלכו יחדיו, ולא הצליח. האחת מהן, בתולה בת 18, הצליחה לברוח ממנו, וחברתה המבוגרת יותר נאבקה איתו בכל כוחה, ולמרות איומי האקדח ששלף כנגדה לא הצליח לאנוס אותה. הוא רק גנב את כספה ותכשיטיה והיכה אותה מכות עזות.

לדברי המישטרה ניסה אותו אדם לאנוס גם אשת־שוטר, אך היא היתה בזמן המחזור החודשי שלה, ולכן דרש ממנה לקיים איתו יחסים אוראליים. איריס ושלוש הנשים האחרות הופגשו יחדיו בתחנת־המישטרה, הישוו רשמים ומילאו טפסים. אף אחת מהנשים לא ראתה את החשוד ולא העידה במשפט. רק אחת מהן זיהתה את תמונתו באלבום המישטרה.

איריס התחילה להבין כי איש לא יזמין אותה למיסדר־זיהוי, וכי היא גם לא תעיד בבית־המישפט. מכיוון שנאמר לה כי דגימת הזרע אינה תואמת, ניקר בראשה החשד כי אין זה האדם הנכון. אך לא היתה לה כל דרך לברר זאת. היא התחננה שהמישטרה תראה לה לפחות תמונה של העציר, ולא נענתה. רק כאשר פנתה לד"ר ניצה שפירא־ליבאי, יועצת ראש־הממשלה למעמד האשה, הסכימו אנשי־המישטרה להראות לה תמונה של הנאשם.

שעתיים המתינה איריס בתחנת־המישטרה ולבסוף הביאו לה תמונת אדם. היה זה חצי שנה אחרי המיקרה. דמותו שוב לא עלתה בקלות כאשר עצמה את עיניה. היא הביטה בתמונה ולא יכלה לומר דבר. „איני יכולה לומר כי זה הוא ואיני יכולה להכחיש זאת. לאיש שאנס אותי היו שיניים רקובות, ובתמונה אי־אפשר לראות את שיניו.” החוקרים הבטיחו לה כי זה האיש, כי הוא הודה בכל, וכי שיניו רקובות.

היא ביקשה כי יודיעו לה על מועד המשפט והחוקרים הבטיחו לעשות זאת. אך רק ידיעה קצרה בעיתון באנגלית גילתה לה כי אשר בן־עיון, בן 20 מירושלים, הורשע באונס ונידון ל־15 שנות מאסר. גם אחרי ההרשעה עשתה מאמצים נוספים להגיע לתובע במישפט, או לסניגור, כדי לברר אם עשו שימוש בעדותה ואם הורשע בן־עיון גם באינוסה, אך איש לא היה מוכן לענות לה.

„האם אין לקורבן זכויות? האם עלי להתעורר כל בוקר עם הספק שמא הורשע אדם חף־מפשע, והאנס האמיתי עודו מטייל חופשי?” כך שואלת איריס עד היום, ותשובה אין. **אילנה אלון**

עוד מטרים ספורים ואז אמר לה: „רדי!”

איריס ירדה מהמכונית עירומה לגמרי, התלבשה במהירות, כי היא חששה שמא יימלך בדעתו ויחזור להרגה, ורצה כל עוד רוחה בה לכביש הראשי. היא עצרה מכונית, סיפרה כי נאנסה וביקשה שיביאוה לתחנת־מישטרה.

במישטרת ירושלים קיבלו אותה יפה. חוקרת גבתה את עדותה וחברים הביאו לה בגדים אחרים. בעודה מתלוננת על האונס, הגיעה למקום אשה שסיפרה כי מכוניתה נגנבה. מיספר המכונית תאם את זה שזכרה איריס.

היא נבדקה אחר־כך בידי גינקולוג, שנטל דגימות זרע מגופה לשם בדיקה.

למחרת עשתה שיחזור של המיקרה עם קצין מישטרה. במקום נתגלו עיקבות רגליו של האנס, והמישטרה עשתה מהן טביעות־גבס. היא חזרה לתחנת־המישטרה, עברה על אלבומי תמונות, ולא מצאה ביניהם את החשוד. האנס סיפר לה בדרך כי הוא בן 30, וגם אמר לה את שמו. אך נראה היה כי גם הגיל וגם השם אינם נכונים.

כאשר חזרה איריס לביתה, החלה מרגישה את תוצאות האונס. היא חשה ברע והירבתה להתקלח. כאשר עצמה את עיניה היתה רואה לנגדה את דמותו של האנס. היא הרבתה לעשות זאת כדי לזכור כל פרט, מתוך רצון לעזור למישטרה למצאו ולזהותו.

ימים אחדים אחרי המיקרה גילתה ל־חרדתה נקודות שחורות על שיער הערווה. היא שאלה את החבר שלה באותה עת לפשר הדבר, אך גם הוא לא ידע מה זה. הנקודות התרבו, ולילה אחד, כאשר נכנסה לשירותים, גילתה כי אחת מהן זזה. אז הבינה כי נדבקה מהאנס בכינים. היא נתקפה בהיסטריה וטילפנה לבתי־חולים כדי לשאול מה לעשות.

„לא מספיק שאנס אותי, עוד השאיר לי את הליכלוך שלו! כעסתי נורא. זה שיגע אותי, וגם התחלתי לחשוש שאם היה כזה מלוכלך, אולי גם הדביק אותי במחלת מין.” איריס החלה מבקרת במירפאות שונות ואצל רופאים פרטיים, כדי לברר אם לא נדבקה במחלה. היא גם חששה כי משהו אינו כשורה איתה מבחינה נפשית. זמן רב אחרי האונס עוד הרגישה אטימות וחוסר קשר למציאות. „הרגשתי שרגלי אינן דורכות על הארץ, וביקשתי להתייעץ עם מישהו.” היא ניסתה שתי פסיכיאטריות. שאלתה הראשונה אליהן היתה: „האם נאנסתן אי־פעם.” כאשר התברר לה שהן לא עברו חוויה זו, לא מצאה איתן שפה משותפת.

נמר של נייר

קיסמו של ספר ויושרו של סופר ✱ משה דור מגביה עצמו מעל עמיחי וזך ✱ ת"א כסדנת שירה ✱ מפת־ישראל כאנכרוניזם

תרגום

„אני מאמין"

במהלך השנים האחרונות פירסמה הוצאת שוקן 11 ספרים פרי־עטו של הסופר **הרמן הסה**, חתן פרס נובל לשנת 1946 (ספריו שראו־אור בעברית: זאב הערבה, סידהארתא, נרקיס וגולדמונד, מתחת לגלגל, דמיאן, פטר קמנצינד, גרטרוד, האחוזה רוסהלדה, הקיץ האחרון בחייו של קלינגסור, נדודים וקנולפ). החודש ראה־אור ספר נוסף פרי־עטו של הרמן הסה, תחת הכותרת קסמו של ספר, שבו קובצו מאמריו על נושא הסיפורת וכתיבת ספרות, תוך בחינת המימד האישי של המחבר*.

בקסמו של ספר מגלה הסה אישיות מרתקת של נאיב ספרותי, של סופר המכור לעולם האותיות והספרים, שאינו מקים לעצמו אנדרטה נבובה של נפיחות, שמעליה הוא משקיף על המין האנושי. המוטו של הספר הוא השקפת־עולמו של הסה: „משפע העולמות, אשר אותם לא קיבל האדם כמתנה משמיים, אלא יוצר מרוחו ובכוחות עצמו — עולם הספרים הוא הגדול מכולם."

ברשימתו הראשונה, 'אני מאמין' של המשורר (משנת 1927) הוא אומר: "המשורר, כנציג המהור ביותר מבין אנשי הרוח, נמצא לכיד כיום בין עולם המכונות לבין עולמו האינטלקטואלי, כמי שנדחק לחלל ריק ונידון למחנק. זאת משום שהמשורר הוא דוברם ופרקליטם של אותם כוחות יצירה וצרכים של האדם, שעליהם הכריזה תקופתנו הפנאטית מילחמה ניצחת..." על מילחמה זו, מוסיף הסה וקובע: „אם יש ברצונו של המשורר להישאר נאמן למוצאו ולייעודו, אל לו להסתפח אל העולם השיכור מן הניצחון... משימתו היחידה של המשורר היא להיות משרתה, פרקליטה ואבירה של הנפש, הוא רואה את עצמו נידון, ברגע עולמי זה, לבדידות ולסבל, שאינם נוגעים לכל אדם..."

מגבהי השירה והסיפורת יורד הסה ברשימתו גיחה אל ספורט השחייה, שבה הוא מעמת את עולמו של היוצר מול איש ההישגים של הספורט, לשכנו ה', „שלא היה שחיין רגיל. הוא היה גאון במקצועו. מדי יום ביומו המציא דרכי שחייה חדשות..." דרכי־שחייה המשוכללות ערך לעומת הישגיה של הסיפורת: „ואף־על־פי־כן, השבתי בליבי, טובה נחלת הסיפרים מזו של השחיינים. יום יבוא, שכל שחיין מאומן כראוי יוכל לבצע את אשר ביצע השחיין ה' זה עתה ותהילתו תדעך..."

ברשימתו קריאה במיטה מתאר הסה כיצד נאלץ, מסיבות שאינן תלויות בו, לבטל זמנו בקריאת עיתונים, והוא אומר בחישוף מלא: „סיפרים הם על־פי־רוב אנשים נטולי דימיון במידה ניכרת. הנה כי כן, הייתי שוב נרעש ומופתע מכל אותן חדשות עיתונאיות, אשר בכוחות עצמי לא הייתי מסוגל להמציא כלל..."

הרמן הסה אינו חוסך את שיבטו מביקורת הסיפורת ברשימתו הערות בנושא 'ספרות וביקורת' (משנת 1930), שבה הוא מחלק את עולם המבקרים למבקרים טובים וגרועים, תוך שהוא מציין: „בתולדות הספרות הגרמנית רבים יותר כמובן הסופרים והמשוררים מלידה, מאשר המבקרים מלידה..." ובלשון סארקסטית הוא מוסיף עד מהרה: „בעוד שעל סופר יכול העם לוותר, במבט מפוכח, ובהופעתו יש לכאורה דבר חריג ונדיר — הרי לא כן הוא מעמדם של המבקרים..." והסיבה: עוצמת הביקורת באה לה מתוקף עוצמת העיתונות, המפרנסת אותה.

בזילזולו בביקורת מוסיף הסה: „מבקר אינו מבקר כלל את היצירה הספרותית, אלא מסתפק בדיון על מוצאו של מחבר היצירה; על גישתו הרעיונית של המחבר, או על מגמתיותה של היצירה. אם הסופר מסתייך במיקרה למפלגה יריבה לזו של המבקר, תהיה הערכת היצירה שלילית בהחלט, על־ידי לחימה בדיעותיו..." הסה מעיר על סופר־האמת, כי „הוא מעדיף להיות מושמץ ולהיקרע על־ידיה (הביקורת), מאשר לחוש את טפיחת ידה האוהבת על כתפו..." הסה מביא דו־שיח דמיוני בין סופר ומבקר, שבו הוא עושה את חשבון הספרות עם הביקורת.

תחת הכותרת הפסיכולוגיה של המשכילים למחצה בוחן הסופר את הביקורת הפסיכולוגית של כמה מהמבקרים: „פסיכולוגיה פסבדו־פרוידיסטית של מלומדים למחצה, אשר ממנה צמח ועלה סוג מיוחד של ביקורת ספרותית חזבבנית. ביקורת ספרותית זאת בודקת יצירות ספרותיות על־פי השיטה, אשר בה השתמש פרויד בבדיקת חלומות וכן בבדיקת תכנים נפשיים בלתי מודעים אחרים..." ומעיר בליגלוג רב: „לדעתם של מבקרים אלה, לפרש יצירה אמנותית מעולה, על־פי אותם גורמים, אשר בהם משתמשים הפסיכיאטרים להסברת המחלה פחד־חוצות (אגורפוביה) של מר מילר, או להסברת ההפרעות העצבניות בקיבתה של הגברת מאייר..."

במיכתב אל סופר צעיר, מעניק הסה שיעור בתהליך התבגרותו של סופר, מכיתבי הבוסר שלו לכיתבי הבגרות שלו:

סופר הסה
פרס לתלמידים הטובים

„השאלה, אם תהיה אולי משורר בעוד חמש או עשר שנים, אינה תלויה כלל בחרוזים, אשר אתה כותב כעת..." פרק הכותרת, קסמו של ספר, מביא את הסה להעריך את מעמדו של הספר בעיניו, כשיא הדברים שהנחיל האדם לעולם. ועל מעמד הספר והסופר: „סיפרים חיים ומתים מבלי שרבים יכירו בהם, ולפעמים אף לא אחד, ויש שיצירותיהם מתעוררות לחיים לאחר מותם. תכופות מתרחש הדבר עשרות שנים לאחר מותם. לפתע רואים אנו את הספרים קמים לחיים בזוהר רב, כאילו אין הזמן שולט בהם כלל..."

בדברי תודה ומוסר, מביא הסה את דבריו בטקס זכייתו בפרס הספרותי החשוב ביותר של גרמניה, פרס־גיתה, והוא אומר על זכותו לקבלת הפרס, בלא מורא וללא משוא פנים: „זכותי הפשוטה להחזרת כבודי ושיקומי, לאחר שסבלתי השפלה רבה כל־כך תחת ידיהם של גבלס ורוזנברג..." והוא מסיים את דבריו, בקביעה כמעט אפוקליפטית: „אירופה זו שלנו, החולה השוכת־המרפא, תהיה אולי, לאחר שתוותר לגמרי על תפקידה כמנהיגת העולם, שוב מושג טעון ערך רב, מעין מצבור שקט, אשר בו יצטבר אוצר בלום של זכרונות אציליים, מקלט לנשמות, במובן שידידי ואני ראינו עד כה במושג הקסום 'ערש התרבות'..."

תחת הכותרת הביטוי המיותר חורג הסה ממינהגם של סופרים להגן על דייקנות יצירותיהם, ומספר על מיכתב שהגיע אליו מיהודי קשיש ואדוק, מניצולי השואה, המתגורר באמריקה, בן לתרבות הגרמנית: „אחד מאותו מחנה עצום של אנשים בעלי־ערך אשר גרמניה גרשה מקרבה, למען הצעקנים והמרושעים..." אותו יהודי זקן

* הרמן הסה — קסמו של ספר; עברית: ד"ר בצלאל וכסלר; הוצאת שוקן; 214 עמודים (כריכה קשה).

החוויה הישראלית

העסקן ה„ילידי" והמשוררים האוניברסליים

אחת לעשור או שני עשורי שנים מתחוללת מהפכה תוכנית בכל סיפורת ושירה. בראשית שנות ה־50', כאשר בשירה הישראלית משלה בכיפה שירתם של **נתן אלתרמן** ו**אברהם שלונסקי**, התחוללה מהפכה תוכנית בשירה הישראלית, שנושאי הדגל שלה והיוצרים הבולטים בה היו המשוררים **יהודה עמיחי**, **נתן זך** ו**דויד אבידן**.

מהפכה תוכנית בדומה לכל מהפכה אחרת, בולטת ומאופיינת בשתי שכבות יסוד: שיכבת היוצרים והמגשימים ושיכבת העסקנים, אלה ההופכים בסופו של דבר למסאבים של אותה מהפכה.

דגל מהפכת השירה הישראלית של ראשית שנות ה־50' התמקד בחוברת ספרותית בשם לקראת, שבה ראו־אור יצירותיהם של **יהודה עמיחי**, **נתן זך** ו**דויד אבידן**, שהיו המובילים העיקריים שלה. מאחר שחוברות לקראת נזקקו לתמיכות, שיעידו כי מדובר במגמה חדשה ולא בשלושה משוררים תמהוניים שהמימסד השירי יוכל להכותם, הובאו בהן גם יצירות בוסר של כמה יושבי בתי־קפה ועסקני־תרבות בעתיד כ**משה דור**, **בנימין הרושובסקי**, **פסח מיילין**, **יהודה יויש**, **חיים הגתי**, **שמעון עמית** ומשוררים כ**משה בן־שאול**, **אריה סיוון**, **מקסים גילן** ואינטלקטואל כ**יצחק ליבני**.

לפני כמה שבועות הכתיר עצמו עסקן־הספרות, איש מעריב משה דור, בכתר לקראת, בערב נוסטאלגי שערך לזכר הקבוצה.

את טקס הכתרתו המשיך דור — ששיא הישגיו הספרותיים מתמקד בתקופת היותו נספח־התרבות של ישראל בלונדון — כאשר הקפיד לשרבב את חרוזיו באנתולוגיות בריטיות לשירה ישראלית ובכתבי־עת בריטיים, אשר אינם אמונים על השירה העברית במיטבה. דור שטח ברשימה, שאותה פירסם במעריב תחת הכותרת השירה האחרת (7 במאי 1982), אידיאולוגיה על כרעי חרוזים. הוא טען כי בלקראת חברו שתי קבוצות שונות במהותן. האחת, שאותה הוא מכנה „המגמה הילידית" (משמע: משה דור, לבד־לבד) והאחרת, „המגמה האוניברסלית" (משמע: יהודה עמיחי ונתן זך). במיצבור דברי־ההבל והרימום העצמי שלו משרבב דור קביעות המעידות על אי־הבננתו ואי־בקיאותו בשירה הישראלית, כמו: אצל זך מעטים מאוד נופי־הארץ הפיסיים. עיקר שירתו זיקתה הנפשית היא קודם־כל אנושית־קיומית, משהו חורג אל מעבר לגבולות של ארץ מסויימת..." האם כיוון העסקן דור דבריו לקטעי שירה של זך, כמו: „על פימת ניר / שמצאתי במקרה בתיק / מבלוק שלקחתי ב'דביר'..." או „הרי צריך היה לפעמים לחכות שעה או יותר בכיכר צינה / וזאת בודאי לא מדינה. כך נוהגים בידידים? וגרשון בכלל נתעלם מכסית ופתח לו סוף סוף מסעדה רומנית..." או „הים התיכון הוא הים הנכון / בדיחה יפואית על אודות הבריחה של יונה..." אלה רק דוגמות משיריו של נתן זך, שיש בכוחן להעמיד את התיזה של העסקן דור במערומיה.

הוא ניסה גם להעטות על יהודה עמיחי תפקיד של גורם מרכזי ב„שירה יהודית", תוך התעלמות מן „המרכיב הילידי והנופי" של שירתו, אשר אין ספק שהיא השירה הישראלית ביותר והילידית ביותר, שנכתבה עד כה ב־30 שנותיה של המדינה.

נסיונו של משה דור ללבוש לגופו כותונת של שירה כנענית אדומה ולרפדה באותיות מלאות רהב כדי להגביה עצמו מעל הנמיכות היצירתית שלו, על חשבונם של המשוררים הבולטים בני דורו, תוך שהוא מאשימם בהיותם „משוררים אוניברסאליים", זו אחת הבדיחות העצובות ביותר של השירה העברית לדורותיה. כמה טוב שיהודה עמיחי, נתן זך, דויד אבירן ואחרים, לא הטריחו עצמם להשיב לגמד הספרותי, שניסה להגלותם מהשירה הישראלית. כוחה של דמוקרטיה ספרותית הוא בכך, שגם משה דור יכול לראות עצמו מול המראה, כשהוא עומד על שירתם של אחרים, כגדול משוררי הדור.

עטיפת חוברת „לקראת" 3
גמד כמשורר הדור

מצטט במיכתבו קטע מתוך סיפורו של הסה המבריא בבית ההבראה, שם נאמר על הפסוק ואהבת לרעך כמוך כ„משפט הנבון ביותר, שנאמר אי פעם, משפט, אשר למרבה הפלא נמצא גם בברית ה־ישנה (תנ״ך.״) הסה הקשיש מבקש מאשתו לבדוק, ומגלה כי אכן צדק היהודי הזקן, תוך שהוא מסיים את רשימתו „כתבתי לכן מכתב קצר לקורא יצירותי בניו־יורק, שמילאתי את מבוקשו. כן שלחתי הודעה למוציא לאור שלי, שאם ידפיס מחדש את ספרי ,המבריא בבית ההבראה׳ — עליו להוציא את הביטוי ,למרבה הפלא׳ מעמוד 154.״

ברשימתו הנהדרת ספרייה לספרות עו־למית מביא הסופר את מאגר היסוד של הספרות העולמית. הוא ממליץ על ספריית־יסוד קלאסית לאוהב הספרים, מתוכה יוכל הקורא „להכיר את ספרות העולם״, המש־תנה בהתאם לטעמו של כל קורא. רשימה נהדרת זו עדיפה על כל תוכנית־לימודית, של כל מישרד חינוך, בכל מדינה, ויש בכוחה לגרות את הקורא הצעיר מקריאתה של הסיפורת העולמית, לגרות אותו ב־קריאתו: „לצעוד בדרך האהבה ולא בדרך החובה!״ ברשימה זו מקיף הסה את עלילות גילגמש, שיחותיו של קונפוצ־יוס, התנ״ך, אלף לילה ולילה, דקאמרון ועוד מאות ספרים ממדפי הקלסיקה של כל הספרויות. הוא מסיים רשימה זו ב־קביעה: „לפני שהיצירות האמנותיות יו־כיחו את עצמן לפנינו במבחן, חייבים אנו להוכיח את עצמנו לפניהן במבחן.״

חשבון־נפש ספרותי חסר־תקדים עורך הסה עם המשורר **יוהאן וולפגאנג גיתה** ברשימתו תודה לגיתה, שאותה הוא פותח בקביעה: „מבין כל משוררי גרמניה אני חייב יותר מכל תודה לגיתה. הוא העסיק אותי יותר מכולם, הציק, עודד והכריח אותי להמשיך בעקבותיו או להתנגד לו...״ את כל נימוקיו בעד ונגד גיתה שוטח הסה ברשימה נהדרת זו, המבהירה טפח מחשיבותו של גיתה בתרבות הגרמנית והעולמית. לדוגמה, מסביר הסה את עצמו: „כך התעניתי עם גיתה שנים על גבי שנים. כך הוא היה הגורם לחוסר־השקט בחיי הרוחניים. הוא וניטשה! לולא מל־חמת העולם הראשונה הייתי עדיין מעלה בליבי את אותן המחשבות ופוסח על שתי הסעיפים. אולם המלחמה באה והיתה, ועם בואה הופיעה לנגד עיני שוב אותה בעייה ישנה נושנה בדבר הסופר הגרמני, כלומר, גורלן הטראגי של הרוח ושל המילה בחיי הגרמנים, שהכאיבו לי יותר מאשר אי־פעם... כעת לא העסיק אותי יותר גיתה, אלא המלחמה היא שהעסיקה אותי. ולאחר שהמלחמה הסתיימה, היתה זאת אירופה שהעסיקה אותי...״

את רשימתו מסיים הסה בקביעה מענ־יינת למדי, בהתייחסות לקלאסיקה: „בהס־תמך על רמזים שונים, מגיע אני למסקנה, שהנוער הגרמני כמעט אינו מכיר עוד את גיתה. קרוב לוודאי, שהמורים הצליחו להסיר מתלמידיהם את הסבל שבקריאת גיתה. לו הייתי צריך לנהל בית־ספר, או בית־ספר גבוה, הייתי אוסר על קריאת גיתה ומתיר אותה רק כפרס הגבוה ביותר לתלמידים הטובים ביותר, הבשלים ביותר והראויים ביותר. אלה היו מגלים, כתד־המה, כאיזו צורה בלתי אמצעית הוא מציג לקורא בן זמננו את השאלה ה־גדולה של ימינו: בעיית אירופה. ברוח זאת, שתוכל להציל אותנו, וכנכונות לשרת את הרוח הזאת בכל קורבן שיידרש מאי־תנו — לא ימצא מנהיג וחבר יותר טוב מגיתה.״

במסתו על הלדרלין מתייחס הסה לאחד המופלאים שבשירה הגרמנית, ל**פרידריך הלדרלין**: „אב־טיפוס של המשורר בחיר האלוהים ומוכה הגורל,״ משורר שלא נודע בחייו ונתגלה שנים לאחר שעבר מן העולם. באמצעות סיפורו ועוצמת כתיבתו של הלדרלין מציג הסה את כוחה הנצחי של המילה הכתובה. הסה מצטט אחת ממסותיו של הלדרלין, ציטוט היפה ל־ישראל של שנות ה־80׳: „הכל תלוי בכך שהמצטיינים לא ידחו מקרבם את הנחות מהם; ויפי־הנפש לא ידחו יותר מדי את הברבארי. אולם אל להם להזדהות עמם יותר מדי, אלא עליהם להכיר בהחלט ולא קנאות, במרחק הקיים ביניהם, ומתוך הכרה זאת לסבול ולפעול. והיה אם יתבדלו יותר מדי, עלולה השפעתם ללכת לאיבוד והם יהרסו בבדידותם.״

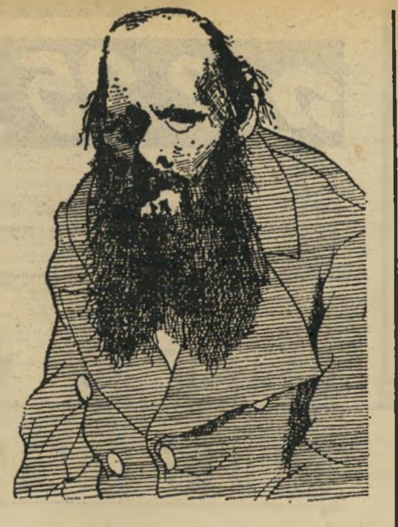

סופר דוסטוייבסקי
לכרסם ברוח האירופית

שני מאמרים מקדיש הסה ל**פיודור דוסטויבסקי**, הראשון לאידיוט והשני להאחים קרמזוב או שקיעתה של אירופה. ברשימה השניה הוא בוחן את הקונפליקט אירופה־אסיה ביצירות דוסטויבסקי ובמ־ציאות: „האידיאל של הקרמזובים, אי־דיאל אסייתי מסתורי עתיק ימים, נעשה בהדרגה לאידיאל אירופי, ומתחיל לזלזל ולכרסם ברוח האירופית. דבר זה מכונה כפי ,שקיעתה של אירופה׳. שקיעה זאת היא מעין חזרה אל אמא. זוהי חזרה לאסיה האם, חזרה למקורות, אל ,האמהות׳ הפאוסטית, האמורה להוביל, כמובן מאליו, אל לידה מחודשת, כדרכו של כל מוות עלי אדמות...״

לסיכום, קסמו של ספר הינו פירוט ומיון של עולם מגוון, של מעבדה ספרותית, שבה ייצר סופר מעולה כהרמן הסה. חבל רק שהתרגום לעברית של **ד״ר בצלאל וכסלר** הוא גולמני, חסר חוש לשוני מת־אים. כמו כן מצער, שכמעט אין הערות מרחיבות בספר, דבר המאלץ את הקורא בן־זמננו ללכת ולחטט במהלך קריאתו בספר באנציקלופדיות ובלקסיקונים.

שירה

עיר בחול

אחרי שבסידרת סיפרוני זוטא של הו־צאת הקיבוץ המאוחד ראה־אור הקובץ המעולה שירי תל־אביב — א׳ בעריכתם של **דליה הרץ** ו**עוזר רבין**, ראה־אור באחרונה הקובץ שירי תל־אביב — ב׳, בעריכת **חיים נגיד** ו**חיים פסח***, ובו מיקבץ של שירי תל־אביב, פרי־עטם של משוררים עכשוויים, שהעיר תל־אביב העניקה לשיריהם את המימד הנופי.

כבר השיר הראשון, יציאת מצריים של **אהרון שבתאי**, מתאר את העיר בראשית שנות ה־40: „במעלה רחוב פרישמן אל עבר / הים, שרים וזובחים במגרש / בין ,מעונות עובדים׳ ובית / הכנסת ,בית אל׳...״ שיר תל־אביבי מעולה של משורר ירושלמי, הוא שירו של **הרולד שימל** מגדל שלום מאיר, שבו הוא כותב בין השאר: „...נראה בשוק עם פרסומות באו־תיות / עבריות. ושלום מאיר, איפה היית שלום מאיר / בנה לו מגדל עם מצפה שוכן שחקים...״

תמונת־עבר תל־אביבית מביא **אריה סיון**: „הג׳ינג׳י שהיה יושב / בתנובה שבקרן פרישמן־הירקון: / קפה של שחרית עם תום סיבוב חלב / בעם ישראל חי, שדרות הקרן הקיימת, פרדינאנד לסאל. / התנובה כבר איננה...״ בשיר אין קולנוע שדרות כותב **אהרון אלמוג**: „מזמן לא שיחקו בשדרות רוטשילד / ילדים. עורכי־דין מנהלים את החיים ברצינות קשוחה...״ **משה בן־שאול** בשיר ואריאציה על זכרון כותב: „לא הייתי בנחלת בנימין / מה לי לעשות בנחלת בנימין / אבל הנחלה / הולכת בי / ככפר של מכוונות־תפירה...״ שירו של **חיים גורי** מלך, מעלה מזכרונות החול של העיר — „אני־עקיבא כמעט הייתי רבע מלך, כי לוקחתי / מן הכורכר ומן הקיקיון ומן השמש שודדת הצבעים...״

מאיר ויזלטיר בשירו אלנבי כותב: „רחוב אבן־גבירול מקביל לרחוב דיזנ־גוף, / ורחוב דיזנגוף מקביל בחלקו לרחוב

נתן זך
שפתח לאבות ישורון

בן־יהודה. / כמו שלושה מיתרים / עזובים ששרדו בנבל דויד...״ **ארז ביטון**, במיק־בץ חרוזיו תקציר־שיחה, מלעלע תיסכולי שירה, שאינם תואמים לבגרות השירית של רוב משתתפי הקובץ, ומסביר: „מה זה להיות אותנטי, / לרוץ באמצע דיזנגוף ולצעוק ביהודית מרוקית, ,אנא מן אל־מגרב אנא מן אלמגרב (אני מהרי האטלס אני מהרי האטלס)...״ וחבל שעורכי ה־קובץ לא הבחינו בין פולקלור ושירה.

חידוד חושים של אקלים תל־אביבי, מביא **נתן זך** בשירו לאן, תוך מיון תר־בות בתי־הקפה של העיר „בינתיים אני יושב / בקפה ופותר תשבץ. הרדיו / מנגן. ועל העץ משהו מקפץ...״ או בשיר אחר שלו, שפתח לאבות ישורון, שבו מביא זך מהטופוגרפיה התל־אביבית: „וכל הטיולים ההם כולם בספר הישר: מברדיצ׳בסקי / עד כיכר לשעבר ציונה ומהספסל (עד שלקח לך להט את הספסל / וכוח הרצון מצח נחושה, את המצית) עד ירמיהו...״ שורת שירה יפה, היא שורתו של **ויזלטיר** בשירו מזג־אוויר: „עשו נא חסד עם העיר הזאת, אימרו מילה חמה אליה.״

משורר ירושלמי נוסף, התורם תרומתו, הוא **יהודה עמיחי** בשירו סגירת הנמל ביפו, הנפתח ב„הם סגרו את הנמל ביפו. / אהובתי, סיגרי את דלתות הים!...״ שיר־מעולה הוא שירו של **פינחס שדה** בגן הקונסוליה הטורקית, שבו הוא כותב: „רומה כי מריטוריה / מזרקית היתה זו, / בתל־אביב, גן הקונסוליה / שלהם?...״ נתן זך, בשיר אחר שלו, הים התיכון, מביא מימד נוסף של הים: „והים זורע עצבות גדולה על החוף״, ובשיר אחר שלו, ליל שרב, הוא כותב על „רוח תרד לים — אם עוד לא ירדה. / גוף גמיש יהשק את הדם. / אשה מאתמול. מפה של חול. / אדם לאדם...״

שיר תל־אביבי מעולה הוא שירו של **דויד אבידן** הרחובות ממריאים לאט, שבו הוא כותב: „אנשים יתנשמו בכבדות כמו בתום דהרה עתיקה. / חגורת־הבטון של העיר ההדוקה. בהחלט הדוקה. / הקי־רות הכבדים מבינים משהו ונופלים בשתי־קה. // על העיר הנוספת בחוץ צונח אורשמש מוחלט...״ במוות בתל־אביב כו־תב **ישראל הר**: „הרחובות ריקים מאדם. פנסי־הרחוב כבים. / אני נכנס

למעגל האור — יד נעלמה מכבה את האור...״ משורר נוסף, **מנחם בן**, בקטע מתוך מסע אחד בל.ס.ד., מתאר את העיר בחוויה מרגשת של „תל־אביב בשחרית / נראית כלהקת יגוארים שחורה, מקורקפת, מקפת / מיגרשים נפלאים / אבל איזו עזובה אנושית / בפנים! / איזו עירומה אנושית...״

לא ברור מדוע עורך הקובץ **חיים נגיד** מצא את שורותיו הוא כראויות להתפרסם בקובץ זה, מה עוד שניתן למצוא את אבות שורותיו בשירים אחרים בקובץ שהוא ערך, מפרי עטם של משו־ררים אחרים.

את הטעם המריר, שמותיר שירו של חיים נגיד, משפר במעט **ויזלטיר** בשירו כתובת חשמל נעה, שם הוא כותב „במו־צאי יום־העצמאות תשל״ב / עלה מטוס קטן / בשמי תל־אביב ערב / ועל גחונו הריץ / כתובת חשמל נעה: / לבריאות ולהנאה אכול בשר עוף / כל ארוחה בול עם מעדני הלול // בבית־קפה קטן / בדיזנגוף בין שדרות נורדאו / ובין בניין משמרת הצפון / (שכולו עוד שבעת־הקנים וסוללות של נורות) / ישבו אנשים כמניין / וצפו בתוכנית טלוויזיה...״ שיר זה של ויזלטיר, המסיים את האנתולוגיה מסתיים ב„הו, תל־אביב הגדולה, / עיר חשוכה כמו חוגגת / חג משונה של מיל־מול אנשים עילג: / הו טלוויזיה, / הו אוטובוסים, / הו מוניות, / הו יהודים.״

אנתולוגיה זו מביאה חתך של דור

מנחם בן
להקת יגוארים שחורה

משוררים, המתארים את תל־אביב, עיר שלעיתים דומה כי היא שוקעת לה בחול, אם להשתמש בדימויו של **עמוס קינן** בסיפרו שואה 2. אנתולוגיה זו מומלצת לכל שוחרי השירה ואוהבי תל־אביב.

* שירי תל־אביב (ב), אנתולוגיה; עור־כים: חיים נגיד וחיים פסח; סידרת זוטא, הוצאת הקיבוץ המאוחד; 115 עמודים (פורמט קטן, כריכה קשה).

ניסוחים

מפה חדשה

אגף המדידות של מדינת ישראל לא שמע מן הסתם על שינויי הגבול של ה־מדינה. **הראייה**: מפת ההתיישבות בארץ־ישראל* שהודפסה על־ידי אגף המדידות עבור מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית, מתעלמת מגבולות ישראל ה־חדשים, כפי שעודכנו לאחר החזרת חצי האי סיני לידי מצריים. המפה, שהודפסה באפריל 1982, מציגה ישראל שאינה עוד, ישראל עם העיר ימית, מרחב שלמה, אופירה ויישובי חבל ימית. מישהו באגף המדידות של מדינת ישראל, אינו מאזין לרדיו, או צופה בטלוויזיה.

* מפת ההתיישבות בארץ־ישראל, בהו־צאת הסוכנות היהודית לארץ־ישראל; ביצוע והדפסה: אגף המדידות, אפריל 1982.

מאת דן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

"העולם הזה" 1024
תאריך : 29.5.1957

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה, הקדיש כתבת־שער לנושא "רצח בעיניים", ככותרת "הנידון", שהוקדש לבחינת ערכי החינוך למילחמה של מערכת־הלימוד בישראל. לכתבה זו נספח מישאל, תחת הכותרת "מה אתה רוצה להיות: חייל או חלוץ?" במהלכה נשאלו תלמידי הכיתות הנמוכות של בתי־הספר. תחת הכותרת "האיש שאהב להשוויץ" הובא סיפורו של המרגל אוליבר מקליין, שמישפטו החל. הכתב המשוטט של "העולם הזה", רפי נלסון, דיווח תחת הכותרת "חיי הפיל, חיי הפיל!" על ביקורו בציילון, ארץ התה והריקשות.

כתבת הווי הובאה מקיבוץ תל־קציר, אחרי שכמה מחברי אגודת־הרווקים של המשק נמשו את אגודתם ונישאו. הרשימה הובאה תחת הכותרת "שלוש נשיקות על הגבול". תחת הכותרת ש"צריך לדעת לרמות" הובא סיפורו של בכיר כייסי ירושאל, "חוסיד'ל", בלשונו הוא.

בשער הגליון: רצח בעיניים — ילדינו מתחנכים לשפיכת־דמים?

מפ"ם אוחזת בקרני הממשלה ★ בני־טובים

1957 ★ רחל ינאית בן־צבי והעקרב

הממשלה

מקום ליד התנור

ממשלת ישראל דומה לבית מחומם ב־יום גשם. נעים להיות בפנים, גם ללא שום מטרה מסויימת.

הדבר קשור לאו־דווקא בהנאות האיש־יות הניתנות לחברים עצמם — תואר של שר, כבוד והשפעה. במדינה שאינה אלא פדראציה של מיפלגות ריבוניות, הישיבה בממשלה חיונית מהרבה בחינות אחרות: אשראי למשקים, רשיונות־ייבוא ועיסקי שילומים, האפשרות לבנות מנגנון מיפלגתי על־חשבון משלם־המיסים.

הממשלה האמיתית של ישראל, זו ה־מחליטה החלטות וקובעת את גורל המדי־נה, מרוכזת באיש אחד: דויד בן־גוריון. לרשותו עומדים עוזריו האישיים, שאין להם צורך להיות חבר־ממשלה. הקואליציה

השוויצר סיפורו של אוליבר מקלין, המואשם ב־קשר עם המודיעין הסורי. מקלין, הידוע יותר כיעקב וייס, יליד ירושלים, הואשם במסירת ידיעות לאויב. אלא שמקליין/וייס היה בנוסף אדם שאהב לעשות רושם על הבריות. לראייה: תחפושת של סגן־אלוף בריטי, שצולם לשם הרושם בלבד.

הממשלתית הרשמית דרושה לו רק לשם הבטחת העורף, וקבלת אישור רוב הכנסת (לאחר מעשה) לפעולותיו.

שיעול או עיטוש. מכיוון שנוח לשבת בממשלה, ומאוד לא נוח לשבת בחוץ, נוצרה במרוצת תשע השנים האימ־רה, שדרוש דחפור כדי לסלק מהממשלה מיפלגה שמפא"י החליטה להיפטר ממנה. הדבר הוכח לא פעם.

כאשר ביקש בן־גוריון להיפטר משות־פותו עם אגודת־ישראל, לא מצא שום תרופה. ההזדמנות באה לו רק במיקרה. ב־אחד הבקרים, בערב ראש־השנה תשי"ב, נזדמן מנהיג האגודה, איצ'ה־מאיר לוין, לביתו של בן־גוריון, הציג לו את דרישו־תיו השיגרתיות בענייני דת. "לא אוכל להמשיך ולהישאר בממשלה אם לא יית־קבלו דרישות אלה," אמר לוין בתמימות, כרגיל בשיחות אלה, מבלי לייחס למילים יותר חשיבות מאשר לשיעול או לעיטוש.

בן־גוריון קם ממקומו, זוהר כולו. "ובכן," אמר, והושיט ידו ללוין "אני מודה לך על שירותך בממשלה עד היום. צר לי ש־אנחנו נפרדים." איצ'ה־מאיר לוין נשאר בחוץ, עד היום.

לא טוב יותר היה גורלם של הציונים־הכלליים. כאשר ביקש משה שרת לסלקם ערב הבחירות האחרונות ולא ידע כיצד. כמעט בהיסח־הדעת הצביעו הציונים־הכלליים נגד הממשלה בעניין עירעור קסטנר, שלא עניין אותם כמלוא הנימה ושלא היתה להם שום שייכות אליו בכלל. שרת קפץ על המציאה, הכריח אותם ל־התפטר מן הממשלה.

משבר בחיי־הנישואין. מיפלגות השמאל עמדו לא פעם לפני תהום דומה, אך בכל פעם הצליחו לקפוץ אחורה, לתוך חיק הממשלה. כך התנגדה מפ"ם למיבצע סיני, אך נשארה בממשלה שנגשה לבצע את המיבצע. למחרתו התנגדו מפ"ם ואח־דות העבודה בשצף־קצף לנסיגה מעזה ו־משארם אל־שייח', אולם נאחזו בקרני־הממשלה בשתי זרועותיהן הפועליות וה־מיובלות. הם נשארו בפנים, נסוגו עם הנסוגים וקיבלו על עצמם את האחריות הפוליטית למעשה שהיה מתועב בעיניהן.

השבוע הגיע המיבחן השלישי. שתי המיפלגות ידעו כי ההודעות חסרות־חשי־בות, וכי הממשלה (שהן חברות בה) כבר נתנה למעשה את מלוא האישור להשתל־בות ישראל במערך האנטי־סובייטי, במסג־רת דוקטרינת אייזנהאור. אחרי שחינכו דור לשינאת הקפיטליזם האמריקאי ולהער־צת המישטר הסובייטי, היה קשה להן ל־הצביע בעד הדוקטרינה.

"יש חשיבות מכרעת לשותפות הפועלים בממשלה," הכריזה אחדות־העבודה, וגם מפ"ם השמיעה קולות דומים.

בריאות מעל לכל. מפא"י לא הייתה מעוניינת להפעיל הפעם את הדחפור. היה לה כדאי יותר לסלק את מפ"ם בהזדמנות אחרת, פחות קשורה באידיאלים, קרובה יותר למועד הבחירות. לכן השאירה את הדחפור במוסך, איפשרה למיפלגות ה־שמאל להישאר ליד התנור החם. הן הורשו להימנע מהצבעה, בתנאי שלא יצביעו נגד.

היתה זאת הצעה נוחה. בחדרי־חדרים הועלתה השאלה אם מותר יהיה למיפל־גות השמאל למסור מעל בימת הכנסת הודעות הנוגדות את עמדת הממשלה שהן חברות בה, מבלי להרים ידיים בהצבעה נגדה. מפא"י לא הסכימה, סמכה על כך כי ברגע האחרון, למראה האוויר הקר בחוץ, תתחלחלנה מפ"ם ואחדות־העבודה, ותישארנה בחדר החם.

נוער

זרע הפורענות

עשרות תלמידים לבושים בתלבושת ה־אחידה של בתי־הספר התיכוניים בתל־אביב מילאו בתחילת השבוע את מיסדרון בית־המישפט המחוזי. הם סיפרו בדיחות בקולי־קולות, החליקו על פני המיסדרון הארוך והתגרו בעוברים ושבים. איש לא היה יכול לסלק אותם. הם התגודדו ליד דלת לישכת הנשיא התורן, חיכו לרגע שבו יצאו ממנה חבריהם לספסל־הלימו־דים: ששת תלמידי הכיתה השמינית, ה־נאשמים בביצוע שורה ארוכה של פריצות וגניבות.

בפנים הלישכה היתה האווירה עצובה הרבה יותר. אחד אחרי השני הופיעו ה־נאשמים לבושים בגדים נקיים וסרוקים בקפדנות לפני הנשיא התורן, השופט משה קנת, סיפרו בקול נמוך ורווי דמעות על מישפחותיהם, לימודיהם ועל מעשי־הפשע שביצעו.

"לא היה לנו מה לעשות. למדנו יותר מדי. העדה בתנועה המאוחדת התפוררה, ואנחנו נשארנו מחוץ לתנועה," סיפר ראש הכנופייה, כשהוא מנסה, ללא הצלחה, ל־הסתיר את חרדתו הרבה.

המורים ביקשו יין. "לפני הטיול ל־מצדה היו חסרים לנו מצרכי־מזון," סיפר. "פרצנו לחנות אחת ואחר כך לשניה. כמעט כל הכיתה ידעה על זה, הבאנו את כל המיצרכים לטיול. היו לנו גם סיגריות ועישנו שם. גם התלמידות עישנו יחד אתנו. המורים ראו ולא אמרו לנו כלום. רק כשתלמידה אחת התעלפה, באו אלי שני מורים וביקשו ממני קצת יין. הם ידעו שהיה לנו יין.

"את הכסף ביזבזנו בבתי־קפה ובמיסע־דות יקרות. היינו הולכים להצגה שניה בקולנוע ואחר כך למיסעדות. לפעמים היינו הולכים לבתי־בושת בתל־אביב. היינו הולכים כולנו יחד. היינו חוזרים בטקסי ספיישל."

הגילויים זיעזעו את הנוכחים. פרקליט המחוז, יעקוב בר־אור, היסס מעט לפני שהחל בחקירת שתי וערב. כשפתח בשא־לות הראשונות, היה תקיף מאוד. לדעתו צריך להתייחס ברצינות לתופעה, לאחר שייבדקו המניעים של הנאשמים כולם וכל אחד מהם לחוד. "לפני שהתחלתם בפרי־צות," שאל, "לא הלכתם לבתי־בושת?"

נאשם מס' 2, לבוש במדי צבא חדשים, חשב רגע, לפני שהשיב. הוריו, שעמדו מולו, כבר ידעו את התשובה. היא הפתיעה רק את אלה שלא היו שותפים למהלך החקירה הארוכה: "כן. גם לפני זה היינו הולכים לבתי־בושת."

בר־אור המשיך לשאול: "הוריך לא היו דואגים לך כשהיית חוזר אחרי חצות? הם לא שאלו אותך לסיבת האיחור?"

קולו של הנאשם במדים רעד משהו: "הם ידעו שיש לי חברה. הייתי מספר להם שאני חוזר ממנה. הם ביקשו ממני לא להישאר איתה מאוחר, אבל הורי היו שוכבים לישון מוקדם מפני שעבדו קשה ורק לעיתים רחוקות היו מרגישים בי, כשהייתי חוזר הביתה מאוחר."

החברה או הפרט. סיפורי הנאשמים ותירוציהם נשמעו קלושים ובלתי־משכנ־עים. הסניגורים השתדלו לפני כן לשאול את השאלות שיש בהן כדי להניע את השופט להקל בעונש: "כמה אחים יש לך? כולם נהנים מיחס שווה? כמה זמן מקדיש לך אביך ביום? האם הוא מתעניין בלימודיך?" הם רצו להוכיח כי החברה והסביבה המיידית הן אשר דחפו את ה־נערים למעשיהם. לפי גירסה זו, הנערים עצמם לא היו אשמים מלוא האשמה ב־פשעיהם.

בר־אור יצא להתקפת נגד: "כמה קיבלת השנה בספרות? כמה ספרים אתה קורא מחוץ ללימודים? איזה ספרים אתה קורא? מדוע כתוב בתעודה שלא השתתפת בשי־עורי גדנ"ע?" כוונתו היתה ברורה: זרע־הפורענות היה טמון בנערים עצמם וב־סגולותיהם האישיות.

בחדר שררה דומיה. הנאשמים הסתכלו אחד בשני במבוכה. נשמע רק קולה של אחת האמהות, שגרפה את חוטמה ברעש. "זה שבר את כולם בבית," נשמע קול מצטדק. "אבא התעלף ואמא חולה עד היום, אני מתחרט על כל מה שעשיתי ואני רוצה להחזיר את הכסף אחרי ש־אשתחרר מן הצבא."

המורים שבלישכה היו נבוכים לא פחות מתלמידיהם. כל אחד מהם חשב על חלקו בפרשה. ההורים הביטו בתיקרה, הסיטו מבטיהם זה מזה. היה ברור לכולם כי בלישכתו הקטנה של הנשיא התורן צפה ועלתה פרשה מזעזעת של מציאות חיים נוראה — בנים למישפחות בעלות אפשרו־יות כלכליות למעלה מבינוניות, מסוגלים להכין שיעורים בשעות אחר־הצהריים ו־לבלות את הערבים בפריצת חנויות וקופות בתי־ספר.

הבעייה המיוחדת של ששת הנאשמים דרשה את פתרונה מידי השופט. הבעייה הכללית יותר — בעיית חוסר האידיאלים וההתפרקות הדרגתית מערכי המוסר של הדור הקודם — ריחפה על פני הארץ כולה ודרשה תשובה מפי מורים, רופאים, מחנכים ואנשי־ציבור.

אנשים

● **מניה שוחט** הישישה, מוותיקות השומר, ביקרה השבוע אצל רעייתו של נשיא ישראל, **רחל ינאית בן־צבי**, והחליפה איתה זיכרונות על הימים הטו־בים. בין השאר סיפרה ינאית על מאורע שקרה לה בשעתו, כשהוטל עליה להעביר אקדח חבוי בתוך בגדיה מיפו לירושלים. כאשר עלתה לאוטובוס הערבי שבו היתה צריכה לנסוע, הרגישה פתאום רחל ינאית כאב צורב בגופה, אך לא העזה להתלונן, מחשש שיגלו אצלה את האקדח. רק ב־הגיעה לביתה גילתה כי בבגדיה ישב עקרב צהוב שעקץ אותה.

● עורך ידיעות אחרונות ד"ר **הרצל רוזנבלום**: "כנראה לא יפרוץ משבר ממשלתי מארבעה טעמים: 1) האגף ה־שמאלי בקואליציה איננו רוצה בו. 2) האגף המרכזי בקואליציה איננו רוצה בו. 3) האגף הימני בקואליציה איננו רוצה בו. 4) כל יתר חלקי הכנסת רוצים בו."

● ראש־ממשלת בריטניה לשעבר, סר **וינסטון צ'רצ'יל**: "אני אוהב ללמוד, אבל לא תמיד אני אוהב שילמדו אותי."

● לא מכבר קיבלה שגרירות ישראל בלונדון בקשה מוזרה ביותר, הנוגעת ל־ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון**: חברת דרבי הבריטית, המפורסמת במירוצי־הסו־סים שלה, ביקשה לקרוא לאחד מסוסיה בשם "דויד בן־גוריון". הסבירה החברה: השם יתאים מאוד, מכיוון שהסוס נולד לאב בשם "עוז" ולאם בשם "פלסטין". תשובת השגרירות: "לא!".

״בשבילי
נעלים זה לא
רק ליופי״
אופנתית, היא צריכה להיות,
המקצוע מחייב!
אבל מה אפשר לעשות כשקונים
נעליים והן נוחות רק עד לפתח
החנות...וכולכן כבר יודעות
למה הכוונה.
במקצועי...כשיום עבודה נמשך
לפעמים גם 12, 13 ויותר שעות,
הרי שלא מספיק העניין והסיפוק
בעבודה...מה שלא פחות חשוב
הוא, נעל שתסכים גם היא ליום
עבודה מאומץ שכזה. מה עוד
שלא פעם אחרי יום שכזה צריכים
גם קצת לצאת לבלות ואז...לא
הפרטנר הוא שקובע אלא הנעליים.
נעל הבריאות האופנתית ״גלי
אנטומי״ היא הנעל שלי, ליום ולערב.
ובמידה וצריך גם לבוקר שלמחרת.
״גלי אנטומי״
סנדלים שצריכות לעמוד
יום שלם על הרגליים.
Gali anatomy
גלי זה אופי...וזהו.

עבר לגרנד ספיד היתרון עבר לגרנד ספיד

היתרון עבר לגרנד ספיד היתרון עבר לגרנ

היתרון עבר ל״גרנד ספיד״.
נעלי הטניס שעוצבו למנצחים. הנעל היחידה
בארץ המיוצרת בשיטת ״ההזרקה הכפולה״;
הסוליה מוזרקת בשני חומרים, האחד קשיח, והשני גמיש.
מבנה מיוחד זה, מעמיד את ״גרנד ספיד״
בשורה הראשונה של נעלי הטניס בעולם ומעניק לה
רכות וקפיציות בפנים, עמידות וקשיחות בחוץ.
כמו שטניסאי צריך.
נעלי ״גרנד ספיד״ מעור, מבד ומגפה דמויית עור
ובעיטור כחול, ירוק או אדום.
כי נעלי טניס זה לא משחק.

Grand Speed®

כל מה שאת צריכה מהשמש...לא יותר. אולטרסול.
שיזוף נכון הוא ענין של יופי
ובריאות כאחד.
קרני השמש מעניקות לעורך
את השיזוף היפה והגוון השחום,
אך חשוב לווסת את כמות
הקרינה החודרת לעור, כדי למנוע
נזק. תכשירי אולטרסול מאפשרים
שיזוף בריא ויפה, מונעים
התייבשות העור ונזק מקרינת יתר.
הם יעניקו לעורך את כל שהוא
זקוק מהשמש ולא יותר.
אולטרסול לשיזוף בריא,
לבחירתך – שמן שיזוף, תחליבי
שיזוף (המותאמים לרגישויות עור
שונות) ותחליב לאחר שיזוף.
ULTRASOL
ULTRA SOL
Dr. Fischer
100ml
Dr. Fischer

האו־האו לבג"ץ

דיין נשך את

מוטה ביגלל גולדה

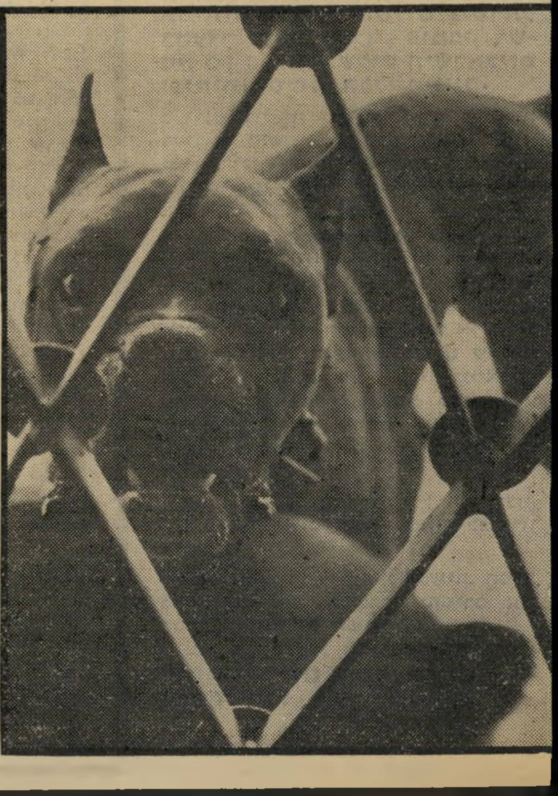

דווידסון משחק עם דיין

„היו מריבות איומות ביניהם. דיין נשך את מוטה בגלל גולדה," סיפר השבוע חנן דווידסון, סגן־אלוף (מיל'), מלוחמי יחידת 101. „הם רבו לא רק על גולדה, אלא גם על השליטה על הבית. מוטה חי נהדר עם גולדה. אך כאשר היו דיין ומוטה נפגשים, בקושי יכולתי להפריד ביניהם."

ניידת־המישטרה עצרה בשער ביתו הגדול של חנן דווידסון במבשרת־ירושלים. הגדר הגבוהה הסתירה גן מטופח. באופק נפרשים הרי ירושלים.

השוטרים, בלוויית הווטרינר האזורי, ד"ר גבריאל ברקת, ניגשו לשער. מעבר לחומה נשמעו נביחות רמות — מוטה וגולדה התרוממו לעבר מעקה המירפסת, מוכנים להגן על מיבצרם. מאחרי השער נשמעה נביחה שלישית. דיין הגן על השטח שבשליטתו.

השוטרים, בלוויית הוויטרינר האזורי, ד"ר ברקת, באו לבצע צו להשמדתם של הכלבים. הצו היה חתום על־ידי הרופא הווטרינרי המחוזי, הד"ר אברהם קורנברג ונטען בו שיש להשמיד את הכלבים, כי הם אינם מחוסנים נגד כלבת.

אך הד"ר ברקת לא ידע עם מי יש לו עסק. חנן דווידסון ידוע כאיש שלא כדאי להיכנס עימו לעימותים. לפני כמה שנים הוא הפתיע גנבים בבית הוריו. הוא לא התלבט יותר מדי, וזרק לתוך הבית שבעה רימונים. הגנבים נעצרו, דווידסון נקנס.

דווידסון, ששב כמה שעות לפני כן מארצות־הברית, סירב להישמע לצו.

למחרת הוא הוזמן לחקירה במישטרת מרחב־ירושלים. הוגשה נגדו תלונה על שהתנגד בכוח לביצוע הצו. דווידסון טען שהצו אינו חוקי, כי אין הוא חתום על־ידי שופט־שלום, כנדרש בחוק. כמו כן הוא טען שאין סיבה חוקית להשמדתם של גולדה, דיין ומוטה, כי הם חוסנו כחוק.

עתירה לבג"ץ

אך דווידסון לא הסתפק בכך. הוא עתר לבג"ץ נגד הווטרינר המחוזי, הד"ר קורנברג. הוא טען שהצו הוצא שלא בתום־לב עקב טינה שרוחש לו הווטרינר האזורי, הד"ר ברקת. עוד טען דווידסון, שהד"ר ברקת ניסה בעבר להשמיד את כלביו, בעת שהייתו של דווידסון בחו"ל, ורק התערבות מפקד המישטרה במבשרת־ירושלים מנעה זאת.

דווידסון המציא גם הוכחות שהכלבים חוסנו כדין.

שופט בית־המישפט העליון, יהודה כהן, קיבל את עתירתו של דווידסון. הוא הוציא צו על תנאי האוסר על הווטרינר המחוזי ועל אנשיו וכן על מפקד מישטרת ירושלים ואנשיו להתקרב לביתו של דווידסון בנוגע לשלושת כלביו.

גולדה ומוטה, הבוקסרים החומים ודיין, הדוברמן השחור אינם „סתם כלבים". דיין בן ה־6, הוא בנו של כוכב־הקולנוע קוציס, דוברמן שחור כחול, שכיכב בסרט הדוברמנים הנועזים. לצרכי הסרט אולף קוציס, באמצעות מכות חשמל, לחסל כל כלב שיעמוד בדרכו. אך מבני־אדם הוא פחד.

דווידסון לקח את כוכב־הקולנוע לביתו, למרות שידע שהכלב הוא פחדן נוראי, וכמעט ששילם ביוקר על הרפתקה זו. יום אחד, כשעמד הדוברמן הנועז באחת מפינות הבית, עבר דווידסון קרוב מאוד אליו, והכלב, שחש עצמו לכוד, נבהל ותקף אותו. דווידסון סילק אותו מהבית והעביר אותו למושב, אך מאוחר יותר לקח אליו את בנו של קוציס, והעניק לו את השם דיין.

את גולדה, הביא חנן מדרום־אפריקה, ואת בן זוגה, מוטה, הוא קיבל מדב מאיר, מראשי המגדלים של בוקסרים בארץ. שלושת הכלבים הם אלופים.

דווידסון אילף את כלביו כדי להגן על ביתו, שבו נמצא אוסף נדיר של כלי־נשק. לטענתו נאמד ערכם של הכלבים במיליוני לירות.

את דיין הוא אילף כמו חייל קרבי. סיפר דווידסון: „אילפתי את דיין להתכופף אם יורים עליו, לחפש מחסה, להישאר שם עד שהוא שומע שהאיש שמולו מפסיק לירות וטוען את נשקו. אז יוצא דיין כמו חץ ומזנק עליו."

ארמון ובריכות שחייה

סיפור אילופו של דיין שופך אור על אישיותו של בעליו. סגן־אלוף (מיל') חנן דווידסון נפצע ארבע פעמים, בארבע מילחמות. פציעתו האחרונה היתה בקרב סרפיאום, במילחמת יום־הכיפורים. „הכדור פגע בלסת שלי וחדר פנימה, הרופא נתן לי שבע דקות לחיות, אך אני חשבתי אחרת," מגחך דווידסון.

הוא התאושש מהפציעה, והתחיל לבנות את ביתו במבשרת־ירושלים. היה לו מעט כסף שקיבל ממכירת דירתו בירושלים, וכספי ירושה מהוריו. הוא תיכנן ובנה את הבית בעצמו, ללא עזרת בעלי־מלאכה.

הוא לא חסך בכסף. „אני רוצה ליהנות מהכסף שלי," הוא טוען. ביתו משתרע על פני 600 מטרים ריבועים. צמודות אליו שתי בריכות שחייה — האחת, לימי הקיץ, צמודה לקיר החיצוני המשקיף אל הרי ירושלים, ואורכה כ־10 מטרים. השנייה מיועדת לימי חורף. היא קטנה יותר וצמודה אליה סאונה.

הריהוט בבית מעניין ויקר: רהיטים מעץ זית, פרי עבודתו של הנגר הירושלמי המפורסם מגדל כהן, שייצר את הריהוט בארמונו של המלך עבדאללה. דווידסון גם מתפאר בריהוט שהובא עבורו במיוחד מדמשק, ובחפצי אמנות אפריקאים, המקשטים את הקירות.

בתקופת רווקותו, הוא נהג לערוך בארמונו מסיבות סוף־שבוע למאות חברים. חבריו מספרים שהיו לו רומנים רבים. שני הארוכים שבהם היו עם רופאה גינקולוגית ועם מישפטנית ידועה. אך מי שכבשה לבסוף את ליבו היתה גליה, הצעירה ממנו בשנים רבות, שהפכה לאשתו, ולפני פחות משנה ילדה לו בן.

על גג הבית, מותקנת מערכת רמקולים, וזרקורים מאירים את החצר. דווידסון טוען שזו חלק מאמצעים שהוא נוקט להגנת אוסף הנשק שלו, שהוא לטענתו הגדול במינו בארץ. את האוסף הוא מאחסן כיום במרתף הבית, אחרי שאשתו ביקשה ממנו להסירו מקירות הבית, מחשש שמא מישהו מאורחי הבית ייגע בו ויגרום לאסון.

חנן הוא ראש אגף־הפיקוח של מינהל־מקרקעי־ישראל ובעל תואר דוקטור להנדסה חקלאית.

„אני מבין בחקלאות ובבעלי־חיים. אני יודע מה זאת כלבת. יש לי תינוק בבית, ואתה רואה, הוא משחק עם שלושת הכלבים שלנו. אז איך לא אחסן אותם?" שואל דווידסון בפליאה.

העולם הזה ביקש את תגובתם של המעורבים בפרשת ניסיון החיסול של כלביו של חנן דווידסון. תגובתו של הד"ר קורנברג, הוויטרינר המחוזי:

„אני חתום על הצו לגבי השמדת הכלבים של חנן דווידסון. חתמתי על טופס ריק, מסיבות טכניות. אחרי שהד"ר ברקת, שעובד כווטרינר במישרה חלקית, מילא את הטופס ומסר אותו, הוא דיווח לי שהכלבים האלה לא חוסנו. אני מאמין לד"ר ברקת, אבל הוריתי לחקור בעניין, תגובתו של הד"ר ברקת:

„החיסון של כלביו של דווידסון לא היה בר־תוקף."

ביום חגיגות שיחרור ירושלים פגש דווידסון את מוטה גור. מפקדו־לשעבר בירך אותו על ההצלחה בבג"ץ, שהצילה את חייו של מוטה הבוקסר.

חנן דווידסון הבטיח להמשיך ולהגן על חייהם של גולדה, מוטה ודיין. מפעם לפעם יתנפל בוודאי דיין על מוטה, וינסה לזכות בחסדיה של גולדה, אך מוטה לא יירתע, וישמור על גולדה מכל מישמר. **מרסל זוהר** ■

נם בהידרה

(המשך מעמוד 9)

עיברי גיטלייס, הכנר הישראלי־לשעבר מפאריס בעל השם העולמי, שלף את כינור־סטראדיוואריוס הנדיר שלו, המלווה אותו בכל מקום, קפץ על הבמה והצטרף לתיזמורת הכלי־זמרים.

וכדרכה של יוון, ככל ההמולה האדירה הזאת איש לא רב עם איש, איש לא דחף איש, הכל אהבו איש את רעהו בטוב־לב מדבק.

על הכל ניצחה, כמובן, מלינה. הכוכבת הזוהרת נשארה כפי שהעולם הכיר אותה בסרטיה — שופעת־חיים, בלתי־מרוסנת, פתוחה לכל. העובדה שהיא משמשת עתה כשרת־התרבות של מולדתה, אחרי שנות המאבק והסבל, לא שינתה אותה במאומה. היא השתוללה, רקדה עם בני־הכפר, שרה לאורחיה, ראש־ממשלת צרפת ועמיתה, ז׳אק לאנג, שר־התרבות של צרפת.

קינאתי בשתי הארצות, שיש להן שרי־תרבות שכאלה. הן בשל יכולתן להעניק מישרה רמה זו לאנשי־תרבות אמיתיים, שאינם פוליטיקאים, יוצרי־תרבות. הן בשל העובדה שבכלל יש להן שרי־תרבות, ה־מסוגלים למקד את מאמציהם ומחשבותיהם בילעדית לקידום עניינים תרבותיים, אינ־טלקטואליים ויצירתיים.

באמצע החאפלה, אחרי הנתח העשירי של בשר־כבש (מי יכול לסרב?) והכוס העשירית של אוזו (מי יכול להימנע?) עלתה בי המחשבה: איך היה משתלב כאן זבולון המר — מבחינה אינטלקטו־אלית ומבחינת התפקיד? בישראל אין לנו שר־תרבות. התרבות נילווית כבן־חורג קטן לעניין החינוך, שהוא נושא מינהלי כביר. כל עוד לא יופרדו התפקידים ולא ימונה שר־תרבות עצמאי, שום דבר לא יזוז בשטח. ומאחר שאין כל סיכוי שייבחרו לתפקיד זה מלינה מרקורי ישראלית או ז׳אק לאנג ישראלי, אלא אך עסקן מיפלגתי מסוג ז׳, אולי מוטב לוותר על העניין מראש.

התמונה בעית הכותרת המזוייפת בעתון היווני
„הוא חרד לחייו!"

תרבות אינה מישחק

אף שהסיכסוך שלנו סיפק לה את הדראמה ואת התרוממות־הרוח, היתה הוועידה מוקדשת בעיקרה לתרבות: הרעיון להקים אוניברסיטה ים־תיכונית, לפרסם אנתולוגיה של שירים מכל ארצות הים־התיכון, לבחור אחת בשנה רומן ים־תיכוני, לקדם את הקו־פרודוקציה הקול־נועית ברחבי הים־התיכון, שהיא האוצר התרבותי החשוב ביותר.

בשביל צירי־הוועידה, התרבות היא דבר חשוב. לא מישחק צדדי, בשולי הצבא והתעשייה, אלא תוכן־חיים, אם כל יצירה.

המסר שלנו היה: עזרו לנו לחסל את המילחמה, אוייבת היצירה, ונמלא את מלוא תפקידנו בחברת התרבות הים־תיכונית.

לשבת ביחד

(המשך מעמוד 9)

דתיות, לאומניות ואחרות — שכל ה־שטח בין הירדן הים־התיכון צריך להיות מדינה יהודית. הממשלה הנוכחית מייצגת את המיעוט החזק הזה.

בצד השני יש מיעוט אחר, שאינו מבוטל כלל, המאמין בפיתרון המבוסס על שלום ודו־קיום.

בין השניים נמצא החלק העיקרי של הציבור הישראלי, הנקרע בין מגמות סותרות — המגמה המובנת למדינה גדולה יותר והשאיפה הכנה לשלום. ציבור זה נגרר כיום אחרי המדיניות של הממשלה הנוכחית, אך היא יכולה לעלות מחר על דרך אחרת.

קיימת הוכחה דרמאתית לכך ששינוי כזה יתכן. המעשה ההיסטורי היחידי־במינו של אדם אחד, אנוור אל־סאדאת, השיג זאת. תהיה דעתנו על המשמעות הפוליטית של יוזמתו כאשר תהיה — ואני מניח שמסביב לשולחן הזה יש דיעות שונות — אי־אפשר להכחיש ש־הוא שינה באופן דרמאתי בן־לילה, באמצעות מעשה גדול אחד, את דעת הקהל בישראל. עד כדי כך שמנהיג המיפלגה השוביניסטית ביותר בישראל ראה את עצמו נאלץ לחתום על חוזה־שלום שהחזיר את כל חצי־האי סיני ל־מצריים. אני יכול להבטיח לכם, גבירותי ורבותי, שאילו היה נערך יום לפני בואו של סאדאת מישאל דעת־קהל בישראל על השאלה „האם יש להחזיר את סיני תמורת שלום?" שיבעים, שמונים ואולי אף תישעים אחוז של הנשאלים היו משיבים בלאו.

מעשה גדול ודרמאתי אחד שינה את הכל.

תפקידנו, כישראלים, הוא לפעול למען מטרה זו. אך הייתי רוצה להגיד גם מה יכולים אתם — כבני הים־התיכון, כאנשי ממשלה, כאינטלקטואלים, כמעצבי דעת־הקהל — לעשות כדי לקדם תהליך זה.

קודם כל, אתם יכולים לעזור בהענקת אמינות ומעמד ציבורי לכוחות־השלום בישראל.

כאשר אני מדבר על מחנה־השלום ב־ישראל אני מתכוון לאותם המקבלים בבירור את העקרונות הבאים: שצריכה לקום מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת עזה, לצד מדינת ישראל, במיסגרת של כבוד הדדי וביטחון; שעל ממשלת־ישראל להכיר באש"ף ושעל אש"ף להכיר במדינת־ישראל, ושהכרה זו צריכה לבוא בצורה גלוייה בו־זמנית והדדית (איני מאמין שיש דרך אחרת); ושיש לפתור את בעיית־הפליטים הפלסטיניים, שהיא טראגית ומורכבת מאוד.

אתם ביוון, בצרפת, באיטליה, בכל ארצות הים־התיכון, יכולים להושיט הרבה עזרה לכוחות אלה. אתם יכולים לעזור לכוחות ישראליים אלה, הנאבקים בתנאים קשים ביותר.

אך המסר העיקרי שלי הוא זה: לא יכולה להיות אמינות אמיתית לכוחות־השלום בישראל בהעדר דו־שיח גלוי, פומבי, רשמי, בין כוחות השלום הישראליים וכוחות־השלום הפלסטיניים.

דרוש דו־שיח גלוי בין כוחות־השלום בישראל ואש"ף. זה דרוש באופן חיוני כדי להוכיח לעם הישראלי שדו־הקיום בשלום בינו ובין העם הפלסטיני הוא אפשרי.

אני רוצה להודות ליוזמי הוועידה ה־זאת על כי עשו מעשה גדול בכיוון זה. עצם העובדה שאנחנו יושבים כאן ביחד, פלסטינים, ישראלים, מצרים, לבנונים, תוניסים ואחרים הוא צעד קטן אך חשוב מאוד קדימה. זה מוכיח לעולם שאנחנו יכולים לשבת ביחד, שאנחנו בני־אדם; שלכולנו יש פחדים, דיעות קדומות ו־טראומות שעלינו להתגבר עליהם, וש־אנחנו יכולים להתגבר עליהם כשאנחנו יושבים ביחד.

הדו־שיח הוא המפתח. אין זו מליצה. זהו מפתח פוליטי ממשי מאוד לפיתרון הבעייה.

אנא, התעוררו לדחיפות הבעייה. המצב בוער! כל שנה העוברת מחמירה את המצב ומקשה על הפיתרון.

ואנא, עזרו לדו־שיח בין כוחות־השלום הישראליים והפלסטינים!

נאומו של עמוס קינן:

אחים חוקיים

איני יכול שלא להתרגש ממה שתיארה כאן ריימונדה טאוויל.

אני שייך לאותו חלק של הישראלים אשר, בהיותם בנים לעם שידע סבל וטרגדיה, מבינים גם את הסבל והטרגדיה של העם הפלסטיני. קשה לי מאוד לשחק בעת ובעונה אחת את התפקיד הכפול והמשולש, שהוא כה קשה: להיות חלק מהכוח המדכא את עמה של ריימונדה טאוויל, ובה בשעה לחוש הזדהות עם ריימונדה טאוויל ועם עמה; והחלק הקשה ביותר בתפקיד שלי הוא לשכנע את בני־עמי ואת בני־עמה של ריימונדה טאוויל שיש רק דרך אחת כדי לשים קץ לטרגדיה הזאת, והיא דרך הדו־שיח והשלום.

אני רוצה לחזור על מה שאמר אורי אבנרי לפני, כי אני מסכים עימו לחלוטין, ומזה שנים רבות — ובושה לחשוב כמה שנים — אנו אומרים את אתם דברים. מה שברצוני לעשות עתה הוא לנסות דבר קשה, והוא: לצייר תמונה של מין אוטופיה, שלדעתי הינה הדבר המעשי ביותר כיום.

■ ■ ■

ריימונדה טאוויל ואחיה, בעיני, הינם בנם חוקיים לארץ הירואית וטראגית. אני חש זיקה אליהם. אנוכי, גם אני, בן חוקי לאותה ארץ הירואית וטראגית, ארץ שידעה עקירה, חורבן, כיבוש וגלות. אני מאמין כי בהיותנו שנינו בנים חוקיים לאותה ארץ, הרי בתוקף הגדרה זו, הננו אחים.

לפעמים קשה להשלים עם שובו של הבן האובד, לפעמים פורצת מילחמה על הירושה בין אחים, אך אסור לשכוח כי הקורבן ששני העמים הקריבו, כדי להוכיח את היותם בנים חוקיים של הארץ הזאת, מעניקה לשניהם את הזכות להשתייך אליה.

■ ■ ■

ישנו דבר שאני חב לפלסטינים. ועניין של יושר ושל כבוד הוא לבטא הערכה לפלסטינים על חוב זה שאני חב להם. הם ששימרו בהיעדרי, את מורשת המולדת. תודות לפלסטינים אני יכול לדעת היום איזו דמות היתה לארצי בימי אבותי. כיצד ניבנו מדרגות בהר כדי לטעת את הזית ואת הגפן. כיצד נחצבו בורות־המים. כיצד חיו כאן אבותי עם האקלים ועם הטבע, עם הגיאוגרפיה ועם ההיסטוריה. תודות לפלסטינים היתה ארץ־ישראל, בשביל אנשים כמונו, מולדת אבודה שנמ־צאה מחדש. פירושו של דבר הוא שמצאנו אותה במצב טוב, כימעט מצב טוב, מצב טוב לגבי ארץ שסבלה כל־כך. ואני מאמין כי בלבו של כל ישראלי קיימת הכרת־תודה לפלסטינים על כי היה בהם הכוח להישאר ולא לנטוש, ולשמר את המו־רשת. ועד כמה שייראה הדבר מוזר, זוהי הרגשתי.

מהי אותה מולדת? מהי מולדת? הייתי רוצה לתת ביטוי אישי לתחושתי. בשבילי, ארץ־ישראל הינה עדות על נוכחותי, אך היא מעידה גם על נוכחותם של הפלסטינים. ועל כן, כפר ערבי על פיסגתו של הר מהווה חלק מן הנוף הטיבעי שלי. ואם יום אחד ייעלם אותו כפר, חלק מן המולדת שלי ייעלם. ואני איני רוצה שחלק זה ייעלם. ישנו מיסגד, וליד המיסגד — דקל. מיסגד זה מהווה חלק מן הנוף שלי, ולא הייתי רוצה לעצום את עיני ולפקוח אותן ולראות שהמיסגד נעלם. מיסגד זה הינו לגיטימי ואף יותר מלגיטימי: למיסגד זה יש שרשים בארץ הזאת, ואני מכבד כל מה שיש לו שרשים באדמתי. כל מה שיש לו שרשים באדמתי, הינו אח לי.

יש בי זיקה לשכם וליריחו. ואני מאמין כי למרות המילחמה ולמרות הטרגדיה, יש גם לפלסטינים זיקה לישראל. אני יודע שישנם פלסטינים, ערבים פלסטיניים, הרוצים לחיות בדו־קיום עם ישראל, ודו־קיום זה רוצה לומר שבעומק ליבם שוב אינם שואפים להיעלמה של ישראל. וזה רוצה לומר שנכונות זו לשלום מצידם אינה טכסיס פוליטי, ולא בחירה אומללה מחוסר כל ברירה, ואני מאמין בכנותם של כמה מידידי הפלסטיניים, המאחלים בכל ליבם שמדינת־ישראל לא תיעלם. אלה מהם, אשר בשבילם תל־אביב היא חלק מן הנוף הטיבעי שלהם, חלק מן המולדת שלהם, ואשר בשבילם, אם יום אחד יעצמו עיניים ויפקחו עיניים וייווכחו שתל־אביב נעלמה — חלק ממולדתם נעלם. ואני מאמין שזוהי הרגשה כנה, של פלסטינים רבים, רבים יותר ממה שמקובל לחשוב. אני מאמין שבליבם של הפלסטינים קיים כבר הרצון העמוק לשים קץ למילחמת־אחים זו, להכיר בחוקיות משני הצדדים ולחיות בשלום ובדו־קיום.

■ ■ ■

השלום, מה הוא אומר לי? מה נותן לי השלום?

קודם לכל, הוא סוגר, וסוגר באופן מוחלט, את המעגל המרושע של טראגדיה, של סבל ושל הירואיזם. מעגל זה נסגר, איפוא, ושוב אין צורך להיות הירואי ולהיות טראגי. בפעם הראשונה ניתנת לכולנו הזכות להיות מאושרים, כלומר להיות נורמליים.

עוד דבר שנותן לי השלום, לי באופן אישי, וזה חשוב אף יותר מסגירת המעגל המרושע. השלום מנתק סופית כל קשר אחר שיכול להיות לי אל כל חלק אחר של העולם. החל מרגע השלום, יש רק מקום אחד בעולם שאליו אני שייך. יש רק מקום אחד ביום שבו יש לי שרשים. אין לי עוד שרשים אחרים, חליפיים. אין לי קשר אחר. אני נטוע במיזרח התיכון, על חוף הים־התיכון, בתוך שכני המושרשים כאן כמותי, ואני מהווה חלק אינטגרלי של סביבה טיבעית זו, גיאוגרפית והיסטורית, ומעתה, גם סביבה פוליטית, חברתית וכלכלית.

יש לי גם חזון, על מה שיקרה בחלק זה של העולם, ביום שבו יבוא השלום בין פלסטין ובין ישראל. אני מאמין כי ניתן לקוות, שכאשר יושג השלום, תחזור ארץ זאת להיות ערש הפלורליזם התרבותי, שהגנים היצירתיים של שני עמינו יתעוררו, ייוולדו מחדש, ואני מאמין כי הגנים המאד יצירתיים גם של הפלסטינים, גם של הערבים האחרים וגם שלנו, אשר בשל המילחמה נותרו ללא תעסוקה — כי גנים אחרים פעילים עתה — ואני מאמין שהגנים היצירתיים יהפכו חלק זה של העולם למה שהיה בטרם החלה הטראגדיה.

■ ■ ■

והייתי רוצה לסיים בהערה קטנה אך לא בלתי־חשובה שתוכל אולי להסביר מדוע אני חש עצמי כבן חוקי ובעל מלוא הזכויות בארץ זאת.

דיברו כאן היום וידידנו היקר, הפרופיסור אנדרוניקוס, דיבר על המצאת הסימטריה וההרמוניה, על המצאת הפילו־סופיה והלוגיקה. אבל יש עוד תגלית שהתגלתה באיזור הזה. וזוהי התגלות האלוהים, על־ידי משה, וגם התגלית של חוק המוסר האלוהי, וללא חוק המוסר האלוהי, לא היתה קיימת תרבות ים־תיכונית, ולא היתה קיימת תרבות אנושית, ואני מאמין שבתוקף ההגיון ובתוקף הרוח של אותו חוק המוסר האלוהי, שני אחים חייבים להתאחד בשלום.

אוניברס בשיתוף עם חב' בלקנים מציעים:

* כל הנרשם עד 10.6.82
ומשלם את הטיול
יזכה בהנחה של $55

מיזוג מושלם של אירופה והבלקנים בטיולי חוויה נפלאים ובמחירים ללא מתחרים - שרק חב' "בלקנים" יכולה להעניק!

15 יום - יוון, יוגוסלביה	*1155 $ בלבד!
15 יום - יוון, יוגוסלביה, אוסטריה	*1255 $ בלבד!
22 יום - יוון, יוגוסלביה	*1355 $ בלבד!
22 יום - בולגריה, יוגוסלביה, יוון	*1455 $ בלבד!
22 יום - יוון, יגוסלביה, אוסטריה, מינכן	*1555 $ בלבד!
22 יום - יוון, יוגוסלביה, אוסטריה, איטליה, מינכן	*1555 $ בלבד!
15 יום - יוון - סיור מקיף	888 $ בלבד!
8 ימים - יוון - טיול מאורגן	555 $ בלבד!
8 ימים - יוון - נופש בפורטו-קראס	555 $ בלבד!
טיסות צ'רטר לסלוניקי (כולל אכסון) החל מ-	299 $ בלבד!

לראות, ליהנות ולשלם פחות - רק בטיולי "בלקנים"!!

כל מחירי הטיולים הנ"ל, כוללים: טיסות, איכסון במלונות "דה לוקס", דרגה א' ו"תיירות מעולה", פנסיון מלא בבולגריה וחצי פנסיון ביוגוסלביה, אוסטריה איטליה ויוון.

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות

תל-אביב: רמב"ם 17 טל. 03-622976
נחלת בנימין 15 טל. 03-622976
דיזנגוף 190 טל. 03-241163,224427
חיפה: דרך העצמאות 88 טל. 04-522228

"ג'ר'י ג'ינס" "קי-מוד"

להשיג בחנויות המובחרות
יצרני חולצות אופנתיות

ספארי חצי שרוול
חליפות ספארי מבדי כותנה שנטונג. ג'ינס סטרץ' וצבעוני. מכנסי נופים מכותנה שנטונג מכנסי 7/8 (ברמודה באגי) ג'ינס משופשף.

מבחר חולצות לקיץ:
טריקו פסים בצוארון סירה או צוארון סרוג, חולצות מגבת בשילוב בד, בצוארון סיני או רגיל. חולצות מבדים הודיים.

מחסן מכירות מרכזי

תל-אביב, נחלת בנימין 70,
בסימטה (פינת יפו ת"א) טל' 654666-7

אגודת הסטודנטים - שנקר
יום הסטודנט 82
ביום ה' 3.6.82 משעה 17:30

שלום חנוך

בתכניתו, חתונה לבנה'
תצוגת אופנה של **"גוטקס"**
קרנבל ברזילאי עם

אלי ישראלי

מוקדי מוזיקה מכל הסוגים
תחת קורת גג אחת
בזר מכירות, שעשועים

בחסותם האדיבה של גוטקס,
פולגת, בליל, עיריית ר"ג

רח' אחד העם פינת ז'בוטינסקי ר"ג (אבא הילל-ביאליק)

פנטהאוז יפהפה

במרכז הוד השרון
160 מ"ר + 200 מ"ר גג

למהיר החלטה
פינוי גמיש
052-24344 בערב

קבלת מודעות לכל העיתונים

במחירי המערכת

- שרות ת.ד
- ללא תשלום
- מכבדים
- כרטיסי אשראי

פרסום אידיאל
אבן גבירול 100
טל: 227117

תן טרמפ לחייל

אנט

ולאוהדי קבוצתה להרים תרומה כדי לממש את הבטחותיו. חתוכה הבטיח להעניק קבלה לכל תורם.

מי שניצל את הזכייה של יהוד היה שמואל פלאטו שרון, אשר הודיע השבוע כי הוא מאמץ את הקבוצה. אולי הוא יעזור לתת את המענקים לשחקנים.

להפועל תל־אביב היו מירב הסיכויים לנצח בגמר. עמדו לרשותה גם שח־

השיטה של הפועל יהוד היא גרועה - אבל היא הביאה לה את הגביע

קנים־כוכבים, גם מאמן מנוסה ויוקרתי, דויד שווייצר, גם נסיון רצוף נצחונות וגם תמיכת אלפי אוהדים שרופים, העוזרים לאזן את תקציבה. על כל המעלות נוספה גם יכולת מישחק ראויה לציון.

ליהוד, לעומתה, אין שחקנים־כוכבים, אין מאמן מצליח ומנוסה. נהפוך הוא — צבי רוזן מאמן שלוש שנים בלבד — ואין קהל אוהדים רחב כמו בעיר גדולה, אין גם כסף. שיטת המישחק שלה הפכה אמנם לשם־דבר וזכתה בתואר „נוסח־יהוד־82", אך לא היתה זו דווקא מחמאה. את דרך מישחקה של יהוד כינו גם שיטת האנטי־כדורגל: מישחק ללא הבקעות שערים.

„יהוד על המפה!" שאגו האוהדים ה־צרודים תוך הנפת זרועות ודגלים. במישחק הגמר שנערך באיצטדיון רמת־גן איבדו האוהדים את קולם מהשאגות. החאפלה שהכין להם ראש־העיריה, שבה נשחטו שישה כבשים, הלהיבה אותם מחדש. גם ראש־עיריית תל־אביב, שלמה להט, בא להשתתף בשימחת הניצחון.

„אני עצבני!" סיפר שלום רוקבן, האיש האחראי לזכייתה של יהוד בגביע. „יכול להיות שהפורקן שלי זה בכדורגל," הוא מסביר. רוקבן אינו תושב יהוד. הוא הגיע אליה משכונת שעריים אשר ברחובות.

גדי לזבח ליווה את קבוצת יהוד במישחקיה האחרונים. הגדי גרם להרבה צחוק, אבל צחק מי שצחק אחרון. למרות שאיש לא האמין שיהוד תזכה בגביע, כשמולה יריבה מנוסה כמו הפועל תל־אביב, בכל זאת יהוד זכתה.

אין כל חדש שמישחקי הכדורגל אינם מתנהלים על־פי כללי ההגיון. גם מאמני כדורגל בכירים, המשתתפים ב־הימורי הטוטו השבועיים, מנחשים נכונה 30% בלבד.

גם זכייתה של הפועל יהוד בגביע ה־מדינה בכדורגל בשבוע שעבר היתה בלתי־הגיונית. אך היא היתה מעניינת, בדרכן של רוב התופעות הבלתי־הגיוניות.

לפני המישחק המכריע, ביום הרביעי שעבר, לא שיער איש ביהוד שהגביע יגיע לעיירה. ראש־המועצה המקומית, סעדיה חתוכה, הרשה לעצמו להבטיח הבטחות כספיות דמיוניות: הוא הכריז על מענקי־עתק לשחקניו, אם יביאו את הגביע הנכ־סף. עכשיו הוא מצוי בדילמה. השבוע כבר הספיק לצאת בקריאה נרגשת לתושבי יהוד

יהוד ידועה בתוצאות התיקו 0:0. אין היא נוהגת להבקיע את שער היריב, רק מגינה עד שערה בחירוף־נפש. כך היא זוכה תמיד בנקודה. אוהדי ספורט אינם רווים נחת משיטה זו. כדורגל חיובי, הם אומרים, חייב להיות פתוח, התקפי, נמרץ.

עיתונאי שהתריע בראשית העונה על שיטת־יהוד, נתקל במבול כעס. „לא נית לקבור את יהוד," זעקו אז הכותרות בעיירה הנשכחת רבים הם בני עדות־המז רח וספרדים, יוצאי תורכיה ותימן. הרגי שות העדתית היתה בעיצומה אחרי הבחי רות האחרונות. העיתונאי הואשם ביהו ב„אשכנזיות", ומאז לא הוסיף דבר וחצ דבר על הקבוצה.

שיטת מישחק חיובית או שלילית

כדורגל

וסוחט עד תום את יכולתו של כל שח־קן, גם אם הוא שחקן אפור. זה בדיוק מה שעשה צביקה רוזן.

בזכות תירגול הצליח המאמן הצעיר לזנק במעלות סולם־הדרגות של המאמ־נים הבכירים בארץ. בשנה הבאה יכנס לנעליו הגדולות של דויד שווייצר: הוא יאמן את הפועל תל־אביב, שאותה הכ־ניע השנה בגמר.

קבוצת יהוד כמעט שאינה מתקיפה על המגרש, אך היא מצליחה לאלץ את ירי־ביה לשחק בקצב שלה, וזה הרבה. גם שחקנים ותיקים ומנוסים, כמו משה סיני, מוריס ז׳אנו וריפעת תורכ נאלצים, בהש־פעת שיטת־יהוד, לשחק הרבה למטה מ־רמתם הרגילה.

שלום רוקבן נישא על כתפי מעריציו החד־... רוקבן היה שחקן אלמוני, אך בזכות ... הכדור שלו הפך בן יום לכוכב.

„תמיד כתבו עלי"

הקבוצה השנויה במחלוקת בחוגי־הספורט הזניקה כוכב מעורר פול־מוס אף הוא. שלום רוקבן, 25, שהבקיע את שער־הנצחון.

האיש בעל יכולת הכידרור הבלתי־נל־אית מסוגל להוציא משווי־מישקל לא רק את יריביו, כי אם גם את שחקני קבו־צתו. אמרו עליו שמישחקו בלתי־תכליתי ובלתי־קבוצתי. אך היה זה דווקא רוקבן, אשר הביא את הגביע ליהוד. לחתוכה יש עכשיו גביע, יוקרה, והרבה שימחה בלב.

הכדורגלן־להטוטן; שבא ליהוד מרחובות, טוען: „תמיד כתבו עלי בעיתונים, אך מאז מישחק חצי־הגמר התחילו להכיר או־תי גם אנשים שלא מהכדורגל."

שלום רוקבן סבל עד גיל 10 משיתוק־

צה בליגה הלאומית, עד שרוזן הימר עליו. הכוכב הצעיר מגיב בלהט: „שי־חקתי בזכות ולא בחסד. לצביקה אין סנ־טימנטים לגבי שחקן. הוא לא עשה לי טובות. אני לא משקיע בכדורגל. אני מסו־גל לא לישון לפני מישחק ולעלות לשחק. מעולם לא הפריע לי שהלכתי לבלות בימי שישי עד השעות הקטנות של הליי־לה. זה לא אומר שאני לא ממושמע. גם אם אנסה להירדם לא אצליח. המתח לפני מישחק לא נותן לי לישון. איני מורד, כי ההתנהגות שלי לא מפריעה לי או לקבוצה.

„אני נוסע לגרמניה להיבחן לקבוצה

„צריכים לשלם!"

קרא בקול נרגש סעדיה חתוכה, ראש המועצה של יהוד. חתוכה נסחף בהתלהבותו והבטיח חצי מיליון לירות לכל שחקן, ומיליון לירות לשוער אריה חביב, אם יביאו את הגביע לעיירה. כשקיבל סעדיה את הגביע, הוא הזעיק את התושבים לסייע לו להגשים ההבטחה.

הרע של הכדורגל וזה דבק בי. גם בלי סיבות רציניות קנסו אותי. זה כבר הפך לבדיחה. לא התייחסתי לזה, כי כסף אינו דבר שמביא אותי למריבות. אומ־רים שאני עצבני? יכול להיות שהפורקן שלי הוא כדורגל. בשבילי הכדורגל זה הכל.

„הוכחנו בחצי־הגמר שגם יהוד יודעת לשחק כדורגל. השיטה של יהוד היא לקחת קודם־כל נקודה. זוהי ההצלחה. החלום שלי הוא לשחק עם קבוצה התקפית. אני שחקן שמריח הרבה שערים. כל חלוץ ביהוד מתוסכל, כי לא משחקים התקפי. אני הצלחתי כי יש לי שליטה מצויינת בכדור. שחקן אחר, בלי שליטה ואמביצ־יה, יהיה לו קשה להצליח בקבוצה זו.

„יש הרבה קבוצות שרוצות אותי ה־שנה, אבל מה שמעניין אותי זה יהוד. איתה אני רוצה לגמור, אם זה יעלה על שירטון, אקח את מקל הנדודים ואלך ל־קבוצות אחרות. אשחק בקבוצה שבה יהיה לי טוב ונוח. אני רוצה לשחק בקבוצה שרוצה בי. שתגיד לי: שלום, בוא לשחק איתנו. אני יודע שהיום יש לי שם כזה, שאנשים באים למיגרשים רק כדי לראות אותי."

נאום שלום רוקבן.

דינה ונון

שמחה על שיטת מישחקה של הקבוצה הוחרס על־ידה. המישחק של יהוד אינו אהוד בעולם הכדורגל. ליהוד אין כוכבים, והשח־קנים נאלצו לאמץ שיטה של „אנטי־כדורגל", כדי שיוכלו לנצח.

„לא ניתן לקבור את יהוד!"

קראו התושבים של יהוד בתחילת עונת הכדורגל. עיתונאי

הפועל יהוד אוחזת בגביע בפעם הראשונה בתולדותיה. ראש־המועצה המקומית הוא אוהד כדורגל מושבע, ורבים במקום טו־ענים כי ללא מאמציו לא היתה הקבוצה מגיעה רחוק.

בעיירה הקטנה מתגוררים תושבים חמי־לב ומלוכדים. עקומת הפשע המקומי צנו־עה, ובית־הספר התיכון בעיירה ידוע ב־רמתו הגבוהה גם ביישובים אחרים. אפי־לו מסביון הסנובית באים ומדפקים על דלתות בית־הספר המקיף של יהוד.

אין הרבה כסף ליהוד, רק רצון רב להצליח. זה הספיק כדי לזכות בגביע. מה עושה מאמן מוכשר בתנאים כאלה? ממצה

ילדים. מיגבלותיו עוררו אצלו רצון עז להצליח. ומשהצליח, הוא אינו חושש להשמיע הכרזות שאינן מעידות על צני־עות יתרה:

„לא היתה לי ילדות כמו לכולם. לא יכולתי לשחק תופסת ומחבואים. עברתי מאז הרבה ניתוחים, אך אם אין רצון, גם ניתוחים אינם עוזרים. כוח־הרצון שלי הוא אחד הדברים הטובים שהתברכתי בהם. היום אני מהיר וחזק מהרבה שחקנים־כוכבים. אני בועט היטב ברגלי שעברה ניתוחים. אין לי בה שום מיגבלה. להי־פך, היא יותר חזקה מהשנייה."

נהגו לספר על רוקבן שעקב בעיות משמעת הוא לא הצליח להיקלט בקבו־

גרמנית. מישחק אלוף האלופים שעלינו להתמודד בו, לא ישאיר אותי בארץ.

חתוכה הוא דוגמה לאופן שבו אדם אחד מחזיק קבוצה שלמה. בהרבה אגודות מסתובבים הרבה אנשים שלא מצליחים לעשות את מה שהוא עושה לבד."

„במישפחה שלי כולם כדורגלנים," ממ־שיך רוקבן, „אני גרוש ואב לבת קטנה בת 3 וחצי. עברתי הרבה בחיים, למרות שאני צעיר. אך יש דברים שאני לא מוכן לדבר עליהם, כמו חיי הפרטיים ונישואי. לא חשוב ממה חייתי וממה לא — מה שבטוח הוא שחייתי מצויין. יש לי הרבה ידידות טובות ונחמד לי איתן.

„חשבו שאני בעייתי. טענו שאני הילד

אכסטאזה

תקפה את רבי־בת תושבי יהוד. יוקרתה של העיירה עלתה בן יום מעלה.

(המשך מעמוד 7)

מישאלות חסרות בסיס, למרות שבמערך עוד קיוו לנס. התחיה התפצלה, חנן פורת הבטיח לליכוד להימנע. במשך היום התברר שמלמד, כהרגלו, חזר בו מאיומו ושבני אנשי תל"ם לא יגרמו לנפילת בגין.

שימעון פרס הפסיד, כמו תמיד. אך הפעם פגע לא רק בעצמו, אלא גם בשרידי שמו הטוב של המערך. רבים במיפלגה יודעים שהם ישלמו בקלפי ביום הבחירות על הקנוניה של העברת לין ופרץ למערך.

אילו הצליח פרס בזכות מעשה המקח־וממכר להפוך ראש־ממשלה, ספק אם מישהו היה זוכר את שתי הדמויות ה־אפורות האלה. אחרי שפרס נשאר יושב־ראש אופוזיציה, ידבק בו שמם של שני העריקים לתמיד.

השאלה הגדולה, שאותה לא שאלו ב־מערך ערב ההצבעה, היתה מדוע בכלל יהיה כדאי למיפלגות הדתיות לתמוך ב־מערך. אם מדובר במפד"ל, היא תצטרך להתייצב ביום הבחירות לפני הבוחרים שלה ולהוכיח מה הצליחה להשיג מממשלת פרס, שלא קיבלה מבגין. כלומר, הישגים בשני תחומים: התנחלות רבתי בגדה ה־מערבית וחקיקת חוקים דתיים בכנסת. ספק אם קואליציה בראשות המערך, שהיתה רוצה לספק למפד"ל אליבי בשני תחומים אלה, היתה מחזיקה מעמד.

קשה להאמין, אך כך אירע: במערך השתעשעו באשליה, כי ניתן יהיה להשכיב במיטה אחת — מיטת־סדום — גם את המערך על שלל דיעותיו, גם את המפד"ל, את שינוי ואת ר"ץ.

לישכת מיפלגת העבודה נתנה ידה ל־מאמציו של פרס, הזדרזה לדון ברעיון הבוסר של משה דיין בדבר האוטונומיה החד־צדדית, רק כדי שתל"ם לא תצטרף לקואליציה עם הליכוד. די היה בחיוך קל מצד המפד"ל כדי שהלישכה תתכנס שנית, לדון בהרחבת ההתנחלויות בשטחים. ב־שבוע זה לא התנהגה לישכת מיפלגת העבודה כמו המוסד העליון של מיפלגה פוליטית, אלא כוועד־פועל של קבוצת רודפי־שילטון־בכל־מחיר, המוכנים להחליף את מצעם בכל רגע כדי לקנות עוד ח"כ.

המפד"ל לא הציעה עצמה למכירה, ול־פרס נותר עוד פטנט אחד, שהוא אגב, המעשי מכולם. אם לא בהצבעת אי־אמון זו, אפשר יהיה להפיל את הממשלה בהצבעת אי־אמון אחרת ולהקים ממשלת מיעוט. זו תיפול אחרי זמן קצר. מאוד, ואז ניתן יהיה להעביר בכנסת חוק־בחי־רות. ההישג יהיה שהמערך יתמודד ב־בחירות מוקדמות, כשעל ראשו של פרס עטרת ראש־הממשלה, גם אם זו ממשלת מעבר. ההנחה היא שגם המפד"ל תסכים לבחירות מוקדמות, ובזמן קיומה של ממש־לת־המעבר יצליח המערך, כיורם ארידור בזמנו, לקנות את ההמונים.

הבעיה בחשבון זה: המפד"ל חוששת מאוד מבחירות מוקדמות. ללא הסכמתה יכול אולי פרס להקים ממשלת מיעוט לאומי, אך לא יוכל לגייס רוב בכנסת שיתמוך בחוק־בחירות. אותו מיכשול ב־דיוק, בדמות ששת הח"כים חובשי־הכיפות, ניצב כיום לפני מנחם בגין, שרמז לא פעם כי רצונו בבחירות חדשות.

בעיה נוספת בחשבון זה: רתיעתו של פרס עצמו מפני בחירות.

עולם

עוייז ואכזר

אם יש אדם אחד בכנסת הנוכחית שהמילה בחירות מעבירה בו חלחלה, הרי הוא שימעון פרס. בינו לבינו ברור לו שגם אם מיפלגת העבודה תעמיד אותו שוב בראשה, הוא לא יצליח להרכיב ממשלה, משום שהציבור שונא אותו.

במיקרה הגרוע, יתכן אפילו שמיפלגתו לא תבחר בו כמס' 1. עוד שתיים שלוש בושות, כמו פרשת לין ופרץ, ויתכן שב־הצבעה בוועידה יוכל יצחק רבין, יריבו הניצחי, לנצח ברוב קטן. בימים אלה זכה רבין בניצחון מוסרי חשוב: הוא לא היה מעורב בקניית הח"כים.

מה שמפחיד את פרס ביותר, אולי אפילו יותר מבחירות, הוא חודש מאי בשנה הבאה. אז ימלאו חמש שנים לכהונתו של יצחק נבון כנשיא המדינה. אם לא יבקש נבון לכהן קדנציה נוספת בתפקידו, יאלץ פרס לעלות לרגל אל הנשיא היוצא ו־לבקשו שלא ישכח את חברותם מימי רפ"י, וישמור לך איזה תיק בממשלה שהוא יקים. אם אישיותו של פרס לא היתה כה בלתי־אהודה, היה בוודאי זוכה לרחמי כולם: פוליטיקאי ביש־גדא, מוקף סכנות מכל עבר, חי בעולם עויין ואכזר.

בלית ברירה רואה פרס ב־28 ביוני 1983, (כפי שפורסם לראשונה בתשקיף, העולם הזה 2333) תאריך מתאים לבחירות. מועד זה מוסכם גם על הליכוד, המוכן לצאת בכל רגע לבחירות, וגם על המפד"ל, משום שאז תימלא שנה לתהליך שיקומה, המת־חיל בימים אלה.

החשוב הוא שבתאריך זה לא יוכל נבון להיות מועמד מטעם המערך. הנשיא כבר אמר באופן ברור, שאינו מתכוון לפרוש מתפקידו לפני סיום הקדנציה.

ה„יהודונים"

של לין

אם חשב פרס שבעיותיו במיפלגה נגמרו, צפויה לו חזית חדשה:

כאשר הודיע אמנון לין שהוא עוזב את הליכוד ועובר למערך, הוסיף: „אני מרגיש שאני שב הביתה." ביחד עם המנדט שלו הוא הביא למערך מיסמך מזעזע, שהתקבל אצלם ללא כל עירעור. היתה זו חוברת דקה פרי עטו של לין, שפורסמה בחיפה ביוני 1980. היא עסקה בהצעות לפעילות בקרב ערביי ישראל.

עיון בחוברת זו, שפרטיה לא פורסמו בשום עיתון, יכול להעלות חיוך על פני הקורא אותה, על השיטחיות והמגמתיות שלה. אך חיוך זה קופא מייד כשמתברר, שחוברת זו, שאפילו הליכוד לא קיבל את תוכנה, היא היום מיסמך רשמי של מיפלגת העבודה בכל הקשור ליחס לאזר־חים הערבים. לדעת לין הסיבה להתגברות „הגורמים הקיצוניים" בקרב ערביי ישראל היא הוויכוחים בחברה הישראלית על עתיד השטחים הכבושים, לצד „התפוררות חבר־תית" שבאה לידי ביטוי בשיח לוחמים ובמלכת האמבטיה.

במקום אחד הוא מסביר מה חושבים באש"ף, בחדרי־חדרים, על הישראלים שתומכים בהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל: „והם ביניהם מדגישים במידה רבה של ליגלוג: נשתמש ב,יהודונים' האלה כבלימון שזורקים אותו לאחר ש־סחטו ממנו את מיצו."

בהמשך מוגה לין את הגורמים הלא־ציוניים שפועלים ברחוב הערבי: „הייתי מציע לכולנו לראות ברק"ח את הגורם אשר עלול בריגעי מיבחן קריטיים לישראל להנהיג את הציבור הערבי כולו למרי אזרחי ולמאבקים אלימים אם תתקבל ההוראה ממוסקווה."

כדי למנוע זאת מציע לין חזרה לימי שיטת המקל והגזר: מתן כסף רב מאוד ל„חוגים המתונים", ענישת אותם שאינם משלימים עם מדיניות הממשלה, אף במחיר חקיקה מיוחדת בכנסת.

כאשר בא לין לדון על הרכב האוכלוסיה הערבית בישראל אי־אפשר שלא לגחך: הדרוזים והצ'רקסים אינם ערבים, ולכן יש לראות אותם חלק בלתי־נפרד מהחברה היהודית. הבדווים, לעומתם, שאיתם צריך היה להגיע להסדר־קרקעות, הם משום מה ערבים, למרות שחלקם משרתים בצבא, ול־כן אין להיכנע לסחטנותם בעניין האדמות.

גולת הכותרת של לין היא בפרק ה־חינוך. אסור שדרך תוכניות לימודים ילמדו הערבים „שנאת ישראל ושנאת היהדות." והוא מציע למעשה צנזורה על ספרים ודיעות, כמקובל בשטחים הכבושים. כאן הוא אף מוסיף שמי שתומך באש"ף לא יוכל להיות מורה, עובד־ציבור או סטודנט. בנקודה זו הוא מתקרב לדיעותיו של צחי הנגבי, איש התחייה.

זוהי הנדוניה שקיבל המערך, ביחד עם לין. מה שלא ברור הוא איך יסתדרו עם זה אנשי מפ"ם, ועשרות אלפי הערבים שהצביעו עבור המערך.

במערך דבק סירחון הקנונייה המכוערת שעשה עם שני ח"כים עלובים, ועוד תמורת הבטחת מקומות ריאליים ברשימה הבאה לכנסת. האחראי למהלך המביש היה שימ־עון פרס בכבודו ובעצמו, וברור שהוא ישלם על כך ביום הבחירות.

הכנסת הנוכחית — עד לעריכת בחירות, במועד זה או אחר — תהיה מועדת לנס־יונות בלתי־פוסקים מצד פרס להפיל את בגין ולשלוט תחתיו, כשבכל פעם המחיר יהיה מדהים יותר.

וכך, בעוד הכיבוש והדיכוי נמשכים, החברה והכלכלה הישראלית מתפוררים, ממשיך האיש, שלעולם הוא רק מפסיד, לחשב חישובים שלעולם אינם מצליחים, להגיע למיספר 61. **בן־ציון ציטרין** ■

היא: „בעלי ניסה לאנוס אותי, שכב

, איים לרצוח אותי"...

הוא: „אשתי היא פרועה ומופקרת,

משתמשת בסמים ובוגדת בי..."

מי בוגד במי?

„זונה! מסופלסת! מלוכלכת! מז־דיינת עם כל העיר!"

ביטויים אלה לא לוקטו מן הרחוב. הם מופיעים במיסמכים שהוגשו לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

הדוגמנית הוותיקה סמדר דרור טוענת, בתצהיר שהגישה לבית־המישפט, כי בע־לה, המיסעדן אברהם („אבי") ארביב, הוא שהשמיע כלפיה את דיברי הניבול. בכתב־התביעה, המלווה בכמה תצהירים נוספים, היא מטיחה כנגדו האשמות פליי־ליות כבדות, הכוללות נסיון אונס, תקיפה, קיום יחסי־מין עם אחותה הקטינה, איומים ברצח, חבלה ברכוש ועוד שורה של טענות אחרות.

סמדר מיוצגת על־ידי עורכי־הדין מנשה בר־שילטון ושרית גולן.

הבעל, המיוצג על־ידי עורכי־הדין יוסף שלוש ומאיר מורגנשטרן, מעלה שורה של האשמות נגדיות. „במיסגרת עבודתה התנהגה התובעת בצורה פרועה ומופ־קרת," נאמר בכתב־ההגנה שהגיש לבית־המישפט, „תוך שהיא מצטלמת בסידרה ארוכה של צילומי־עירום, מבלה בילויים שונים ומשונים עם אלמנטים מפוקפקים ואנשי העולם־התחתון... האשה משתמשת, באורח קבוע, בסמים משכרים האסורים על־פי החוק. אלה מסופקים לה על־ידי מכריה.

„בניגוד לרצונו של הבעל וללא ידי־עתו, ביצעה האשה הפלה מלאכותית. עקב הפלה זו היא הפכה עקרה ואינה מסו־גלת ללדת ילדים נוספים, על אף רצונו העז באלה. מאז ביצוע ההפלה הפך אורח חייה של האשה לפרוע ולבלתי מוסרי יותר, עד שכיום מן הנמנע להוסיף ולחי־יות עימה בצוותא כבעל ואשה."

„גם אתה

לא צדיק!"

ביום החמישי בשבוע שעבר הציגו פרקליטיו של אבי ארביב, לפני השו־פט חיים פורת, תצלום שפורסם לפני שלושה שבועות בהעולם הזה. בתמונה נראית סמדר דרור לבושה במיכנסי שורטס מעור, מגפיים מסומרות וגרבי רשת, כשהיא חבוקה עם שלום פנסטר, דוקטור למחשבים. הם צולמו ברחבת הריקודים של מועדון קיסר בתל־אביב. הבעל, החושד שלאשתו הדוגמנית יש רומן עם פנסטר, הביא את התמונה כהו־כחה וטען שסמדר ביצעה מעשה כיעור בכך שהצטלמה בירכיים חשופות.

השופט פורת התבונן בתצלום בעיון. אך לפני שהספיק לקבוע עמדה בעניין, קפץ עורך־הדין בר־שילטון והציג תמונה אחרת, שבה נראה הבעל שוכב על החוף לצד נערה בביקיני. כשראה השופט את הצילום, ביצע תנועת ביטול בידו ואמר לבעל: „אני רואה שגם אתה לא צדיק!"

המריבות הנמשכות בין בני־הזוג הפכו כבר לסיפור רכילות קבוע. לפני שנתיים עלו נישואי השניים על שירטון. סמדר, שטענה כי בעלה אינו מניח לה לעסוק בדוגמנות בשל קנאות שאינה יודעת גבול, הגישה נגדו תביעה למזונות. אחר־כך הגיעו ביניהם הצדדים להסכם שלום־בית. לפני שמונה חודשים הגיש ארביב תביעת־גירושין לבית־הדין הרבני. ההת־דיינות בבית־דין זה נמשכת עד היום.

בינתיים הגישה סמדר לבית־המישפט המחוזי בקשה להוצאת צו־מניעה, שיאסור על בעלה להיכנס לדירת הפנטהאוז שלהם,

אבי וסמדר ארביב
„זבל אורגאני"

ברחוב מהר"ל 13 בתל־אביב. הבקשה לא נענתה, ותחת זאת הוציא בית־המיש־פט צו־הפרדה, שלפיו מחוייבים בני־הזוג להתגורר בחדרים נפרדים בדירתם, כאשר לאיש מהם אסור להיכנס לחדרו של האחר. כך הם מתגוררים כבר יותר מחצי שנה.

עתה תובעת הדוגמנית להוציא את בע־לה כליל מן הדירה. „ביום חמישי, ה־29 באפריל 1982, בשעה 5 לפנות־בוקר, הגיע בעלי הביתה, כשהוא מסומם ושתוי," טוענת סמדר בתצהיר שהגישה לבית־המישפט. „בעלי פרץ את הדלת לחדר שבו אני ישנה על־פי צו־ההפרדה, שניתן על־ידי כבוד השופט פורת, והחל מאיים עלי. בעלי צעק עלי ,זונה', ,מלוכלכת', ,היום אני רוצה לשכב איתך'.

„ביקשתי מבעלי לעזוב את החדר. בעלי השיב כי ,אני חייב לאנוס אותך'. ביקשתי מבעלי שיצא מן החדר, ואז הוא לקח את הכרית, כיסה בה את פני כדי שלא ישמעו את צעקותי, מנע ממני לנשום וגרם לי להרגיש חנק. בעלי איים עלי שהוא ישלח כנופייה ,שתפרק' אותי כדי ש־אמות. בעלי התחיל לקרוע את הווילונות בחדר־השינה, פיזר אפר ויצא מהחדר. כעבור כדקה חזר בעלי לחדר, הוציא את אבר מינו, התעקש לאנוס אותי וקרא לי ,זבל אורגאני'.

„המשכתי לבקש מבעלי לעזוב את החדר. בעלי לקח מגף עור שלי והיכה אותי בחזה, בכתף, ברגליים, בבטן התחתונה, בפנים ובצוואר." לבית־המישפט הוגשו אישורים רפואיים על החבלות הגופניות

דוגמנית סמדר דרור
„אורח־חיים בלתי־מוסרי"

עורך־הדין בר־שילטון הודיע בבית־המישפט כי בידיו נמצאת הקלטה, שבה נשמע חלק מנסיון האונס.

לפני חודשיים הגישה סמדר תלונה במישטרה על האזנת־סתר בניגוד לחוק. היא הציגה לפני השוטרים משדר אפ־אם, המתחבר בטור לקו־הטלפון. מכשיר זה משדר את השיחות בקו לטווח קצר, כך שאדם הנמצא בקירבת הבית ובידו מקלט־רדיו יכול לקלוט אותן. סמדר סיפרה בתלונתה כי טכנאי טלפון גילה את המשדר, שהיה מוחבא בתוך מכשיר הטלפון שבביתה. היא מיהרה להתקשר לבלש הפרטי יחיעם בן־ארי, שנשכר על־ידה כדי לגלות פרטים על רכושו של בעלה. בן־ארי הורה לה לנתק מייד את המכשיר. היא חושדת שהמכשיר הוטמן על־ידי בעלה או שליחיו.

בגידה עם יוני נמרי

סמדר דרור, בת ה־33, ילידת מארוקו, היתה בת שלוש כשהוריה עלו ארצה. שמה המקורי הוא ז'קלין עבדלחק. מישפחתה מרובת הילדים — עשרה אחים ואחיות — שינתה את השם לבנדלק, ואילו היא אימצה אחר־כך את השם דרור.

אביה משתכר למחייתו כפועל בבית־החרושת לצמיגים אליאנס. סמדר חיפשה את חיי־הזוהר והפאר, ואמנם מצאה אותם. ב־1967 נבחרה לסגנית מלכת־היופי של ישראל. חצי שנה אחרי־כן נבחרה לסגנית מלכת הים־התיכון. ב־1968 נבחרה לנסיכת ים־כינרת, במיסגרת תחרות מלכת־המים של העולם הזה. מאז פילסה לעצמה את הדרך לצמרת עולם הדוגמנות בארץ.

ב־1970 נישאה לאבי ארביב, שהיה אז בארמן במועדון מנדיס 77 של רפי שאולי. אחר־כך הפך שותפו בדרגסטור, עד שפרש ופתח את הסיטי פאב, הנמצא בבעלותו ביחד עם אחיו. הוא גם שותף חלקי במיסעדה הפי קסרול.

הדוגמנית היפה הירבתה לחשוף את גופה בצילומי עירום. דבר זה הכעיס מאוד את הבעל, שניסה להניעה מלעסוק בדוגמנות. הוא חשד בה שהיא בוגדת בו עם דמויות ידועות שונות, ביניהן הזמר יוני נמרי. אך סמדר לא נכנעה ללחציו. היא המשיכה לדגמן ולהצטלם בעירום. מערומיה הונצחו גם בפיסלו של נחום ארבל, אשת לוט, הניצב בין סדום לערד. בעיקבות סירובה נתגלו ביניהם סיכסוכים

המיספך המישפטי
„מעשה כיעור"

חוזרים ונישנים. מדי פעם היתה סמדר מפסיקה את עבודתה, כדי לפייס את בעלה, אך תמיד חזרה לעולם הדוגמנות, שממנו לא יכלה להיפרד.

לפני שנה לקה ארביב בגידול ממאיר בבלוטת המגן, ונאלץ לעבור שני ניתוחים מסובכים. „על אף שהבעל שכב חולה במשך תקופה ארוכה," נאמר בתביעת הגירושין שהגישו פרקליטיו של הבעל לבית־הדין הרבני, „לא טיפלה בו אשתו. היא המשיכה להזניחו ולנהל חיים פרועים עם ידידיה, תוך שהיא מאיימת ללא הרף, כי ישנם גברים טובים יותר מהבעל, היודעים לספק את כל מחסורה."

בתצהיר שהגיש לבית־המישפט המחוזי, מעלה הבעל האשמות חמורות נוספות: „בעת ששהיתי מחוץ לתל־אביב, פרצה אשתי את החדר שיוחד לשימושי על־פי צו כבוד השופט, ואשר היה נעול על מפתח, הפרה את הסדר בחדר והעלימה מתוכו חפצים אישיים שונים, ובין היתר שרשרת זהב, שפכה מי־גילוח על הריצפה וזיהמה את החדר ואת חפצי האישיים.

„אשתי, המבלה מידי לילה עד השעות הקטנות של הבוקר, חוזרת לביתנו המשותף כשהיא בגילופין, גורמת במכוון לרעשים, מפעילה מוסיקה בשעות הבוקר המוקדמות בעוצמה רבה, גורמת מיטרד לשכנים ולי ומכה אותי במגפיה כשאני מנסה להנמיך את המקלט."

חומצת־מלח בפנים

השופט פורת ביקש בזמנו מן הדוגמנית לנהל יומן, שבו תרשום את כל מעשיו של בעלה, אשר פוגעים בה. על־פי יומן זה ניסחה תצהיריה. בכתב־התביעה שהגישה נגדו היא מגוללת גם פרשות מן העבר. „לתובעת הסתבר כי הנתבע מחזר אחרי אחותה, נערה קטינה," נאמר בתביעה. „לימים נסתבר כי הלה שידלה לחיות עימו וקיים עימה יחסי־אישות מאחורי גבה של התובעת ותוך פגיעה בה ובמישפחתה, והעניין השאיר בתובעת פצע נפשי עמוק. גם לאחר מכן המשיך הנתבע בהתנהגות חמורה כלפי התובעת, תוך התעלמות ממנה, כאשר הוא מועל באמונה, וזו סברה כי לאחר מעשהו החמור הן מבחינה הילכתית והן מבחינה פלילית, יחזור בו מסורו."

באחד מתצהיריה טוענת האשה: „ביום ה־16 באפריל 1982, בשעות אחרי־הצהריים, חזר בעלי הביתה והחל מאיים עלי שישפוך על פני חומצת־מלח ויגרום להשחתת פני במידה כזו, שאנשים יפחדו להסתכל עלי. בעלי המשיך לאיים כי ינקר את עיני וכי ידאג שאשב בכיסא־גלגלים וכי הוא ידאג ,לגמור' אותי בצורה כלשהי. התאבנתי מרוב פחד ופחדתי להגיב, שמא כל תגובה מצידי תגרור אותו להמשך איומיו. בעלי תפס אותי בזרוע יד שמאל, וזרק אותי לכיוון המיטה הזוגית. נחבלתי קשות בידי השמאלית כתוצאה מלפיתתו. נזקקתי לטיפול רפואי (מצורף אישור רפואי).

„ביום ה־18 באפריל 1982 התפרץ בעלי שוב ואמר שאני אבודה. בעלי קרא לי ,זונה' והחל מאיים עלי שיגמור אותי ושאני אמות אפילו אם הוא ייאלץ לשבת בבית־הסוהר. הוא הבטיח שהוא ישיג אנשים אשר ,יחסלו אותי'."

סמדר הציגה לפני בית־המישפט צילומים, שבהם נראים סדינים קרועים. שלטענתה עשה זאת בעלה.

הבעל לא נשאר חייב. הוא מסביר את המשבר שפקד את בני־הזוג בהתנהגותה של סמדר. „האשה מנהלת אורח־חיים פרוע ובלתי מוסרי, הפוגע בבעל ומביישו בפרהסיה," נטען בכתב־ההגנה של אבי ארביב. „האשה מצטלמת בצילומים פורנוגרפיים וב,פוזות מגרות'. צילומים אלה מופצים ברבים, פוגעים בבעל ומלבינים את פניו.

„האשה מבלה באופן קבוע עם גברים אחרים, רובם אלמנטים שליליים כאנשי העולם־התחתון. בילויים אלה נערכים עד השעות הקטנות של הלילה. במיסגרתם מבצעת האשה מעשי כיעור ההופכים את חייהם המשותפים של בני־הזוג בלתי אפשריים."

מי מהשניים צודק? על כך יחליט בית־המישפט.

יוסי הימן ■

לי לה לו

מה הולך

★ **אחות עיוורת.** תסריט כימעט מוגמר: „אחותי העיוורת" — מאבק עם החיים בחושך. רפי אליהו, ת"ד 9822 חיפה.

פרס נאה. למשיב סל־קש מלא בגדי נשים, שנשכח בסביבות כיכר מילנו בתל־אביב. אורה, טלפון ‎03־249944.

★ **אבדה בטרמפ.** איבדתי תעודת הסמכה כשנסעתי איתך בטרמפ, לפני שלושה שבועות, מבבלי עד כפר־שמריהו. את התעודה שכחתי על המדף ברכבך. אנא התקשר לטלפון ‎03־459202, בין 08.00 ל־13.45, ממני סימונה.

★ **פירסומת.** בוני ואספני דגמים, חובבים וקצת יותר. רוצים פירסום (לא מיסחרי)? אני בקשר עם Scale Models. דובי קרדו, אמירים, מיקוד 20115. טלפון ‎067־39320.

★ **מאוויים ארוטיים.** לצורך כתיבת ספר חדש אנא כתבי חוויותיך ומאווייך האירוטיים ביוז־

מאחורי הסורגים

אני אסיר בכלא פרן בצרפת, גובה 1.79 מ', עיניים חומות, שיער שחור מסולסל,

משקל 79 ק"ג, מעוניין להתכתב עם בחורות. סמי כהן,
712182—3D/27,
FRESNES 1Av De La Division
Leclerc, 94261 Fresnes.

תר. צירוף טלפון להתקשרות רצוי, אך אינו הכרחי. ת"ד 6458 חיפה.

★ **מישפחה מאמצת.** דרושה מישפחה מאמצת, אפשר חד־הורית, לכלב חמוד מסוג זאב מעורב עם דוברמן, שנאסף אחרי שוטטות ארוכה. הכלב בריא, כבן 8 חודשים. טלפון ‎03־453494.

החלפות

★ **גלויות.** אספנית נלהבת מעוניינת להחליף גלויות, רצוי משומשות. מוכנה גם לקבל תרומות מאלה שרוצים להיפטר מהליכלוך הציבעוני, ומבטיחה בתמורה אסירות תודה. מירי שטיר, טרומפלדור 31, חיפה מיקוד 32581.

★ **חרבות.** לאספנים שתי חרבות ברזל ספרדיות (חרבות אבירים) תמורת טייפ דק או שווה־ערך. טלפון ‎03־221687, ג'קי.

מיד־ליד

★ **סלון מחפש דירה.** סלון יפהפה מחפש דירה דחוף ביותר טלפון ‎03־896151 בערב.

★ **איטליאנו.** בהזדמנות בייגוד איטלקי חדש. טלפון ‎482920־03.

★ **טעות לעולם חוזרת.** נדהמתי לגלות טעות דפוס במודעה בגיליון 2331, תחת הכותרת „עדיף לנשים": מעסה פיבקו חדש, רב־שימושי, עדיף לנשים, במחיר מציאה. מיספר הטלפון שלי הוא אכן 243129, אך הקידומת היא 04 ולא 03, כפי שפורסם בטעות.

גיטרה

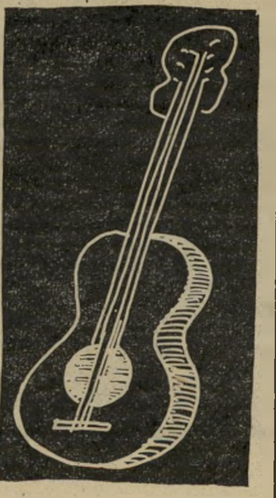

לרגל נסיעה עלי למכור את הגיטרה שלי תמורת 850 שקלים, או שווה־ערך שיהיה לי לעזר. טלפון ‎03־228631.

★ **17 דולר.** בהזדמנות מחשב בעל תצוגה גבישית, זיכרון וכל הפעולות. המחיר: 17 דולר. טלפון ‎03־482920.

★ **מבית טוב.** למכירה מכונית פולסוואגן וריאנט, מודל 69', מבית טוב ובמצב מצויין. מוטי, ‎03־820393 או ‎03־877521.

★ **מחפשים.** דירה בדמי מפתח, עד 2 חדרים ועד 3 מיליון לירות במרכז תל־אביב. טלפון ‎03־452459.

ברכות

★ **למודי.** שמחה להיוולדך וברכות למולידיך, לביה ואיזיק ישעיהו, מסבתא אריאלה.

★ **לאלי** (אליעד) אלון, לרגל הוצאת סיפרו החדש. שפע ברכות ומיטב האיחולים, מחבריך במערכת.

אליל הקטמונים

לזמר האהוב והגדול מכולם, מנחם מרחום. אתה ממש משגע את שכונת הקטמונים בירושלים. אנחנו מתות עליך. אתה מקסים, חמוד ויפה־תואר. רק חבל שאתה נשוי. לפי בקשת המעריצות שלך, הגיע

הזמן שתפסיק ללבוש ג'ינס וטריקו. פשוט זה לא יפה לך, וגם כדאי שתתגלח ותסתפר קצוץ. כך תהיה יותר יפה וממש מקסים. ממירי, לבנה, יפה ונאווה.

★ **לציקי** כל הכבוד. עשית את הדבר הנכון בזמן הנכון. אני ממש מעריצה אותך. מעליזה.

★ **לברלו** מזל־טוב ליום ההולדת ה־20. מי היה מאמין שאנחנו כבר כאלה גדולים. רק אתמול שיחקנו והשתוללנו. בעצם, אנחנו עדיין ממשיכים. מקווה לראותך אותך בחופשה הבאה. סילביה.

שיקוצים

★ **לחיים,** דווקא בא לי, אבל אתה קילקלת הכל. הגיע הזמן שתלמד איך מזמינים בחורה בעדינות ובטאקט למיטה. זה סוד ההצלחה. ממירי.

★ **לספר** שכיסח את הראש של החברה שלי. איפה למדת לספר, יא גנן! מדודו.

★ **לבארבארים** שמתאספים בלילות מתחת לבית שלי בשכונת עמידר ברמת־גן. אני לא יכול לישון! מהשכן מלמעלה.

★ **למיקי,** זה לא בגלל הכסף, אבל אתה ליכלכת אותה. אני שיחקתי על מזל ואתה בלרמות. אין דבר — כל כלב בג'ומו! מרפי.

★ **לאיציק,** תאמין לי שכאב לי הלב כשראיתי מה שהיא עשתה לך. שתדע לך שכולנו איתך. תצא מזה ותחזור. היא לא שווה את כל הצער והכאב. מדנה וכל החבר'ה.

★ **לאביבה,** ראיתי אותך בשבוע שעבר יושבת איתו לשולחן. כל הערב החלפתם בקושי מילה אחת. אין לכם שום דבר משותף, תודי בזה! אני כבר לא יודע אם אני רוצה שתחזרי אלי, אבל עדיין חשוב לי עם מי את נמצאת. זה לא זה. מיוסי.

נוגע ללב

★ **נאה ומסורתית.** סטודנטית נאה ומסורתית מעוניינת להכיר בחור נחמד, מעניין ומסורתי בן 24—32. רצוי לצרף תמונה. ת"ד 2322 רחובות, מיקוד 76122.

★ **בחורה פשוטה.** אשכנזי 31/178, מסודר, מעוניין להכיר בחורה פשוטה וצנועה בת 22—28, לנישואין. מוצא לא חשוב. ת"ד 2834 רמת־גן.

★ **חיים שקטים.** בת 65, עצמאית, ממוצא צ'כי־הונגרי, מעוניינת בבן־זוג סימפטי לחיים שקטים בצוותא. נא לכתוב לת"ד 490 תל־אביב, מיקוד 61004.

★ **נאות מהמרכז.** סטודנט בן 23 מעוניין בהיכרות עם בחורות נאות מאיזור תל־אביב והמרכז. אבי, ת"ד 2300 אשדוד, מיקוד 77122.

★ **ביישן.** סטודנט נאה וביישן, בן 22, גובה 169, מעוניין להכיר בנות בגיל 16—18 לבילוי משותף. ת"ד 7566 חיפה, מיקוד 31070.

★ **מישפטן** צעיר ונחמד, בן 24, רגיש, מבין ומתחשב, בעל חוש הומור, מעוניין להכיר למטרה רצינית בחורה נחמדה עד גיל 22. רצוי לציין טלפון. ת"ד 44180 תל־אביב, מיקוד 61441.

★ **בהליכים סופיים.** מעוניינת בגבר רציני, אקדמאי, מעניין ומסור, בגיל 38—44, רצוי גרוש, אלמן או בהליכים סופיים. ת"ד 2747 חולון.

צירופים אפשריים

★ **לא פנויה** מעוניינת בנאה וגבוה במצב דומה (33—40) לידידות יפה, כנה ומעניינת. פרטים לת"ד 5050 רמת־גן, עבור נ.

★ **לא פנוי,** חופשי, בצעירה עד 35 לדיסקרטיות. ת"ד 2782 עכו.

★ **משורר צעיר,** עדין ונאה מעוניין בידידה רומנטית, חיבבת מוסיקה קלאסית, שירה ותיאטרון. אין חשיבות לגיל ולמצב מישפחתי. ת"ד 7173 רמת־גן. מיקוד 52364.

★ **לא שמנה.** איש־עסקים תרבותי ונדיב, מעוניין ביפה וחושנית (לא שמנה!) לידידות דיסקרטית. למתאימה — תמיכה נדיבה. ת"ד 36852 תל־אביב, מיקוד 61368.

★ **תמיכה מאסיבית.** מבוגר מבוסס מציע תמיכה כספית מאסיבית לצעירה נאה וחטובה, שתיצור עימו קשר אינטימי־דיסקרטי. ת"ד 30161 תל־אביב, מיקוד 61302.

★ **מעוניין בידיד.** בחור נחמד מעוניין בידיד שגילו עד 35. נא לפנות לת"ד 37082 תל־אביב, מיקוד 61370.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

● **כל הודעה יכולה לכלול עד 20 מילים.**

● **מי שרוצה לצרף תמונה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המוצעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**

● **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש להשתמש במעטפה). לא תתקבלנה שום הודעות בעל־פה, בטלפון או בביקור אישי.**

● **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־ההודעה.**

במדינה

מישטרה

מארב מישטרתי

התלמידה הלכה עם המחזר המישטרה תפסה שותפו פורץ לדיור חרי

כל הצרות ניחתו על ראשה התלמידה בת ה־16 מראשון־לצ מאז הכירה את ראובן אלחרר. הכירו ברחוב הראשי של רא והוא החל מחזר אחריה והציע לצאת לבילוי־ערב במכוניתו. ה בילוי הסתיים בשפת־הים, כאש הנערה מנערת מעליה את ידיו ש המחזר. כאשר הגיעה סוף־סון לביתה, גילתה שמפתח הבית, ש אותו שמה בתחילת הערב על מד המכונית, נעלם.

גם אחרי חיפושים נוספים ל נמצא המפתח, והצעירה חשש לגלות להוריה היכן ועם מי ביל תה את הערב: „כי אבי לא יהי מרוצה שיצאתי עם בחור כזה, אמרה, ולכן סיפרה להם שהמפת נשכח בביתה של חברה.

תרגיל לפורץ. למחרת, כאש עברה ברחוב, התנפלה עליה חיי לת, חברתו הקבועה של אלחר ותקפה אותה. כשחזרה הביתה סי פר לה שכן שראה טיפוסים חש דים משוטטים ליד הבית, והיא הש גיחה באלחרר ובידידו בועז הדר העוברים ברחוב ומציצים לעב חלונה. אז העזה וסיפרה לאבי על המפתח האבוד ונסיבות האב דה. האב מיהר לפנות למישטר ויחד תיכננו תוכנית לתפוס א החשודים.

הצעירה טילפנה לאלחרר וה מינה אותו לבלות בשפת־הים, תו הדגשה כי הוריה אינם בבית. הו אסף איתה במכוניתו ושוטר הס תתר בדירה הריקה. לא עברו כמ דקות ודלת הכניסה נפתחה. החב הדרי, עמד בכניסה. המפתח ש פתח את הדלת זוהה כמפתח ה אבוד.

התובעת, שלומית אריאל, הב אה את כל ראיותיה, והשופט א רהם מלול מצא כי יש מקום לה שיע את השניים בפריצה לדירה בקשירת קשר.

עציר בלתי־חשוד

העדות נגבתה לל אזהרה — לכן שוחרר העצי

השופט, אליהו מצא, הביט הצעיר שישב בשורה האחרו של אולם־המעצרים. דויד זרג, ש גחן על מישען הספסל, חולצ היתה פתוחה ועל חזהו החש נראתה תחבושת רחבה ואיסט נית. הוא נדקר ארבע דקיר בחזהו בעת קטטה שהיתה בבי קפה ברמת־גן, שבה נפצעו ג שני אחים.

המישטרה עצרה 11 איש ושי ררה עשרה מהם, ואז עצרה את זרג, השוכב מאז המיקרה בית־חולים. שוטר גבה ממנו עד ובבקשת המעצר נכתב כי ז חשוד בגרימת חבלה חמורה.

הסניגור, ששי גז, שאל את שופט רק שאלה אחת: „האם חשוד בכלל? כיצד נגבתה מ העדות?" השופט פתח את ו החקירה וראה כי עדותו של נגבתה כעדות של עד רגיל י אזהרה. עדותו של חשוד או שם נגבית תמיד אחרי שהשו מזהיר אותו כי דבריו עלו לשמש במישפטו.

„היות שעדותו נגבתה ללא הרה, משמע כי המישטרה א חושדת בו כלל, ואין מקום לב את מעצרו," הכריז הסניגור, בית־המישפט נעתר לו. זרג ש רר וחזר לבית־החולים.

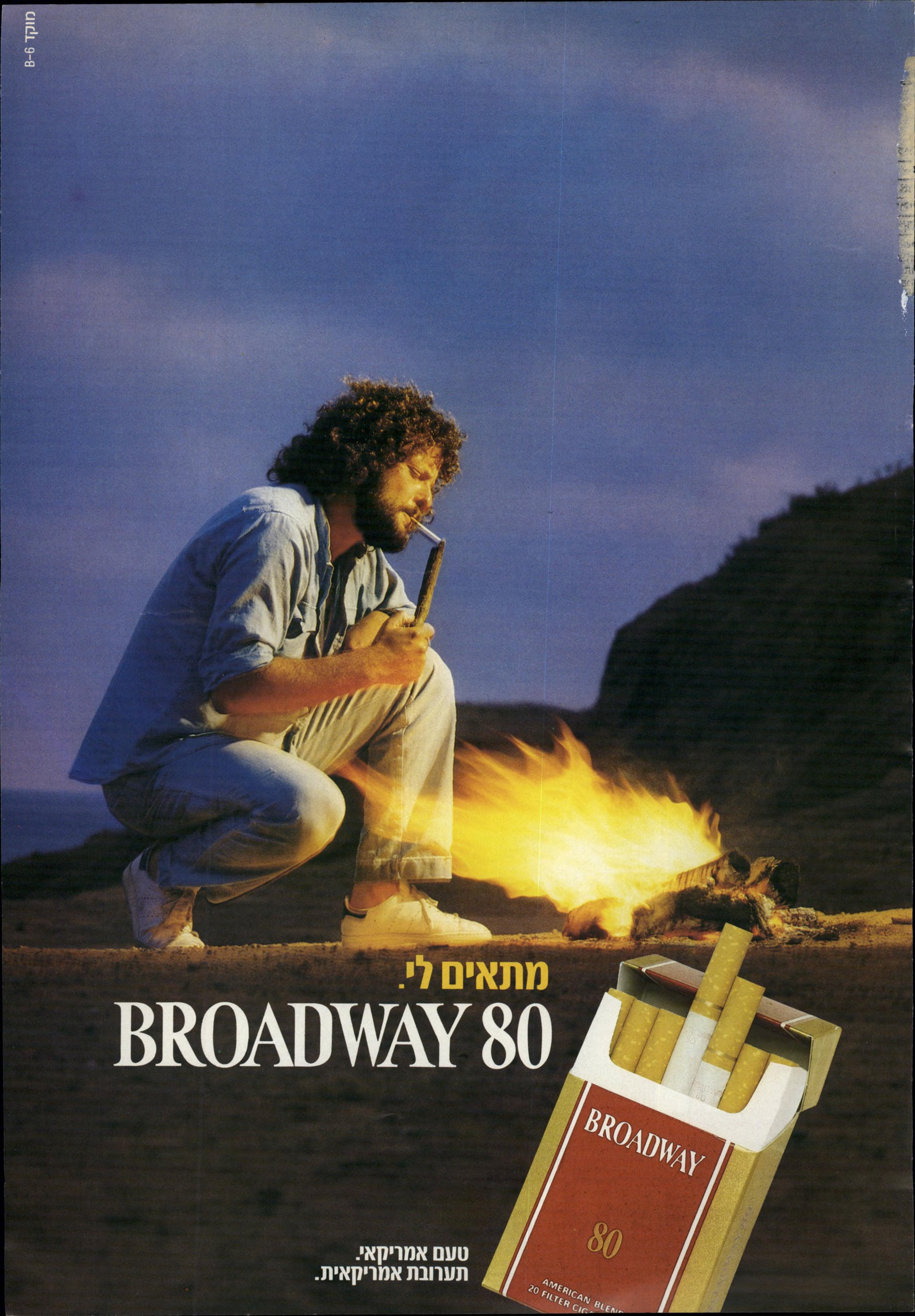
מוקד B-6
מתאים לי.
BROADWAY 80
BROADWAY
80
AMERICAN BLEND
טעם אמריקאי!
תערובת אמריקאית.

ד' סיון תשמ"ב, 26.5.1982 מיספר 2334 88 עמודים שנה 46 המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הדוגמנית היפהפיה ובעלה המיסעדן זה את זה מאשימים בניהול

חיים מופקרים

סמדר דרור